

JAMES CLAVELL

CHANGI

JAMES CLAVELL

CHANGI

Traducere şi postfaţă de
SERGIU CELAC

Volumul I

EDITURA MERIDIANE
BUCUREŞTI, 1989

Războiul a avut loc, închisorile Changi și Utram Road din Singapore există sau au existat. Evident, tot restul acestei povestiri este invenție și nu există — și nici nu se intenționează — vreo asemănare cu nici o persoană în viață sau nu.

Changi era ca o perlă în extremitatea estică a insulei Singapore, scînteietoare sub bolta cerului tropical. Se înălța pe un vîrf de colină, înconjurată de o centură de verdeață, iar mai departe verdele junglei se pierdea în azuriul mării și marea se topea în nesfîrșitul zării.

Văzută de aproape, Changi își pierdea farmecul și se înfățișa cum era de fapt — o închisoare respingătoare și cumplită. Corpuri de celule înconjurate de curți pîrjolite de soare, împrejmuite la rîndul lor de ziduri impunătoare.

Dincolo de ziduri, în interiorul corpurilor de clădire, etaj peste etaj, erau celule pentru două mii de deținuți, la capacitatea maximă. Acum, în aceste celule, pe culoare și în toate colțurile și cotloanele se aflau cam opt mii de oameni. Majoritatea englezi și australieni, cîțiva neo-zeelandezi și canadieni —rămășițele trupelor din campania extrem-orientală.

Acești oameni erau și ei delincvenți. Purtau o vină grea. Pierduseră un război. Și rămăseseră în viață.

Uşile celulelor erau deschise, uşile corpurilor de clădire erau deschise, poarta monstruoasă care despica zidurile era şi ea deschisă, iar oamenii puteau intra şi ieşi după voie... aproape liberi. Şi totuşi erau închişi, învăluiţi într-un iz de claustrare.

De la poartă pornea un drum asfaltat. La mai puţin de o sută de metri spre vest drumul era închis de o reţea de sîrmă ghimpată, iar dincolo de baraj era corpul de gardă populat de scursorile înarmate ale hoardelor cuceritoare. Mai departe, dincolo de barieră, drumul îşi urma voios cursul şi, cu timpul, se pierdea în nemărginirea oraşului Singapore. Dar pentru oamenii din interior drumul se termina la mai puţin de o sută de metri de poarta principală.

La est, drumul ocolea zidul de incintă, apoi cotea spre sud şi iar urma conturul zidului. De ambele părţi ale drumului se înşirau „paradelniţele" lungi, cum li se spunea aici acelor barăci primitive. Toate erau la fel, şaizeci de paşi lungime, cu pereţii din rogojini de frunze de cocotier prinse strîmb în cuie de stîlpi, cu acoperişuri tot din frunze de cocotier, strat peste strat de frunze mucegăite. În fiecare an se adăuga alt strat, sau ar fi trebuit să se adauge. Căci soarele, ploaia şi insectele chinuiau mereu claia de frunze şi, pînă la urmă, izbuteau să o pătrundă. Drept uşi şi ferestre nu erau decît nişte simple deschizături. Şoproanele erau prevăzute cu streşini largi ca să le ferească de soare şi de ploaie şi erau supraînălţate pe nişte piloţi de beton ca să nu pătrundă revărsările de ape, şerpii, broaştele, limacşii, melcii, scorpionii, miriapozii, coropişniţele, gîndacii, tot soiul de fiinţe tîrîtoare.

În aceşte barăci trăiau ofiţerii.

La sud şi la est de drum erau patru şiruri de bungalovuri din beton, cîte douăzeci într-un rînd, aşezate spate în spate. Aici locuiau ofiţerii superiori — maiorii, locotenent-coloneii şi coloneii.

Drumul cotea apoi spre vest, tot în lungul zidului, şi dădea de o altă aglomerare de barăci părăginite. Aici erau cazaţi cei ce nu mai încăpeau în clădirile închisorii. Iar într-una dintre acestea, în cea mai mică, sălăşluia contingentul american compus din douăzeci şi cinci de ostaşi.

Acolo unde drumul se sucea din nou spre nord pe lingă ziduri era o parte din grădinile de legume. Restul grădinilor — care asigurau cea mai mare parte a hranei pentru lagăr — se aflau şi mai la nord, de cealaltă parte a drumului, în dreptul porţii închisorii. Drumul mergea mai departe prin grădinile de mîna a doua încă vreo două sute de metri şi se termina în faţa pichetului.

Întreaga zonă mustind de sudoare, cam jumătate de milă pe jumătate de milă, era împrejmuită de un gard de sîrmă ghimpată. Uşor de tăiat. Lesne de trecut. Aproape nepăzit. Fără reflectoare. Fără cuiburi de mitraliere. Dar, după ce ai trecut dincolo, ce te faci? Drumul către casă ducea dincolo de mări, dincolo de orizont, dincolo de nemăsurata întindere vrăjmaşă a junglei. Dincolo era pierzania pentru cei care încearcă să plece, ca şi pentru cei ce rămîn.

Acum, în 1945, japonezii se lămuriseră deja că e mai bine să lase controlul vieţii în lagăr în seama prizonierilor. Japonezii dădeau ordinele, iar ofiţerii deţinuţi purtau răspunderea pentru îndeplinirea lor. Dacă lagărul nu le

făcea probleme, îl lăsau și ei în pace. A cere de mîncare era o problemă. A cere medicamente era o problemă. A cere orice era o problemă. Faptul că mai erau în viață era o problemă.

Pentru cei de acolo, Changi era mai mult decît o închisoare. Changi era o geneză, locul unde totul se ia de la început.

CARTEA I

1

— Îi vin eu de hac ticălosului, chiar de-ar fi să mor!

Locotenentul Grey era bucuros că, în sfîrşit, izbutise să spună cu voce tare gîndul care îl muncea din rărunchi de atîta vreme. Tonul otrăvit al lui Grey l-a trezit brusc din reverie pe sergentul Masters. Tocmai se gîndea la o sticlă de bere australiană de la gheaţă, la o friptură cu un ou prăjit deasupra, la casa lui din Sydney, la nevastă-sa, la sînii ei, la mireasma ei. Nici nu s-a ostenit să urmărească privirea locotenentului aţintită spre fereastră. Ştia pe cine trebuie să fi văzut printre oamenii pe jumătate goi care treceau pe poteca de pămînt bătucit, în lungul reţelei de sîrmă ghimpată. Şi totuşi l-a uimit izbucnirea lui Grey. De obicei şeful poliţiei militare interne de la Changi era scump la vorbă şi inabordabil ca orice englez.

— Nu vă prăpădiţi cu firea, domnule locotenent, a spus plictisit Masters. Îl aranjează ei, japonezii, cît de curînd.

— Dă-i în mă-sa de japonezi, a zis Grey cu năduf. Vreau să-l prind eu. Vreau să-l văd aici, la carceră. Iar cînd termin eu cu el, vreau să ajungă la închisoarea din Utram Road.

Masters s-a schimbat la faţă.

— Utram Road?

— Chiar aşa.

— Pe cinstea mea, îmi dau seama de ce vreți să-l înfundați, dar zău că nu i-aș dori nimănui soarta asta.

— Acolo îi e locul. Și am să am eu grijă să ajungă acolo. Pentru că e un hoț, un mincinos, un trișor, o căpușă. Un ticălos de vampir care se îmbuibă pe seama noastră.

Grey s-a ridicat de la locul lui și s-a apropiat de fereastra colibei care adăpostea sediul poliției militare. În căldura înăbușitoare, s-a scuturat de muștele care se ridicau în roiuri printre scîndurile podelei, și-a mijit ochii, ferindu-i de strălucirea orbitoare a razelor soarelui de amiază ce se reflectau din pămîntul bătătorit.

— Pe toți sfinții, a rostit el, am să mă răzbun pentru noi toți.

„Baftă, camarade, și-a zis în gînd Masters. Dacă îi poate veni cineva de hac lui King, tu ești omul. Ai în tine exact atîta ură cît trebuie." Lui Masters nu-i erau dragi ofițerii și nici poliția militară nu-i era dragă. Pe Grey îl disprețuia în mod deosebit, căci Grey fusese avansat de la trupă și încerca să ascundă acest lucru.

Dar Grey nu era singur în ura sa. Toți cei din Changi îl urau pe King. Îi urau trupul musculos, lucirea senină a ochilor albaștri. În această lume crepusculară de cadavre ambulante nu existau oameni grași sau bine făcuți, rotofei sau plinuți, trupeși sau împliniți. Nu erau decît chipuri dominate de ochi, trupuri istovite, numai vînă, piele și os. Nici o diferență între ei, decît vîrsta, chipul și înălțimea. Și în toată această lume King era singurul care se hrănea omenește, fuma omenește, dormea omenește, visa omenește și arăta omenește.

— Dumneata ! a răcnit Grey. Caporal ! Treci aici !

King („Împăratul", cum i se spunea) își dăduse seama că Grey îl urmărește încă din clipa cînd trecuse de colțul închisorii și nu pentru că avea putința să pătrundă întu-

nericul din coliba poliţiei militare, ci pentru că ştia că Grey e o persoană cu tabieturi, iar atunci cînd ai un duşman este bine să-i ştii metehnele. King ştia despre Grey atîta cît poate şti un om despre altul.

A părăsit poteca şi s-a îndreptat spre coliba singuratică, izolată de celelalte colibe ca un buboi printre răni.

— M-aţi chemat, domnule locotenent ? a întrebat King, dînd salutul reglementar.

Avea un zîmbet amabil. Ochelarii de soare îi mascau dispreţul din ochi.

De la înălţimea ferestrei, Grey l-a măsurat lung pe King. Expresia încordată abia ascundea ura care-i devenise o a doua natură.

— Unde te duci ?

— Mă întorc la coliba mea... domnule locotenent, l-a lămurit King cu răbdare.

În tot acest timp, cîntărea în minte eventualităţile o fi avut vreo scăpare, l-o fi denunţat careva, ce-o fi oare cu Grey ?

— De unde ai cămaşa asta ?

„Împăratul" cumpărase cămaşa cu o zi înainte de la un maior care o păstrase neatinsă timp de doi ani, pînă în ziua în care a trebuit să o vîndă pe bani ca să-şi procure hrană. Lui King îi plăcea să fie îngrijit şi bine îmbrăcat în condiţiile în care toţi ceilalţi n-aveau ce pune pe ei, era bucuros că astăzi cămaşa de pe el era curată şi nouă, pantalonii lungi bine călcaţi pe dungă, ciorapii proaspăt spălaţi, pantofii bine lustruiţi, chipiul imaculat. Îi venea să şi rîdă de Grey, aproape gol, doar cu nişte pantaloni peticiţi, caraghios de scurţi şi nişte saboţi de lemn în picioare, iar bereta de tanchist i se făcuse verzulie şi ţeapănă din cauza mucegaiului tropical.

— Am cumpărat-o, a răspuns King. Mai de mult. Nu e nici o lege care să-mi interzică să cumpăr ceva, orice, aici sau în altă parte. Domnule...

Grey a sesizat impertinenţa acelui „domnule" de la urmă.

— Bine, caporal. Treci înăuntru !

— De ce ?

— Vreau să stăm puţintel de vorbă, i-a răspuns ironic Grey.

King şi-a ţinut firea, a urcat treptele, a pătruns prin deschiderea uşii, s-a oprit lîngă masă.

— Acum ce doriţi ? Domnule...

— Goleşte-ţi buzunarele.

— De ce ?

— Faci ce-ţi spun eu. Ştii doar că am dreptul să te percheziţionez în orice moment, a precizat Grey, lăsînd să se întrevadă ceva din dispreţul care clocotea în el. Am şi acordul comandantului tău direct.

— Numai pentru că aţi insistat să-l obţineţi.

— Aveam şi motive. Goleşte-ţi buzunarele !

Cu un aer de plictis, „Împăratul" s-a conformat. La urma urmelor, n-avea nimic de ascuns. Batista, pieptenele, portmoneul, un pachet de ţigarete de fabrică, tabachera plină cu tutun crud de Java, foiţă fină de ţigară din hîrtie de orez, chibrituri. Grey s-a asigurat că toate buzunarele sînt goale, apoi a deschis portmoneul. Erau acolo cincisprezece dolari americani şi aproape patru sute de dolari singaporezi de emisie japoneză.

— De unde ai banii ăştia ? s-a răstit la el Grey, simţind cum i se preling spre bărbie picăturile de sudoare.

— I-am cîştigat la cărţi. Domnule...

Grey a rîs fără haz.

— Iar ai avut noroc. Te ține norocul ăsta de aproape trei ani. Nu-i așa ?

— Acum ați terminat cu mine ? Domnule...

— Nu. Ia să-ți văd ceasul.

— E pe listă...

— Am spus că vreau să mă uit la ceasul ăla !

Încruntat, „Împăratul“ și-a tras de pe mînă brățara elastică din oțel inoxidabil, i-a întins ceasul lui Grey. În pofida urii pe care o nutrea față de King, Grey a simțit o undă de invidie. Ceasul era impermeabil, rezistent la șocuri, automat. Un „Oyster Royal“. Cea mai neprețuită avere la Changi, cu excepția aurului. A întors ceasul pe partea cealaltă și s-a uitat la cifrele gravate în oțel, s-a dus apoi la peretele din împletitură de frunze, a luat din cui lista averilor lui King, a dat la o parte, cu un gest reflex, furnicile de pe ea și a verificat cu meticulozitate numărul de pe „Oyster Royal“, comparîndu-l cu cel al ceasului de pe listă.

— Se potrivește. Nu vă îngrijorați. Domnule...

— Nici nu mă îngrijorez, i-a replicat Grey. Tu ar trebui să fii îngrijorat.

I-a înapoiat ceasul, obiect ce însemna hrană asigurată pe șase luni.

King și-a pus ceasul la mînă, a început să-și adune portmoneul și celelalte lucruri.

— A, da. Inelul ! și-a amintit Grey. Trebuie verificat.

Dar și inelul s-a potrivit cu cel de pe listă. Era trecut ca „inel de aur cu însemnul clanului Gordon“. Alături de acest înscris figura și o schiță a însemnului.

— Cum se face ca un american să fie în posesia unui inel Gordon ?

Grey mai pusese de multe ori această întrebare.

— L-am cîștigat. La un pocheraș.

— Ai o memorie remarcabilă, caporale, a spus Grey, dîndu-i înapoi inelul.

Știuse din capul locului că atît inelul cît și ceasul se vor potrivi cu cele de pe listă. Folosise percheziția doar drept pretext. Se simțea îndemnat, la un mod aproape masochist, să se afle, măcar pentru cîteva clipe, în preajma prăzii pe care o urmărea. Mai știa și că „Împăratul" nu intră în panică prea ușor. Mulți încercaseră să-l prindă la înghesuială, dar dăduseră greș pentru că era deștept, prudent și foarte viclean.

— Cum de se întîmplă, a spus cu asprime Grey, arzînd deodată de invidie pentru ceas, inel, țigări, chibrituri și bani, că tu ai atîtea, iar noi, ceilalți, nu avem nimic ?

— Nu știu, domnule locotenent. Așa o fi norocul meu.

— De unde ai banii ăștia ?

— I-am cîștigat la cărți. Domnule..., a răspuns King la fel de politicos.

Întotdeauna le spunea ofițerilor „domnule" și îi saluta primul, chiar și pe cei englezi sau australieni. Dar știa și că ei își dau seama de imensitatea disprețului său față de acest „domnule" și față de salut. Toate astea erau contrare spiritului american. Omul e om, indiferent de origine, familie sau grad militar. Dacă-l respecți, îi spui „domnule". Dacă nu, nu ; numai netrebnicii pot avea ceva împotrivă. Să-i ia naiba !

„Împăratul" și-a pus inelul pe deget, și-a încheiat nasturii de la buzunare, a scuturat niște firicele imaginare de praf de pe mînecă.

— Ați terminat cu mine ? Domnule...

Îndată a și văzut lucirea de enervare din ochii lui Grey. Grey s-a întors atunci spre Masters care urmărea scena cu un aer de nervozitate.

— Sergent, vrei să-mi dai, te rog, un pic de apă ?

Cu o mutră plictisită, Masters i-a adus plosca agăţată lîngă uşă.

— Poftiţi, domnule locotenent.

— Asta-i de ieri, a spus Grey, ştiind perfect că nu-i adevărat. Umple-o cu apă proaspătă.

— Aş fi jurat că am umplut-o la prima oră, a spus Masters şi a ieşit, clătinînd din cap.

Grey a lăsat tăcerea să mai dăinuie. King stătea în faţa lui degajat, aştepta. O adiere de vînt a foşnit prin cocotierii care se înălţau deasupra junglei, dincolo de îngrăditură, vestind apropierea ploii. Nori negri se înălţau de-acum dinspre răsărit, mai-mai să acopere tot cerul. Curînd vor transforma praful în mocirlă, iar aerul umed va deveni mai respirabil.

— Doriţi o ţigară ? Domnule..., a spus King, oferindu-i pachetul.

Ultima dată cînd mai fumase Grey o ţigară de fabrică fusese cu doi ani înainte, de ziua lui. Cînd împlinise douăzeci şi doi de ani. A rămas cu ochii la pachet, dorindu-şi o ţigară ; de fapt, şi le dorea pe toate.

— Nu, a răspuns el încruntat. Nu vreau să iau din ţigările tale.

— Nu vă deranjează dacă fumez ? Domnule...

— Ba mă deranjează !

Cu ochii ţintă la Grey, King şi-a scos calm o ţigară. A aprins-o, a tras adînc în piept.

— Scoate-o din gură ! i-a ordonat Grey.

— Sigur. Domnule..., a zis King şi a mai tras încet un fum înainte de a se supune apoi privirea i s-a înăsprit. Nu sînt subordonatul dumneavoastră şi nu e nici o regulă care să spună că n-am voie să fumez cînd am chef. Sînt american şi n-am treabă cu patriotarzii care-mi flutură pe la nas drapelul britanic ! Vi s-a mai semnalat acest lucru. Şi mai lăsaţi-mă-n pace ! Domnule...

— Sînt cu ochii pe tine, caporale, a izbucnit Grey. Curînd ai să faci tu un pas greşit, eu voi fi pe fază, iar tu vei fi acolo, a arătat el cu degetul tremurînd spre cuşca de bambus ce servea drept carceră. Acolo ţi-e locul.

— Eu nu încalc nici o regulă...

— De unde faci rost de bani ?

— Îi cîştig la cărţi.

„Împăratul" s-a apropiat la un pas de Grey. Îşi stăpînea mînia, dar părea mai primejdios ca de obicei.

— Mie nu-mi dă nimeni nimic. Ce am e-al meu şi e cîştigat de mine. Cum îl cîştig mă priveşte.

— Nu atîta timp cît eu sînt şeful poliţiei militare, şi-a încleştat pumnii Grey. În ultimele luni s-au furat o groază de medicamente. Poate că ştii ceva despre asta.

— Uite ce e... Ascultă, s-a înfuriat King. Eu n-am furat nimic la viaţa mea. N-am vîndut droguri niciodată în viaţă, să nu uiţi asta ! Pe naiba, dacă n-ai fi ofiţer, te-aş...

— Dar asta e că sînt şi chiar mi-ar place să te încumeţi. Pe Dumnezeu că mi-ar place ! Te crezi al dracului de tare. Ei bine, eu ştiu că nu eşti.

— Un lucru îţi spun. Cînd scăpăm din rahatul ăsta de Changi, să vii să mă cauţi... Am să-ţi ofer dinţii în batistă !

— N-am să uit ! a zis scrîşnit Grey, încercînd să-şi potolească bătăile inimii. Dar ţine minte : pînă atunci te am în vedere şi te aştept la cotitură. N-am auzit încă de vreunul pe care să nu-l părăsească norocul pînă la urmă. Iar bafta ta e pe terminate !

— Ba nu, cîtuşi de puţin ! Domnule...

King ştia însă că e multă dreptate în vorbele acelea. Pînă acum îl cam răsfăţase norocul. Chiar foarte tare.

Dar norocul înseamnă osteneală, capacitate de prevedere şi încă un pic de altceva în plus, dar nu riscuri inutile. În orice caz, cel mult un risc calculat. Cum a fost astăzi cu diamantul. Patru ditamai caratele. Ştia, cel puţin, cum să pună mîna pe el. Atunci cînd va fi gata. Şi dacă poate face această afacere, ea va fi ultima, nu va mai fi nevoie să rişte, măcar aici, la Changi.

— Are să te lase şi pe tine norocul, a repetat cu răutate Grey. Şi ştii de ce ? Pentru că eşti la fel cu toţi borfaşii. Lăcomia te omoară...

— Nu sînt eu omul să-ţi suport toate măgăriile, a izbucnit mînios „Împăratul". N-oi fi eu mai borfaş decît...

— Ba da, eşti. Tot timpul încalci legea.

— Pe dracu'. Poate legea japonezilor...

— La naiba cu legea japonezilor. Eu vorbesc de regulamentul lagărului. În lagăr legea spune să nu te ţii de negustorie. Asta e exact ce faci tu !

— Dovedeşte-o !

— Am s-o fac la timpul potrivit. O dată ai să calci tu greşit. Atunci să vedem cum ai să supravieţuieşti în rînd cu noi. Aici, în cuşca mea. Iar după cuşcă, am să mă îngrijesc personal să fii trimis la Utram Road !

„Împăratul" a simţit cum îl străfulgeră un fior îngheţat de groază, din inimă şi pînă jos, la boaşe.

— Cristoase, a scrîşnit el printre dinţi. Eşti chiar tipul de nemernic care e în stare s-o facă şi pe asta !

— În cazul tău, a rostit Grey cu spume la gură, va fi o plăcere. Japonezii sînt doar prietenii tăi !

— Ascultă, tu...

Încleştîndu-şi pumnul uriaş, King a pornit spre Grey.

— Hei, ce se întîmplă acolo ?

Colonelul Brant a urcat în grabă treptele, a pătruns în colibă. Era un om scund, dacă depăşea un metru cincizeci,

cu barba înfășurată sub bărbie, ca la sikhi. Purta în mînă un bastonaș de bambus. Chipiul de infanterist îi era zdrențuit tot, cîrpit cu pînză de sac ; în centru, însemnul regimentului lucea ca aurul, tocit după ani de lustruială.

— Nim... nimic, domnule colonel, l-a liniștit Grey, lovind cu palma într-un nor de muște ivit pe neașteptate ; încerca să-și recapete suflul normal. Tocmai l-am percheziționat pe caporal...

— Ei lasă, Grey, l-a întrerupt colonelul Brant, vorbind apăsat. Am auzit ce-ai spus de Utram Road și de japonezi. Ești în dreptul tău să-l percheziționezi și să-l chestionezi, toată lumea știe asta, dar n-are nici un rost să-l amenințí sau să-l jignești. Apoi, întorcîndu-se spre King, cu fruntea îmbrobonată de sudoare : Dumneata, caporal. Să mulțumești stelei care-ți poartă noroc, așa să știi, că nu-ți fac raport la căpitanul Brough să bage nițică disciplină-n tine. Ar trebui să-ți dai seama că nu poți umbla mereu gătit în halul ăsta. Destul să scoți pe oricine din sărite. Parcă ți-o cauți cu luminarea.

— Am înțeles, domnule colonel, a spus King, aparent calm, dar înjurîndu-se în gînd pentru faptul că-și pierduse stăpînirea de sine — exact ce urmărise Grey din capul locului.

— Uită-te și tu la hainele mele, spunea acum colonelul Brant. Cum dracu' crezi că mă simt în ele ?

King n-a mai răspuns. Doar în gînd și-a zis „Asta-i problema ta, Mac : tu îți vezi de-ale tale, eu de-ale mele". Colonelul nu avea pe el decît o cîrpă legată peste coapse, făcută dintr-o jumătate de sarong și înnodată la brîu ca o fustanelă scoțiană, iar pe dedesubt nu mai avea nimic. „Împăratul" era singurul om din Changi care purta chiloți. Avea șase perechi.

— Crezi că nu te pizmuiesc pentru pantofii ăia ? a întrebat iritat colonelul Brant. Cînd eu trebuie să port blestemații ăștia de galenți ?

Într-adevăr, purta papuci din dotare tălpige de lemn cu o bandă de pînză deasupra.

— Nu știu, domnule colonel, a răspuns King cu umilință prefăcută, atît de dragă urechilor de ofițer.

— Chiar așa. Chiar așa. Colonelul Brant s-a întors acum spre Grey : Cred că ești dator să-i ceri scuze. Faptul că l-ai amenințat este o mare greșeală. Trebuie să fim drepți, nu-i așa, Grey ?

Colonelul și-a șters iar sudoarea de pe față.

Grey a făcut un efort uriaș ca să înăbușe înjurătura care fusese cît pe ce să-i scape de pe buze.

— Îmi cer scuze.

Cuvintele au răsunat încet și crispat, iar King abia și-a putut stăpîni zîmbetul.

— Foarte bine, a făcut aprobator din cap colonelul Brant, apoi a întors privirea spre King. Foarte bine, dumneata poți să pleci. Însă dacă te mai gătești așa, să știi că dai de bucluc ! Ți-o faci cu mîna dumitale !

— Mulțumesc, domnule colonel.

King a salutat ca la regulament și a ieșit din colibă, în plin soare. Din nou putea respira mai în voie și din nou s-a înjurat în gînd. Cristoase, chiar era s-o pățească. Fusese cît pe ce să-l lovească pe Grey, iar aceasta ar fi fost o nebunie. Pentru a-și veni în fire, s-a oprit în dreptul potecii, și-a mai aprins o țigară ; mulți dintre cei care treceau pe acolo au zărit țigara și i-au adulmecat aroma.

— Păcătos individ, a spus într-un tîrziu colonelul, urmărindu-l din ochi pe King și ștergîndu-și sudoarea de pe frunte apoi s-a întors spre Grey : Chiar așa, Grey, trebuie să-ți fi pierdut mințile ca să-l provoci în halul ăsta.

— Mă scuzaţi. Am... mi-am închipuit că...

— Oricum ar fi el, este limpede că nu-i de demnitatea unui ofiţer să-şi piardă stăpînirea de sine. Rău, foarte rău, nu crezi ?

— Da, domnule colonel.

Grey nu mai avea nimic de zis.

Colonelul Brant a mormăit ceva ininteligibil, a strîns din buze.

— Bine atunci. Noroc de mine c-am trecut pe aici. Nu-i admisibil ca un ofiţer să se ia la harţă cu un ostaş de trupă.

Şi-a scăpat iar privirea spre uşă, urîndu-l pe King, rîvnindu-i ţigara.

— Păcătos tip, a repetat el fără să se uite la Grey, şi nedisciplinat. La fel ca şi ceilalţi americani. O adunătură. Auzi, pînă şi ofiţerilor li se adresează pe numele mic ! a ridicat din sprîncene. Iar ofiţerii se încing la jocuri de cărţi cu trupa ! Doamne fereşte ! Mai răi decît australienii... că şi ăştia se dau în spectacol ca nimeni altul. O oroare ! Nu se compară cu Armata Indiilor, ce zici ?

— Aşa e, domnule colonel, l-a aprobat supus Grey.

Colonelul Brant s-a întors brusc spre el.

— N-am în vedere... vezi dumneata, Grey, numai pentru că..., s-a oprit, avea ochii umeziţi de lacrimi. De ce, de ce să facă ei toate astea ? a întrebat cu glas stins. De ce, Grey ? Eu... pe toţi i-am iubit.

Grey a ridicat din umeri. Dacă nu l-ar fi pus să-şi ceară scuze, poate că i-ar fi arătat mai multă compasiune.

Colonelul a ezitat, apoi s-a întors şi a ieşit din colibă. Mergea cu capul plecat, îi şiroiau lacrimile pe obraji.

La căderea Singaporelui, în '42, ostaşii săi sikhi au trecut de partea inamicului, la japonezi, aproape pînă la ultimul om, s-au răsculat împotriva ofiţerilor lor englezi.

Sikhii s-au aflat printre primii gardieni ai prizonierilor, iar unii dintre ei s-au purtat cu sălbăticie. Foştii ofiţeri ai sikhilor nu mai aveau nici o clipă de linişte. Căci sikhii formaseră baza trupei, doar cîţiva ce mai erau din alte regimente indiene. Ostaşii nepalezi, gurkha, se arătaseră fideli pînă la unul, în ciuda torturilor şi mizeriei. Acum, colonelul Brant îşi plîngea oamenii, cei pentru care şi-ar fi dat viaţa, cei pentru care era şi acum gata să moară.

Grey l-a urmărit cum se duce, l-a zărit pe „Împărat" fumînd în marginea potecii.

— Mă bucur că ţi-am zis că de-acum e care pe care, şi-a şoptit Grey, doar pentru el.

S-a aşezat pe bancă, simţind o durere sfîşietoare în stomac — o amintire a faptului că dizenteria nu l-a ocolit nici săptămîna aceasta.

— La dracu', a suspinat el, blestemîndu-l pe colonelul Brant şi faptul că trebuise să-şi ceară scuze.

A revenit Masters cu plosca plină, i-a dat-o. El a înghiţit o gură de apă, i-a mulţumit şi s-a apucat să-şi facă planuri cum să-i vină de hac lui King. Dar foamea era prea tare pe la ora prînzului, nu se mai putea concentra pe un gînd anume.

Un geamăt înăbuşit a spintecat aerul stătut. Grey a aruncat o privire iute spre Masters, care şedea liniştit, fără să-şi dea seama că a scos vreun sunet, urmărea cum mişună pe grinzi şopîrlele de casă, cum se reped după insecte şi se dedau la plăcerile cărnii.

— Tu ai dizenterie, Masters ?

Masters şi-a îndepărtat cu un gest leneş mozaicul de muşte de pe faţă.

— Nu, dom' locotenent. Cel puţin, n-am avut de aproape două săptămîni.

— Enterită ?

— Nu, slavă Domnului. Vreo amibă, ceva. Iar malarie n-am mai avut de aproape trei luni. Aş zice c-am avut mult noroc şi sînt în formă bună, în ciuda...

— Da, a zis Grey şi a mai adăugat : Pari destul de în formă.

Ştia însă că va trebui să ceară un înlocuitor, cît de curînd. S-a mai uitat o dată după King ; văzîndu-l cum fumează, i s-a făcut greaţă de dor de-o ţigară.

Masters a gemut din nou.

— Ce dracu' ai ? l-a întrebat iritat Grey.

— Nimic, dom' locotenent. Nimic. Poate o fi...

Dar efortul de a vorbi era prea mare şi Masters a lăsat vorbele să treneze, să se topească în bîzîitul muştelor. Muştele erau atotputernice ziua, iar ţînţarii noaptea. N-aveai pace. Niciciînd. Cum o fi să trăieşti fără muşte şi ţînţari, fără atîţia oameni ? Masters încerca să-şi amintească, dar efortul era prea mare. Aşa că a rămas aşezat acolo liniştit, tăcut, abia suflînd, o cochilie din ceea ce fusese cîndva un bărbat. Iar sufletul i se zbuciuma în nelinişte.

— Bine, Masters, acum poţi pleca, a spus Grey. Am să stau eu pînă-ţi vine schimbul. Cine e azi ?

Masters s-a silit să-şi pună creierul în stare de funcţionare şi a rostit abia după o vreme :

— Bluey... Bluey White.

— Pentru numele lui Dumnezeu, vino-ţi în fire, omule, s-a răstit la el Grey. Caporalul White a murit acum trei săptămîni.

— A, da, scuzaţi, dom' locotenent, a rostit moale Masters. Îmi pare rău, trebuie să fi... E... ă-ă, cred că-i Peterson. Un amărît de englez. Cred că-i de la infanterie.

— Bine, bine. Poţi să te duci la masă. Dar să nu zăbovești prea mult.

— 'Nţeles.

Masters şi-a îndesat pe cap pălăria de papură, a salutat şi a ieşit şontîcăind pe uşă, adunîndu-şi zdrenţele pantalonilor în jurul coapselor. „Doamne, şi-a zis Grey, duhneşte de la cincizeci de paşi. Ar trebui să le dea mai mult săpun."

Dar ştia că nu-i vorba numai de Masters. La fel era şi cu toţi ceilalţi. Dacă nu te îmbăiai de şase ori pe zi, sudoarea te învăluia ca un linţoliu. Şi, gîndindu-se la linţoliu, i-a venit iar în minte Masters... şi stigmatul morţii pe care îl purta. Poate că ştia asta şi Masters şi atunci ce rost mai avea să se spele ?

Grey văzuse murind mulţi oameni. Îl cuprindea furia cînd se gîndea la regiment şi la război. Îi venea să şi ţipe. „Blestemată viaţă, douăzeci şi patru de ani împliniţi şi nu-s decît locotenent ! Iar războiul merge înainte peste tot... în toată lumea. Avansări în fiecare zi. Posibilităţi de promovare. Iar eu, iată-mă, lîncezesc în împuţitul ăsta de lagăr de prizonieri şi tot locotenent am rămas. O, Doamne ! Măcar de n-aş fi fost transferat la Singapore atunci, în '42. Măcar de ne-ar fi dus acolo unde se prevăzuse iniţial... în Caucaz. Măcar de..."

— Încetează ! a rostit cu voce tare. Ai ajuns la fel de rău ca Masters, tîmpitule !

În lagăr era lucru normal ca oamenii să vorbească uneori singuri, cu glas tare. Mai bine să vorbeşti singur, aşa spuneau mereu doctorii, decît să-ţi înăbuşi gîndurile — asta te poate duce la nebunie. În cele mai multe dintre zile nu era chiar aşa de rău. Omul mai era în stare să nu se gîndească la cealaltă viaţă a sa, la lucrurile bune din ea : mîncare, femei, casă, mîncare, mîncare, femei,

mîncare. Dar noaptea interveneau momentele de pericol. Noaptea omul visează. Visează la mîncare şi la trup de femeie. La femeia lui. Curînd, omul ajunge să-i placă mai mult visul decît starea de veghe, iar dacă e imprudent începe să viseze şi cînd e treaz şi atunci ziua trece în noapte şi noaptea în zi. După aceasta nu urma decît moartea. Lin. Încetişor. Era uşor să mori. Un chin să trăieşti. Pentru toţi, cu excepţia „Împăratului". El nu ştia ce-i chinul.

Grey rămăsese tot cu ochii la King, încercînd să ghicească ce-i spune omului de lîngă el ; erau prea departe ca să-i audă. Grey a încercat să-şi amintească cine este celălalt, dar n-a izbutit. După banderola de la braţ se putea vedea că are gradul de maior. Din ordinul japonezilor, toţi ofiţerii erau obligaţi să poarte pe braţul stîng o banderolă cu însemnele gradului. În permanenţă. Chiar şi cînd erau goi.

Norii negri de ploaie se adunau acum mai repede. O rafală de fulgere a brăzdat cerul înspre răsărit, dar aici soarele încă mai ardea. O adiere cu miros de putregai a stîrnit o clipă praful, apoi l-a lăsat să se aşeze la loc.

Cu un gest automat, Grey a folosit bătătorul de muşte din trestie de bambus. O mişcare abilă, aproape inconştientă a mîinii şi, iată, încă o muscă a căzut la podea, mutilată. N-avea nici un haz să omori o muscă. S-o ologeşti, da, ca să sufere, mizerabila, şi să plătească, măcar în mică parte, pentru propria ta suferinţă. Dacă o ologeşti, nu-i va înceta ţipătul tăcut pînă ce vor veni furnicile şi alte muşte să se înfrupte din carnea ei încă vie.

Dar Grey n-a mai resimţit plăcerea obişnuită de a urmări chinurile celei care-l chinuise. Acum era prea absorbit, cu ochii la King.

2

— Pe onoarea mea, tocmai îi spunea maiorul lui King cu o jovialitate exagerată, aşa a fost cînd am ajuns la New York. În '33. Am petrecut de minune. Ce ţară de basm e acolo, în State. Ţi-am povestit vreodată de drumul pe care l-am făcut pîn-la Albany ? N-ajunsesem nici căpitan pe vremea aceea...

— Ba da, domnule maior, a spus obosit King. Mi-aţi povestit.

Avea sentimentul că fusese pînă atunci îndeajuns de politicos şi mai simţea încă privirea lui Grey aţintită asupra lui. Deşi era în perfectă siguranţă şi n-avea de ce să se teamă, era nerăbdător să plece din bătaia soarelui şi din raza acelei priviri. Avea multe de făcut. Iar dacă maiorul nu spune ce are de zis, să-l ia naiba !

— O să vă rog să mă scuzaţi, domnule maior. Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Numai o secundă, a spus repede maiorul Barry, rotindu-şi nervos ochii în jur, conştient de privirile curioase ale celor care treceau pe lîngă ei, conştient de întrebarea lor nerostită : „Ce-o fi discutînd ăsta cu Împăratul ?" Eu... ă-ă... putem discuta ceva între patru ochi ?

Atent, King l-a cîntărit din privire.

— E destul de bine şi-aici. Doar să vorbiţi ceva mai încet.

Maiorul Barry se simţea cît se poate de jenat. Dar tot el era acela care de cîteva zile tot încercase să-l întîlnească întîmplător pe Împărat. Prilejul de acum era prea bun pentru a fi irosit.

— Bine, dar coliba poliţiei militare e doar la...

— Ce-au de-a face poliţaii cu o convorbire particulară ? Nu prea pricep, domnule maior, a rostit sec King.

— Nu e nevoie... ă-ă, în fine, colonelul Sellars mi-a zis că s-ar putea să mă ajuţi într-o problemă.

În locul mîinii drepte, maiorul Barry nu avea decît un ciot, acum şi-l scărpina, îl atingea, îl mîngîia.

— Aş vrea, dacă se poate... să plasezi un obiect pentru noi, adică pentru mine, a spus maiorul pe nerăsuflate, a aşteptat apoi să nu mai fie nimeni prin preajmă. E vorba de o brichetă, a murmurat el. Un „Ronson". În stare perfectă.

Acum, dacă spusese ce avea de spus, maiorul se simţea mai în largul lui. Dar în acelaşi timp se simţea gol, expus pentru că-i vorbise americanului chiar acolo, în plin soare, pe o potecă plină de lume.

„Împăratul" a rămas o clipă pe gînduri.

— Cine este proprietarul ?

— Eu, a ridicat ochii maiorul, surprins. Doamne, nu cumva crezi că am furat-o ? Dumnezeu mi-e martor că n-aş face aşa ceva. Am păstrat-o tot timpul ăsta la loc sigur, dar acum, ce să mai zic, trebuie s-o vindem. Aşa am convenit cu toţii, a adăugat el, trecîndu-şi limba peste buzele uscate, şi-a mai pipăit ciotul. Te rog. Faci asta pentru noi ? Tu poţi obţine preţul cel mai bun.

— Comerţul în lagăr e interzis de regulament.

— Ştiu, dar te rugăm... Dumneata o poţi face, da ? Poţi avea încredere în mine.

King s-a răsucit ca să fie cu spatele la Grey şi cu faţa la reţeaua de sîrmă ghimpată ; cine ştie, poate că Grey era în stare să ghicească ce spune după mişcarea buzelor.

— Trimit eu pe cineva după ce se termină cu masa, a zis el încet. Parola va fi : „M-a trimis locotenentul Albany la dumneavoastră". Aţi reţinut ?

— Da, a făcut din cap maiorul Barry, a mai ezitat, simţind cît de tare-i bate inima. Cînd spui că vine ?

— După ce se dă masa. Prînzul !

— A, aşa, perfect.

— I-o daţi lui. După ce mă uit şi eu la ea, intru în legătură cu dumneavoastră. Parola rămîne aceeaşi.

„Împăratul" a zburat cu un bobîrnac vîrful aprins al ţigării, apoi a aruncat-o în praful potecii. Era cît pe ce să calce pe ea, cînd a observat expresia de pe faţa maiorului.

— A, scuzaţi ! Aţi dorit chiştocul ?

Maiorul Barry s-a aplecat fericit şi l-a ridicat.

— Mulţumesc. Foarte mulţumesc.

Şi-a deschis tabachera de tinichea, a desfăcut cu grijă foiţa rămasă pe chiştoc, a presărat resturile de tutun peste frunzuliţele uscate de ceai, le-a amestecat.

— Mare lucru să ai cu ce să te îndulceşti, a zîmbit el. Mulţumesc încă o dată. Am acum de cel puţin trei ţigări bune.

— Ne mai vedem, domnule maior, a spus King, salutînd.

— Un moment, vezi dumneata..., s-a bîlbîit Barry, neştiind cum să-şi formuleze îndoiala. Nu crezi că..., a adăugat el nervos, cu glas scăzut. Cum să spun, i-o dau aşa, unui străin, de unde să ştiu eu că... ei bine, că totul e în regulă ?

King i-a răspuns rece, distant :

— În primul rînd, v-am comunicat parola. Pe urmă, am şi eu o reputaţie. În sfîrşit, am încredere că nu-i un lucru de furat. Poate că-i mai bine s-o lăsăm baltă.

— Vai, te rog să nu mă înţelegi greşit, s-a grăbit să retracteze maiorul. Am întrebat doar, atît. Este, cum să spun, tot ce mi-a mai rămas, a încercat el să schiţeze un surîs. Mulţumesc. După prînz. A, şi încă ceva : cît durează pînă cînd, ca să zic aşa... ă-ă, reuşeşti să plasezi obiectul ?

— Cît de repede. Condițiile sînt cele cunoscute. Eu rețin zece la sută din prețul de vînzare, a spus King apăsat.

— Desigur. Recunoscător... și mulțumesc încă o dată pentru tutun.

Acum, la încheierea discuției, maiorul Barry a simțit că i se ia o uriașă greutate de pe inimă. „Dacă avem și noroc, își spunea el coborînd în grabă panta lină a colinei, căpătăm șase sau șapte sute de dolari. Destul să luăm de mîncare pentru cîteva luni, dacă ne drămuim bine". Nu s-a gîndit nici o clipă la fostul stăpîn al brichetei, cel care i-o dăduse în păstrare cînd a fost dus la spital, cu luni în urmă, spre a nu se mai întoarce niciodată. Asta se întîmplase cîndva, în trecut. Astăzi el era proprietarul brichetei. Era a lui. Și putea să o vîndă.

King știa că Grey fusese tot timpul cu ochii pe el. Faptul că încheiase o afacere chiar în fața colibei poliției militare îi dădea un nou imbold, îl făcea să se simtă și mai tare. Mulțumit de sine, a urcat povîrnișul, răspunzînd automat la salutul multor cunoscuți, ofițeri și ostași de trupă, englezi sau australieni. Celor mai importanți le arăta o considerație deosebită, celorlalți le făcea doar prietenește din cap. „Împăratul" era conștient de invidia lor răutăcioasă și asta nu-l mai deranja cîtuși de puțin. Se obișnuise, îl amuza chiar și îi sporea prestigiul. Îi făcea și plăcere că i se spune „Împăratul". Era mulțumit de ceea ce reușise să realizeze ca om... și ca american. Prin propria-i viclenie își croise o lume. Își trecea acum în revistă domeniile și era satisfăcut.

S-a oprit în dreptul barăcii douăzeci și patru, unul dintre dormitoarele australienilor, și-a băgat capul pe fereastră.

— Ei, Tinker! Vreau să mă bărbiereşti şi să-mi faci manichiura.

Tinker Bell era micuţ şi vînos. Avea pielea arămie, ochii mici, căprui, i se cojea nasul. În civilie tundea oi, dar acum era cel mai bun frizer din Changi.

— Ce-ai păţit, că doar n-o fi iar ziua ta? Abia alaltăieri ţi-am mai făcut manichiura.

— Ei bine, azi mi-o mai faci o dată.

Tinker a dat din umeri şi a sărit afară pe fereastră. King s-a aşezat la umbră, într-un colţ ferit de vînt de sub şopronul barăcii, destins şi mulţumit, în timp ce Tinker îi punea şervetul în jurul gîtului şi îi potrivea înălţimea bărbiei.

— Ia uite aici, camarade, a zis Tinker, plimbînd o bucăţică de săpun pe sub nasul lui King. Miroase aici.

— Ia te uită, a zîmbit King. Asta-i chiar muc şi sfîrc!

— Nu ştiu dacă-i ce spui tu, camarade! Dar e un „Yardley" adevărat, de violete. L-a şutit unul de-ai noştri, cînd i-au scos la muncă. Chiar de sub nasul unui blestemat de nipon. M-a costat treizeci de dolari, a făcut el cu ochiul, dublînd preţul. Îl păstrez doar pentru tine, special, dacă-ţi place.

— Îţi spun eu cum facem. Îţi plătesc cinci marafeţi rasul în loc de trei, pînă se consumă.

Tinker şi-a făcut repede socoteala. Bucăţica de săpun ajunge pentru opt bărbieriturі, poate zece.

— Eu zic să mai pui, camarade. Aşa nici măcar nu-mi scot banii.

— Te-ai cam păcălit, Tink, a suspinat King. Din astea pot să iau la kilogram, cu cinşpe dolari bucata.

— Fir-ar să fie, a izbucnit Tinker, prefăcîndu-se mîniat foc. Auzi, să mă tragă pe mine pe sfoară tocmai un australian de-al meu! Asta nu-i în regulă!

A început să frece cu furie pămătuful muiat în apă fierbinte pe bucățica de săpun. Apoi a rîs.

— Nu degeaba ți se spune Împăratul, camarade.

— Asta așa-i, a zis resemnat King.

El și cu Tinker erau prieteni vechi.

— Gata, camarade ? a întrebat Tinker, ținînd cu vîrful în sus pămătuful bine săpunit.

— Dă-i drumul.

În clipa aceea King l-a zărit pe Tex, care tocmai cobora poteca.

— Stai așa. Hei, Tex ! a strigat el.

Tex a întors capul spre baracă, l-a văzut pe King, a pornit agale spre el. Era un băietan, cam lălăit, cu urechile mari și nasul coroiat, cu o privire de om împăcat cu soarta ; era și foarte, foarte înalt.

Fără să i se ceară, Tinker s-a dus cîțiva pași mai încolo în momentul în care King i-a făcut semn lui Tex să se apropie.

— Faci ceva pentru mine ? a întrebat el încet.

— Sigur.

King a scos din portmoneu o hîrtie de zece dolari, i-a întins-o.

— Găsește-l pe colonelul Brant. Știi tu, tipul ăla micuț, cu barba răsucită pe sub bărbie. Îi dai asta.

— Ai vreo idee pe unde-o fi ?

— Caută-l pe după colțul pușcăriei. Azi e rîndul lui să stea cu ochii pe Grey.

— Aud că iar v-ați ciondănit, a rîs Tex.

— Ticălosul ăla mi-a făcut din nou percheziție.

— Grea viață, a spus Tex sec, scărpinîndu-se în cap ; avea părul blond, tăiat scurt.

— Chiar așa, a rîs și King. Și să-i spui lui Brant să nu mai întîrzie atît data viitoare. Ar fi trebuit să fii de

față, Tex. Mare actor Brant ăsta. L-a pus pe Grey să-și ceară chiar scuze, a adăugat el zîmbind, a mai scos o hîrtie de cinci. Spune-i că asta-i pentru scuze.

— Okay. Asta-i tot ?

— Nu.

Împăratul i-a dat parola și i-a spus unde-l găsește pe maiorul Barry. Apoi Tex a plecat, iar el s-a așezat mai comod pe scaun, cu capul pe spate. Una peste alta, azi îi mersese destul de bine.

Iar Grey tocmai urca în grabă poteca spre baraca numărul șaisprezece. Se apropia ora prînzului și îi era dureros de foame.

Oamenii nerăbdători începeau deja să formeze coada la masă. Grey s-a dus repede la patul lui, și-a luat cele două gamele, cana, lingura și furculița, s-a așezat și el la rînd.

— De ce n-au adus încă masa ? l-a întrebat cu glas obosit pe cel dinaintea lui.

— Eu de unde naiba să știu ? i-a retezat vorba Dave Daven.

Avea un accent de școală bună — Eton, Harrow sau Charterhouse — și era înalt și mlădios ca un lăstar de bambus.

— Am întrebat și eu așa, i-a replicat iritat Grey, plin de dispreț față de accentul lui Daven și originea sa aristocratică.

După o așteptare de un ceas, a venit și mîncarea. Un ostaș a adus două bidoane pînă în capătul cozii, le-a pus jos. Cîndva, bidoanele conținuseră cîte cinci galoane* de benzină de aviație. Acum unul era umplut pe jumătate

* 1 galon = 4,34 litri (toate notele din acest volum aparțin traducătorului).

cu orez fiert, cu bobul transparent. Celălalt era plin cu supă.

Astăzi aveau supă de rechin, adică se împărțise un rechin, fărîmiță cu fărîmiță, ca să se pregătească o supă pentru zece mii de oameni. Era caldă și avea un vag iz de pește ; mai găseai în ea și cîte o bucățică de vînătă sau varză — o sută de funzi * pentru zece mii de oameni. Grosul supei era făcut din frunze roșii și verzi, amărui, dar destul de hrănitoare, care se cultivau cu atîta grijă în grădinile din lagăr. Zeama era condimentată cu sare, praf de curry și ardei iute.

Fiecare înainta pe rînd, în tăcere, cîntărind din ochi cum a fost servit cel din față și cel din spate, comparîndu-le porțiile cu cea primită de el. Dar acum, după trei ani, toate porțiile erau la fel.

O cănită de supă de căciulă.

Orezul cald aburea în gamele. Astăzi aveau orez de Java, cu bobul lung, nelipicios, cel mai bun orez din lume. Cîte o căniță de persoană.

O cană de ceai.

După ce-și luau porția, se retrăgeau în tăcere și o înfulecau repede, ca un dulce chin. Gărgărițele din orez erau socotite drept un element nutritiv suplimentar, iar viermișorii sau insectele din supă erau îndepărtate fără supărare, dacă le mai observa cineva. Dar cei mai mulți nici nu se mai uitau la supă după o primă privire pentru a constata dacă s-au ales cumva și cu o bucățică de pește.

Azi a mai rămas un pic pe fundul bidoanelor ; s-a verificat lista, primii trei au primit supliment și au mulțumit cerului pentru norocul din acea zi. Pe urmă, omul cu bidoanele a plecat, prînzul s-a încheiat și urma doar cina, la apusul soarelui.

---

* 1 funt (livră) ≅ 454 grame.

Însă, cu toate că primiseră doar supă şi orez, ici şi colo pe întinsul lagărului cîte unii se mai înfruptau dintr-o bucăţică de nucă de cocos, o jumătate de banană, o sardeluţă, un firicel de carne din conservă sau chiar un ou pe care să-l amestece în orez. Un ou întreg era o raritate. O dată pe săptămînă, dacă găinile din lagăr se ouau conform planului, fiecare om primea cîte un ou. Atunci era o zi mare. Cîtorva li se dădea cîte un ou în fiecare zi, dar nimeni nu-şi dorea să se afle printre aceşti puţini privilegiaţi.

— Hei, atenţie la mine, băieţi !

Căpitanul Spence stătea în mijlocul barăcii, dar i se putea auzi glasul şi de afară. El era de serviciu în săptămîna aceea, adjutant pe baracă, un bărbat scund, brunețel, strîmb la faţă. A aşteptat să vină cu toţii înăuntru.

— Mîine trebuie să mai scoatem la lucru încă zece oameni.

A scos o listă şi a început să strige numele celor desemnaţi. La un moment dat, a ridicat capul.

— Marlowe ?

Nici un răspuns.

— Ştie cineva unde-i Marlowe ?

— Cred că-i la unitatea lui, a răspuns Ewart.

— Spune-i că mîine e în echipa care lucrează la aeroport. Bine ?

— Bine.

Pe Spence l-a apucat tusea. Azi îl cam chinuia astmul. Cînd i s-a mai potolit accesul de tuse, a continuat :

— Azi-dimineaţă comandantul lagărului s-a întîlnit din nou cu generalul japonez. A cerut o suplimentare a raţiilor şi a alocaţiei de medicamente.

Spence şi-a dres vocea în tăcerea care se lăsase. A vorbit mai departe cu glas egal.

— Ca răspuns a primit refuzul obişnuit. Raţia de orez rămîne la patru uncii * de boabe pe zi de om.

S-a uitat pe uşă să controleze dacă cele două santinele sînt la posturile lor. A coborît vocea ; toţi cei de faţă îl ascultau cu răsuflarea tăiată.

— Aliaţii se află la vreo şaizeci de mile ** de Mandalay *** şi înaintează rapid. I-au pus pe fugă pe japonezi. Înaintarea aliaţilor în Belgia continuă, dar este frînată de vremea nefavorabilă. Viscole. Acelaşi lucru pe frontul de răsărit, dar ruşii s-au dezlănţuit ca turbaţii şi se aşteaptă să recucerească Harkovul în următoarele cîteva zile. Yankeii merg bine la Manila. Au ajuns în apropiere de..., a ezitat, încercînd să-şi amintească numele exact, cred că-i zice Agno, rîul Agno, în insula Luzon. Asta-i tot. Ştiri bune.

Spence era bucuros că a terminat şi cu partea aceasta. Învăţase ştirile pe dinafară la şedinţa adjutanţilor de baracă, dar de fiecare dată cînd se ridica să le repete de faţă cu toată lumea, îl trecea o năduşeală rece şi simţea un gol în stomac. Într-o zi, s-ar putea ca un informator să-l arate şi pe el cu degetul, să dea de veste inamicului că se află şi el printre cei care anunţă ştirile, iar Spence ştia că nu e destul de tare ca să-şi poată ţine gura. Sau s-ar putea să-l audă un japonez cum le vorbeşte oamenilor şi atunci, atunci...

— Asta-i tot, băieţi.

Spence s-a dus la culcuşul lui, îi era greaţă. Şi-a scos pantalonii şi a ieşit din baracă repede, cu prosopul pe braţ.

Soarele ardea tare. Încă două ore pînă să înceapă ploaia. Spence a traversat aleea asfaltată şi s-a aşezat la rînd, la

* 1 uncie = 28,3 grame.
** 1 milă = 1 609 metri.
*** Oraş în centrul Birmaniei, pe rîul Irrawaddy.

dușuri. Mereu trebuia să facă un duș după ce comunica știrile, simțea că-l înăbușă duhoarea de sudoare dospită.

— Așa e bine, camarade? a întrebat Tinker.

Împăratul și-a privit unghiile. Manichiura era bine făcută. Își simțea pielea feței întinsă și netedă după aplicarea prosoapelor fierbinți și reci, cu furnicături plăcute de la loțiunea de bărbierit.

— Splendid, spuse el, plătind. Mulțumesc, Tink.

S-a ridicat de pe scaun, și-a pus cascheta, i-a salutat din cap pe Tinker și pe un colonel care aștepta răbdător să-i vină rîndul la tuns.

Amîndoi l-au urmărit din priviri.

King a urcat iar colina, cu pas săltat, trecînd pe lîngă îngrămădirile de colibe. Se îndrepta spre casă. Îi era cam foame și se simțea bine.

Baraca americanilor era mai izolată de celelalte, destul de aproape de ziduri ca să beneficieze de umbra de după-amiază, destul de aproape de poteca circulară care forma fluxul vital al lagărului, destul de aproape de rețeaua de sîrmă ghimpată. Amplasarea era exact cum trebuie. Căpitanul Brough din aviația militară a S.U.A., ofițerul cu grad superior dintre americani, insistase ca ostașii săi să aibă o baracă a lor. Cei mai mulți dintre ofițerii americani ar fi preferat să se mute și ei acolo — le venea cam greu să-și ducă veacul printre străini —, dar nu li s-a permis deoarece japonezii dăduseră ordin ca ofițerii să nu stea la un loc cu trupa. Celor de alt neam nu prea le convenea această împărțire, australienilor ceva mai puțin decît englezilor.

Împăratul se gîndea la diamant. Nu era lucru ușor să încheie această afacere, dar trebuia s-o ducă la capăt. Deodată, tocmai cînd se apropia de baracă, a zărit un tînăr care ședea pe vine în marginea potecii și vorbea repede în

malaieză cu un băştinaş. Avea pielea smeadă, îi jucau muşchii pe sub piele. Umeri largi. Îngust în coapse. N-avea pe el decît un sarong, dar se vedea că ştie să-l poarte, chiar îi şedea bine. Avea chipul supt, dar, cu toate că era la fel de slab ca toţi cei din Changi, avea o anumită graţie în mişcări, un licăr numai al lui.

Malaiezianul — aproape negru la culoare, mărunţel — asculta cu atenţie vorbirea cîntată a tînărului ; apoi a rîs, şi-a arătat dinţii pătaţi de betel şi i-a răspuns, accentuîndu-şi frazele melodioase prin mişcări ale mîinii. Tînărul a rîs şi el, l-a întrerupt cu un torent de cuvinte, fără să bage de seamă privirea concentrată a lui King.

Împăratul nu reuşea să prindă decît cîte un cuvînt, din cînd în cînd, căci malaieza sa era destul de slăbuţă şi trebuia să se descurce cu un amestec de cuvinte din malaieză, japoneză şi engleză stricată. A ascultat rîsul acela plin şi şi-a dat seama că a dat peste ceva rar. Cînd rîdea acel tînăr, rîsul părea să-i pornească din interior. Asta era într-adevăr o mare raritate. Ceva de nepreţuit.

Dus pe gînduri, King a intrat în baracă. Ceilalţi locatari şi-au ridicat scurt privirile, l-au salutat cu prietenie. El le-a răspuns egal, fără a face vreo distincţie faţă de unul sau altul. Dar ştia el ce ştia ; ştiau şi ei.

Dino dormita în culcuşul lui. Era un bărbat mic de statură, mereu îngrijit, cu tenul măsliniu şi părul negru, uşor încărunţit înainte de vreme, cu ochii umezi, uşor voalaţi. King i-a prins privirea, i-a făcut semn din cap, l-a văzut pe Dino că zîmbeşte. Dar în ochi n-avea nici urmă de zîmbet.

În colţul mai îndepărtat, Kurt şi-a ridicat ochii de la pantalonii pe care tocmai se căznea să-i peticească, a scuipat pe jos. Era un om sfrijit, neplăcut la înfăţişare, cu dinţii îngălbeniţi, ca de şobolan, mereu scuipa pe jos, iar

ceilalţi nu prea-l iubeau pentru că nu făcea baie niciodată. Aproape de mijlocul barăcii, Byron Jones III şi Miller erau absorbiţi într-una dintre interminabilele lor partide de şah. Amîndoi erau în pielea goală. Cu doi ani în urmă, cînd cargoul lui Miller fusese scufundat de o torpilă, cîntărea două sute optzeci şi opt de funzi *. Avea o înălţime de şase picioare şi şapte inci **. Acum nu mai trăgea la cîntar decît o sută treizeci şi trei de funzi ***, iar pielea de pe burtă îi atîrna în falduri, acoperindu-i sexul. Ochii albaştri i s-au aprins de plăcere cînd s-a întins să-i ia adversarului un cal. Byron Jones III a luat repede calul de pe tablă şi acum Miller a observat că îi este ameninţată tura.

— Ai luat-o pe coajă, Miller, a spus Jones, scărpinîndu-şi eczema tropicală de pe picioare.

— Du-te dracului !

Jones a rîs.

— Marina militară o ia întotdeauna înaintea celei comerciale, la toate.

— Şi pe voi, nenorociţilor, parcă nu v-a scufundat ? Şi încă un cuirasat de linie !

— Păi, da, a rostit gînditor Jones, ducîndu-şi mîna la bandajul de la ochi şi amintindu-şi de pieirea navei sale, *Houston*, de moartea atîtor tovarăşi de-ai săi, de pierderea ochiului.

King a trecut cu pas măsurat pînă în celălalt capăt al barăcii. Max mai şedea încă lîngă patul lui, lîngă lădiţa neagră prinsă într-un lanţ de piciorul patului.

— Okay, Max, a zis Împăratul. Mulţumesc. Acum poţi să pleci.

---

* Circa 130 kilograme.

** Aproximativ 1 metru 98 centimetri.

*** Circa 60 kilograme.

— Cum spui.

Max avea o mutră de om care a trecut prin multe la viața lui. Era din Cartierul de Vest al New York-ului și deprinsese lecțiile aspre ale vieții pe străzi, încă de la o vîrstă fragedă. Avea ochii căprui, plini de neastîmpăr.

Cu un gest mecanic, King și-a scos tabachera, i-a dat lui Max un pic de tutun crud, cît de-o țigară.

— Asta da, mulțumesc, a spus Max. A, să nu uit, Lee mi-a zis să-ți spun că ți-a spălat rufele. Astăzi aduce el haleala — sîntem în seria a doua —, dar mi-a zis să-ți spun.

— Bun, mulțumesc.

King și-a scos din buzunar pachetul de „Kooa" și, deodată, baraca a amuțit. Înainte ca Împăratul să bage mîna după chibrituri, Max și-a aprins deja bricheta de producție locală.

— Mulțumesc, Max, a spus King, trăgînd adînc în piept, apoi, după o scurtă pauză : Nu vrei o „Kooa" ?

— Cristoase, cum să nu ? a făcut Max fără să-i pese de tonul ironic al Impăratului. Mai ai vreo treabă cu mine?

— Te chem eu cînd am nevoie.

Max a trecut în lungul barăcii, s-a așezat pe patul său de lîngă ușă. Ochii vedeau țigara, dar gurile nu spuneau nimic. Era a lui Max. Și-o cîștigase. Cînd le vine și lor rîndul să păzească averea Împăratului, poate, cine știe, capătă și ei una.

Dino i-a zîmbit lui Max ; drept răspuns, acesta i-a făcut cu ochiul. Țigara au s-o fumeze împreună, după masă. Împărțeau întotdeauna tot ce reușeau să găsească, să fure sau să producă. Ca-n orice armată, Max și Dino formau o unitate.

La fel era peste tot, în acea lume de la Changi. Oamenii mîncau în echipe, aveau încredere numai în echipe,

Cîte doi, trei, mai rar cîte patru. De unul singur n-aveai cum să cuprinzi atîta loc, să găseşti ceva comestibil, să faci focul, să găteşti şi să mănînci... niciodată de unul singur. O echipă de trei forma o unitate perfectă. Unul să dea iama, altul să păzească ce s-a putut găbji, al treilea în rezervă. Cînd cel de-al treilea nu era bolnav, era şi el bun de prăduială sau de păzit. Totul se împărţea în trei : dacă făcea unul rost de un ou, sau fura o nucă de cocos, sau găsea o banană cînd era trimis la lucru, sau mai dibuia cîte ceva prin altă parte — totul mergea la echipă. Regula, ca orice lege naturală, era simplă. N-aveai cum să supravieţuieşti decît printr-un efort comun. Încercarea de a ascunde ceva faţă de echipă era fatală, căci, dacă erai expulzat dintr-o unitate, acest lucru se afla de îndată. Iar singur era imposibil să supravieţuieşti.

Numai Împăratul n-avea unitatea lui. Numai el putea să se descurce de unul singur.

Patul lui era plasat în cel mai bun loc al barăcii, sub geam, acolo unde se simte pînă şi cea mai slabă adiere. Patul următor era la o distanţă de opt paşi. Patul însuşi era de bună calitate. De fier. Arcuri bune, salteaua umplută cu iarbă de mare. Pe pat erau două pături, iar curăţenia imaculată a cearşafurilor răsfrînte peste pătura de sus se îmbina cu cea a feţei de pernă albite la soare. Deasupra patului erau un polog bine întins pe stinghii. Fără pată.

Împăratul mai avea şi o masă cu două scaune, cîte un preş de fiecare latură a patului. Pe poliţa din spatele patului erau aşezate instrumentele de bărbierit — aparatul de ras, pămătuful, săpunul, lamele —, iar alături de ele se aflau farfuriile, cănile, reşoul artizanal, tacîmurile, ustensilele de gătit. În colţul peretelui erau atîrnate hainele : patru cămăşi, patru perechi de pantaloni lungi şi patru şorturi. Tot pe poliţă erau şase perechi de ciorapi şi de chi-

loţi. Sub pat se găseau două perechi de pantofi, papucii de baie şi o pereche de cizme indiene bine lustruite.

King s-a aşezat pe unul dintre cele două scaune, s-a convins mai întîi că totul e la locul său. A observat că firul de păr pe care-l lipise cu grijă pe aparatul de bărbierit nu mai era acolo. „Nenorociţii, şi-a zis în gînd, de ce naiba să risc eu să mă molipsesc de toate boleşniţele lor“ ? Dar n-a spus nimic, a reţinut doar că pe viitor va trebui să-şi încuie lucrurile.

— Salut ! (Tex era cel care-i vorbise). Eşti ocupat ?

„Ocupat“ era altă parolă. Sensul ei era : „Eşti în măsură să preiei marfa“ ?

Împăratul i-a zîmbit, încuviinţînd din cap. Tex i-a strecurat neobservat bricheta „Ronson“.

— Mulţumesc, i-a spus King. Ţi-a plăcut supa mea de azi ?

— O minune ! i-a răspuns Tex, luînd-o din loc.

King a examinat bricheta pe îndelete. După cum îl asigurase maiorul, era aproape nouă. Fără nici o zgîrietură. Funcţiona la fiecare apăsare. Bine curăţată. A desfăcut şurubelul cu arc şi s-a uitat la piatră. Era o piatră ieftină, de producţie locală, nu mai rămăsese aproape nimic din ea. A luat, deci, cutia de ţigări de foi din raft, a găsit pacheţelul cu pietre roşii, de tip „Ronson“, a înlocuit piatra. A apăsat maneta şi bricheta a funcţionat. După ce a potrivit şi înălţimea flamei, a rămas satisfăcut. Bricheta nu era contrafăcută ; cu siguranţă va lua pe ea opt-nouă sute de dolari.

De unde stătea, putea să-i vadă pe tînărul acela şi pe malaiez. Pălăvrăgeau mai departe, ta-ra-ra şi ta-ra-ra.

— Max ! l-a chemat King, fără să ridice vocea.

Max a venit în fugă, în tot lungul barăcii.

— Aici !

— Îl vezi pe tipul ăla ? a arătat King spre fereastră.
— Care ? Ăla tuciuriu ?
— Nu. Celălalt. Adu-l aici, fii drăguț.
Max a sărit pe fereastră, s-a dus pînă-n potecă.
— Hei, băi ăsta, l-a luat el din scurt pe tînăr. Împăratul vrea să stea de vorbă cu tine, l-a lămurit, făcînd cu mîna spre baracă. Fuga marș !
Tînărul s-a holbat la Max, a urmărit direcția degetului spre baraca americanilor.
— Cu mine ? a întrebat el neîncrezător, cu ochii la Max.
— Păi, da, cu tine, i-a răspuns nerăbdător Max.
— Pentru ce ?
— De unde naiba să știu eu ?
Tînărul s-a încruntat la Max, încordat. S-a gîndit o clipă, apoi s-a întors către Suliman, malaiezul :
— *Nanti-lah.*
— *Bik, tuan,* i-a zis Suliman, pregătindu-se să aștepte ; a adăugat apoi în malaieziană : Ai grijă, *tuan.* Și-acum du-te cu Dumnezeu.
— Nu te teme, prietene... și-ți mulțumesc pentru gîndul cel bun, a surîs tînărul.
S-a ridicat și a pornit în urma lui Max, spre baracă.
— Spui c-ai o treabă cu mine ? a întrebat el, apropiindu-se de King.
— Să trăiești, i-a zîmbit King.
A și băgat de seamă licărul de prudență din ochii tînărului. Asta i-a plăcut pentru că o privire precaută era un lucru rar.
— Ia loc.
La un semn, Max s-a întors la locul lui. Fără să le ceară, cei care erau mai pe aproape s-au îndepărtat pentru ca Împăratul să poată sta de vorbă cu siguranța că nu este ascultat.

— Hai, poftim, ia loc, a repetat King, amabil.
— Mulţumesc.
— Vrei o ţigară ?
Tînărul a făcut ochii mari, văzînd că i se oferă o „Kooa". A ezitat o clipă, apoi a luat ţigara. A fost şi mai uimit în momentul în care King a scăpărat „Ronsonul", dar a căutat să-şi ascundă tulburarea trăgînd adînc din ţigară.
— Bunicică. Chiar foarte bună, a spus el încîntat. Mulţumesc.
— Cum te cheamă ?
— Marlowe. Peter Marlowe, s-a prezentat tînărul, apoi ironic Şi pe tine ?
Împăratul a rîs copios. „Bun, şi-a zis, tipul are umor şi nu-i din ăia care te pupă-n fund". A stocat informaţia şi l-a întrebat
— Eşti englez ?
— Da.
King nu-l observase pînă atunci pe Peter Marlowe, dar faptul nu era de mirare cînd erau acolo zece mii de chipuri, toate la fel. L-a examinat în tăcere în timp ce ochii albaştri ai tînărului îl studiau cu aceeaşi răceală.
— „Kooa" e cea mai bună ţigară care se poate găsi pe-aici, a rostit King într-un tîrziu. Desigur, nu se poate compara cu un „Camel". Ţigară americană. Cea mai bună din lume. Ai fumat vreodată ?
— Da, i-a răspuns Marlowe. Dar, de fapt, mi s-au părut cam prea seci. Marca mea preferată este „Gold Flake", a precizat el, adăugînd politicos Chestie de gust, aş zice.
S-a lăsat iar tăcerea ; Marlowe îl aştepta pe King să deschidă discuţia. Tot aşteptînd, s-a gîndit că-i place de King, în ciuda faimei proaste pe care o are ; îi plăcea pentru că observase sclipirea de umor din ochii lui.

— Vorbeşti foarte bine malaieza, a spus, în sfîrşit, King, făcînd cu capul spre malaiezul care aştepta răbdător afară.

— A, asta, cred că nu mă descurc prea rău.

King şi-a înăbuşit o înjurătură faţă de această modestie tipic englezească.

— Aici ai învăţat-o ? a întrebat, stăpînindu-şi nerăbdarea.

— Nu. În Java, a spus Peter Marlowe, s-a uitat în jur, a ezitat o clipă. Te-ai instalat binişor aici.

— Îmi place confortul. Cum îţi pare scaunul ?

— Comod, i-a răspuns Marlowe, trădîndu-şi surprinderea.

— M-a costat optzeci de marafeţi, l-a informat King cu mîndrie. Acum un an.

Peter Marlowe l-a cercetat din ochi pe King ca să vadă dacă nu cumva glumeşte comunicîndu-i preţul aşa, într-o doară, dar tot ce-a văzut n-a fost decît mulţumire şi evidentă mîndrie. „Nemaipomenit lucru, şi-a zis, să-i spui asta unui străin."

— Foarte comod, a repetat el, doar ca să-şi ascundă tulburarea.

— Tocmai aveam de gînd să-mi fac ceva de mîncare. Vrei şi tu ?

— Chiar acum am luat... masa, a spus prudent Marlowe.

— S-ar putea să-ţi mai priască un pic. Ce zici de un ou?

Acum Peter Marlowe nu şi-a mai putut ascunde uimirea, iar a făcut ochii mari. Împăratul a zîmbit ; meritase să-l invite la masă, măcar pentru a obţine o asemenea reacţie. S-a aşezat în genunchi lîngă cufărul negru, l-a descuiat cu grijă.

Peter Marlowe a rămas cu ochii la conţinutul cufărului, uluit. O jumătate de duzină de ouă, săculeţe de cafea

boabe. Borcănaşe pline de *gula malacca*, delicioasele dulciuri orientale făcute din zahăr candel cu nucă. Banane. Cel puţin un funt de tutun de Java. Zece sau unsprezece pachete de „Kooa". Un borcan cu orez. Altul plin de boabe de *katchang idju*. Ulei de gătit. Tot felul de delicii locale înfăşurate în frunze de bananier. O asemenea comoară nu mai văzuse de ani de zile.

Împăratul a scos uleiul şi două ouă, a încuiat la loc cufărul. Cînd a ridicat ochii spre Marlowe, a întîlnit aceeaşi privire precaută, calmă.

— Cum îţi plac ouăle ? Ochiuri ?

— Ca să spun aşa, mi se pare cam nedrept să primesc, a rostit Marlowe cu oarecare dificultate. Adică vreau să spun că nu tratezi lumea cu ochiuri chiar aşa, în fiecare zi.

King i-a zîmbit. Un zîmbet bun ; Peter Marlowe i-a simţit căldura.

— Nu-ţi face alte gînduri. Pune-o în seama formulei „mîna întinsă peste ocean", *lend-lease*. *

Doar pentru o clipă, chipul englezului s-a înăsprit, a strîns din fălci.

— Ce-i cu tine ? l-a întrebat scurt King.

— Nimic, a răspuns Peter Marlowe, după un timp.

S-a mai uitat o dată la ouăle din mîna Împăratului. Nu-i venea rîndul la un ou decît peste şase zile.

— Dacă nu te deranjează prea tare, aş prefera un ochi.

— Vine, vine-e !

King şi-a dat seama că făcuse pe undeva o greşeală, căci înstrăinarea de-o clipită din ochii lui Marlowe fusese chiar adevărată. „Străinii ăştia sînt nişte fiinţe ciudate, şi-a zis.

* Referire la acordurile de împrumut-închiriere conform cărora S.U.A. au livrat Angliei armament şi alte bunuri strategice în timpul războiului.

Niciodată nu ştii cum o întorc." A pus reşoul electric pe masă, l-a băgat în priză. Apoi a spus pe un ton plăcut :

— Bună sculă, aşa-i ?

— Da.

— Max l-a făcut, special pentru mine, a arătat King cu capul spre celălalt capăt al barăcii.

Peter Marlowe i-a urmărit privirea. Max a ridicat capul simţindu-le ochii aţintiţi asupra lui.

— Ai vreo treabă cu mine ?

— Nu, i-a răspuns King. Doar să-i spui şi lui cum ai izbutit să fabrici reşoul.

— Ei, asta-i ! Funcţionează ?

— Sigur.

Peter Marlowe s-a ridicat de la locul lui, a scos capul pe fereastră şi a strigat în malaieză :

— Te rog frumos să nu mă mai aştepţi. Ne vedem mîine, Suliman.

— Bine, *tuan*, rămîi în pace.

— Mergi în pace, i-a zîmbit Peter Marlowe, l-a urmărit din ochi cum pleacă, apoi s-a aşezat la loc.

King a crăpat ouăle cu grijă, le-a dat drumul pe rînd peste uleiul încins. Gălbenuşurile erau perfect rotunde, aurii, albuşul din jur a început să sfîrîie şi să se rumenească la dogoare. Pe dată, sfîrîitul acela a umplut tot spaţiul barăcii. Pătrundea în minţi şi-n inimi, le lăsa tuturor gura apă. Dar nici unul n-a zis nimic, n-a făcut nimic. Doar Tex n-a mai rezistat. S-a sculat încet, silnic şi a ieşit din baracă.

Mulţi dintre cei care treceau pe potecă au simţit aroma şi l-au urît şi mai tare pe King. Mireasma s-a prelins pe povîrniş şi a ajuns pînă la coliba poliţiei militare. Grey şi-a dat seama de îndată — şi Masters la fel — de unde vine.

Simțind că-i vine greață, Grey s-a ridicat și a pornit spre ușă. I-a venit în gînd să treacă în cealaltă parte a lagărului ca să scape de mirosul acela. S-a răzgîndit brusc, s-a întors din drum.

— Hai cu mine, sergent. Dăm o raită pe la baraca americanilor. Cred că-i momentul potrivit să verificăm cele raportate de Sellars.

— Bine, a suspinat Masters, sfîșiat de miresme. Nenorocitul ăla ar fi trebuit măcar să gătească înainte de prînz, nu după, acum cînd știm că mai sînt cinci ore pînă la cină.

— Azi americanii sînt în seria a doua. N-au luat încă masa.

În baraca americanilor, oamenii își reluau acum treburile obișnuite. Dino încerca să adoarmă la loc, Kurt împungea mai departe cu acul, s-a reluat și jocul de pocher, Miller și Byron Jones III au început o nouă partidă interminabilă de șah. Dar sfîrîitul acela a redus la zero efectul unei chinte servite, Kurt s-a înțepat cu acul și s-a pus să înjure de toți dumnezeii, lui Dino i-a pierit somnul, iar Byron Jones III a rămas pleoștit cînd Miller i-a luat regina cu un amărît de pion.

— Doamne, Isuse Cristoase, a spus Byron Jones III către nimeni anume, simțind că se înăbușă. De-ar porni odată ploaia.

Nu i-a răspuns nimeni. Căci nici unul nu auzea altceva decît sfîrîitul din tigaie.

Împăratul se concentrase și el asupra tigăii. Se mîndrea cu faptul că nimeni nu era în stare să gătească ouă mai bine ca el. Din punctul lui de vedere, ochiurile trebuiau făcute cu simț artistic, la foc iute, dar nu prea iute.

King și-a ridicat privirea și i-a zîmbit lui Peter Marlowe, dar ochii acestuia erau ațintiți asupra ouălelor.

— Dumnezeii mă-sii, a rostit el încet, mai degrabă ca o binecuvîntare decît ca o înjurătură. Ce frumos miroase !

Asta i-a făcut plăcere lui King.

— Așteaptă pînă-s gata. Ai să vezi atunci cel mai senzațional ou din viața ta.

A presărat cu delicatețe un praf de piper, apoi a adăugat sarea.

— Îți place să gătești ?

— Da, i-a răspuns Peter Marlowe, simțind că vocea îi sună cumva mai altfel. La mine la unitate, eu mă ocup mai mult de gătit.

— Cum îți place mai mult să-ți spun ? Pete ? Peter ?

Peter Marlowe și-a ascuns surprinderea. Numai prietenii încercați, cei mai de încredere îți pot spune pe numele mic... altfel cum să faci deosebirea dintre prieteni și simple cunoștințe ? A tras cu ochiul la Împărat, n-a citit în ochii lui decît prietenie, și-a depășit rezerva și a spus :

— Peter.

— De unde ești ? Adică unde stai cu casa ?

„Întrebări, întrebări, s-a gîndit Marlowe. Acuși o să vrea să știe dacă sînt însurat și ce cont am în bancă." Curiozitatea îl îndemnase să accepte convocarea Împăratului, iar acum îi venea să se blesteme că a fost prea curios. Însă sfîrîitul delicios al ouălelor l-a mai îmbunat.

— Portchester, i-a răspuns. Un sătuc pe litoral, în sud. În Hapshire.

— Ești însurat, Peter ?

— Dar tu ?

— Nu.

King ar mai fi continuat, dar ouăle erau acum gata. A tras tigaia de pe reșou și i-a făcut semn lui Peter Marlowe,

— Farfuriile sînt în spatele tău, a spus, adăugînd cu mîndrie : Ia te uită ce-i aici !

Erau cele mai frumoase ochiuri pe care le văzuse vreodată Peter Marlowe, aşa că i-a făcut Împăratului cel mai mare compliment posibil în lumea englezească.

— Nu-i rău, a zis el pe un ton măsurat. Nu-i deloc prea rău, aş zice.

A ridicat spre King o privire la fel de impasibilă ca şi tonul vocii, majorînd în acest fel valoarea complimentului.

— Ce dracu' spui tu acolo, nepricopsitule ? s-a înfuriat King. Sînt cele mai minunate ochiuri pe care le-ai văzut în viaţa ta, amărîtule !

Peter Marlowe a rămas uluit, în baracă s-a aşternut o tăcere de moarte. Vraja a fost spartă de un şuier ascuţit. În clipa următoare, Dino şi cu Miller au fost în picioare şi s-au repezit spre Împărat, iar Max s-a postat în dreptul uşii. Miller şi Dino au împins patul Împăratului în colţ, au strîns repede preşurile şi le-au îndesat sub saltea. Apoi au pus mîna pe paturile din apropiere şi le-au împins mai aproape, astfel că acum King avea, la fel ca şi toţi ceilalţi prizonieri de la Changi, un spaţiu de numai patru pe şase picioare.* În uşă stătea locotenentul Grey. La un pas în urma lui, vădit descumpănit, se afla sergentul Masters.

Americanii s-au uitat lung la Grey, apoi, după o pauză suficient de lungă pentru a-şi marca atitudinea, s-au ridicat cu toţii în picioare. După o pauză la fel de insultătoare, Grey a salutat scurt şi a zis :

— De voie.

Singur Peter Marlowe nu s-a mişcat de pe scaun.

— Ia poziţie de drepţi, i-a şoptit Împăratul. Altfel ăsta te pune la index. Scoală-te !

Dintr-o îndelungată experienţă, King ştia că Grey e acum cu capsa pusă. Căci de data asta ochii lui Grey nu-l cercetau pe el ci erau aţintiţi asupra lui Peter Mar-

* 1 picior = 30,5 centimetri.

lowe. Privirea aceea fixă l-a făcut pînă şi pe Împărat să tresară.

Grey a trecut încet în tot lungul barăcii, fără grabă, s-a oprit în dreptul lui Peter Marlowe. Şi-a luat privirea de la Marlowe, s-a uitat lung la ouăle din tigaie. Apoi l-a scrutat scurt pe King, şi-a întors iar ochii spre Peter Marlowe.

— Eşti cam departe de casă, ce zici, Marlowe ?

Degetele lui Peter Marlowe au scos tabachera, au pus un dram de tutun pe un petic de frunză de palmier. Şi-a răsucit o ţigară în chip de cornet, şi-a dus-o la buze. Lungimea pauzei a fost ca o palmă dată lui Grey.

— Ei, ce ştiu eu, collega, a spus el blînd. Un englez se simte ca acasă oriunde s-ar afla, nu crezi ?

— Unde ţi-e banderola ?

— La centură.

— Trebuia să o porţi pe braţ. Aşa spune ordinul.

— E ordinul japonezilor. Mie nu-mi prea plac ordinele lor, s-a strîmbat Peter Marlowe.

— Aşa sună şi ordinul pe lagăr, i-a amintit Grey.

Vorbeau cît se poate de calm, cu o nuanţă de iritare abia perceptibilă pentru urechile americanilor, dar Grey ştia, după cum ştia şi Peter Marlowe. Tonul acela era ca o subită declaraţie de război. Peter Marlowe îi ura pe japonezi, iar Grey, în ochii lui, îi reprezenta pe japonezi, căci Grey veghea asupra regulamentului de lagăr, care fusese făcut după ordinele japonezilor. Îl aplica neabătut. Între ei mai era şi altă animozitate, mai profundă, ura de clasă suptă o dată cu laptele mamei. Peter Marlowe ştia că Grey îl dispreţuieşte din cauza originii şi descendenţei sale, din cauza acelor lucruri pe care Grey şi le dorea mai presus de orice şi pe care nu le putea dobîndi niciodată.

— Pune-ţi-o !

Grey era în dreptul lui să dea acest ordin.

Peter Marlowe a dat din umeri, a scos banderola, și-a tras-o deasupra cotului sting. Pe banderolă era marcat gradul : căpitan de aviație militară.

Împăratul a rămas cu ochii holbați. „Cristoase, și-a zis, ăsta-i ofițer, iar eu eram cît pe ce să-i cer să..."

— Îmi pare rău că vă deranjez de la masă, tocmai spunea Grey. Dar se pare că cineva a pierdut ceva.

— Ce-a pierdut ?

„Doamne Dumnezeule, a țipat în gînd King. «Ronsonul» ! O, Doamne, își tot zicea, pălind de groază. Trebuie să mă scap de blestemata aia de brichetă !"

— Ce-i cu tine, caporal ? l-a scrutat mai îndeaproape Grey, observînd broboanele de sudoare care-i ieșiseră deodată pe față.

— Cam cald, nu ? s-a bîlbîit King.

Simțea cum i se moaie de transpirație cămașa bine scrobită. Acum își dădea seama că i se întinsese o cursă. Mai știa și că Grey se distrează pe seama lui. S-a întrebat o clipă dacă are curajul s-o zbughească de-acolo, dar Peter Marlowe se afla între el și fereastră, iar Grey îl putea prinde cu ușurință. Pe deasupra, dacă o lua la fugă însemna că se recunoaște vinovat.

L-a văzut pe Grey că spune ceva, simțea că se clatină între viață și moarte.

— Ce-ați spus, domnule ?

De data aceasta, „domnule" n-a mai sunat ca o insultă; King a rămas cu ochii la Grey, nu-i venea să creadă.

— Am zis că, hm..., colonelul Sellars a anunțat că i s-a furat un inel de aur ! a repetat Grey, privindu-l crunt.

King a simțit pe moment un val de ușurare. Deci nu era vorba cîtuși de puțin de „Ronson" ! Se speriase degeaba. Doar nenorocitul acela de inel al lui Sellars ! Mijlocise vînzarea inelului lui Sellars încă în urmă cu trei săptămîni și

se alesese cu un cîştig frumuşel. Iar acum deşteptul de Sellars s-a gîndit să anunţe că i-a fost furat. Mare mincinos colonelul !

— Ia te uită ! a spus, cu un gîlgîit de rîs în glas. Mare necaz. Să-i fure lui inelul. Închipuiţi-vă !

— Eu pot să-mi închipui, a rostit aspru Grey. Dar tu ? Împăratul nu i-a răspuns. Dar îi venea să zîmbească. Nimic de brichetă ! Era în siguranţă.

— Îl cunoşti pe colonelul Sellars ? l-a luat iar la întrebări Grey.

— Nu prea bine, domnule. Am jucat de vreo două ori bridge cu el, i-a răspuns King, perfect liniştit.

— Ţi-a arătat vreodată inelul ? nu se lăsa Grey.

King şi-a verificat încă o dată memoria. Colonelul Sellars îi arătase inelul de două ori. O dată cînd l-a rugat pe King să-l vîndă şi a doua oară cînd s-a dus să-l cîntărească.

— Nu, domnule, a făcut el o mutră nevinovată.

Ştia că n-are de ce să se teamă. Ambele întîlniri fuseseră fără martori.

— Eşti sigur că nu l-ai văzut niciodată ?

— Absolut, domnule.

Lui Grey i s-a făcut deodată lehamite de jocul acela de-a şoarecele şi pisica, i se făcuse şi greaţă de foame la vederea ochiurilor de pe masă. Ar fi fost gata să facă orice, chiar orice, măcar pentru unul.

— N-ai un foc, amice Grey ? l-a întrebat Peter Marlowe.

N-avea cu el bricheta de fabricaţie locală. Şi avea tare chef să tragă o ţigară. Foarte tare. Îşi simţea buzele uscate din cauza neplăcerii provocate de întîlnirea cu Grey.

— Nu.

„Ia mai fă-ţi rost şi singur", i-a spus în gînd Grey, întorcîndu-se să plece. Atunci l-a auzit pe Peter Marlowe cum îi zice lui King :

— Îmi împrumuţi şi mie un pic „Ronsonul" tău ?

Încet, Grey s-a răsucit spre el. Peter Marlowe era numai zîmbet, cu ochii la King.

Cuvintele parcă au rămas gravate în văzduh. Apoi s-au răspîndit în toate colţurile barăcii.

Înfiorat, dorind măcar să cîştige ceva timp, King s-a apucat să controbăiască după chibrituri.

— E-n buzunarul din stînga, l-a ajutat Peter Marlowe.

În clipa aceea, King a simţit că moare şi iar renaşte ca să moară din nou. Toţi cei din baracă şi-au ţinut răsuflarea. Aveau să fie martori la execuţia Împăratului. Să-l vadă prins, ridicat şi închis, lucru pe care, în orice împrejurări, l-ar fi considerat imposibil. Şi totuşi Grey era acolo, era şi King, şi cel care l-a dat de gol pe Împărat, depunîndu-l ca pe-un mieluşel pe altarul lui Grey. Unii dintre cei de faţă erau îngroziţi, alţii încîntaţi, iar Dino şi-a zis supărat: „Doamne, tocmai cînd îmi venea mie rîndul să stau mîine de pază la cufăr !"

— Ce faci, nu-i dai un foc ? a întrebat încetişor Grey.

Ca prin minune, foamea l-a părăsit ; în locul ei simţea acum o căldură plăcută în stomac. Grey ştia că nu figurează nici un „Ronson" pe listă.

King a scos bricheta, i-a aprins ţigara lui Peter Marlowe. Flacăra cu care îşi dădea acum foc era dreaptă şi curată.

— Mulţumesc, i-a surîs Peter Marlowe şi abia atunci şi-a dat seama de enormitatea gafei pe care o făcuse.

— Aşa-a, a tărăgănat vorba Grey, luînd în mînă bricheta.

Cuvîntul a sunat majestuos şi violent, cu un aer de finalitate.

King n-a răspuns, căci nu mai era nimic de spus. Aştepta doar ; acum, cînd se ştia condamnat, nu mai resimţea nici o frică, îşi blestema numai propria stupizenie. Cel ce dă greş datorită propriei prostii nici nu mai merită numele de om. Şi nici nu mai are dreptul să fie Împărat, căci cel mai puternic este întotdeauna Împărat, dar nu numai prin putere, ci Împărat prin viclenie, putere şi noroc, toate la un loc.

— De unde ai obiectul acesta, caporal ?

Întrebarea lui Grey a sunat mai mult ca o mîngîiere. Peter Marlowe a avut simţămîntul că i se întoarce stomacul pe dos, mintea a început să-i funcţioneze febril.

— De la mine.

Îşi dădea seama că minciuna era cusută cu aţă albă, aşa că a adăugat repede

— Am făcut un pocheraş. Eu am pierdut. Chiar înainte de masă.

Grey, King şi toţi ceilalţi se uitau la el cu gurile căscate.

— Ce-ai făcut ? nu se mai dezmeticea Grey.

— Am pierdut-o la cărţi. Am făcut o mînă de pocher. Mie mi-a intrat o chintă. Spune-i şi dumneata cum a fost, s-a întors el scurt spre King, pasîndu-i balonul ca să-l încerce cum se descurcă.

Mintea lui King era încă învălătucită, dar avea reflexe bune. S-a auzit spunînd

— Am jucat „la piron". Mie mi-a venit un full şi...

— Care era cartea ?

— Aşi cu doiari, l-a întrerupt Peter Marlowe fără nici o ezitare. „Ce naiba o fi aia „la piron" ? se tot întreba el în gînd.

King a avut o tresărire, în ciuda admirabilei sale stăpîniri de sine. Fusese cît pe ce să spună popi cu dame şi ştia că Grey îi observase şovăiala.

— Cred că minţi, Marlowe !
— Vai de mine, Grey, bătrîne, cum poţi să spui aşa ceva ! a zis domol Peter Marlowe, ca să mai tragă de timp. „Cum, paştele mă-sii, o fi jocul «la piron» ?" A fost ceva de groază, a spus el cu voce tare, savurînd acel amestec de frică şi plăcere pe care-l resimte omul numai în momentele de mare pericol. Am crezut că-l am la mînă. Aveam chintă. De aceea am pus la bătaie bricheta. Spune-i şi dumneata, i s-a adresat el abrupt lui King.
— Cum se joacă „la piron", Marlowe ?
Un tunet îndepărtat a mîrîit undeva, dincolo de orizont. King a deschis gura să spună ceva, dar Grey l-a oprit.
— L-am întrebat pe Marlowe, a spus el pe un ton amenințător.
Peter Marlowe se simţea pierdut. S-a uitat la King şi cu toate că avea impresia că ochii lui nu spun nimic, Împăratul şi-a dat seama.
— Bine, a zis repede Marlowe, hai să-i arătăm.
King a scos imediat pachetul de cărţi şi a spus fără nici o ezitare :
— Eu aşteptam cartea „la găurică" şi...
Grey s-a răsucit furios spre el.
— Am spus că vreau să-mi zică Marlowe. Dacă mai scoţi o vorbă, te bag la arest pentru obstrucţionarea cercetărilor.

King n-a mai spus nimic. Se ruga doar în gînd ca Marlowe să-i fi prins poanta.

„Cartea la găurică" a stîrnit un ecou în străfundurile memoriei lui Peter Marlowe. Şi-a amintit. Iar acum, dacă ştia jocul, a început el să-l învîrtească pe Grey.

— Cum să spun, s-a prefăcut el şi mai îngrijorat, e cam la fel cu orice partidă de pocher, Grey.

— Mie să-mi explici numai cum se joacă !

Grey era acum sigur că i-a prins cu minciuna.

Peter Marlowe l-a privit drept, cu ochi de gheață. „S-or fi răcit și ouăle alea", și-a zis în gînd.

— Ce încerci să dovedești tu aici, Grey ? Știe pînă și orice fraier că se joacă cu patru cărți pe față și una întoarsă, „la găurică".

Un suspin de ușurare a plutit prin încăpere. Grey și-a dat seama că nu mai e nimic de făcut. Nu mai rămînea decît cuvîntul lui contra cuvîntului lui Marlowe și era conștient că pînă și la Changi trebuie să vină cu probe mai concludente.

— Așa e, a rostit el încruntat, rotindu-și privirea de la King la Peter Marlowe. Asta o știe orice fraier, adăugă. înapoindu-i bricheta lui King. Ai grijă să fie trecută pe listă.

— Am înțeles, domnule locotenent.

Acum, cînd totul se sfîrșise cu bine, King putea să se arate ceva mai ușurat.

Peter Marlowe s-a uitat lung după Grey, iar în momentul cînd acesta a ajuns aproape de ușă, a spus ceva mai tare decît era nevoie, tot cu ochii la Grey

— Îmi mai dai o dată bricheta aia a ta ? Mi s-a stins chiștocul.

Dar Grey n-a încurcat pasul și nici nu s-a mai întors. „E tare tipul, și-a zis sumbru Peter Marlowe. Are nervii buni, exact omul pe care ți-l dorești de partea ta într-o luptă pe viață și pe moarte. Dar și un adversar de temut."

În tăcerea încărcată de electricitate, King s-a lăsat moale pe scaun. Peter Marlowe i-a luat bricheta din mînă, și-a aprins țigara. Cu gesturi de robot, King și-a scos pachetul de „Kooa", și-a pus o țigară între buze și a rămas cu ea așa, fără să o simtă. Peter Marlowe s-a aplecat spre el, a scăpărat bricheta. King s-a concen-

trat îndelung asupra flăcăruiei şi abia acum a văzut că lui Peter Marlowe îi tremură mîinile la fel de tare ca şi lui. S-a uitat în lungul barăcii ; toţi stăteau ca nişte statui, cu ochii la el. A simţit răcoarea sudorii pe umeri, şi-a dat seama că şi cămaşa de pe el e udă leoarcă.

De afară s-a auzit zgomot de gamele lovite cu lingura. Dino s-a ridicat să arunce o privire pe uşă.

— Vine potolul ! a strigat el fericit.

Vraja s-a spart, oamenii şi-au adunat în grabă tacîmurile şi au ieşit din baracă. Au rămas doar Peter Marlowe şi cu Împăratul, singuri.

3

Cei doi au stat aşa o vreme, ca să-şi vină în fire. Apoi, într-un tîrziu, Peter Marlowe a spus cu voce spartă :

— Doamne, că n-a lipsit mult !

— Asta cam aşa e, a zis Împăratul fără grabă, după un timp.

Fără să vrea, l-a trecut iar un fior ; apoi şi-a scos portmoneul, a tras din el două hîrtii de cîte zece dolari, le-a pus pe masă.

— Ia aici, pentru moment e destul. Dar de-acum înainte eşti pe leafă. Douăzeci pe săptămînă.

— Cum ? !

— Îţi dau douăzeci de marafeţi pe săptămînă, l-a lămurit King, a rămas pe gînduri cîteva clipe. Cred că ai dreptate, i-a spus apoi pe un ton binevoitor, surîzînd. Merită mai mult. Să zicem treizeci. În clipa aceea a dat, în sfîrşit, cu ochii de banderolă şi a adăugat : Domnule căpitan.

— Poţi să-mi spui tot Peter, a spus Peter Marlowe cu iritare în glas. Şi, ca să fie totul limpede, n-am nevoie de

banii tăi, a mai zis el şi s-a ridicat să plece. Mulţumesc pentru ţigară.

— Hei, ia stai aşa, King era uluit. Ce naiba-i cu tine ?

Peter Marlowe l-a privit de sus pe King, îi luceau ochii de indignare.

— Drept cine dracu' mă iei ? Ia-ţi banii şi bagă-ţi-i... ştii tu unde.

— Da' banii mei ce-au ?

— Nimic. Dar nu-mi plac manierele astea !

— De cînd au manierele ceva de-a face cu banii ?

Peter Marlowe s-a întors scurt şi a luat-o din loc. King a sărit în picioare şi s-a postat între Peter Marlowe şi ieşire.

— Un moment, a spus el încordat. Vreau să ştiu şi eu ceva. De ce m-ai acoperit adineaori ?

— Păi, se-nţelege de la sine, nu ? Eu ţi-am făcut un pocinog. Nu puteam să te las cu pleaşca asta în braţe. Drept cine mă iei ?

— Nu ştiu. Încerc şi eu să mă dumiresc.

— A fost greşeala mea. Te rog să mă ierţi.

— N-ai de ce să-ţi pară rău, a spus King ceva mai repezit. Greşeala a fost a mea. M-am prostit. Asta n-are nimic de-a face cu tine.

— Oricum, asta nu schimbă lucrurile, i-a replicat Peter Marlowe ; avea chipul ca de piatră, ochii la fel. Dar trebuie să mă consideri ultimul rahat dacă ţi-ai închipuit c-am să te las să te răstignească dobitocul ăla. Şi înseamnă că mă crezi un rahat încă şi mai mare dacă-ţi imaginezi c-am să iau bani de la tine... tocmai atunci cînd eu sînt cel care a comis o imprudenţă. Aşa ceva nu înghit de la nimeni !

— Ia loc un moment. Te rog.

— De ce ?

— Pentru că vreau să stăm de vorbă, ce naiba mai întrebi ?

Max s-a arătat șovăielnic în ușă, cu gamelele Împăratului în mîini.

— Iertați-mă, a zis el prudent. Ți-am adus masa. Vrei și niște ceai ?

— Nu. Tex primește azi porția mea de supă, a dispus King, luînd gamela cu orez și punînd-o pe masă.

— Okay, a făcut Max, șovăind încă ; se întreba dacă nu cumva Împăratul are nevoie de o mînă de ajutor ca să-l cotonogească bine pe blestematul de englez.

— Întinde-o, Max. Spune-le și celorlalți să ne lase singuri un timp.

— S-a făcut.

Max s-a îndepărtat zîmbind. Și-a zis în sinea lui că Împăratul e foarte înțelept că se ferește de martori, mai ales cînd are de gînd să caftească un ofițer.

King l-a privit iar pe Peter Marlowe.

— Te-am rugat frumos. Nu vrei să iei loc cîteva minute ?

— Bine, a spus înțepat Peter Marlowe.

— Ascultă, a început King să-i explice cu răbdare. Tu m-ai scos din laț. M-ai ajutat și e cît se poate de firesc să te ajut și eu. Ți-am oferit niște lovele pentru că am vrut să-ți mulțumesc cumva. Dacă nu vrei banii, e-n regulă... dar să știi că n-am vrut să te jignesc. Dacă am făcut-o, îmi cer scuze.

— Îmi pare rău, s-a mai îmblînzit Peter Marlowe. Cred că m-am cam pripit. N-am înțeles, de fapt.

Împăratul i-a întins mîna.

— Hai să ne împăcăm pe chestia asta.

Peter Marlowe i-a strîns mîna.

— Nu prea-l ai la inimă pe Grey, nu-i așa ? a întrebat circumspect King.

— Nu.
— De ce ?
Peter Marlowe a dat din umeri. King a împărţit cu grijă orezul în două, i-a întins lui porţia mai mare.
— Hai să mîncăm.
— Dar tu ? l-a întrebat Peter Marlowe, observînd că a primit mai mult.
— Nu mi-e foame. Mi-a pierit pînă şi pofta de mîncare. Doamne, chiar c-a fost pe muchie. Am crezut că ne pune capac la amîndoi.
— Cam da, a spus Peter Marlowe cu un început de zîmbet. Dar ne-am şi distrat de minune, nu-i aşa ?
— Cum ? !
— Ei, asta, farmecul tensiunii. Cred că n-am mai avut o satisfacţie ca asta de ani de zile. Dulcea emoţie a primejdiei.
— Sînt multe lucruri pe care nu le pricep la tine, a spus King, aproape umil. Vrei să spui că ţi-a făcut chiar plăcere ?
— Sigur că da. Cum, ţie nu ţi-a plăcut ? Mie mi s-a părut aproape la fel de grozav ca atunci cînd pilotezi un „Spit“ *. Ştii cum vine asta, în momentul respectiv ţi-e o frică îngrozitoare, dar în acelaşi timp parcă prinzi curaj, iar atunci — şi mai ales după aceea — te simţi, cum să zic, cam zurliu.
— Eu aş zice mai degrabă că ţi-ai pierdut minţile.
— Dacă nu-ţi făcea plăcere, atunci de ce naiba ai încercat să mă încurci cu chestia aia „la piron“ ? Era să mor cînd te-am auzit.

---

* Prescurtat de la „Spitfire“, în traducere literală „scuipătorul de flăcări“, avion de vînătoare în dotarea armatei engleze în prima parte a războiului.

— N-am încercat să te încurc. Cum dracu' era să vreau să te încurc ?

— Ca să complici jocul și să mă încerci pe mine.

Total deprimat, King s-a șters la ochi, și-a trecut mîna peste față.

— Vrei să spui că ai crezut c-am făcut-o special ?

— Sigur ! N-am făcut și eu la fel cînd ți-am pasat ție întrebarea ?

— Hai să ne lămurim. Ai făcut-o doar ca să-mi testezi mie nervii ? și-a tras King răsuflarea.

— Păi, sigur că da, bătrîne. Zău că nu înțeleg care-i problema.

— Doamne Cristoase, a făcut King, simțind că-l trece iar o sudoare rece. Eram amîndoi ca și morți, iar lui îi ardea de joacă ! King și-a mai tras sufletul și a continuat : Ești nebun, zău dacă nu ești nebun de legat. Cînd ai ezitat după ce ți-am dat poanta aia, „la găurică“, am crezut că, gata, sîntem morți amîndoi.

— Așa și-a închipuit și Grey. Dar eu nu făceam decît să-l zgîndăr. Singurul motiv pentru care am încheiat-o mai repede a fost acela că ni se răceau ochiurile. Iar ochiuri ca astea nu vede omul în fiecare zi. Pe onoarea mea că nu.

— Am avut impresia c-ai spus că nu-s bune de nimic.

— Eu am zis că nu-s rele, a precizat Peter Marlowe. apoi a ezitat o clipă. Ascultă, cînd spui că ceva „nu-i rău“ asta înseamnă că este excepțional. E un mod de a face un compliment fără să pui omul în încurcătură.

— Zău dacă nu ești sărit de pe fix ! Îmi riști mie capul — și pe-al tău — numai ca să sporești savoarea pericolului, îți sare țandăra cînd îți ofer niște bani fără nici o condiție și spui că ceva „nu-i rău“ atunci cînd, de

fapt, ai în vedere ceva grozav. Cristoase, a adăugat el uluit. Cred că m-am prostit de tot.

Ridicînd ochii, a întîlnit privirea perplexă a lui Peter Marlowe şi n-a mai avut încotro, a izbucnit în rîs. Peter Marlowe a pufnit şi el ; după o clipă rîdeau amîndoi în hohote ca nişte isterici.

Max a băgat nasul în baracă, ceilalţi americani se buluceau în spatele lui.

— Ce naiba l-o fi apucat ? s-a minunat Max. Aş fi zis că la vremea asta trebuie să-l fi snopit deja în bătaie.

— *Madonna,* a suspinat Dino. Mai întîi Împăratul e mai-mai s-o feştelească, pe urmă se aşterne pe rîs cu tipul care l-a arătat cu degetul.

— Nu mai pricep nimic, a zis Max ; nu i se mai potolea tremurul din măruntaie încă de cînd auzise primul şuier de alarmă.

King a ridicat privirea, i-a văzut cum se holbează la el. I-a întins lui Max ce mai rămăsese din pachetul de ţigări.

— Ia aici, Max. Cîte una la fiecare. Azi e sărbătoare !

— Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, i-a mulţumit Max, luînd pachetul. Era cît pe ce s-o păţeşti. Sîntem bucuroşi cu toţii c-ai scăpat.

Împăratul le-a citit zîmbetele. Pe unele, cele bune, le-a reţinut. Pe altele, cele false, oricum le cunoştea. Luîndu-se după Max, i-au mulţumit şi ceilalţi.

Max i-a scos iar pe toţi afară, s-a apucat să împartă comoara.

— E încă sub efectul şocului, şi-a dat el cu părerea, coborînd vocea. Lucru sigur. Ca atunci cînd pică un obuz chiar lîngă tine. Acuşi îl ia la poceală pe englezoi.

Din baracă a răbufnit o nouă rafală de rîsete. Max a rămas cu ochii în zare, apoi a strîns din umeri.

— A luat-o razna... şi nici nu-i de mirare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, tocmai spunea Peter Marlowe, ținîndu-se cu mîinile de burtă. Hai să mîncăm. Dacă nu ne-apucăm acum, zău că n-am să mai pot.

Au început să mănînce. Sughițînd de rîs, Peter Marlowe și-a exprimat regretul că ochiurile s-au cam răcit, dar însăși voioșia lor le încălzea acum și le făcea delicioase.

— Parcă ar mai avea nevoie de un pic de sare, nu crezi ? a observat el, încercînd să păstreze un ton egal, detașat.

— M-m, s-ar putea. Am crezut c-am pus destulă.

Încruntat, King a întins mîna după sare și abia atunci a băgat de seamă lucirea malițioasă din ochii englezului.

— Acum ce dracu' mai e ? a întrebat King, izbucnind iar în rîs fără să vrea.

— Am glumit, fi-ar să fie. Vouă, americanilor, vă cam lipsește simțul umorului, nu-i așa ?

— Ia mai du-te-n... Și nu mai rîde, pentru numele lui Cristos !

După ce au terminat ouăle, King a pus de-o cafea și s-a căutat de țigări. Și-a amintit apoi că le dăduse la băieți, s-a aplecat să descuie cufărul.

— Ia de-aici, încearcă-l și pe-al meu, i-a zis Peter Marlowe, oferindu-i tabachera.

— Mulțumesc, dar nu-mi priește mizeria asta. Mă zgîrie pe gît ca dracu'.

— Fă o încercare. E tratat. Am învățat metoda de la niște javanezi.

Neîncrezător, King a luat în mînă tabachera. „Tutunul“ era făcut tot din iarbă obișnuită, dar în loc să fie galben ca paiele, era auriu închis la culoare, în loc să fie uscat și țeapăn, era moale și mătăsos, în loc să n-aibă nici un miros, avea chiar o aromă de tutun, ușor dulceagă. A scos pachetul de foiță de orez, și-a pus o porție cam exa-

gerat de mare de iarbă tratată. Şi-a răsucit un cornet diform, a rupt firele care mai ieşeau afară, risipind neglijent pe jos resturile de tutun.

„Dumnezeule mare, şi-a zis Peter Marlowe, ţi-am zis să guşti din el, nu să-mi iei toată provizia." Ştia că ar fi trebuit să adune de pe jos firicelele de tutun şi să le pună înapoi în tabacheră, dar s-a abţinut. „Sînt lucruri care nu se fac", şi-a mai zis el în gînd.

King a scăpărat bricheta, au zîmbit amîndoi văzînd-o cum arde. Împăratul a tras o dată din ţigară, cu grijă, apoi încă o dată. Pe urmă a tras adînc în piept.

— Nemaipomenit, a spus el cu uimire. Nu-i la fel de bună ca o „Kooa", dar e... s-a întrerupt, corectîndu-se. Vreau să spun că nu-i rea.

— Nu-i rea chiar deloc, a rîs Peter Marlowe.

— Cum dracului se face ?

— Secret de fabricaţie.

Împăratul şi-a dat seama că ar putea pune mîna pe o mină de aur.

— E, bănuiesc, un proces destul de lung şi complicat, a luat-o el mai pe departe.

— A, nu, de fapt e destul de simplu. Se moaie bine iarba într-o infuzie de ceai, pe urmă se stoarce. Apoi se presară deasupra un pic de zahăr şi se frămîntă, iar cînd s-a omogenizat, se coace cu grijă într-o tigaie, la foc mic. Se amestecă tot timpul ca să nu se prăjească prea tare. Totul e s-o potriveşti exact cum trebuie. Să nu fie nici prea uscată, nici prea umedă.

King a rămas surprins că Peter Marlowe i-a relatat procedeul cu atîta uşurinţă, fără să se tîrguiască dinainte. „Evident, şi-a zis, acum nu face decît să-mi aţîţe pofta. Nu se poate să fie chiar atît de simplu, altfel ar face-o

toată lumea. În plus, probabil că-şi dă seama că sînt singurul care poate pune pe picioare afacerea."

— Şi asta-i tot ? a întrebat, zîmbind, King.

— Da. De fapt, nu-i mare lucru.

Împăratul a sesizat perspectiva unei afaceri înfloritoare. Şi, pe deasupra, perfect legale.

— Îmi închipui că toţi cei din baraca voastră îşi prepară tutunul în felul ăsta.

Peter Marlowe a clătinat din cap.

— Doar eu fac treaba, numai pentru grupa noastră. Luni de zile i-am ţinut în şah, le-am spus tot felul de poveşti, dar tot n-au izbutit să prindă reţeta exactă.

King a surîs satisfăcut.

— Atunci înseamnă că eşti singurul care ştie cum se prepară otrava asta !

— Ba deloc, i-a răspuns Peter Marlowe, iar King a simţit că i se opreşte inima în loc. E un procedeu de-al băştinaşilor Se practică peste tot în Java.

King s-a mai înseninat la faţă.

— Însă aici nu-l ştie nimeni, nu-i aşa ?

— Habar n-am. Nu prea m-am gîndit la asta.

Împăratul a slobozit încet fumul pe nări, mintea îi lucra rapid. „Păi, sigur, şi-a zis, asta-i ziua mea cu noroc."

— Hai să-ţi spun cum vine treaba, Peter. Îţi fac o propunere de afaceri. Îmi arăţi exact cum se face, iar eu îţi dau un procent de..., a mai ezitat un pic. Zece la sută.

— Cum ? !

— Bine atunci. Douăşcinci.

— Douăzeci şi cinci ?

— Bine-e, a făcut Împăratul, privindu-l pe Peter Marlowe cu ceva mai mult respect. Ţii la preţ şi ăsta-i

mare lucru. Eu organizez toată afacerea. Cumpărăm materia primă în vrac. Va trebui să amenajăm un atelier. Tu supraveghezi producţia, iar eu mă ocup de desfacere, a adăugat el, întinzîndu-i mîna. Lucrăm în parte şi împărţim pe din două, juma-juma. Bate palma.

Peter Marlowe a rămas cu ochii la mîna lui King. Apoi l-a privit drept în faţă.

— A, nu, aşa nu merge ! a rostit el hotărît.

— Fir-aş al dracului, a explodat Împăratul. Asta-i cea mai bună ofertă pe care ai putea-o căpăta vreodată. Ce vrei mai drept ? Eu vin cu banii. Va mai trebui să şi..., s-a oprit deodată, străfulgerat de un gînd. Peter, a continuat el după o clipă, puţin îndurerat, dar fără să o arate. Nu-i nevoie să afle nimeni că lucrezi cu mine. Imi arăţi doar cum se face, iar eu am grijă să-ţi primeşti partea. Poţi avea încredere în mine.

— Ştiu asta, a spus Peter Marlowe.

— Atunci împărţim juma-juma ! s-a luminat King.

— Nu ţine.

— Isuse Cristoase !

Împăratul simţea acum cum se strînge şurubul. Dar şi-a ţinut firea, gîndindu-se numai la afacere. Şi cu cît se gîndea mai mult... Şi-a rotit ochii în jur să se convingă că nu trage nimeni cu urechea. Apoi a coborît vocea şi a spus cu glas spart :

— Şaizeci la patruzeci... şi să ştii că-n viaţa mea n-am mai făcut cuiva o asemenea ofertă. S-a făcut la şaizeci-patruzeci ?

— Nu.

— Nu ? ! a izbucnit King, total şocat. Trebuie să scot şi eu ceva din afacerea asta. Ce naiba vrei să-ţi dau ca să-mi spui procesul de fabricaţie ? Bani peşin ?

— Nu vreau nimic, a spus Peter Marlowe.

— Nimic ?

King s-a lăsat moale pe scaun, o epavă.

Peter Marlowe se simțea foarte jenat.

— Vezi tu, a spus el, încă șovăind. Nu prea pricep de ce te înfierbînți așa în legătură cu anumite lucruri. Procedeul nu-i al meu, așa că n-am cum să-l vînd. E doar un simplu obicei al localnicilor. N-aș putea să-ți iau nimic pentru el. N-ar fi corect. Chiar deloc. Și oricum, eu..., s-a oprit Peter Marlowe, apoi a continuat repede : Vrei să-ți arăt chiar acum ?

— Un moment. Vrei să spui că nu dorești nimic de la mine dacă-mi arăți procedeul ? După ce ți-am propus să împărțim șaizeci la patruzeci ? După ce ți-am spus că pot să scot bani buni din afacerea asta ?

Peter Marlowe a încuviințat din cap.

— Asta-i nebunie curată, a mormăit neajutorat King. Ceva nu-i în regulă. Nu mai pricep.

— Nu-i nimic de priceput, i-a zîmbit subțire Peter Marlowe. N-ai decît să spui că m-a bătut soarele-n cap.

Împăratul l-a privit lung.

— Poți să-mi răspunzi și mie pe față la o întrebare directă ?

— Da, desigur.

— E din cauză că-i vorba de mine, nu-i așa ?

Vorbele au rămas suspendate între ei, plutind în aerul înăbușitor.

— Nu, a răspuns Peter Marlowe, spărgînd tăcerea.

Și adevăr a fost atunci între ei.

O oră mai tîrziu, Peter Marlowe îl veghea pe Tex cum pregătește a doua serie de tutun. De data asta, Tex lucra fără ajutor, iar King cotcodăcea primprejur ca o găină bătrînă.

— Eşti sigur c-ai pus zahăr cît trebuie ? l-a întrebat el îngrijorat pe Peter Marlowe.

— Exact cît trebuie.

— Cît mai durează acum ?

— Tu cît crezi, Tex ?

Tex i-a întors zîmbetul lui Peter Marlowe, s-a ridicat cît era de lung.

— Cinci, poate şase minute, cam aşa ceva.

Peter Marlowe s-a sculat în picioare.

— Unde-aveţi locul ăla ? Privata adică.

— Căcăstoarea ? În spatele barăcii, i-a arătat King cu mîna. Nu poţi să te mai ţii pînă sfîrşeşte Tex ? Vreau să fiu sigur c-a prins meşteşugul.

— Tex se descurcă foarte bine, a spus Peter Marlowe, ieşind afară.

Cînd s-a întors, Tex tocmai lua tigaia de pe reşou.

— Acuma da, a bîiguit el nervos, cu ochii la Peter Marlowe ca să vadă dacă a potrivit bine timpul.

— La fix ! a decretat Peter Marlowe, examinînd tutunul tratat.

Tremurînd de nerăbdare, King a răsucit o ţigară din foiţă de orez. Tex şi Peter Marlowe la fel. Şi le-au aprins. Cu „Ronsonul". Iarăşi rîsete încîntate. Apoi tăcere, fiecare îşi degusta ţigara ca un cunoscător.

— Bunicel, a spus hotărît Peter Marlowe. Ţi-am spus doar, Tex, că-i destul de simplu.

Tex a răsuflat uşurat.

— Nu-i rău, a rostit King cu gîndul parcă aiurea.

— Ce dracu' spui tu acolo ? s-a răstit la el Tex. E-al naibii de bun !

Peter Marlowe şi cu Împăratul s-au strîmbat de rîs. I-au explicat lui Tex, printre sughiţuri, despre ce-i vorba, a rîs şi el.

— Trebuie să-i dăm şi-un nume de marcă, a declarat King, s-a gîndit cîteva clipe. Asta e ! Ce-aţi zice de „Trei împăraţi“ ? Unul e împăratul din aviaţia regală britanică, altul e împăratul Texasului, iar al treilea sînt eu.

— Nu-i rău, s-a pronunţat Tex.

— Mîine pornim uzina.

Tex a clătinat din cap.

— Mîine trebuie să ies la lucru.

— La naiba ! Îl pun pe Dino să te înlocuiască.

— Nu. Am să-l rog eu.

Tex s-a sculat în picioare, i-a zîmbit lui Peter Marlowe.

— Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, domnule căpitan.

— Las-o baltă cu „domnule“, de acord ? i-a spus Peter Marlowe.

— Sigur. Mulţumesc.

Peter Marlowe l-a urmărit din privire.

— Nostimă treabă, a spus el încetişor către King. N-am mai văzut niciodată atîtea zîmbete într-o singură baracă.

— Eu zic aşa : n-are rost să-ţi ascunzi zîmbetul, dacă tot îţi vine. S-ar putea să fie mult mai rău. Ţi-au doborît avionul cînd zburai peste cocoaşă ?

— Vrei să spui pe ruta Calcutta-Chungking ? Peste Himalaya ?

— Păi, da, a zis King, făcînd cu capul spre tigaia cu tutun. Nu uita să-ţi umpli tabachera.

— Mulţumesc. Chiar am s-o umplu, dacă nu te deranjează.

— Oricînd ai nevoie, vii şi-ţi iei.

— Mulţumesc. Aşa am să fac. Eşti foarte drăguţ.

Peter Marlowe şi-ar mai fi dorit o ţigară, dar îşi dădea seama că fumează prea mult. Dacă mai trage una acum, atunci foamea are să-l chinuie şi mai tare. Mai bine s-o ia

uşurel. S-a uitat la umbra stîlpului, şi-a promis să nu fumeze pînă nu se mişcă umbra cu încă patru degete.

— De fapt, nu m-au doborît. Jucăreaua... avionul adică, mi-a fost lovit la sol, în timpul unui bombardament, în Java. N-am mai putut zbura cu el. Plicticoasă treabă, a adăugat el, încercînd să-şi ascundă amărăciunea.

— Nu-i chiar atît de rău, l-a liniştit King. S-ar fi putut să fii în el. Eşti în viaţă, asta contează. Pe ce aparat zburai ?

— „Hurricane". De vînătoare, cu un singur pilot. De obicei însă zburam pe un „Spit"... „Spitfire" adică.

— Am auzit multe despre ele, dar n-am văzut nici unul. Le-aţi cam dat de furcă nemţilor, i-aţi pus cu botul pe labe.

— Da, a spus încet Peter Marlowe. Cred că da.

King a ridicat mirat din sprîncene.

— Cum, n-ai participat la Bătălia Angliei ?

— Ba da. Am ieşit pilot în 1940... exact la timp.

— Cîţi ani aveai atunci ?

— Nouăsprezece.

— Eh, uitîndu-mă la tine, ţi-aş fi dat pe puţin treizeci şi opt de ani, nu douăzeci şi patru !

— Ai zbîrcit-o, frăţioare ! a pufnit în rîs Peter Marlowe. Tu cîţi ani ai ?

— Douăşcinci. Fir-ar mama lor... Cei mai frumoşi ani din viaţă şi să stai închis în puşcăria asta împuţită !

— N-aş zice că eşti chiar închis. Şi, după cît se pare, o duci chiar foarte bine.

— Oricum ai lua-o, tot închişi sîntem. Cît crezi că mai durează ?

— Pe nemţi i-am cam pus pe fugă. Dincolo cred că se termină curînd.

— Aşa crezi ?

Peter Marlowe a ridicat din umeri. „Fii atent, şi-a zis în gînd, niciodată nu ştii cît de atent trebuie să fii."

— Da, aşa cred. Dar, oricum, zvonurile sînt zvonuri.

— Şi războiul de-aici ? Cum o să fie cu războiul nostru ?

Pentru că întrebarea venea de la un prieten, Peter Marlowe i-a răspuns fără ocolişuri.

— Cred că al nostru va dura o veşnicie. A. îi vom bate pe japonezi. Acum sînt sigur de asta. Dar noi, cei de aici ? Nu cred că mai scăpăm.

— De ce ?

— De fapt, nu cred că japonezii se vor lăsa vreodată bătuţi. Asta înseamnă că va trebui să debarce ai noştri pe continent. Iar cînd se va întîmpla aceasta, cred că ne vor lichida pe cei de aici, pe toţi. Dacă pînă atunci nu ne termină foamea şi bolile.

— De ce naiba să facă ei una ca asta ?

— Ei, pentru a mai cîştiga timp, aşa îmi închipui. Cred că, pe măsură ce se strînge năvodul în jurul Japoniei, ei vor începe să-şi retragă tentaculele. Şi de ce să-şi mai piardă timpul cu cîteva mii de prizonieri ? Japonezii concep viaţa într-un mod foarte diferit de al nostru. Iar ideea că trupele noastre pot ajunge pe pămîntul lor îi va face s-o ia razna de tot, a continuat Peter Marlowe cu o voce cît se poate de plată şi calmă. Cred că pîn-aici ne-a fost. Sigur, sper să greşesc. Dar asta este ceea ce cred.

— Eşti un optimist, n-am ce zice, a mormăit acru Împăratul, iar cînd Peter Marlowe a rîs, s-a zborşit la el Acu' de ce naiba te-a apucat rîsul ? Tu mereu rîzi cînd nu trebuie.

— Scuze, un obicei păcătos.

— Hai să ieşim afară. Muştele astea s-au obrăznicit de tot. Hei, Max ! a strigat King. Vrei să faci niţel curat ?

A venit Max, s-a apucat să strîngă masa. King şi cu Peter Marlowe au sărit uşor pe fereastră. Chiar în dreptul ferestrei Împăratului mai erau încă o măsuţă şi o bancă sub o copertină de pînză. King s-a aşezat pe bancă. Peter Marlowe s-a lăsat pe vine, cu fundul pe călcîie, ca băştinaşii.

— N-am reuşit niciodată să stau aşa, a spus King.

— E foarte comod. Am învăţat asta în Java.

— Cum se face că vorbeşti atît de bine malaieza ?

— Am trăit o vreme într-un sat.

— Cînd ?

— În patruzeci şi doi. După încetarea focului.

King l-a aşteptat cu răbdare să continue, dar n-a mai urmat nimic. A mai aşteptat cîteva momente, pe urmă a întrebat

— Cum de-ai mai stat într-un sat din Java în '42, după încetarea focului, cînd la vremea aceea toată lumea era deja băgată în lagăre de prizonieri ?

Peter Marlowe a rîs din toată inima.

— Scuze. Nici n-am mare lucru de povestit. Nu-mi surîdea ideea de a sta într-un lagăr. De fapt, cînd a încetat războiul, m-am rătăcit în junglă şi, pînă la urmă, am dat peste sătucul acela. Li s-a făcut milă de mine. Am stat acolo vreo şase luni.

— Şi cum ţi-a mers?

— Minunat. Oamenii sînt foarte drăguţi. Mă socoteau drept unul de-al lor. Eram îmbrăcat ca un javanez, m-am şi boit pe piele ca să par mai tuciuriu... ştii cum e, dar de fapt era o prostie, căci statura şi culoarea ochilor m-ar fi dat oricînd de gol... lucram în plantaţiile de orez.

— Te-au lăsat de capul tău ?

Peter Marlowe a zăbovit cu răspunsul.

— Eram singurul european pe-acolo, dacă la asta te referi.

S-a uitat spre lagăr, a văzut praful bătut de soare, a simţit vîntul care stîrneşte colbul şi-l prinde în vîrtej. Iar vîrtejul i-a amintit de ea.

A întors privirea spre răsărit, către cerul tulbure. Dar ea era acum acolo, undeva, dincolo de văzduh.

Vîntul a mai prins putere, a început să încovoaie vîrfurile cocotierilor. Dar ea se topise acum în vînt şi-n palmieri şi-n norii de sus.

Peter Marlowe s-a smuls din reverie, l-a urmărit din ochi pe gardianul coreean care înainta greoi dincolo de reţeaua de sîrmă ghimpată, năduşit tot din cauza zăpuşelii. Uniforma gardianului era uzată şi nespălată, chipiul îi era la fel de mototolit ca şi faţa, iar carabina îi atîrna strîmb pe umăr. Dizgraţios pe cît fusese ea plină de graţie.

Încă o dată, Peter Marlowe şi-a ridicat privirea spre cer, dornic de o distanţare. Numai aşa mai avea simţămîntul că nu se află într-o cutie... o cutie plină ochi de bărbaţi, cu mirosurile lor, cu murdăria lor, cu zgomotele lor. „Fără femei, şi-a zis neputincios Peter Marlowe, bărbaţii nu-s decît o glumă macabră.“ În dogoarea soarelui, simţea cum îi sîngerează inima.

— Hei, Peter !

King era cu ochii în susul povîrnişului, cu gura căscată.

Peter Marlowe i-a urmărit privirea şi a simţit că i se întoarce stomacul pe dos văzîndu-l pe Sean că se apropie de ei. „Dumnezeule !“ A vrut să se strecoare pe fereastră înapoi în baracă, dar şi-a dat seama că asta ar bătea şi mai mult la ochi. Aşa că a rămas pe loc, înnegurat, abia

suflînd. Şi-a zis că poate are norocul să nu fie observat, căci Sean era prins în conversaţie cu maiorul de aviaţie Rodrick şi locotenentul Frank Parrish. Se ţineau aproape, absorbiţi în discuţie.

Chiar atunci, ca un făcut, lui Sean i-a scăpat privirea pe lîngă Frank Parrish ; l-a zărit pe Peter Marlowe, s-a oprit.

Rodrick şi Frank s-au oprit şi ei, surprinşi. Cînd l-au văzut pe Peter Marlowe şi-au zis amîndoi în gînd : „O, Doamne !" Dar şi-au ascuns îngrijorarea.

— Hello, Peter ! a strigat de departe Rodrick.

Era înalt şi bine îngrijit, cu o figură frumos dăltuită ; Frank Parrish era tot atît de înalt, dar foarte neglijent.

— Hello, Rod ! i-a răspuns Peter Marlowe.

— Mă întorc într-o clipă, i-a spus Sean încet lui Rodrick şi a pornit spre Peter Marlowe şi Împărat.

Acum, după ce-i trecuse primul şoc, Sean era numai zîmbet.

Peter Marlowe a simţit că i se zbîrleşte părul de pe ceafă ; s-a ridicat în picioare, aşteptînd. Fără să se întoarcă, îşi dădea seama că Împăratul îl sfredeleşte cu privirea.

— Hello, Peter, a spus Sean.

— Hello, Sean.

— Ai cam slăbit, Peter.

— Probabil, nu ştiu. Nu mai rău ca alţii. Dar mă simt bine, mulţumesc.

— Nu te-am mai văzut de-atîta vreme... de ce nu treci o dată pe la teatru ? Mai rămîne mereu cîte ceva în plus... iar pe mine mă ştii, n-am fost niciodată un mare mîncău.

În surîsul lui Sean s-a strecurat un licăr de speranţă.

— M-mulţumesc, s-a bîlbîit Peter Marlowe, total stînjenit.

— Ei, știu eu că n-ai să vii, a rostit întristat Sean. Dar ești binevenit oricînd, a ținut el să precizeze, apoi după o pauză Nu te mai vede omul deloc.

— Știi și tu cum vine treaba, Sean. Tu ești prins cu spectacolele, iar eu, ce să-ți mai spun, ba sînt trimis cu echipa la lucru, ba mă iau cu altele...

Ca și Peter Marlowe, Sean purta și el un sarong, dar, spre deosebire de cel al lui Peter Marlowe, care era jerpelit și decolorat, al lui Sean era nou, alb, cu marginea brodată în albastru și fir de argint. În plus, Sean avea pe el un pieptăraș fără mîneci, *baju* cum îi spun localnicii, mai scurt de talie, croit strîmt ca să-i scoată pieptul în evidență. Împăratul a rămas vrăjit, cu ochii la despicătura pieptarului *baju*.

Sean a surprins privirea lui King, a surîs din colțul buzelor, și-a prins o șuviță de păr deranjată de adierea vîntului și a răsucit-o pe deget pînă în clipa în care King a ridicat ochii. Sean a zîmbit iar, ca pentru sine, străbătut de o căldură plăcută ; King s-a îmbujorat la față.

— S-a cam lăsat cu zăpușeală, nu-i așa ? a zis King, vizibil stînjenit.

— Cam așa se pare, i-a răspuns afabil Sean.

Părea să nu-i pese de arșiță, n-avea un strop de sudoare pe față, niciodată, nici pe căldura cea mai toridă.

S-a lăsat o tăcere.

— A, scuzați, a spus Peter Marlowe, văzîndu-l pe Sean că se uită la King și așteaptă cu răbdare. L-ai cunoscut pe...

Pe Sean l-a pufnit rîsul.

— O, Doamne, Peter. Pari tulburat, să știi. Sigur că știu cine-i prietenul tău, deși n-am fost prezentați, a zis Sean, întinzîndu-i mîna lui King. Îmi pare bine de cunoștință. E o onoare să cunoști un împărat !

— Ă-ă, mulțumesc, a spus King, abia atingînd mîna delicată care se pierdea în palma lui butucănoasă. Doriți... ă-ă... o țigară ?

— Mulțumesc, dar nu fumez. Dar dacă nu vă deranjează prea tare, aş lua una. De fapt, două, dacă-mi permiteți, s-a corectat Sean, făcînd semn cu bărbia spre potecă. Rod și Frank fumează și știu că s-ar bucura de o țigară bună.

— Sigur că da, a spus King. Poftiți.

— Mulțumesc. Sînteți foarte amabil.

Fără să vrea, King a simțit căldura zîmbetului lui Sean. Și tot fără să vrea, dar perfect sincer, a adăugat

— Ați fost formidabil în „Othello".

— Vai, mulțumesc, i-a răspuns încîntat Sean. V-a plăcut spectacolul cu „Hamlet" ?

— Foarte. Cu toate că nu mă prea omor după Shakespeare.

— Așa compliment mai rar ! a rîs Sean. Acum punem o piesă nouă. A scris-o Frank, special. Va fi un spectacol foarte nostim.

— Dacă e la nivelul obişnuit, oricum va fi un spectacol mare, a spus King, revenind la un ton ceva mai degajat. Iar dumneavoastră veți fi magnific.

— Foarte drăguț din partea dumneavoastră. Mulțumesc, s-a înclinat Sean, apoi s-a întors scurt spre Peter Marlowe cu o licărire șăgalnică în ochi. Dar mă tem că Peter nu va fi de acord cu această apreciere.

— Încetează, Sean, a mormăit Peter Marlowe.

Sean nici nu l-a privit pe Peter Marlowe, se uita numai la King, dar în spatele zîmbetului i se ghicea furia.

— Peter nu mă prea agreează.

— Încetează, Sean, a ridicat un pic tonul Peter Marlowe.

— De ce ? s-a înfierbîntat Sean. Doar îi dispreţuieşti pe invertiţi... aşa-i numeşti tu pe pederaşti, nu ? Mi-ai spus-o cît se poate de limpede. Să ştii că n-am uitat !

— Nici eu !

— Ei, asta-i bună ! Nu-mi place să fiu dispreţuit, să ştii... şi cu atît mai mult de unul ca tine !

— Ţi-am spus să încetezi ! Nu e nici timpul, nici locul. Am mai vorbit despre asta, mi-ai spus tot ce-ai avut de spus. Mi-am cerut scuze. N-am vrut să-ţi fac nici un rău !

— Nu. Dar totuşi mă urăşti... de ce ? De ce ?

— Eu nu te urăsc.

— Atunci de ce mă ocoleşti mereu ?

— Pentru că-i mai bine aşa. Pentru numele lui Dumnezeu, Sean, lasă-mă în pace !

Sean s-a uitat lung la Peter Marlowe şi, deodată, la fel de brusc după cum izbucnise, mînia i s-a risipit.

— Iartă-mă, Peter. Probabil că ai perfectă dreptate. Prostul sînt eu. Necazul e că mă simt şi eu singur, din cînd în cînd. Mă simt singur şi mi-e dor să stăm de vorbă, doar atît, a adăugat el încet, atingînd uşor braţul lui Peter Marlowe. Îmi pare rău. Nu vreau decît să fim iar prieteni.

Peter Marlowe n-a fost în stare să mai zică nimic.

Sean a mai ezitat o clipă.

— Ei bine, cred că-i timpul s-o iau din loc.

— Sean ! i-a strigat Rodrick din potecă. Sîntem în întîrziere.

— Vin îndată !

Sean l-a privit iar lung pe Peter Marlowe, apoi a suspinat şi i-a întins mîna lui King.

— Sînt bucuros că v-am cunoscut. Vă rog să-mi scuzaţi comportarea.

King n-a putut evita să-i mai atingă o dată mîna.

— Şi mie mi-a părut bine de cunoştinţă.

Sean a ezitat iar, ochii i-au căpătat o expresie gravă, scrutătoare.

— Sînteţi prietenul lui Peter ?

Împăratul a avut senzaţia că-l aude întreaga lume cînd i-a răspuns bîlbîit :

— Ă-ă... sigur, da, cam aşa ceva.

— Ciudat, nu-i aşa, cum poate avea un singur cuvînt sensuri atît de diferite. Dar, dacă sînteţi prietenul lui, să nu-l îndemnaţi pe căi greşite, vă rog. Aveţi reputaţia unui om periculos şi n-aş vrea ca Peter să aibă de suferit. Ţin foarte mult la el.

— Ă-ă... da, sigur.

King a simţit că i se moaie genunchii, i se topeşte şira spinării. Surîsul magnetic al lui Sean l-a pătruns pînă în adîncurile fiinţei. Resimţea o senzaţie pe care n-o mai încercase pînă atunci.

— Spectacolele de teatru sînt tot ce-i mai bun în lagăr, s-a auzit el vorbind. Te fac să simţi că merită să-ţi trăieşti viaţa. Iar dumneavoastră sînteţi de departe cel mai bun.

— Vă mulţumesc, s-a înclinat iar Sean, apoi către Peter Marlowe : Într-adevăr, parcă simţi că merită să trăieşti. Îmi place ceea ce fac. Chiar că merită osteneala, Peter.

— Da, a încuviinţat chinuit Peter Marlowe. Mă bucur că-ţi merge bine.

Sean a mai schiţat un ultim surîs incert, apoi s-a întors brusc şi s-a îndepărtat în grabă.

King s-a lăsat greu la loc, pe bancă.

— Măi, să fie-al naibii !

Peter s-a aşezat şi el pe jos. Şi-a deschis tabachera şi a răsucit o ţigară.

— Dacă n-ai şti că-i bărbat, te-ai jura pe toţi sfinţii că e femeie, a oftat King. Şi încă o femeie frumoasă.

Peter Marlowe a dat din cap posomorît.

— Nu e ca alţi pederei, ăsta-i lucru sigur. Pe legea mea. Ba chiar nu-i deloc la fel. Al naibii să fiu dacă n-are ceva care nu e..., nu-şi mai găsea cuvintele King ; s-a sculat în picioare, bîjbîind după înţeles. Nici nu ştiu cum să zic. E... e femeie, fir-ar al dracului ! Ţi-l aminteşti în rolul Desdemonei ? Doamne, aşa cum arăta cu neglijeul ăla pe el, pun rămăşag că n-a fost om în Changi ca să nu se fi simţit stîrnit. Nu condamn pe nimeni că s-a lăsat ispitit. Pînă şi eu sînt tentat, ca toată lumea. Cine zice că nu-i aşa minte de stinge.

S-a uitat apoi la Peter Marlowe, l-a cercetat cu luare-aminte.

— Uf, pentru numele lui Cristos, a spus agasat Peter Marlowe. Doar nu-ţi închipui c-oi fi şi eu din ăia ?

— Nu, i-a răspuns calm Împăratul. Dar nici nu m-ar deranja dacă ai fi. Numai să ştiu eu cum stau lucrurile.

— Ei bine, nu sînt.

— Să ştii că nu asta mi-a fost impresia, a rînjit King. O ceartă între doi îndrăgostiţi ?

— Du-te dracului !

După un timp, King l-a întrebat într-o doară

— Îl cunoşti de mult pe Sean ?

— A făcut parte din escadrila mea, i-a răspuns într-un tîrziu Peter Marlowe. Sean era mezinul, iar pe mine m-au pus, într-un fel, să-l dăscălesc. Am ajuns să-l cunosc destul de bine.

A zburat cu un bobîrnac vîrful aprins al ţigării, a pus restul de tutun din chiştoc înapoi în tabacheră.

— De fapt, a fost cel mai bun prieten al meu. Era şi un pilot foarte bun... a doborît trei „Zero"-uri * deasupra Javei, a completat Peter Marlowe, a întors privirea spre King. Am ţinut mult la el.

— Era... aşa şi mai înainte ?

— Nu.

— Ei, îmi dau seama că nu se gătea ca o muiere tot timpul, însă, la naiba, trebuia să se cunoască faptul că e mai altfel.

— Sean nu era deloc mai altfel. Era doar un băiat frumos şi delicat. Nu era cîtuşi de puţin efeminat, avea doar un fel de... compasiune.

— L-ai văzut vreodată dezbrăcat ?

— Nu.

— Se leagă. Nici alţii nu l-au văzut. Nici măcar pe jumătate dezbrăcat.

Sean dispunea de o cămăruţă în clădirea teatrului, o încăpere numai a lui, cum nu mai avea nimeni la Changi, nici măcar Împăratul. Dar Sean nu dormea niciodată în camera aceea. Pînă şi gîndul că Sean se află singur într-o cameră cu încuietoare pe dinăuntru era mult prea periculos, căci erau mulţi în lagăr ale căror pofte dădeau pe-afară, iar ceilalţi abia de se mai puteau stăpîni. Aşa că Sean dormea întotdeauna într-una dintre barăci în camera lui doar se spăla şi se schimba de haine.

— Ce e între voi doi, de fapt ? a întrebat King.

— Era cît pe ce să-l omor. Mai demult.

Discuţia a încetat deodată, amîndoi ascultau acum atent, cu încordare. Dar nu se auzea decît un fel de suspin, o vibraţie de alarmă. Împăratul s-a uitat repede în jur. Nevăzînd nimic ieşit din comun, s-a ridicat şi s-a strecu-

* Avion de vînătoare în dotarea armatei japoneze.

rat înapoi pe fereastră. Peter Marlowe l-a urmat, ținîndu-se aproape. Cei din baracă ascultau și ei încordați.

King a tras cu ochiul spre colțul închisorii. Nu se zărea nimic neobișnuit. Mai trecea cîte un om, încoace și încolo, ca de obicei.

— Ce crezi ? a întrebat încet King.

— Încă nu știu, i-a răspuns Peter Marlowe, concentrîndu-se.

Tot mai treceau oameni pe lîngă clădirea închisorii, doar că acum, aproape imperceptibil, cu un pas ceva mai grăbit.

— Hei, atenție, a șoptit Tex.

De după colțul închisorii se ivise căpitanul Brough, venea acum pe potecă, drept spre baraca lor. În urma lui au apărut și alți ofițeri, îndreptîndu-se cu toții spre cîte o baracă a trupei.

— E de rău, a zis acru Tex.

— Se lasă cu percheziție, l-a îngînat Max.

Într-o clipă, Împăratul a fost în genunchi, lîngă cufărul negru, grăbindu-se să-l descuie.

— Ne vedem mai tîrziu, a spus repede Peter Marlowe.

— Ia aici, l-a oprit King, aruncîndu-i un pachet de „Kooa". Ne întîlnim disearâ, dacă vrei.

Peter Marlowe a ieșit în fugă din baracă, a luat-o în jos pe potecă.

King a scos iute cele trei ceasuri îngropate sub boabele de cafea, s-a ridicat. S-a gîndit un moment, apoi s-a urcat pe scaun și a îndesat ceasurile în acoperișul de frunze. Își dădea seama că toți ceilalți știau acum de noua lui ascunzătoare, dar nu-i păsa, oricum nu se mai putea face nimic. A încuiat la loc cufărul. Brough era la ușă.

— Haide, băieți, toată lumea afară !

4

Gîndul lui Peter Marlowe nu era decît la ploscă în timp ce-și croia drum prin roiul de bărbați asudați care se aliniau acum pe drumul asfaltat. Încerca disperat să-și amintească dacă a umplut-o cu apă, dar n-avea deloc siguranța.

A urcat în goană treptele spre baracă. Însă baraca era deja goală, iar în dreptul ușii stătea un gardian coreean cam jegos. Peter Marlowe și-a dat seama că nu va fi lăsat să treacă, așa că s-a întors din drum, strecurîndu-se pe sub streașină pînă în partea cealaltă. S-a repezit pe ușa din partea opusă și era de-acum lîngă pat, cu plosca în mînă, cînd l-a zărit gardianul.

Coreeanul l-a înjurat furios, s-a apropiat și i-a făcut semn să pună plosca la loc. Peter Marlowe l-a salutat ca la regulament și i-a spus în malaieză, limbă pe care o pricepeau cei mai mulți dintre gardieni :

— Respectele mele, domnule șef. S-ar putea să avem mult de așteptat, așa că vă rog din suflet să mă lăsați să-mi iau plosca pentru că sufăr de dizenterie.

În vreme ce vorbea, a scuturat plosca. Era plină.

Gardianul i-a smuls plosca din mînă, a adulmecat-o bănuitor. Apoi a vărsat un strop de apă pe jos, i-a întins plosca lui Peter Marlowe, l-a înjurat iar, i-a făcut semn să se ducă și el la încolonare.

Peter Marlowe i-a făcut o plecăciune, oftînd de ușurare și a pornit în fugă spre grupa lui, care era deja aliniată.

— Unde dracu' ai fost, Peter ? l-a întrebat Spence cu o îngrijorare sporită de durerile provocate de dizenterie.

— Ce mai contează, o dată ce sînt aici ? i-a răspuns Peter Marlowe, amețit de bucurie că a izbutit să pună

mîna pe ploscă. Hai, Spence, la treabă, aliniază-ţi trupa, l-a mai îmboldit el.

— Să te ia naiba. Hai, băieţi, alinierea ! a dat comanda Spence, şi-a numărat oamenii, apoi a întrebat : Unde-i Bones ?

— La infirmerie, a dat glas Ewart. L-am dus chiar cu azi-dimineaţă.

— De ce naiba nu mi-ai spus mai înainte ?

— Am lucrat la grădină toată ziua, ce Dumnezeu mai vrei ? Mai ia-te şi de altcineva !

— Tu să-ţi ţii gura, auzi ?

Peter Marlowe însă nici nu auzea înjurăturile, vorbăria, zvonurile. Nădăjduia doar ca şi colonelul şi cu Mac să fi apucat să-şi ia şi ei ploştile.

După verificarea efectivului grupei, căpitanul Spence s-a îndreptat pe drum spre locotenent-colonelul Sellars, care avea comanda formală peste patru barăci, l-a salutat.

— Efectiv şaizeci şi patru, controlat, domnule locotenent-colonel. Nouăsprezece prezenţi, douăzeci şi trei la infirmerie, douăzeci şi doi la lucru.

— Bine, Spence.

De îndată ce a căpătat cifrele pentru toate cele patru barăci, Sellars le-a adunat pe categorii şi a pornit în lungul şirului să-i raporteze colonelului Smedly-Taylor, care avea în subordine zece barăci. Apoi, colonelul Smedly-Taylor s-a dus să raporteze şi el mai sus. Alţi ofiţeri au pornit şi ei să raporteze superiorilor şi operaţiunea s-a repetat în tot lagărul, în interiorul şi în afara închisorii, pînă cînd toate rapoartele au ajuns la comandantul lagărului. Comandantul a adunat numărul celor prezenţi cu cei de la infirmerie şi cu cei care fuseseră scoşi la lucru şi a prezentat totalul căpitanului Yoshima, interpretul mili-

tar japonez. Yoshima l-a înjurat pe comandantul lagărului pentru că din total rezulta un om lipsă.

A urmat o oră de panică pînă cînd omul lipsă a fost găsit, în sfîrşit, la cimitir. Colonelul dr. Rofer, şeful serviciului medical, l-a înjurat pe adjunctul său, colonelul dr. Kennedy, care a încercat să explice cît de greu este să ţii evidenţa la moment, dar colonelul Rofer l-a mai înjurat o dată şi i-a atras atenţia că asta intră în atribuţiile lui. Apoi Rofer s-a dus să-şi ceară scuze de la comandantul lagărului, care l-a înjurat pentru lipsa lui de eficienţă, iar apoi comandantul lagărului s-a dus la Yoshima şi a încercat să-i explice cît mai politicos că, în sfîrşit, mortul a fost găsit şi că este foarte greu să ţii evidenţa precisă la minut. Iar Yoshima l-a înjurat pe comandantul lagărului pentru lipsa lui de eficienţă şi i-a spus că poartă întreaga răspundere... dacă nu e în stare să ţină nici măcar o simplă evidenţă, atunci poate că a sosit timpul să preia un alt ofiţer comanda lagărului.

În timp ce iritarea se transmitea cu iuţeală în sus şi-n jos pe scară ierarhică, gardienii coreeni se ocupau de percheziţionarea barăcilor, în special a barăcilor în care stăteau ofiţerii. Aici trebuia să se afle radioul pe care-l căutau. Legătura cu lumea din afară, speranţa tuturor. Urmăreau să găsească radioul, aşa cum mai găsiseră unul cu cinci luni în urmă. Însă gardienii se coceau de căldură, la fel cum se coceau de căldură şi oamenii aliniaţi în drum, iar cercetările lor erau destul de superficiale.

Oamenii înjurau, năclăiţi de năduşeală. Cîţiva au leşinat. Cei care aveau dizenterie se îndreptau cu pas şovăit spre latrine. Cei care erau prea bolnavi ca să le mai pese se puneau pe vine chiar acolo sau rămîneau culcaţi, lăsîndu-se cuprinşi de durere, savurînd-o. Cei sănătoşi nici

nu băgau în seamă duhoarea. Duhoarea era ceva normal, după cum tot normală era și coada de la latrine, așteptarea era și ea normală.

Percheziția s-a încheiat abia după trei ore. S-a ordonat ruperea rîndurilor. Au pornit în roiuri spre barăci, la umbră ; unii stăteau acum întinși pe priciuri, suflînd greu, alții se duceau la dușuri, sperînd ca răcoarea apei să le mai îndulcească durerea din capetele încinse.

Peter Marlowe a ieșit de la dușuri. Și-a înfășurat sarongul în jurul mijlocului și a pornit spre bungalovul de beton unde stăteau prietenii săi, tovarășii săi de unitate.

— *Puki 'mahlu !* i-a rînjit Mac.

Maiorul McCall era un scoțian mic de statură, dar vînos, care se ținea mereu foarte drept. Cei douăzeci și cinci de ani petrecuți în junglele din Malaya îi săpaseră cute adînci pe față... asta, băuturile tari, nopțile pierdute la cărți și crizele de friguri.

— *'Mahlu senderis,* i-a replicat fericit Peter Marlowe, așezîndu-se pe vine.

Înjurăturile malaieziene fuseseră întotdeauna o încîntare pentru el. O traducere precisă nici nu era posibilă, cu toate că *puki* era o denumire mai pitorească a părții femeiești, iar *'mahlu* însemna „rușinată".

— Nenorociților, nu puteți să vorbiți și voi, măcar o dată, englezește ca oamenii ? a mîrîit colonelul Larkin.

Stătea lungit pe salteaua pe care o așternuse pe jos. Gîfîia încă din pricina căldurii, îl durea și capul după o criză recentă de malarie.

Mac i-a făcut cu ochiul lui Peter Marlowe.

— Noi îi tot explicăm, dar nu intră nimic în capul ăla tare. Nu mai e nici o speranță pentru sărmanul colonel !

— Aş-şa-i, camarade, a făcut Peter Marlowe, maimuţărind accentul australian al lui Larkin.

— Cum dracu' m-am înhăitat eu cu voi ăştia doi, s-a văietat Larkin, n-am să ştiu niciodată.

— Pentru că-i prea leneş, ce zici, Peter ? Noi doi ne spetim la muncă, nu-i aşa ? Iar el şade acolo şi se preface că nu se poate scula din pat doar pentru că are un flecuşteţ de malarie.

— *Puki 'mahlu.* Adu-mi şi mie nişte apă, Marlowe !

— 'Nţeles, să trăiţi, dom'le colonel !

I-a întins plosca lui Larkin. Cînd a văzut-o, Larkin a zîmbit în pofida durerii.

— Totul în regulă, băiete ?

— Da. Dar, Doamne, au fost momente în care am cam băgat-o pe mînecă.

— La fel ca şi Mac şi cu mine.

Larkin a sorbit cîteva înghiţituri, i-a înapoiat cu grijă plosca.

— Eşti bine, colonele ?

Pe Peter Marlowe îl îngrijora paloarea lui Larkin.

— Bine pe dracu', a mormăit Larkin. O sticlă de bere e singurul lucru care m-ar face bine. Mîine aş fi iar pe picioare.

Peter Marlowe a dat din cap.

— Cel puţin nu mai ai febră.

Atunci, cu o indiferenţă prefăcută, a scos din buzunar pachetul de „Kooa".

— Doamne Dumnezeule ! au făcut într-un glas Mac şi Larkin.

Peter Marlowe a desfăcut pachetul, le-a dat la fiecare cîte o ţigară.

— Dar de la Moş Crăciun !

— De unde naiba le-ai ciupit, Peter ?

— Stai să le fumăm mai întîi, a zis mohorît Mac, înainte de a primi vestea cea proastă. Probabil că ne-a vîndut paturile... sau așa ceva.

Peter Marlowe le-a spus povestea cu Împăratul și cu Grey. Pe măsură ce-l ascultau, cei doi erau tot mai uluiți. Cînd le-a spus despre procesul de preparare a tutunului, l-au ascultat în tăcere pînă în clipa în care a pomenit de procente.

— Șaizeci la patruzeci ! a explodat încîntat Mac. Șaizeci la patruzeci, Dumnezeule !

— Chiar așa, a confirmat Peter Marlowe, înțelegîndu-l greșit pe Mac. Închipuiți-vă ! Pînă la urmă, tot i-am arătat cum se face. A părut surprins cînd i-am spus că nu vreau nimic în schimb.

— I l-ai dat așa, pe gratis ?

Mac era înmărmurit.

— Bineînțeles. Am greșit cumva, Mac ?

— Dar de ce ?

— Pentru că nu mă pot băga în afaceri, asta-i una la mînă. În familia Marlowe n-au existat negustori, i-a explicat Peter Marlowe, vorbindu-i ca unui copil. Pur și simplu, asta nu se face, bătrîne.

— Dumnezeule, ai și tu o ocazie minunată să faci ceva bani și dai în ea cu piciorul, zîmbind nepăsător, cu dispreț. Îmi închipui că-ți dai seama că, avîndu-l pe King în spatele afacerii, ai fi cîștigat destul ca să cumperi rații duble de-acum și pînă la sfîrșitul lumii. De ce n-ai tăcut dracului din gură și nu mi-ai zis mie ca să...

— Ce spui tu acolo, Mac ? l-a întrerupt tăios Larkin. Băiatul a făcut exact ce trebuie și, oricum, ar fi fost rău să intre în afaceri cu Împăratul.

— Dar...

— Dar nimic, l-a potolit Larkin.

Mac s-a domolit imediat, năpădit de remuşcări pentru izbucnirea de adineaori: A rîs nervos, forţat :

— Am vrut doar să te tachinez, Peter.

— Eşti convins, Mac ? Doamne, s-a întristat deodată Peter Marlowe. Am făcut cumva o prostie ? N-aş vrea să vă fi dezamăgit.

— Nu, băiete, fii serios, glumeam şi eu. Zi-i mai departe, spune-ne ce s-a mai întîmplat.

Peter Marlowe le-a povestit totul cum a fost, întrebîndu-se tot timpul dacă n-a făcut pe undeva vreo greşeală. Mac era cel mai bun prieten al său, un tip deştept, care nu-şi pierde niciodată cumpătul. Le-a spus şi despre Sean, iar cînd a terminat parcă s-a simţit ceva mai bine. Apoi a plecat. Era rîndul lui să dea de mîncare la pui.

Cînd au rămas singuri, Mac i-a spus lui Larkin :

— La naiba... îmi pare rău. N-avea nici un rost să-mi ies din pepeni în halul ăsta.

— Nu te condamn, camarade. Ăsta umblă cu capul în nori. Are nişte idei cam trăsnite băiatul ăsta. Dar nu se ştie niciodată. Poate că şi Împăratul ne va fi cîndva de folos.

— Asta cam aşa e, a murmurat Mac, dus pe gînduri.

Peter Marlowe avea în mînă o gamelă plină cu frunze tocate, pe care le adunase dinainte. A trecut prin dreptul zonei latrinelor şi a ajuns la padocurile în care erau ţinute găinile din lagăr.

Erau multe padocuri, mai mari şi mai mici, îngrădituri pentru o singură găină prăpădită şi un padoc uriaş pentru o sută treizeci de găini, cele care erau proprietatea întregului lagăr, iar ouăle lor mergeau la fondul comun. Alte padocuri aparţineau cîte unei grupe sau unei asociaţii de unităţi care-şi valorificau în comun posibilităţile. Numai Împăratul avea padocul lui personal.

Padocul grupei din care făcea parte Peter Marlowe fusese construit de Mac. Erau în el trei găini — averea unității. Larkin cumpărase găinile cu șapte luni în urmă, cînd unitatea a vîndut ultimul lucru de preț pe care-l mai avea : verigheta de aur a lui Larkin. Larkin nu vroia s-o vîndă, dar pe-atunci Mac era bolnav, Peter Marlowe avea dizenterie, iar cu două săptămîni mai înainte rațiile de lagăr fuseseră iar reduse, așa că Larkin a vîndut-o. Dar nu prin mijlocirea Împăratului. Folosise serviciile unuia dintre oamenii lui, Tiny Timsen, negustorul australian. Cu banii căpătați a cumpărat atunci patru găini de la comerciantul chinez care obținuse de la japonezi concesiunea de a trata cu lagărul, iar împreună cu găinile mai luase și două cutii de sardele, două cutii de lapte condensat și o jumătate de litru de ulei de palmier portocaliu la culoare.

Găinile erau bune și se ouau la vreme. Apoi una a murit și cei trei au mîncat-o. Oasele le-au păstrat, le-au pus într-o oală împreună cu măruntaiele, ghearele și capul și cu o papaia * verde, pe care o furase Mac cînd l-au scos la lucru, și au făcut un fel de tocană. O săptămînă întreagă și-au simțit atunci trupurile pline și curate.

Larkin a deschis o cutie de lapte condensat în ziua în care a făcut cumpărătura. Fiecare primea cîte o lingură, o dată pe zi, pînă ce s-a terminat cutia. Laptele condensat nu se strică din cauza căldurii. În ziua în care nu s-a mai putut scoate nimic cu lingura, au fiert cutia și au băut lichidul. A fost foarte bun.

Cele două cutii de sardele și ultima cutie de lapte condensat constituiau fondul de rezervă al unității. Pentru

---

* Fruct tropical asemănător, ca formă și gust, cu pepenele galben.

cazul în care-ar avea un ghinion rău de tot. Cutiile erau păstrate într-o ascunzătoare păzită permanent de un membru al unității.

Peter Marlowe s-a uitat în jur înainte de a descuia lacătul de la coteț pentru a fi sigur că nu-i nimeni prin apropiere care să poată vedea cum se deschide. A dat ușița la o parte și a văzut două ouă.

— Șezi liniștită, Nonya, i-a spus el blînd găinii celei mai de soi. N-am de gînd să te tulbur.

Nonya clocea un cuibar de șapte ouă. Unitatea făcuse un mare efort de voință pentru a lăsa ouăle sub cloșcă, însă dacă aveau norocul să obțină șapte puișori, iar puii apucau să trăiască și să ajungă cocoși sau găini, atunci ajungeau să aibă un cîrd uriaș. Atunci ar avea posibilitatea să lase mereu cîte o găină de cloșcă. Și nu le-ar mai fi niciodată teamă de Salonul Șase.

Salonul Șase îi adăpostea pe orbi, cei care-și pierduseră vederea în urma îmbolnăvirii de beri-beri *.

Orice adaos de vitamine ávea un efect miraculos pentru îndepărtarea acestui pericol permanent, iar ouăle reprezentau o sursă puternică de vitamine, singura de care puteau dispune, de altfel. Așa se făcea că, de fiecare dată, comandantul lagărului blestema și cerea mai mult de la stăpînire. Dar, de cele mai multe ori, porția era un ou de persoană pe săptămînă. Unii primeau un ou în plus în fiecare zi, dar, de obicei, era deja prea tîrziu.

Și tot așa se făcea că păsările erau păzite zi și noapte de o gardă de ofițeri. De aceea a te atinge de o găină care aparținea lagărului sau altei unități era un delict grav. Un ostaș care a fost prins cu o găină cu gîtul sucit în mînă a fost omorît în bătaie de cei care au dat de el.

---

* Boală specifică din Orientul Îndepărtat, datorată unei deficiențe de vitamina B_1, oarecum asemănătoare cu pelagra.

Autoritățile au stabilit că, în cazul acela, a fost vorba de un omor scuzabil.

Peter Marlowe s-a oprit în capătul padocului ca să admire găinile Împăratului. Erau șapte, durdulii și uriașe în comparație cu celelalte. Era și un cocoș în padoc, mîndria lagărului. I se spunea Sunset *. Din sămînța lui ieșeau pui viguroși, cocoșci și puicuțe. Putea să-l ceară oricine pentru împerecheat. Dar și asta avea un preț : Împăratul avea dreptul să-și aleagă din puii prăsiți.

Chiar și găinile Împăratului erau inviolabile și ținute sub pază la fel cu celelalte.

Peter Marlowe l-a urmărit pe Sunset cum îngenunchează o găină și o calcă. Găina s-a săltat din praf, s-a pus să alerge de colo-colo, cotcodăcind, a mai și ciupit cu ciocul o altă găină așa, din ciudă. Peter Marlowe s-a rușinat în gînd pentru că a privit scena. Știa că asta-i o dovadă de slăbiciune. Știa că iar se va gîndi la N'ai și iar o să-l chinuiască junghiul acela, la încheietura coapselor.

S-a întors la coteț, a controlat dacă lacătul e bine încuiat și a pornit înapoi spre bungalov, purtînd cu grijă cele două ouă.

— Peter, băiete, i-a zîmbit larg Mac, asta-i ziua mea cea norocoasă !

Peter Marlowe a scos pachetul de „Kooa", a împărțit țigările în trei grămăjoare.

— Pe celelalte două le tragem la sorți.

— Ia-le tu, Peter, a spus Larkin.

— Nu, tragem la sorți. Cartea cea mai mică pierde. Mac a pierdut și s-a prefăcut tare amărît.

— Rahat cu mac !

---

* Asfințit (engl.).

Au desfăcut cu grijă ţigările din foiţă, au presărat tutunul în tabachere şi l-au amestecat cu iarba tratată după modelul javanez, atîta cît avea fiecare. Apoi au împărţit porţiile în patru, au pus trei dintre ele în alte cutiuţe şi le-au încredinţat lui Larkin spre păstrare. Era prea tentant să ai asupra ta atîta tutun deodată.

Brusc, cerurile s-au despicat şi a început potopul.

Peter Marlowe şi-a scos sarongul, l-a împăturit atent şi l-a depus pe patul lui Mac.

— Peter, a rostit grijuliu Larkin. Să ai grijă cum te porţi cu Împăratul ăla. S-ar putea să fie periculos.

— Sigur că da. Nu-ţi face griji.

Peter Marlowe a ieşit afară, sub ruperea de nori. Într-o clipită, Mac şi Larkin s-au despuiat şi ei şi l-au urmat, alăturîndu-se mulţimii de bărbaţi goi care se bălăceau acum în ploaie.

Trupurile primeau cu recunoştinţă şfichiuirea picăturilor, plămînii inspirau cu nesaţ aerul răcorit, li se dezmorţeau creierii.

Şi aşa duhoarea de la Changi a fost spălată de ape.

5

După ploaie au rămas afară ca să se bucure de răcoarea trecătoare, aşteptînd să vină ora mesei. Se mai scurgea ceva apă de pe acoperişurile din foi de palmier, gîlgîia prin şănţuleţele de scurgere, praful se transformase în noroi. Dar soarele lucea la fel de mîndru pe cerul albicios.

— Bu-un, a suspinat fericit Larkin. Parcă mă şi simt ceva mai bine.

— Aşa-i, a încuviinţat absent Mac.

Şedeau toţi trei pe terasă. Dar gîndul lui Mac rătăcea acum departe, spre nordul ţării, la plantaţia lui de arbori de cauciuc de la Kedah.

— Căldura are şi ea rostul ei, a rostit el încetişor, te face să preţuieşti mai bine răcoarea. La fel ca atunci cînd ai friguri.

— Malaya e o împuţiciune, şi ploaia, şi arşiţa, şi malaria, şi ploşniţele, şi muştele — toate sînt o împuţiciune, a decretat Larkin.

— Or fi, dar nu pe timp de pace, i-a făcut Mac cu ochiul lui Peter Marlowe. Şi nici într-un sătuc ascuns, ce zici, Peter, băiete ?

Peter Marlowe i-a zîmbit. Le spusese aproape totul despre viaţa lui în sătucul acela. Din ceea ce nu le spusese, bănuia că Mac ştie cum trebuie să fi stat lucrurile, căci Mac îşi petrecuse în Orient cea mai mare parte a vieţii, din adolescenţă încoace, şi iubea Orientul tot atît pe cît îl ura Larkin.

— Aşa mi se pare şi mie, a spus visător Peter Marlowe.

Au surîs toţi trei. Acum nu mai vorbeau mult între ei. Toate întîmplările fuseseră povestite şi repovestite, adică toate cele pe care a vrut fiecare să le spună.

Aşteptau acum cu răbdare. Cînd a sosit vremea mesei, au stat cu toţii la rînd, apoi s-au întors la bungalov. Fiertura care se numea supă au băut-o repede. Peter Marlowe a pus reşoul artizanal şi a prăjit un ou. A răsturnat toate porţiile de orez într-un singur castron şi a aşezat oul deasupra, cu un pic de sare şi piper. A amestecat îndelung, pînă ce întreaga cantitate de albuş şi gălbenuş s-a împrăştiat egal în orez, a împărţit porţiile. Au mîncat încet, savurînd fiecare îmbucătură.

Cînd au terminat, Larkin a strîns vasele și s-a dus să le spele, căci era rîndul lui. S-au așezat iar pe terasă să aștepte amurgul și apelul de seară.

Peter Marlowe urmărea leneș cu privirea oamenii care treceau pe drum, bucuros să-și simtă stomacul plin, cînd l-a zărit pe Grey venind drept spre ei.

— Bună seara, domnule colonel, a spus Grey către Larkin, salutînd reglementar.

— 'Seara, Grey, a óftat Larkin. Cine-a dat-o-n bară de data asta ?

Apariția lui Grey nu putèa decît să anunțe alte necazuri.

Grey s-a uitat de sus la Peter Marlowe. Larkin și Mac au simțit de îndată dușmănia dintre ei.

— Colonelul Smedly-Taylor mi-a ordonat să vă comunic, domnule colonel, a spus Grey. Doi dintre oamenii dumneavoastră s-au luat la bătaie. Caporalul Townsend și soldatul Gurble. I-am băgat pe amîndoi la carceră.

— Bine, locotenent, a zis înțepat Larkin. Poți să le dai drumul. Le spui să se prezinte la mine după apelul de seară. Las' că le-arăt eu lor ! s-a indignat Larkin, apoi după o pauză : Știi din ce cauză s-au bătut ?

— Nu, domnule colonel. Cred însă că s-au luat de la „două-n sus".

„Un joc de mai mare rîsul, și-a zis Grey. Două monede așezate pe-o surcea, le arunci în sus și trebuie să ghicești dacă pică amîndouă cu pajură, amîndouă cu cap, sau una așa și una așa."

— Probabil că ai dreptate, a mormăit Larkin.

— N-ați putea interzice jocul ăsta ? Se iscă întotdeauna necazuri cînd...

— Să le interzic eu jocul ? l-a întrerupt scurt Larkin. Dacă o fac, au să spună c-am înnebunit de tot. N-ar da nici o atenție unui ordin atît de tîmpit... și pe bună drep-

tate. Jocurile de noroc fac parte din însăşi fiinţa australianului, de atîta lucru puteai să-ţi dai seama pînă acum. Un joc de „două-n sus“ îi mai ia omului gîndul de la alte prostii, iar o bătaie nu-i nici ea rea, din cînd în cînd.

S-a ridicat în picioare ca să-şi stăpînească tremurul umerilor.

— Pentru un australian jocurile de noroc sînt ca aerul. La noi pînă şi ultimul nătărău mai păstrează un shilling sau doi ca să-şi încerce norocul, a înăsprit Larkin tonul. Îmi place şi mie să mă prind la un joc de „două-n sus“ cînd îmi vine cheful.

— Da, domnule colonel, a constatat Grey.

Îl văzuse pe Larkin, cum mai văzuse şi pe alţi ofiţeri australieni, umblînd de-a buşilea prin praf în rînd cu ostaşii, zbierînd şi suduind ca ultima cătană. Nici nu-i de mirare că stau aşa de prost cu disciplina.

— Spune-i colonelului Smedly-Taylor că mă ocup eu de ei. Dar ce-şi închipuie !

— Păcat de bricheta lui Marlowe, nu-i aşa, domnule colonel ? a aruncat Grey vorba, privindu-l fix pe Larkin.

Larkin nu şi-a ferit ochii, s-a încruntat niţel.

— Nu trebuia să se lăcomească la cîştig. Nu-i aşa ?

— Chiar aşa, domnule colonel, a spus Grey după o pauză destul de lungă ca să-şi marcheze atitudinea.

„Ce să-i faci, şi-a zis, merita măcar o încercare. La naiba cu Larkin, la naiba şi cu Marlowe, mai e timp destul.“

Era gata-gata să salute şi să-şi ia rămas bun cînd i-a trăsnit prin minte o idee cu totul fantastică. Şi-a stăpînit tulburarea şi a spus ca din întîmplare

— A, bine că mi-am adus aminte, domnule colonel. Umblă un zvon că cineva dintre australieni ar avea un inel cu diamant.

Apoi, socotind că afirmaţia şi-a făcut efectul, a mai adăugat

— Nu se întîmplă să ştiţi ceva despre chestia asta ?

Larkin avea ochii adînciţi în orbite, ascunşi în umbra unor sprîncene stufoase. A scăpat o privire scurtă spre Mac înainte de a răspunde.

— Mi-au ajuns şi mie la ureche zvonurile astea. După cîte-mi dau seama, nu e vorba de vreunul dintre oamenii mei. De ce ?

— Încerc să verific, domnule colonel, a zîmbit strîmb Grey. Desigur, vă daţi seama că un inel de felul ăsta ar putea fi dinamită curată. Şi pentru proprietar şi pentru mulţi alţii, a precizat el, apoi a adăugat : Ar fi mai bine să fie ţinut sub cheie.

— N-aş zice, bătrîne, a spus Peter Marlowe, rostind cuvîntul „bătrîne" ca o insultă voalată. Asta ar fi soluţia cea mai proastă, dacă diamantul există cu adevărat. Lucru de care mă cam îndoiesc. Dacă se află într-un loc cunoscut, s-ar găsi mulţi amatori să vadă cum arată. Şi, oricum, japonezii l-ar sălta de îndată ce ar afla despre el.

— Sînt de acord, a zis gînditor Mac.

— Povestea asta e mai bine s-o laşi cum e. Adică încurcată. Probabil că nu-i decît un zvon, a conchis Larkin.

— Sper, a spus Grey, căpătînd siguranţa că i se adevereşte bănuiala. Dar zvonul circulă totuşi destul de insistent.

— Nu poate fi vorba de unul dintre oamenii mei.

Mintea lui Larkin lucra acum febril. Grey părea să fi mirosit ceva... Cine ar putea fi ? Cine ?

— Ei bine, dacă mai auziţi cîte ceva, domnule colonel, poate îmi spuneţi şi mie, a încheiat Grey, plimbîndu-şi dispreţuitor privirea spre Peter Marlowe. Menirea mea e să previn necazurile înainte de a izbucni.

L-a salutat apoi corect pe Larkin, a făcut un semn din cap către Mac şi a plecat.

S-a lăsat o tăcere lungă, grea de gînduri.

— De ce o fi întrebat el de chestia asta ? a zis Larkin, cu o privire scurtă către Mac.

— Da-a, a făcut Mac. M-am întrebat şi eu. Ai observat cum i s-a luminat faţa ca un far ?

— Chiar aşa ! a spus Larkin cu brazdele de pe faţă parcă mai adîncite ca de obicei. Măcar într-o singură privinţă are şi Grey o dată dreptate. Un diamant ar putea să-i coste pe-o groază de oameni o groază de sînge.

— Nu-i decît un zvon, colonele, a zis Peter Marlowe. Nimeni n-ar fi putut păstra aşa ceva atîta timp. Imposibil.

— Sper să ai dreptate, s-a încruntat Larkin. Doamne fereşte să nu-l aibă cumva vreunul dintre băieţii mei.

Mac s-a întins, trosnindu-şi oasele. Îl durea capul, simţea că se apropie o nouă criză de friguri. „Oricum, o mai trag trei zile“, şi-a zis el liniştit. Avusese friguri de-atîtea ori, încît făceau acum parte din viaţa lui, ca şi respiraţia. Cam o dată la două luni. Şi-a amintit că trebuia să treacă în retragere încă din 1942, conform avizului medical. Cînd malaria te atinge şi la splină, atunci trebuie să te întorci acasă, bătrîne, acasă în Scoţia, într-o climă mai rece. Îţi cumperi o fermă micuţă pe undeva pe lîngă Killin, cu o privelişte încîntătoare spre Loch * Tay. Atunci s-ar mai putea să trăieşti.

* Lac, în dialectul scoţian.

— Da-a, a făcut Mac ostenit, simțindu-și povara celor cincizeci de ani, apoi a rostit cu glas tare gîndul care era în mintea tuturor : Dar dac-am avea noi pietricica aia blestemată, atunci am duce-o bine-mersi, fără nici o teamă de viitor. Chiar așa, fără teamă.

Larkin și-a răsucit o țigară, a aprins-o, a tras adinc în piept. I-a trecut-o lui Mac, care a tras și el din ea, apoi i-a întins-o lui Peter Marlowe. Cînd era aproape pe terminate, Larkin a îndepărtat vîrful aprins, a pus restul de tutun înapoi în tabacheră. Tot el a spart tăcerea :

— M-aș duce să fac cîțiva pași.

— *Salamat,* i-a zîmbit Peter Marlowe.

Asta însemna „pace ție".

—*Salamat,* a spus Larkin și a ieșit afară, în dogoarea soarelui.

În timp ce Grey urca poteca spre coliba poliției militare, creierul îi lucra înfrigurat. Și-a făgăduit ca, de îndată ce ajunge la colibă și-i liberează pe australieni, să-și răsucească o țigară pentru a-și sărbători victoria. Cea de-a doua pe ziua de azi, cu toate că nu mai avea tutun de buruiană decît pentru trei țigări pînă la solda care se dădea abia săptămîna viitoare.

A urcat treptele, i-a făcut semn sergentului Masters :

— Poți să le dai drumul !

Masters a dat la o parte ranga grea care bloca ușa cuștii de bambus. Cei doi ostași morocănoși au luat poziție de drepți în fața lui Grey.

— Vă prezentați amîndoi la colonelul Larkin după controlul de seară.

Cei doi au salutat și s-au dus.

— Mama lor de scandalagii, a mormăit scurt Grey.

S-a așezat la masă, și-a scos tabachera și foița de țigară. Fusese cam cheltuitor luna asta. Cumpărase o foaie întreagă dintr-o Biblie, cea mai bună hîrtie de țigară. Deși nu era prea credincios, avea totuși senzația că a fuma din Biblie e un act de blasfemie. Grey a citit pasajul din Scriptură de pe foița din care urma să-și răsucească țigara : „Atunci Satan a plecat dinaintea Domnului și a lovit pe Iov cu lepră, din tălpile picioarelor pînă-n creștetul capului. Și a luat Iov un ciob ca să se scarpine și ședea pe gunoi, afară din oraș. Atunci nevasta lui a zis către el..."

Nevasta ! Cum naiba de-a trebuit să dea tocmai peste cuvîntul ăsta ? Grey a suduit în gînd și a întors peticul de hîrtie pe partea cealaltă.

Primele propoziții de pe cealaltă parte erau „De ce n-am murit cînd eram în sînul mamei mele ? Și nu mi-am dat duhul ieșind din pîntecele ei ?"

Grey a sărit în picioare în clipa în care a auzit ceva șuierînd pe fereastră ; o piatră s-a izbit de perete și s-a rostogolit pe podea.

Piatra era înfășurată într-o bucată de hîrtie de ziar. Grey a luat-o de jos și s-a repezit la fereastră. Nu era nimeni in apropiere. Grey s-a așezat iar la masă, a netezit hîrtia. Pe marginea ei stătea scris : „Facem un tîrg. Vi-l dau pe Împărat pe tavă, dacă închideți ochii puțin față de parnosul meu după ce-l găbjiți pe el. Dacă ține tîrgul, ieșiți în prag și stați un minut cu piatra în mîna stîngă. Pe urmă, descotorosiți-vă de celălalt polițai. Se spune că sînteți un polițai cinstit, așa că am încredere" *.

— Ce spune, dom' locotenent ? a întrebat Masters cu ochii la hîrtia din mîna lui Grey.

---

* Mesajul este scris în grai american.

Grey a strîns în pumn peticul de ziar.

— Unul care-şi închipuie că ne spetim prea tare pentru japonezi, a răspuns el sec.

— Ticălosul, a zis Masters, uitîndu-se şi el pe fereastră. Ce naiba cred ei că s-ar întîmpla aici dacă n-am veghea noi la menţinerea disciplinei ? S-ar sfîşia între ei, nenorociţii.

— Chiar aşa.

Grey avea acum senzaţia că peticul acela de hîrtie prinde viaţă în mîna lui. „Dacă oferta este reală, şi-a zis, atunci Împăratul poate fi doborît."

Hotărîrea pe care o avea de luat nu era deloc uşoară. Dacă făcea tîrgul, trebuia să-şi ţină angajamentul ce-i revenea. Cuvîntul dat era pentru el un legămînt ; era, într-adevăr, un „poliţai" cinstit şi, pe deasupra, mîndru de acest renume. Grey ştia că ar fi în stare de orice, numai să-l vadă închis în cuşca de bambus, despuiat de straiele alea făloase, pentru asta ar putea chiar să închidă puţin ochii faţă de o încălcare de regulament. S-a întrebat apoi care dintre americani ar putea fi informatorul. Îl urau cu toţii pe Împărat, îl pizmuiau..., dar care dintre ei şi-ar asuma rolul Iudei, care ar risca să suporte toate urmările în cazul în care ar fi descoperit ? Oricine ar fi, nu va putea prezenta niciodată un pericol mai mare decît Împăratul.

Aşa că a ieşit în uşă, ţinînd piatra în mîna stîngă şi scrutînd cu privirea pe toţi cei ce treceau prin faţa colibei. Nimeni însă nu i-a făcut vreun semn.

A zvîrlit piatra cît colo şi i-a dat liber lui Masters. A luat apoi loc în colibă şi s-a pus pe aşteptat. Aproape că-şi pierduse orice speranţă cînd i-a venit pe fereastră încă o piatră, înfăşurată în alt bileţel : „Căutaţi în cutia din şanţul de scurgere de lîngă baraca 16. De două ori pe

zi, dimineaţa şi după strigarea de seară. Acesta va fi sistemul nostru de legătură. Astă-seară face afaceri cu Turasan."

6

În noaptea aceea Larkin a stat mult timp lungit pe saltea, sub pologul contra ţînţarilor, tare îngrijorat din pricina caporalului Townsend şi a soldatului Gurble. Se văzuse cu ei după apelul de seară.

— De ce, mama dracului, v-aţi luat la bătaie ? i-a întrebat el de mai multe ori.

Şi de fiecare dată amîndoi i-au răspuns îmbufnaţi :

— Două-n sus.

Dar Larkin ştia din instinct că cei doi mint.

— Mie să-mi spuneţi adevărul ! s-a răstit el mînios. Ştiu bine că sînteţi prieteni. De ce v-aţi luat la bătaie ?

Amîndoi însă se încăpăţînau să-şi ţină ochii pironiţi în pămînt. Larkin i-a luat la întrebări şi separat, dar şi atunci fiecare dintre ei i-a răspuns rînjind :

— Două-n sus.

— Bine, nenorociţilor, a spus la urmă Larkin cu asprime în glas. Vă mai dau o ultimă şansă. Dacă nu-mi spuneţi, vă transfer pe amîndoi din regimentul meu. Iar în ceea ce mă priveşte, voi nu mai existaţi !

— Domnule colonel, a gîfîit Gurble. Nu ne puteţi face una ca asta !

— Vă dau treizeci de secunde, a rostit Larkin pe un ton categoric, irevocabil.

Cei doi şi-au dat seama de îndată că se va ţine de cuvînt. Şi mai ştiau că un cuvînt de-al lui Larkin era lege în regiment, căci le era tuturor ca un tată. Excluderea

însemna că de-acum înainte ei nu vor mai exista în ochii camarazilor, iar fără camarazi ştiau că nu vor avea mult de trăit.

Larkin a aşteptat un minut întreg. Apoi a spus liniştit

— Bine atunci. De mîine...

— Vă spun eu, domnule colonel, a izbucnit deodată Gurble. Păcătosul ăsta împuţit m-a acuzat c-am furat din mîncarea camarazilor. Împuţitul zice c-am furat...

— Şi chiar asta ai făcut, otreapă nenorocită !

Numai ordinul răcnit al lui Larkin — „Dre-epţi“ ! — i-a oprit să nu sară iar la bătaie.

Caporalul Townsend a fost primul la rînd să prezinte cum s-au petrecut lucrurile.

— Luna asta e rîndul meu să fac de control la bucătărie. Azi am avut de luat o sută optzeci şi opt de porţii şi...

— Cine-i lipsă ? l-a întrerupt Larkin.

— Billy Donahy, dom' colonel. Azi după-amiază l-au dus la infirmerie.

— Bine. Spune.

— Să vedeţi, dom' colonel. O sută optzeci şi opt de porţii a cîte o sută douăzeci şi cinci de grame pe zi face douăzeci şi trei de kile şi jumătate. Mă duc întotdeauna la magazie personal, împreună cu un camarad, să fiu de faţă la cîntar şi pe urmă tot eu duc orezul la bucătărie ca să am siguranţa că ne primim cu toţii porţiile alea amărîte. Ei bine, azi tocmai făceam controlul la cîntar cînd m-a lovit pîntecăraia. Atunci l-am rugat pe Gurble, pe ăsta de-aici, să ducă orezul la cazan. E cel mai bun prieten al meu şi am crezut că pot să am încrederea că...

— Nu m-am atins de nici un bob, ticălosule ! Mă jur pe ce-am mai sfînt...

— Am avut lipsă la cîntar cînd m-am întors eu ! s-a oțărît la el Townsend. A lipsit aproape o litră, iar asta-i porția pentru doi inși !

— Știu, dar eu nici nu m-am...

— Greutățile n-au avut nimic. Le-am controlat chiar sub ochii tăi, nemernicule !

Larkin s-a dus cu ei să verifice greutățile și a constatat că sînt în regulă. Nu era nici o îndoială că de la magazie plecase cantitatea cuvenită de orez pentru că rațiile erau cîntărite în public de locotenent-colonelul Jones, în fiecare dimineață. Răspunsul nu putea fi decît unul.

— În ceea ce mă privește, Gurble, a spus încet Larkin, din regimentul meu nu mai faci parte. Ești mort.

Gurble a dispărut în întuneric, împleticindu-se, scîncind încetișor. Larkin s-a întors către Townsend

— Tu să-ți ții gura despre povestea asta.

— Mă jur pe cruce, dom' colonel. Camarazii l-ar sfîșia în bucăți dacă se află. Și ar merita ! Singurul motiv pentru care nu le-am spus a fost că e prietenul meu cel mai bun, a adăugat el șoptit, cu ochii năpădiți de lacrimi. Pe crucea mea, dom' colonel, împreună ne-am înrolat. Am fost amîndoi, cu dumneavoastră, și la Dunkirk, și în împuțitul ăla de Orient Mijlociu, am străbătut toată Malaya... Îl cunosc de-o viață și mi-aș fi pus capul la bătaie că...

Acum, regîndind toată întîmplarea în amurgul somnului, Larkin s-a cutremurat. „Cum de se poate să decadă omul într-atît ? se întreba acum neajutorat. Cum“ ? Tocmai Gurble, pe care-l cunoaște de atîția ani, care a și lucrat în birourile lui, la Sydney !

A închis ochii, încercînd să nu se mai gîndească la Gurble. Își făcuse doar datoria, iar datoria lui era să-i apere pe cei mulți. Apoi a lăsat gîndul să-i rătăcească la Betty, nevastă-sa, cum prepară ea friptura cu un ou

prăjit deasupra, la căsuța lui cu priveliște asupra golfului, la fiică-sa, la momentele pe care le vor mai petrece cîndva împreună. Dar cînd ? Cînd ?

Grey a urcat tiptil, hoțește, treptele barăcii numărul șaisprezece, s-a strecurat spre patul lui. Și-a tras de pe el pantalonii scurți, s-a băgat sub pologul și s-a întins gol pe saltea, foarte mulțumit de sine. Cu cîteva clipe mai înainte îl văzuse pe Turasan, unul dintre gardienii coreeni, cum a dat pe furiș colțul spre baraca americanilor și s-a făcut nevăzut pe sub copertina de pînză ; îl zărise și pe Împărat cum se fofilează pe fereastră în întîmpinarea lui Turasan. Grey n-a mai zăbovit decît un moment în întuneric. Acum nu făcea decît să verifice știrea dată de informator, nu era nevoie să dea năvală peste King. Nu. Nu încă, acum cînd informatorul abia își dovedise utilitatea.

Grey s-a răsucit în pat ca să se scarpine pe picior. Cu o îndemînare cîștigată dintr-o practică îndelungată, a prins între degete ploșnița, a strivit-o. A auzit-o cum pocnește și se sparge, a simțit în nări mirosul dulceag al sîngelui din ea... sîngele lui.

În jurul pologului bîzîiau nori de țînțari, căutînd găurica inevitabilă prin care să se strecoare înăuntru. Spre deosebire de majoritatea celorlalți ofițeri, Grey refuzase să-și schimbe patul pe un prici ; nu suporta ideea să doarmă cu cineva deasupra sau dedesubt. Chiar dacă suprapunerea paturilor însemna să capeți mai mult spațiu.

Pologurile contra țînțarilor erau agățate de o sîrmă întinsă în lungul barăcii. Chiar și în somn oamenii se simțeau legați între ei. Cînd unul dintre ei se întorcea pe partea cealaltă sau trăgea de polog ca să-i îndese margi-

nile mai bine sub salteaua jilavă, se mişcau şi toate celelalte pologuri şi fiecare dintre ei se ştia împresurat.

Grey a mai stîlcit o ploşniţă, dar nu-i era mintea la asta. În noaptea aceea era plin de bucurie, îl ducea gîndul la informator, la hotărîrea de a-l da în gît pe Împărat, la inelul cu diamant, la Marlowe. Avea de ce să fie mulţumit, căci acum enigma era ca şi dezlegată.

„E foarte simplu, şi-a zis el din nou în gînd. Larkin ştie la cine e diamantul. Împăratul este singurul om din tot lagărul care poate mijloci vînzarea. Numai el dispune de legături sigure. Larkin nu îndrăzneşte să-l abordeze direct pe King, aşa că-l trimite pe Marlowe. Marlowe îndeplineşte, deci, funcţia de intermediar."

Grey a simţit că se duce patul de sub el în momentul în care Johnny Hawkins, bolnav-mort, încă pe jumătate adormit, s-a izbit de el în drum spre latrină.

— Fii şi tu mai atent, ce naiba ! s-a stropşit la el Grey.

— Scuze, a murmurat stins Johnny, orbecăind mai departe spre uşă.

Cîteva minute mai tîrziu Johnny şi-a dibuit iar drumul înapoi, urmărit de cîteva înjurături adormite. De cum a ajuns la locul lui, i-a venit iar să iasă afară. De data aceasta, Grey nici nu l-a mai simţit cînd s-a lovit de patul lui ; era total absorbit în calcule, încercînd să prevadă manevrele probabile ale adversarului.

Peter Marlowe era şi el treaz ; şedea pe treptele dure ale barăcii sub cerul fără lună, scrutînd întunericul cu ochii şi cu mintea. De unde stătea putea ţine sub observaţie cele două drumuri : cel care traversa lagărul şi cel ce ducea în lungul zidurilor închisorii. Ambele drumuri erau folosite atît de gardienii japonezi sau coreeni cît şi

de prizonieri. Peter Marlowe era de santinelă pe latura dinspre nord.

În spatele lui, la cealaltă scară, ştia că şi căpitanul de aviaţie Cox îşi încordează privirea în întuneric, pîndind semne de pericol. Cox era de pază pe latura de sud.

La est şi vest nu era nevoie de pază pentru că singurele căi de acces spre baracă erau dinspre nord sau dinspre sud.

Din interiorul barăcii şi din afară, din toate părţile răzbăteau zgomotele făcute de cei care dormeau — gemete, rîsete nefireşti, sforăituri, scîncete, ţipete înăbuşite — amestecate cu şoaptele uşoare ale celor care nu aveau somn. Era o noapte blîndă şi răcoroasă aici, pe povîrnişul de deasupra drumului. Totul era normal.

Peter Marlowe a tresărit ca un cîine care adulmecă vînatul. Simţise prezenţa gardianului coreean chiar înainte ca ochii să-i fi desprins silueta din întuneric, iar în clipa în care l-a zărit cu adevărat dăduse deja semnalul de alarmă.

Aflat în celălalt capăt al barăcii, Dave Daven nu a auzit prima şuierătură, într-atît era de absorbit cu lucrul. Cînd a auzit-o pe a doua, mai insistentă, a răspuns, a smuls acele din locaş, s-a întins pe prici şi şi-a ţinut răsuflarea.

Gardianul care îşi tîra paşii prin incinta lagărului, cu puşca pe umăr, nu l-a zărit pe Peter Marlowe şi nici pe ceilalţi nu-i vedea. Dar le simţea ochii. A iuţit pasul, grăbind să scape din umbra urii lor.

După o veşnicie, Peter Marlowe l-a auzit pe Cox dînd semn că pericolul a trecut şi a răsuflat uşurat. Cu toate simţurile la pîndă, s-a pus să scruteze mai departe bezna nopţii.

În capătul îndepărtat al barăcii, Daven şi-a recăpătat cu greu suflul. Pe sub pologul gros, s-a săltat iar pe priciul

de sus. Cu o răbdare nesfîrşită, a reconectat cele două ace la conductorii izolaţi ai reţelei electrice. În urma unor bîjbîieli istovitoare, a simţit, în sfîrşit, cum trec acele prin găurile de carii din grinda groasă de deasupra priciului. Picătura de sudoare care i se adunase sub bărbie a căzut moale pe grindă chiar în clipa în care a găsit celelalte două ace care făceau legătura cu căştile şi iarăşi, după alte căutări oarbe, chinuitoare, a găsit orificiile ce le erau destinate şi a introdus acele în miezul grinzii. Peste trosnetul de paraziţi, a auzit limpede în căşti „...iar trupele noastre înaintează rapid prin junglă pe direcţia Mandalay. Cu aceasta încheiem ştirile. Aici postul de radio Calcutta. Repetăm sumarul ştirilor. Trupele americane şi britanice silesc inamicul să se retragă în Belgia precum şi în sectorul central, pe linia Saint Hubert, în condiţii de viscol puternic. În Polonia, armatele ruseşti sînt la douăzeci de mile de Cracovia, înfruntînd şi ele viscolul. În Filipine, forţele americane au cucerit un cap de pod pe rîul Agno, înaintînd spre Manila. Formosa a fost bombardată în plină zi de aparate americane de tip B-29, fără pierderi. În Birmania, unităţile victorioase ale armatelor britanică şi indiană se află la treizeci de mile de Mandalay. Următorul buletin de ştiri se va transmite la orele şase, ora Calcuttei."

Daven şi-a dres vocea şi a simţit de îndată tresărirea firelor electrice în clipa în care Spence, aflat pe priciul de alături, şi-a smuls acele din sursa de curent. Daven a deconectat şi el rapid cele patru ace, le-a pus la loc în trusa de cusut. Şi-a şters broboanele de sudoare adunate pe faţă, s-a scărpinat, dîndu-şi seama abia acum de muşcăturile ploşniţelor. Apoi a deşurubat firele de la cască, le-a înfăşurat strîns şi a băgat casca într-un buzunăraş special de la suspensor, perfect ascuns între

coapse. S-a încheiat la pantaloni, a strîns firele în două, le-a petrecut prin urechile pantalonilor în loc de curea, le-a înnodat în faţă. A pipăit după cîrpă, s-a şters pe mîini, apoi a întins praful cu grijă peste orificiile minuscule din grindă, acoperindu-le, camuflîndu-le perfect.

A rămas întins cîteva momente ca să-şi refacă puterile, s-a mai scărpinat un pic. Cînd şi-a revenit cu totul, a ieşit de sub polog, s-a aşezat pe marginea patului. La ceasul acela de noapte nu se ostenea niciodată să-şi mai pună piciorul de lemn, aşa că s-a mulţumit să-şi găsească pe pipăite cîrjele şi a pornit spre uşă. N-a schiţat nici un semn cînd a trecut pe lîngă priciul lui Spence. Aşa era regula. Nici o precauţie nu-i de prisos.

Scîrţîiau cîrjele, lemn pe lemn, şi pentru a zecea milioana oară Daven s-a gîndit la piciorul lui. Acum nu-l mai deranja chiar atît de rău, cu toate că ciotul îl durea ca toţi dracii. Îi spuseseră doctorii că, în curînd, vor trebui să i-l mai scurteze. Suportase chinul ăsta de două ori pînă acum. Prima fusese o operaţie adevărată, amputare sub genunchi, în 1942, cînd i se întîmplase să calce pe o mină. A doua oară i l-au retezat deasupra genunchiului, fără anestezie. Amintirea l-a făcut să scrîşnească din dinţi, s-a jurat să nu mai treacă niciodată prin iadul acela. Dar data viitoare, ultima dată, n-are să fie chiar aşa de rău. Aici, la Changi, existau chiar şi anestezice. Avea să fie ultima dată pentru că nu mai rămăsese prea mult din ciot.

— A, salut, Peter. Cît pe ce să mă împiedic de tine. Nici nu te-am văzut.

— Hello, Dave.

— Frumoasă noapte, nu-i aşa ? a spus Daven, mutînd cu grijă cîrjele din treaptă-n treaptă. Mă cam persecută vezica.

Peter Marlowe a zîmbit. Cele spuse de Daven însemnau că are știri bune. Dacă ar fi spus „Ies și eu la o pișare", asta însemna că în lume nu s-a prea întîmplat mare lucru. Dacă ar fi spus „Mă cam taie la burtă în noaptea asta", însemna că undeva în lume aliații întîmpină mari dificultăți. Iar dacă ar fi spus „Ține-mi și mie cîrja asta un pic", însemna că se anunță o mare victorie.

Cu toate că mîine avea să afle toate știrile în amănunt, să le învețe pe dinafară, împreună cu Spence, să le comunice la alte barăci, îi făcea plăcere să afle cum stau lucrurile chiar atunci, în noaptea aceea. S-a lăsat pe spate, urmărindu-l din ochi pe Daven cum se saltă în cîrje spre pișătoare. Îi plăcea tipul, îl respecta.

Daven s-a oprit, scîrțîind din cîrje. Pisuarul era confecționat dintr-o bucată îndoită de tablă gofrată. Daven a privit cum i se scurge urina la vale pe jgheab și scapă în cascadă din ciocul ruginit într-un butoi metalic, sporind stratul de spumă adunat la suprafață. Și-a amintit că mîine e ziua în care iar se golesc butoaiele. Acesta, împreună cu celelalte butoaie, va fi cărat în grădina de zarzavat. Acolo conținutul va fi amestecat cu apă, apoi amestecul va fi drămuit cu grijă, cеșcuță de ceșcuță, și turnat la rădăcina plantelor îngrijite și păzite de cei ce se ocupau de hrana lagărului. Îngrășămîntul va face ca verdețurile pe care le mănîncă oamenii din lagăr să fie mai verzi.

Dave nu putea să sufere verdețurile. Dar ele erau hrană, iar omul mai trebuie să și mănînce.

O adiere subțire i-a zvîntat sudoarea de pe spate, aducînd cu ea aroma mării de la trei mile, de la trei ani-lumină depărtare.

Daven s-a gîndit cît de perfect funcționează aparatul de radio. Și-a amintit cu multă plăcere cum a desprins o

fişie subţire de lemn de pe latura de sus a grinzii, cum a scobit apoi în ea o gaură de cincisprezece centimetri adîncime. Cum a izbutit să facă toate acestea pe ascuns. Cum i-au trebuit cinci luni să construiască receptorul, lucrînd noaptea şi la prima lumină a zorilor şi dormind ziua. Cum potrivise atît de bine capacul încît, după ce astupai crăpăturile cu praf, nu-i puteai observa conturul chiar şi privindu-l de aproape. Şi cum nu se vedeau nici orificiile de contact, dacă întindeai bine praful deasupra.

Gîndul că el, Dave Daven, era primul om din lagăr care auzea ştirile îl făcea să se simtă mîndru. Unic în felul său. În ciuda chestiei cu piciorul. Într-o zi el va fi cel care va afla că s-a sfîrşit războiul. Nu numai războiul din Europa, ci şi războiul lor. Războiul din Pacific. Datorită strădaniei lui lagărul avea legătură cu lumea din afară, iar el ştia că groaza care-l însoţea mereu, truda şi sudoarea lui nu fuseseră în zadar. Numai el, Spence, Cox, Peter Marlowe şi doi colonei britanici ştiau unde se află, de fapt, aparatul de radio. Acesta era un lucru înţelept, căci, cu cît ştie mai puţină lume, cu atît mai mic e pericolul.

Desigur, pericolul exista. Priviri curioase întîlneai mereu, priviri în care nu e neapărat nevoie să ai încredere. Exista permanent posibilitatea apariţiei unui informator. Sau posibilitatea unei indiscreţii nedorite.

Cînd Daven a ajuns la uşă, Peter Marlowe era deja în patul lui. Daven l-a văzut pe Cox şezînd tot acolo, pe treptele din cealaltă latură, dar şi acesta era un lucru obişnuit deoarece, de regulă, santinelele nu plecau de la posturi în acelaşi timp. Daven a simţit o mîncărime năpraznică în ciot, de fapt nu chiar în ciot, ci în laba piciorului pe care nu-l mai avea. S-a căţărat pe priciul lui, a închis ochii şi a început să se roage. Se ruga întotdea-

una înainte de culcare. Atunci nu-i va mai reveni visul acela, imaginea vie a bunului Tom Cotton, australianul care fusese prins cu celălalt aparat de radio, dus sub escortă spre închisoarea din Utram Road, cu pălăria chinezească trasă șmecherește pe-o sprînceană, cîntînd în gura mare „Waltzing Matilda", iar refrenul era „'tui în nas pe japonezi". Dar în visul lui Daven el era acela, iar nu Tommy Cotton, cel care pășea între baionete. El era cel dus sub escortă, cuprins de o groază abjectă.

„O, Doamne, se ruga el din tot adîncul ființei. Doamne, dă-mi liniștea îndrăznelii Tale. Mi-e groază, Doamne, sînt un biet fricos.

Împăratul făcea exact ce-i plăcea lui mai mult pe lume. Număra un teanc de bancnote nou-nouțe. Profitul lui de pe urma unei afaceri.

Turasan îi ținea politicos lanterna, camuflînd cu grijă lumina ca să se vadă doar ce e pe masă. Erau în „prăvălie", cum îi spunea King, pe latura scurtă a barăcii americanilor. Din marginea copertinei atîrna acum pînă la pămînt încă o bucată de pînză, ferind masa și banca de veșnicele priviri iscoditoare. Negustoria între gardieni și deținuți era interzisă din ordinul japonezilor și, deci, era oprită și prin regulamentul intern al lagărului.

King avea o expresie de parcă și-ar zice „iar m-am lăsat păcălit" în timp ce număra încruntat banii.

— Okay, a oftat el la sfîrșit, cînd a ajuns la totalul de cinci sute. *Ichi-bon !*

Turasan a încuviințat din cap. Era mic și îndesat, cu fața turtită ca o lună plină și gura înțesată de dinți de aur. Nepăsător, își lăsase arma sprijinită de peretele barăcii, mai în spate. A luat în mînă stiloul „Parker" și l-a examinat din nou, cu grijă. Punctul alb era la locul

lui. Penița era de aur. A adus stiloul mai aproape în fascicolul subțire de lumină, și-a mijit ochii să se convingă încă o dată de inscripția „14 carate" gravată pe peniță.

— *Ichi-bon*, a mormăit el într-un tîrziu, trăgînd aerul printre dinți.

Avea și el zugrăvită pe chip expresia de „iar m-am lăsat păcălit" și își ascundea cu greu satisfacția. La prețul de cinci sute de dolari japonezi, cumpărarea stiloului era o afacere excelentă ; știa că va lua pe el cel puțin dublu de la chinezii din Singapore.

— Dumneata negustor tare *ichi-bon* ești, a spus amărît Împăratul. Data viitoare trebuie *ichi-bon* căscat ochii la mine. Dar fără nici un *wong*, ăsta nu-i comerț. Trebuie să am și eu un *wong* la afacerea asta.

— Aici prea destul *wong*, a făcut Turasan cu capul spre teancul de bani. Poate un ceasul curînd, da ?

— S-ar putea.

Turasan i-a întins pachetul de țigări. King a luat una, l-a lăsat pe Turasan să i-o aprindă. Apoi Turasan și-a mai supt o dată dinții, a zîmbit, arătîndu-și tot aurul din gură. Și-a aruncat arma pe umăr, s-a înclinat respectuos și s-a topit în noapte.

La ultimul fum de țigară King radia de satisfacție. „Am făcut o treabă bună în seara asta", și-a zis în gînd. Cincizeci de marafeți pentru stilou, o sută cincizeci pentru șmecherul care a falsificat punctul alb și a gravat inscripția pe peniță, cîștig net trei sute. Faptul că peniței îi va pieri luciul în cel mult o săptămînă nu-l îngrijora cîtuși de puțin. Pînă atunci Turasan le va fi vîndut de mult stiloul negustorilor chinezi.

King a încălecat pervazul, a revenit în baracă.

— Îţi mulţumesc, Max, a spus el în şoaptă pentru că ceilalţi americani dormeau de mult. Ia aici, acum eşti liber, i-a mai zis, punîndu-i în palmă două hîrtii de zece dolari. Una i-o dai lui Dino.

De obicei nu-şi plătea oamenii atît de gras pentru o treabă atît de puţin importantă. Dar în seara aceea se simţea plin de generozitate.

— Să trăieşti, şefule.

Max a ieşit în grabă să-l anunţe pe Dino că i s-a terminat cartul şi să-i dea partea lui de cîştig.

Împăratul şi-a pus ibricul pe reşou. S-a dezbrăcat repede, şi-a atîrnat pantalonii pe spătarul scaunului ; cămaşa, chiloţii şi ciorapii i-a băgat în sacul de rufe murdare. Şi-a încins coapsele cu o bucată de pînză albită la soare şi s-a vîrît sub polog.

Pînă să fiarbă apa şi-a făcut inventarul afacerilor de peste zi. În primul rînd bricheta „Ronson". Izbutise să-l scadă pe maiorul Barry pînă la cinci sute cincizeci de dolari, mai puţin cincizeci şi cinci, cît făcea comisionul lui de zece la sută ; bricheta fusese trecută pe lista căpitanului Brough drept „cîştig la pocher". Făcea pe puţin nouă sute, aşa că, pînă la urmă, era o afacere bunicică. Oricum, ţinînd seama de creşterea inflaţiei, era mai înţelept să plasezi cît mai mult capital în mărfuri.

Împăratul făcuse lansarea întreprinderii de tratare a tutunului printr-o şedinţă consacrată problemelor de desfacere. Totul a mers conform planului. Americanii s-au înscris cu toţii să facă pe agenţii comerciali, iar australienii şi englezii cu care King avea legături de afaceri s-au arătat cam nemulţumiţi. N-ai ce-i face, era şi firesc. Se tocmise deja să cumpere cam zece kilograme de iarbă de Java de la Ah Lee, chinezul care deţinea concesiunea dughenei din lagăr şi care îi făcuse un rabat bun la preţ. Una

dintre bucătăriile australienilor se învoise să-i pună la dispoziție un cuptor o oră pe zi, astfel ca întreaga cantitate de tutun să poată fi preparată într-o singură repriză sub supravegherea lui Tex. Întrucît toți acționarii lucrau pe bază de procentaj din cîștig, singura investiție care îi revenea Împăratului era plata pentru materia primă. De mîine tutunul tratat va ieși pe piață. Așa cum ticluise el lucrurile, se aștepta la un cîștig curat de sută la sută. Destul de echitabil.

Acum, după lansarea afacerii cu tutunul, Împăratul era gata să se ocupe și de diamant...

Fîsîitul și bolboroseala din ibric i-au întrerupt șirul raționamentelor. A ieșit de sub polog, și-a descuiat cufărul. A pus cafeaua în ibric, trei lingurițe cu vîrf, a adăugat și un praf de sare. Cînd a început să se ridice caimacul, a luat cafeaua de pe foc și a așteptat să se lase.

Aroma de cafea s-a răspîndit prin toată baraca, scoțîndu-i din minți pe cei care mai erau încă treji.

— Cristoase ! i-a scăpat lui Max fără voia lui.

— Ce-i cu tine, Max ? l-a întrebat King. N-ai somn ?

— Nu prea. Îmi duduie mintea. Stăteam și mă gîndeam că putem scoate o groază de parale din tutunul ăla.

Tex s-a foit și el în culcuș, tulburat de mireasma cafelei.

— Mirosul ăsta îmi amintește de vremea cînd lucram la foraj.

— Cum vine asta ? l-a întrebat King.

A turnat în ibric cîteva picături de apă rece ca să se depună zațul, și-a pus în cană o linguriță de zahăr, a umplut-o.

— La sondă cel mai frumos e dimineața. După ce tragi tare în schimbul de noapte. Cînd stai cu tovarășii de echipă mai încolo, pe iarbă, și sorbi o cafeluță javaneză în zori de zi. Aburește cafeaua în căni și-i dulce, dar în

același timp și o idee amăruie... Stai și te uiți prin pădurea de sonde cum se înalță soarele deasupra Texasului, a suspinat Tex, apoi, după o vreme Asta viață, frățioare.

— N-am fost niciodată în Texas, a recunoscut King. Peste tot am fost, dar nu și în Texas.

— Paradisul pe pămînt !

— Vrei și tu un strop ?

— Ba bine că nu !

Tex s-a prezentat imediat cu cana. Împăratul și-a mai turnat o cană plină, apoi i-a pus și lui Tex o jumătate de cană.

— Max ?

A primit și Max o jumătate de cană. Și-a băut cafeaua pe nerăsuflate.

— Asta ți-o spăl eu dimineața, a spus el, luînd ibricul cu zațul depus pe fund.

— Okay. Noapte bună, băieți.

King s-a strecurat iar sub polog, s-a asigurat că marginile sînt bine prinse sub saltea. Apoi s-a întins mulțumit în așternut. L-a văzut pe Max, în celălalt capăt al barăcii, cum pune niște apă peste zaț și lasă ibricul la piciorul priciului, să se moaie resturile de cafea. Știa că, dimineața, Max își va mai fierbe o dată zațul. Personal, Împăratului nu i-a plăcut niciodată cafeaua refiartă. Era prea amară. Dar băieții spuneau că-i bună și-așa. Dacă Max mai vrea s-o fiarbă o dată, n-are decît, și-a zis el fără supărare. Împăratului nu-i plăcea risipa.

A închis ochii, și-a concentrat gîndul asupra diamantului. În sfîrșit, știa acum cine-l are, cum să pună mîna pe el, iar acum, cînd norocul i-l scosese în cale pe Peter Marlowe, știa și cum poate fi pusă la punct această afacere deosebit de complicată.

„Dacă-ţi cunoşti omul, şi-a zis mulţumit King, dacă-i ghiceşti călcîiul lui Ahile, atunci ştii cum să-l joci, cum să-i stabileşti locul în cadrul planului pe care ţi l-ai făcut". Da, flerul lui nu se dezminţise, a bănuit că aşa va fi atunci cînd l-a zărit prima dată pe Peter Marlowe stînd pe vine ca un chinezoi şi vorbind cu băştinaşul acela în malaieză. În lumea asta mai trebuie să te bizui şi pe fler.

Acum, rememorînd discuţia pe care o avusese cu Peter Marlowe după apelul de seară, King a simţit cum i se răspîndeşte prin vine bucuria fierbinte a ceea ce va să vină.

— Nu se întîmplă nimic în mahalaua asta împuţită, începuse King, cam într-o doară.

Şedeau lîngă baracă, pe latura de sub vînt ; era o noapte fără lună.

— Adevărat, a spus Peter Marlowe. Ţi se face şi silă. Fiecare zi e aidoma celei de dinainte. Numai atît şi e de-ajuns să te scoată din minţi.

King a încuviinţat din cap. S-a plesnit peste ceafă ca să mai omoare un ţînţar.

— Cunosc eu un tip căruia îi merge bine la capitolul ăsta, ba chiar foarte bine.

— Nu mai spune ! Şi ce face ?

— Trece dincolo de reţeaua de sîrmă ghimpată. Noaptea.

— Dumnezeule ! Asta şi-o caută cu lumînarea. Trebuie să fie nebun !

King observase însă licărirea de interes din ochii lui Peter Marlowe. A aşteptat în tăcere, fără să mai spună nimic.

— Şi de ce face asta ?

— De cele mai multe ori doar aşa, de-al dracului.

— Vrei să spui că numai din spirit de aventură ?

King a făcut din cap că da.

Peter Marlowe a fluierat încetişor.

— Nu ştiu dacă aş avea curajul ăsta.

— Cîteodată se duce pînă-n satul malaiezian.

Peter Marlowe s-a uitat spre gardul de sîrmă ghimpată, a revăzut în minte satul despre care ştiau cu toţii că există undeva, pe malul mării, la trei mile depărtare. Urcase odată pînă în celula cea mai de sus din clădirea închisorii, se săltase în mîini spre ferestruica astupată cu gratii. A văzut atunci întinderea junglei, satul cuibărit pe ţărm. Erau destul de multe vase pe apă în ziua aceea. Bărci de pescari şi nave militare inamice, mai mari şi mai mici, arătau ca nişte insuliţe presărate pe suprafaţa de sticlă a mării. A rămas aşa, cu privirea pierdută în zare, fascinat de apropierea mării, atîrnat de gratii, pînă ce nu l-au mai ţinut braţele. După ce s-a odihnit cîteva clipe, a vrut să se salte iar pînă la ferestruică, să se mai uite. Dar nu s-a mai uitat. Niciodată. Era mult prea dureros. De cînd se ştia, trăise în preajma mării. Departe de mare se simţea întotdeauna pierdut, rătăcit. Acum o vedea iarăşi acolo, aproape. Însă nu putea ajunge la ea.

— E foarte periculos să ai încredere într-un sat întreg, a spus într-un tîrziu Peter Marlowe.

— Nu chiar, dacă-i cunoşti.

— Adevărat. Şi zici că omul tău chiar se duce în sat ?

— Aşa mi-a spus.

— Cred că nici Suliman n-ar îndrăzni s-o facă.

— Cine ?

— Suliman. Malaiezianul cu care stăteam de vorbă. Azi după-masă.

— Acum îmi pare că a trecut mai mult de-o lună de-atunci, s-a mirat King.

— Nu-i aşa ?...

— Ce naiba caută un tip ca Suliman în cocina asta ? Cum de n-a luat-o din loc de îndată ce-au încetat luptele ?

— Sfîrşitul războiului l-a prins în Java. Suliman era angajat lucrător pe plantaţia de arbori de cauciuc a lui Mac. Mac e coleg de unitate cu mine. S-a întîmplat ca batalionul lui Mac din Regimentul Malaiezian să fie scos din Singapore şi trimis în Java. La încetarea războiului Suliman a fost nevoit să rămînă pe lîngă batalion.

— Cum dracu' de nu şi-a luat tălpăşiţa ? Doar sînt milioane ca el în Java...

— Javanezii l-ar fi cunoscut imediat că nu-i de-al lor şi probabil că l-ar fi dat pe mîna japonezilor.

— Cum e gogoriţa aia cu „sfera de coprosperitate" * ? Ştii cum vine aia, Asia pentru asiatici...

— Mă tem că nu înseamnă mare lucru. Nici javanezilor nu le-a prea priit. Mai ales dacă nu înţelegeau să se supună.

— Cum adică ?

— În patruzeci şi doi, în toamna lui patruzeci şi doi, eram într-un lagăr în apropiere de Bandung, a început Peter Marlowe. Asta vine în partea deluroasă a Javei, în centrul insulei. Pe vremea aceea se aflau cu noi mulţi ambonezi, menadonezi ** şi o seamă de javanezi care făcuseră parte din armata olandeză. Ei bine, javanezii mai ales suportau greu viaţa de lagăr pentru că mulţi dintre ei erau chiar din Bandung, nevestele şi copiii lor trăiau chiar dincolo de reţeaua de sîrmă ghimpată. Multă vreme chiar aşa au făcut : seara se strecurau prin gard, petre-

---

* Formulă propagandistică utilizată de militarismul japonez pentru a justifica acapararea şi înrobirea unor teritorii extinse din numeroase ţări asiatice.

** Locuitori ai unor grupuri de insule din arhipelagul indonezian.

ceau noaptea acasă şi erau înapoi în lagăr înainte de a se lumina de ziuă. Paza lagărului nu era prea strictă, aşa că era o treabă destul de uşoară. Foarte periculoasă însă pentru europeni pentru că javanezii te dădeau pe mîna japonezilor şi-atunci, gata, s-a sfîrşit. Într-o zi japonezii au dat ordin pe lagăr că cei care vor fi prinşi în afara incintei vor fi împuşcaţi. Desigur, javanezii şi-au închipuit că ordinul îi priveşte pe ceilalţi, numai pe ei nu.. oricum, fuseseră anunţaţi că în cel mult două săptămîni vor fi eliberaţi cu toţii. Într-o dimineaţă au fost prinşi şapte dintre ei. Ziua următoare ne-au aliniat pe toţi în curte. Tot lagărul. Javanezii au fost puşi la zid şi împuşcaţi. Chiar acolo, în faţa noastră. Cei şapte au fost înmormîntaţi, cu onoruri militare, acolo unde au căzut. Apoi japonezii au amenajat o mică grădină în jurul mormintelor. Au sădit flori, au îngrădit locul cu parîme albe prinse în ţăruşi şi au aşezat acolo o plăcuţă în malaieză, japoneză şi engleză. Pe plăcuţă scria „Aceşti oameni au murit pentru patria lor".

— Nu se poate !

— Ba chiar aşa a fost. Ce-i mai caraghios e că japonezii au pus şi gardă de onoare la morminte. Iar după aceea orice gardian, orice ofiţer japonez care trecea prin dreptul „monumentului" trebuia să se oprească şi să dea onorul. De fiecare dată. Şi asta se întîmpla într-o vreme cînd prizonierii trebuiau să se scoale în picioare şi să se încline la ivirea unui militar japonez, chiar şi a unui simplu soldat. Dacă nu făceai asta, primeai negreşit o lovitură zdravănă cu patul armei peste ceafă.

— Dar n-are nici un sens. Povestea asta cu grădina şi cu onorul.

— Pentru ei are. Aşa funcţionează mintea orientală. Pentru ei are chiar un sens foarte profund.

— Pe dracu' sens ! Tîmpenii !

— Asta e ce nu-mi place la ei, a rostit îngîndurat Peter Marlowe. Mi-e teamă de ei pentru că noi n-avem nici un etalon după care să-i judecăm. Nu reacţionează aşa cum credem noi că ar fi firesc. Niciodată.

— Nu ştiu cum vine treaba asta. Dar cunosc valoarea banului şi poţi să te încrezi în cuvîntul lor... de cele mai multe ori.

— În afaceri, vrei să spui ? a rîs Peter Marlowe. Ei bine, la treaba asta nu mă pricep eu. Dar cînd e vorba de oameni... Îţi mai spun ceva ce-am văzut cu ochii mei. În alt lagăr din Java, tot pe lîngă Bandung... atunci ne mutau mereu de colo pînă colo, nu ca aici, la Singapore. Era acolo un gardian japonez, dintre cei mai cumsecade. Nu se lega de om pentru nimica, aşa cum făceau ceilalţi. Ei bine, pe omul ăsta noi îl poreclisерăm Sunny * pentru că era mereu numai zîmbet. Lui Sunny îi plăceau cîinii. Mereu îl urmau vreo cinci-şase cînd îşi făcea rondul prin lagăr. Cel mai mult ţinea la unul ciobănesc... era, de fapt, o căţea. Într-o zi căţeaua a făcut pui, cei mai simpatici căţelandri pe care i-am văzut vreodată, iar Sunny era, vezi bine, cel mai fericit japonez de pe lume ; toată ziua îşi dresa căţeii, rîdea, se juca cu ei. Cînd au început să umble le-a făcut nişte lese din sfoară şi se plimba aşa cu ei prin tot lagărul. Într-o zi, cînd trăgea căţeii după el, unul dintre pui s-a aşezat în fund. Ştii cum fac de multe ori căţeii : cînd obosesc se aşază pe coadă şi nu-i mai mişti din loc. Sunny l-a tîrît un timp, pe urmă a smucit o dată tare de sfoară. Căţelul a schelălăit, dar şi-a înfipt şi mai bine lăbuţele în pămînt.

Peter Marlowe s-a oprit din povestit pentru ca să-şi facă o ţigară. Pe urmă a spus mai departe :

* Însorit (engl.).

— Sunny a apucat mai strîns capătul de sfoară și s-a pus să învîrtească puiandrul acela în jurul capului, ca pe-o praștie. L-a rotit așa de mai bine de zece ori, rîzînd ca și cum ar face cea mai minunată glumă. Pe urmă, văzînd că prinde viteză, l-a mai învîrtit o dată și a dat drumul la sfoară. Cățelul trebuie să se fi dus în sus, urlînd ca vai de el, vreo cincisprezece metri. Cînd a căzut pe pămîntul bătucit, s-a spart ca o roșie coaptă.

— Ticălosul !

— Sunny s-a dus la locul unde căzuse cățelul, a continuat Peter Marlowe după un timp. S-a uitat lung la el și a izbucnit în lacrimi. Unul dintre băieți a pus mîna pe-o lopată și a îngropat ghemotocul acela de carne ; în tot timpul ăsta Sunny își smulgea părul din cap de durere. Cînd mormîntul a fost gata și pămîntul netezit deasupra, și-a șters lacrimile, i-a dat un pachet de țigări omului care venise cu lopata, l-a înjurat vreo cinci minute, l-a izbit mînios cu patul puștii mai jos de stomac, pe urmă s-a înclinat în fața mormîntului, s-a înclinat în fața omului pe care-l lovise și a plecat de acolo zîmbind voios, împreună cu cîinii și cățelușii lui.

King a clătinat încet din cap.

— Poate că era doar nebun. Sifilitic, ceva.

— Nu era. Nu Sunny. Japonezii par uneori să se comporte ca niște copii, dar au trupuri și putere de bărbați. Doar că privesc lucrurile așa cum o fac copiii. Dintr-o perspectivă care nouă ni se pare strîmbă și deformată.

— Am auzit c-ați dus-o cam greu în Java după capitulare, a spus King doar ca să întrețină conversația.

Îi trebuise cam un ceas ca să-i dezlege limba lui Peter Marlowe și vroia să-l facă să se simtă cît mai în largul lui.

— În anumite privințe. Desigur, la Singapore erau peste o sută de mii de-ai noștri, așa că japonezii trebuiau

să-şi ia, cît de cît, nişte măsuri de prevedere. Ierarhia militară mai exista încă, iar multe dintre unităţi rămăseseră intacte. Japonezii se concentrau atunci asupra ofensivei lor spre Australia şi nu le păsa prea tare de noi, atîta timp cît prizonierii erau cuminţi şi se organizau singuri în lagăre. Un timp a fost aşa şi în Sumatra, şi în Java. Planul lor era să înainteze spre sud şi să cucerească Australia, mai apoi urmau să ne trimită pe toţi acolo, ca sclavi.

— Eşti nebun !

— Ba deloc. Mi-a spus-o un ofiţer japonez, după ce-au pus mîna pe mine. Dar cînd li s-a împotmolit ofensiva în Noua Guinee, s-au apucat să facă ceva curăţenie în spatele frontului. În Java nu eram prea mulţi, aşa că-şi puteau permite să fie mai duri. Spuneau că noi, ofiţerii adică, ne-am pierdut onoarea pentru că ne-am lăsat prinşi. Prin urmare, n-au să ne considere drept prizonieri de război. Ne-au ras în cap şi ne-au interzis să purtăm însemne ofiţereşti. Pînă la urmă, ne-au lăsat să „redevenim" ofiţeri, dar am rămas tot tunşi chilug, a încheiat zîmbind Peter Marlowe. Tu cum ai ajuns aici ?

— Încurcăturile obişnuite. Făceam parte dintr-o unitate de genişti, construiam piste de decolare-aterizare. În Filipine. A trebuit s-o luăm din loc de-acolo la marea iuţeală. Primul vapor pe care ne-am putut urca venea încoace, aşa că l-am luat. Ne-am închipuit că la Singapore o să fim mai în siguranţă decît la Fort Knox *. Pînă să ajungem noi aici, japonezii aproape că trecuseră de Johore **. În panica din ultimul moment, toţi camarazii mei s-au îmbarcat pe cel din urmă convoi de evacuare. Mie mi s-a părut că riscu-i prea mare şi am rămas pe loc.

* Locul de depozitare al tezaurului de metale preţioase al S.U.A.

** Extremitatea sudică a peninsulei Malaya.

Tot convoiul odihneşte acum pe fundul oceanului. Eu am avut atîta minte şi am rămas în viaţă. De cele mai multe ori numai fraierii o încasează.

— Nu cred că aş fi avut înţelepciunea să nu plec... dacă s-ar fi ivit ocazia, a spus Peter Marlowe.

— Trebuie să ne îngrijim de numărul unu, Peter, adică de propria persoană. Nimeni altcineva nu ne poartă de grijă.

Peter Marlowe s-a gîndit îndelung la această afirmaţie. Răzbăteau pînă la ei, prin noapte, frînturi de conversaţie. Din cînd în cînd, cîte o izbucnire mînioasă. Şoapte. Norii de ţînţari, mereu la datorie. Undeva, departe, mugeau trist şi se îngînau sirenele de vapor. Foşneau încet palmierii gravaţi pe cerul întunecat. O frunză moartă s-a desprins din creştetul unui palmier, a căzut cu zgomot în desişul de junglă.

— Prietenul ăla al tău..., a spart, în sfîrşit, tăcerea Peter Marlowe. Chiar se duce în sat, de-adevăratelea ?

King s-a uitat drept în ochii lui Peter Marlowe.

— Vrei să vii şi tu ? l-a întrebat el cu glas domol. Data viitoare cînd mă duc acolo ?

Peter Marlowe a zîmbit uşor, doar din buze

— Da...

Un bîzîit de ţînţar, în crescendo, chiar la urechea lui King. S-a ridicat brusc, a pus mîna pe lanternă şi a cercetat interiorul pologului. Într-un tîrziu, ţînţarul s-a lăsat pe o latură a cortuleţului de tifon. King l-a lichidat dintr-o singură lovitură. Apoi a mai controlat o dată să vadă dacă nu e vreo gaură în polog, s-a culcat la loc.

În momentul următor şi-a izgonit din minte orice alt gînd. Somnul l-a cuprins repede, a adormit liniştit.

Peter Marlowe nu avea somn, se răsucea pe prici, scărpinîndu-se după fiecare pişcătură de ploşniţă. Cele spuse de King îi răscoliseră prea multe amintiri...

Acum şi-a amintit de vaporul care i-a adus din Java, pe el, pe Mac şi pe Larkin, cu un an în urmă.

Japonezii dăduseră ordin comandaturii din Bandung, unul din locurile de detenţie din Java, să asigure o mie de oameni buni de lucru. Aceştia urmau să fie trimişi pe două săptămîni într-un alt lagăr din apropiere şi să primească mîncare mai bună — raţii duble — şi ţigări Apoi vor fi transferaţi în altă parte. Condiţii de muncă bune.

S-au înscris mulţi, cu gîndul la cele două săptămîni Unii au primit ordin. Mac s-a înscris voluntar, i-a trecut şi pe Larkin şi Peter Marlowe.

— Nu se ştie niciodată, băieţi, a raţionat el ca răspuns la înjurăturile lor. Dacă ne duc în cine ştie ce insulă, tot e ceva că Peter şi cu mine ştim limba. Şi, oricum, n-are să fie mai rău decît aici.

Aşa s-au hotărît să schimbe răul pe care-l cunoşteau pe răul ce va să vină.

Nava s-a dovedit a fi un mic cargou cu aburi. La piciorul pasarelei erau mulţi gardieni şi doi japonezi in salopete albe, cu măştile pe figură. Aveau în spate cîte un bidon mare, legat cu un furtun de pulverizator. Toţi prizonierii împreună cu lucrurile lor trebuiau să fie dezinfectaţi pentru a nu aduce microbi de Java pe vaporul cel curat.

Cala strîmtă era plină de şobolani, păduchi şi fecale ; în centru era un spaţiu liber de şapte pe şapte metri. De jur împrejur, din fundul calei pînă la plafon, erau cinci straturi de rafturi adînci. În înălţime, distanţa dintre rafturi era de mai puţin de un metru, iar lăţimea lor era cam de trei metri.

Un sergent japonez le-a arătat cum să șadă pe rafturi, cu picioarele încrucișate sub ei. Cîte cinci unul după altul, apoi alți cinci și alți cinci, pînă cînd se umpleau toate rafturile.

Cînd oamenii au intrat în panică și au început să protesteze, sergentul a spus că așa sînt transportați ostașii japonezi și, dacă metoda e bună pentru glorioasa armată japoneză, atunci trebuie să fie bună și pentru lepădăturile de prizonieri albi. La vederea pistolului, primii cinci au intrat în hruba întunecată, înăbușitoare, apoi presiunea celor care coborau în cală i-a forțat pe ceilalți să se bage în rafturi numai pentru a scăpa de înghesuială. La rîndul lor, erau împinși mai departe de alții. Genunchi lîngă genunchi, spate în spate, umăr la umăr. Restul de oameni, aproape o sută, au rămas în picioare în spațiul de șapte pe șapte metri de la mijloc, mulțumind cerului pentru norocul de a nu fi nimerit în rafturi. Bocaporții erau încă deschiși, razele soarelui străbăteau pînă în fundul calei.

Sergentul a condus cea de-a doua coloană, din care făceau parte Mac, Larkin și Peter Marlowe, spre cala de la prova ; a început să se umple și ea.

Cînd au ajuns în zăpușeala din fundul calei, lui Mac i s-a tăiat răsuflarea, și-a pierdut cunoștința. Peter Marlowe și Larkin l-au luat în brațe și, lovind și înjurînd în dreapta și-n stînga, și-au croit drum înapoi pe trepte, au revenit pe punte. Un gardian a încercat să-i împingă înapoi. Peter Marlowe s-a apucat să strige, pe urmă s-a rugat de el, arătîndu-i obrazul livid al lui Mac. Gardianul a dat din umeri și i-a lăsat să treacă ; le-a făcut doar semn să se ducă spre prova.

Împingîndu-se și înjurînd, Larkin și Peter Marlowe au izbutit pînă la urmă să găsească un loc unde să-l întindă pe Mac.

— Acum ce facem? l-a întrebat Peter Marlowe pe Larkin.

— Am să încerc să găsesc un doctor.

Mîna lui Mac l-a prins de cămaşă.

— Colonele, a şoptit el repede, crăpînd doar puţin pleoapele. N-am nici pe dracu'. A trebuit să inventez ceva ca să nu rămînem acolo, jos. Acum prefaceţi-vă naibii că aveţi de lucru cu mine şi nu vă speriaţi dacă simulez o criză.

Aşa că au rămas acolo să-l îngrijească pe Mac în timp ce acesta aiura în scîncete, se zvîrcolea şi vomita apa pe care ei îl obligau s-o bea. A ţinut-o tot aşa pînă ce s-a desprins vaporul de mal. Acum pînă şi punţile vasului erau înţesate de oameni.

Pe vapor nu era loc destul ca toţi cei îmbarcaţi să poată sta jos în acelaşi timp. Însă, întrucît trebuiau să stea la rînd — coadă la apă, coadă la orez, coadă la closete — avea fiecare posibilitatea să se aşeze pe jos o vreme.

În noaptea aceea vaporul a fost biciuit de furtună timp de vreo şase ore. Cei din cale încercau să se ferească de voma celor de deasupra, cei de pe punte trebuiau să înfrunte furia torenţilor de apă.

A doua zi marea era liniştită, sub un cer albicios. A căzut un om în mare. Cei de pe punte, prizonieri şi gardieni, l-au urmărit mult timp cum se îneacă în spuma stîrnită de elicele vaporului. După asta n-a mai căzut nimeni peste bord.

În cea de-a doua zi au fost daţi mării trei oameni care muriseră peste noapte. Cîţiva dintre gardienii japonezi au tras focuri în aer pentru a da ceremoniei un caracter mai militar. Totul n-a durat decît cîteva minute, oamenii mai trebuiau să stea şi la cozi.

Călătoria a ţinut patru zile şi cinci nopţi. În ceea ce-i priveşte pe Mac, Larkin şi Peter Marlowe, fără evenimente deosebite...

Întins pe salteaua jilavă, Peter Marlowe se ruga să-i vină somnul. Gîndul însă îi rătăcea fără voie, scoţînd la suprafaţă grozăvii din trecut, temeri de viitor... Şi amintiri ce nu mai trebuie răscolite. Nu acum, nu cînd este singur. Amintiri despre ea.

A izbutit să adoarmă abia cînd zorile începeau să mijească dinspre răsărit. Dar şi aşa somnul i-a fost crud.

7

O zi urma după altă zi, o monotonie de zile, toate la fel.

Într-o seară Împăratul s-a dus la infirmeria lagărului să-l caute pe Masters. L-a găsit pe veranda uneia dintre barăci. Zăcea pe un pat fetid, într-o stare de semi-inconştienţă, cu ochii pironiţi la peretele din împletitură de frunze.

— Salut, Masters, i-a spus King, asigurîndu-se mai întîi că nu trage nimeni cu urechea prin preajmă. Cum te mai simţi ?

Masters s-a uitat lung la el, incapabil să-l recunoască.

— Cum mă simt ?

— Păi, da.

A mai trecut aproape un minut pînă ce Masters să bîiguie :

— Nu-ştiu.

Un firişor de salivă i s-a prelins pe bărbie.

Împăratul şi-a scos tabachera şi a umplut cutiuţa goală de pe măsuţa de lîngă pat.

— Masters, îţi mulţumesc că mi-ai dat de veste.
— Veste ?
— Pentru că mi-ai spus ce-ai citit pe peticul acela de hîrtie. Am vrut doar să-ţi mulţumesc, ţi-am adus şi nişte tutun.
Masters a făcut un efort să-şi amintească.
— A, da ! Nu-i frumos, un camarad să-şi denunţe camaradul... Urît lucru să ciripeşti la...
Şi a murit.
S-a apropiat doctorul Kennedy, a tras pătura aspră peste chipul rînjit al lui Masters.
— Eraţi prieten cu el ? l-a întrebat pe King avea ochii obosiţi, privirea ca de gheaţă pe sub desişul sprîncenelor stufoase.
— Într-un fel, domnule colonel.
— A avut noroc. Acum nu-l mai doare nimic.
— E şi ăsta un fel de a privi lucrurile, domnule colonel, á spus politicos King.
A luat cutiuţa, a scuturat tutunul înapoi în tabacheră ; Masters nu mai avea acum nevoie de el. S-a interesat apoi :
— De ce-a murit ?
— Avea moralul scăzut.
Doctorul şi-a înăbuşit un căscat. Avea dinţii îngălbeniţi şi murdari, părul îngălat şi murdar, mîinile trandafirii şi imaculate.
— Vreţi să spuneţi că nu mai avea chef să trăiască ?
— E un fel de a privi lucrurile, l-a îngînat doctorul, holbîndu-se la King. Singura boală de care n-ai să mori dumneata, nu-i aşa ?
— Pe toţi dracii, nu. Domnule...
— Ce te face pe dumneata aşa de... invincibil ? a întrebat doctorul Kennedy, cuprins deodată de o ură

cumplită față de trupul acela viguros, care emana sănătate și forță.

— Mă tem că n-am înțeles. Domnule...

— Cum de-ți merge dumitale atît de bine, iar nouă, celorlalți, atît de rău ?

— Poate că am noroc, a spus King, dînd să plece.

Doctorul l-a prins de mînecă.

— Nu poate fi vorba numai de noroc. Nu se poate ! S-ar putea să fii diavolul însuși, trimis să ne pună la încercare. Ești un vampir, un escroc, un hoț...

— Ia ascultă aici ! N-am furat și n-am înșelat pe nimeni în viața mea. Așa ceva nu-nghit de la nimeni.

— Atunci spune-mi cum reușești ? Cum ? E tot ce vreau să știu. Nu-ți dai seama ? Dumneata ai soluția, soluția pentru noi toți. Ești încarnarea binelui sau a răului, vreau să știu doar care din ele.

— Nu sînteți zdravăn, a spus King, smulgîndu-și brațul din încleștarea doctorului.

— Ne poți ajuta...

— Ajutați-vă singuri. Eu îmi port singur de grijă. N-aveți decît să faceți și dumneavoastră la fel, l-a sfătuit King și abia acum a băgat de seamă cum atîrnă bluza albă pe umerii vlăguiți ai doctorului Kennedy. Poftiți, i-a oferit el restul de țigări din pachetul de „Kooa". Serviți o țigară. Face bine la nervi. Domnule...

A făcut stînga-mprejur și a ieșit din baracă, scîrbit. Nu putea să sufere atmosfera de spital. Nu putea să sufere duhoarea, greața pe care aceasta i-o provoca, neputința doctorilor.

Împăratul îi disprețuia pe cei slabi. „Doctorul ăsta, și-a zis în sinea lui, n-are mult și sare pîrleazul, un bicisnic. Țicnit cum e, n-are el zile. Ca și Masters, sărmanul de el ! Dar poate că nici Masters nu e de compăti-

mit... Masters a fost Masters, un om slab şi, prin urmare, n-aveai ce alege din el. Lumea-i o junglă, supravieţuiesc doar cei puternici, celor slabi nu le rămîne decît să piară. Aşa e legea : ori tu ori ălălalt. Altă cale nu există."

Doctorul Kennedy a rămas cu ochii la ţigări, binecuvîntîndu-şi norocul. Şi-a aprins una. A sorbit cu tot trupul dulceaţa nicotinei. S-a dus apoi în salon, la căpitanul Johnny Carstairs, DSO *, din regimentul unu de tancuri, care trăgea şi el să moară.

— Poftim, i-a spus doctorul, oferindu-i o ţigară.

— Dar dumneavoastră, domnule doctor Kennedy ?

— Eu nu fumez, n-am fumat niciodată.

— Norocul dumneavoastră.

Johnny a tuşit la primul fum, i-a venit în gură gust de sînge amestecat cu flegmă. Sforţarea de a tuşi i-a contractat intestinele, a scăpat din el un lichid sîngeriu, căci sfincterele nu-i mai funcţionau de mult.

— Doctore, a spus Johnny. Vreţi să-mi puneţi ghetele ? Vă rog. Trebuie să mă scol.

Bătrînul a căutat cu ochii în jur. Nu se vedea prea bine, becurile din salon erau slabe, camuflate cu grijă.

— Nu sînt aici, a spus el mijindu-şi ochii de miop la Johnny, s-a aşezat pe marginea patului.

— A-a... Asta-i situaţia atunci.

— Cum erau ghetele ?

Johnny s-a săltat puţin în coate, cu ochii scăldaţi în lacrimi.

— Erau încă în stare bună. Cu ghetele alea am umblat de-o viaţă. Numai ele îmi mai rămăseseră.

— Mai vreţi o ţigară ?

— Întîi s-o termin pe asta, mulţumesc.

---

* *Distinguished Service Order* — decoraţie militară britanică (engl.).

Johnny s-a lăsat la loc, în propria murdărie.

— Păcat de ghetele alea...

Doctorul Kennedy și-a scos, oftînd, ghetele fără șireturi, le-a tras pe picioarele lui Johnny.

— Eu mai am o pereche, a mințit el.

S-a sculat, pipăind podeaua cu tălpile goale ; îl cam supăra o spondiloză mai veche.

Johnny și-a mișcat degetele de la picioare, bucuros să simtă atingerea pielii tăbăcite. A încercat să se uite la ghete, dar efortul era prea mare.

— Acuma mor, a spus el.

— Da, a confirmat doctorul.

A fost o vreme — o fi fost vreodată vremea aceea ? — cînd și-ar fi impus o atitudine mai blîndă, prevenitoare, față de pacient. Acum nu mai avea motive.

— Cam fără rost, nu-i așa, doctore ? Douăzeci și doi de ani... și nimic. Din nimic întru nimic.

O adiere ușoară a străbătut salonul, vestind apropierea zorilor.

— Vă mulțumesc că mi-ați împrumutat ghetele. Întotdeauna am ținut la asta. Omul trebuie să aibă ghetele-n picioare cînd...

Era mort.

Doctorul Kennedy a tras ghetele de pe picioarele lui Johnny, și le-a încălțat la loc.

— Sanitar ! a strigat el cu jumătate glas, văzînd o umbră care traversa veranda.

— Da, domnule colonel ? i-a răspuns voios Steven.

S-a apropiat ; avea o căldare cu fecale în mîna stîngă.

— Anunță-i pe cei din echipa de ciocli să-l ridice și pe ăsta. A, da, s-a eliberat și patul sergentului Masters. Te îngrijești și de el.

— Nu le pot face chiar pe toate, s-a plîns Steven, lăsînd jos căldarea. Domnule colonel, trebuie să duc trei ploști la paturile zece, douăzeci și trei și patruzeci și șapte. Iar colonelul Hutton, sărmanul de el, iar nu se simte prea bine, trebuie să-i schimb pansamentul, a clătinat din cap Steven, uitîndu-se de sus la patul răvășit. Numai morți pe-aici...

— Asta ne e meseria, Steven. Tot ce putem face e să-i îngropăm. Și cu cît mai repede cu atît mai bine.

— Cam așa este. Sărmanii băieți, a oftat Steven, tamponîndu-și transpirația de pe frunte cu o batistă curată.

Și-a pus apoi batista la loc, în buzunarul halatului alb de sanitar, a luat de jos căldarea și a pornit spre ușă, împleticindu-se sub greutatea ei.

Doctorul Kennedy îl disprețuia, îi disprețuia părul negru, gras, disprețuia faptul că se rade la subsuori și pe picioare. În același timp însă nu-l putea condamna. Homosexualitatea era și ea un mod de a supraviețui. Mulți se băteau pentru Steven, își împărțeau rația cu el, îi dădeau țigări, toate astea pentru a se folosi timp de cîteva momente de trupul lui. Și, în definitiv, se întreba acum doctorul, ce-o fi atît de dezgustător în treaba asta? Dacă stai să te gîndești la contactul sexual „normal", apăi e cam la fel de dezgustător, clinic vorbind.

Cu un gest absent, s-a scărpinat iar în zona inghinală; în noaptea asta mîncărimea parcă se mai accentuase. Fără să vrea, și-a atins sexul. Total nesimțitor. Un cartilaj inert.

Și-a amintit că nu mai avusese o erecție de luni de zile. Ei bine, și-a zis, nu-i decît o chestiune de nutriție. Nici un motiv de îngrijorare. De îndată ce scăpăm de aici și

ne hrănim normal, totul va fi în ordine. La patruzeci şi trei de ani eşti încă bărbat.

S-a întors Steven cu echipa mortuară. Oamenii au pus cadavrul pe o targă, l-au scos afară. Steven a schimbat pătura. După numai cîteva momente a fost adusă altă targă şi un nou pacient a fost ajutat să urce în pat.

Maşinal, doctorul Kennedy i-a luat pulsul.

— Mîine începe febra. Nu-i decît o malarie.

— Da, domnule doctor, a strîmbat din nas Steven. Să-i dau chinină ?

— Sigur că trebuie să-i dai chinină !

— Nu vă supăraţi, domnule colonel, s-a îmbufnat Steven şi a scuturat din plete. N-am făcut decît să întreb. Numai medicii au dreptul să prescrie administrarea de medicamente.

— Bine atunci, administrează-i nişte chinină şi, pentru numele lui Dumnezeu, Steven, încetează cu încercările astea de a te comporta ca o femeie.

Steven şi-a înfrînat reacţia, s-a prefăcut că se ocupă de pacient, zornăindu-şi brăţările de pe mînă.

— Să ştiţi, domnule doctor Kennedy, că nu e drept să vă luaţi tocmai de cineva care-şi dă toată silinţa.

Doctorul Kennedy era cît pe ce să-l înjure pe Steven, dar tocmai în clipa aceea a intrat în salon doctorul Prudhomme.

— Bună seara, domnule colonel.

— A, salut, s-a întors spre el, recunoscător, doctorul Kennedy, dîndu-şi seama ce prostie ar fi fost să-şi pună mintea cu Steven. Ceva probleme ?

— Nu. Pot să vă reţin un moment ?

— Dar desigur !

Prudhomme era mic de statură, cu toracele în carenă, mereu zîmbitor ; de ani de zile de cînd lucra cu chimi-

cale nu i se mai spălau petele de pe miini. Timbrul vocii îi era profund, plăcut.

— Mîine avem două apendictomii. Un caz ne-a sosit chiar acum, la urgenţă.

— Bine. Îi văd pe amîndoi înainte de plecare.

— Doriţi să operaţi dumneavoastră ?

Prudhomme era cu ochii la celălalt capăt al salonului, unde Steven îi ţinea ligheanul unui bolnav în criză de vomă.

— Da. Aşa, ca să-mi fac de lucru, a răspuns Kennedy, întorcînd şi el privirea spre colţul întunecat.

În lumina palidă a becului umbrit de un abajur improvizat picioarele lungi, zvelte ale lui Steven se conturau parcă mai puternic, la fel ca şi fesele bombate, abia acoperite de pantalonii scurţi şi strîmţi.

Simţindu-le privirea, Steven a ridicat ochii spre ei. A zîmbit.

— Bună seara, domnule doctor Prudhomme.

— Hello, Steven, i-a răspuns blînd Prudhomme.

Doctorul Kennedy a observat cu stupoare că Prudhomme nu-şi ia ochii de la Steven.

Cînd s-a întors iar spre Kennedy, Prudhomme i-a citit în ochi surprinderea şi animozitatea.

— A, apropo, am terminat autopsia omului care a fost găsit în latrină. Moarte prin sufocare, a conchis el pe un ton agreabil.

— Cînd găseşti un om băgat pe jumătate într-o gaură closet cu capul în jos, este mai mult decît probabil ca moartea să fi intervenit în urma sufocării.

— Adevărat, domnule doctor, s-a grăbit să-l aprobe Prudhomme. Aşa am scris şi în certificatul de deces : „Sinucidere în stare de dezechilibru mental".

— Cadavrul a fost identificat ?

— O, da, desigur. Chiar astăzi după-amiază. Este vorba de un australian. Se numea Gurble.

Doctorul Kennedy şi-a frecat bărbia.

— Dacă ar fi să mă sinucid, nu cred c-aş alege metoda asta. Sinistru.

Prudhomme a încuviinţat din cap, a scăpat iar o ocheadă spre Steven.

— Sînt întru totul de acord. Desigur, s-ar putea să-l fi băgat alţii acolo.

— Ceva semne pe corp ?

— Nimic.

Doctorul Kennedy se străduia acum să nu observe felul în care se uită Prudhomme la Steven.

— Ei bine, crimă sau sinucidere, oricum e ceva oribil. Groaznic ! De fapt, cred că nu vom afla niciodată ce-a fost la mijloc.

— S-a făcut o cercetare discretă azi după-amiază, de îndată ce s-a aflat despre cine e vorba. Se pare că, acum cîteva zile, omul a fost prins furînd din porţiile de la baracă.

— A, asta era !

— Oricum ar fi fost, aş spune că şi-a meritat soarta. Ce credeţi ?

— Da, probabil.

Doctorul Kennedy şi-ar fi dorit să continue discuţia, căci se simţea cam singur, dar a văzut că tot ce-l interesa pe Prudhomme era Steven.

— Bine atunci. Mă duc să-mi fac vizitele prin saloane. Veniţi cu mine ?

— Mulţumesc, nu. Trebuie să pregătesc pacienţii pentru operaţie.

Ieşind din salon, doctorul Kennedy l-a zărit cu coada ochiului pe Steven cum se freacă în trecere de Prud-

homme, l-a văzut şi pe Prudhomme cum îl mîngîie pe furiş. A auzit rîsul lui Steven şi l-a văzut cum îi întoarce dezmierdarea, cu neruşinare, pe faţă.

Obscenitatea celor doi l-a copleşit; ştia că trebuie să se întoarcă în salon, să-i demaşte, să-i aducă în faţa curţii marţiale. Era însă prea obosit, aşa că s-a îndreptat spre cealaltă latură a verandei.

Aerul era nemişcat, noaptea liniştită, fără foşnete, luna ca un imens arc voltaic atîrnat de grinzile cerului. Se mai vedeau oameni pe cărare, dar nu vorbea nimeni. Toţi şi toate erau în aşteptarea zorilor.

Kennedy şi-a ridicat ochii spre stele, căutînd să citească în ele răspunsul la întrebarea ce-l chinuia de atîta vreme. Cînd, o Doamne, cînd se va sfîrşi odată coşmarul acesta?

Şi iarăşi n-a primit răspuns.

Peter Marlowe se afla în latrina ofiţerilor; savura frumuseţea primelor raze ale aurorei şi desfătarea unui scaun sănătos. Prima era frecventă, a doua destul de rară.

Îşi alegea întotdeauna rîndul din spate cînd venea la privată, în parte pentru că încă îi mai repugna să se uşureze în văzul tuturor, în parte pentru că nu-i plăcea să aibă pe cineva în spate şi în parte pentru că era mai distractiv să te uiţi la alţii.

Gurile de hazna aveau douăzeci şi cinci de picioare* în adîncime, două picioare în diametru şi fuseseră forate la şase picioare distanţă una de alta. Douăzeci de şiruri în latul pantei, cîte treizeci de găuri la fiecare şir. Fiecare gaură avea o podină de lemn prevăzută cu un capac rabatabil.

În centrul zonei se afla un tron solitar făcut din scînduri. O privată în stil tradiţional. Aceasta era prerogativa colo-

* 1 picior = 30,3 cm.

neilor. Toţi ceilalţi trebuiau să se pună pe vine ca băştinaşii, cu picioarele pe marginea găurii. Nu existau nici un fel de paravane ; întreaga zonă era expusă la vedere de sus şi dinspre lagăr.

Tronul era ocupat acum, într-o splendidă însingurare, de colonelul Samson. Gol puşcă, doar cu o pălărie chinezească zdrenţuită pe cap. Nu se despărţea niciodată de pălăria aceea, o ciudăţenie de-a lui. O scotea doar atunci cînd se rădea pe cap sau îşi făcea frecţii cu ulei de cocos ori alte loţiuni miraculoase pentru refacerea părului. Prinsese o boală necunoscută şi-i căzuse tot părul de pe cap într-o singură zi, împreună cu sprîncenele şi genele. În rest era plin de păr ca un maimuţoi.

Mai erau şi alţii în zonă, aşezaţi fiecare cît mai departe unul de altul. Fiecare avea în mînă o ploscă de apă. Fiecare îşi făcea vînt să se ferească de năvala stolurilor de muşte.

Peter Marlowe şi-a spus iar în gînd că nu-i nimic mai urit şi mai ridicol pe lume decît un bărbat gol, aşezat pe vine să-şi facă nevoile.

Pentru moment, apropierea zilei era doar o promisiune, o pîclă ceva mai luminoasă, tentacule aurii cuprinzînd cerul de catifea. Pămîntul era mai rece sub tălpi, căci plouase niţeluş în timpul nopţii, venea o boare răcoroasă şi delicată, purtînd cu ea mireasma sărată a mării şi parfum de iasomie.

„Da, şi-a zis împăcat Peter Marlowe, vom avea o zi frumoasă.“ Cînd a terminat, a înclinat plosca şi s-a spălat bine, folosind cu dibăcie degetele de la mîna stîngă. Întotdeauna numai stînga. Mîna dreaptă era pentru mîncare. Băştinaşii nici n-aveau cuvinte deosebite pentru stînga şi dreapta ; doar mîna de scîrnă şi mîna de mîncare. Toţi cei din lagăr foloseau numai apa, căci hîrtia,

orice fel de hîrtie, era mult prea prețioasă. Toți, cu excepția Împăratului. El avea hîrtie igienică adevărată. I-a dat și lui Peter Marlowe un sul, dar acesta l-a împărțit cu tovarășii lui de unitate ; era superbă ca foiță de țigară.

Peter Marlowe s-a sculat în picioare, și-a reînnodat sarongul și a pornit spre baracă în așteptarea dejunului. Tot terci de orez și ceai subțire, ca de obicei, dar astăzi unitatea lui avea și o nucă de cocos, alt dar din partea lui King.

În cele cîteva zile de cînd se cunoscuse cu King se înfiripase între ei o prietenie oarecum mai neobișnuită. Legătura ținea în parte de hrană, în parte de afacerea cu tutunul, în parte de ajutorul dat : Împăratul a lecuit cu Salvarșan ulcerațiile tropicale de pe gleznele lui Mac, le-a lecuit în numai două zile, după ce acestea supuraseră mai bine de doi ani. Peter Marlowe mai știa și că, deși toți cei trei aveau nevoie de bogăția și ajutorul lui King, faptul că îl și plăceau se datora în principal omului din el. Cînd erai alături de el simțeai cum emană putere și încredere. Te simțeai atunci tu însuți mai bun și mai puternic, de parcă te-ai fi împărtășit din vraja ce-l înconjura.

— E un vraci păgîn ! a rostit Peter Marlowe, fără să vrea, cu glas tare.

Cînd a intrat, cei mai mulți dintre ofițerii din baraca numărul șaisprezece mai dormeau încă sau stăteau întinși pe priciuri în așteptarea mesei. A scos de sub pernă nuca de cocos, a luat cu el o lingură de scobit și o macetă grea, *parang* cum i se spune în partea locului. Apoi a ieșit afară, s-a așezat pe bancă. O lovitură îndemînatecă de *parang* și nuca s-a despicat în două părți perfect egale. A vărsat cu grijă laptele din ea într-o gamelă și s-a

apucat să scobească miezul cărnos din prima jumătate, fîşie cu fîşie, în gamela cu lapte.

Miezul din cealaltă jumătate l-a pus în altă gamelă. Apoi l-a răsturnat într-o bucată de tifon ruptă din polog şi a stors atent zeama groasă şi dulce într-o cană. În ziua aceea era rîndul lui Mac să-şi pună zeama în terciul de orez.

Din nou, a cîta oară, Peter Marlowe s-a gîndit ce hrană minunată este miezul de nucă de cocos. Bogat în proteine şi absolut fără nici un gust. Dar e destul să-i pui un căţel de usturoi şi se preface totul în usturoi. Un sfert de sardină şi totul devine sardină, iar dintr-o nucă astfel preparată poţi să dai gust multor gamele de orez.

A simţit deodată că abia aşteaptă să înfulece din nuca de cocos. Îi era atît de foame încît nici nu şi-a dat seama de apropierea gardienilor. Nu le-a simţit prezenţa decît atunci cînd stăteau deja ameninţători în uşa barăcii, iar toţi cei dinăuntru erau deja în picioare.

Glasul lui Yoshima, ofiţerul japonez, a sfîşiat tăcerea :

— Este un aparat de radio în baraca asta !

8

Yoshima a aşteptat cinci minute să vorbească cineva dintre cei de faţă. Cînd şi-a aprins ţigara, scăpărarea chibritului a răsunat ca un tunet.

Prima reacţie a lui Dave Daven a fost : „O, Doamne, cine o fi ticălosul care ne-a vîndut sau a scăpat vorba din prostie ? Peter Marlowe ? Cox ? Spence ? Coloneii ?“ Cea de-a doua reacţie a fost groaza — o groază amestecată în mod absurd cu un fel de uşurare — că, în sfîrşit, a sosit ziua.

Frica lui Peter Marlowe era la fel de paralizantă : „Cine-o fi ciripit ? Cox ? Coloneii ? Dar nici măcar Mac şi cu Larkin nu ştiu că sînt băgat şi eu în povestea asta ! Dumnezeule ! Utram Road !"

Cox era împietrit. Stătea sprijinit de prici, mutîndu-şi privirea de la ochii bridaţi ai ofiţerului la ochii bridaţi ai gardienilor ; numai tăria stilpilor îl mai ţinea să nu cadă.

Locotenent-colonelul Sellars era, cel puţin cu numele, şef peste baracă ; era jilav de frică în clipa în care a intrat pe uşă urmat de adjutantul său, căpitanul Forest.

Cînd a salutat i-a tremurat guşa ; avea obrazul înroşit, plin de broboane de sudoare.

— Bună dimineaţa, domnule căpitan Yoshima...

— Nu este o dimineaţă bună. Aici se află un radio. Deţinerea unui aparat de radio contravine ordinului dat de Armata Imperială Niponă.

Yoshima era mic de statură, subţirel, foarte îngrijit. La centironul lat îi atîrna o sabie de samurai. Cizmele îi luceau ca oglinda.

— Nu ştiu nimic despre asta. Nu. Nimic... Dumneata ! a răcnit el deodată, întreptînd un deget tremurător spre Daven. Ştii ceva despre chestia asta ?

— Nu, domnule colonel.

Sellars s-a răsucit scurt, scrutîndu-i pe cei din baracă.

— Unde este radioul ?

Tăcere.

— Unde este radioul ? a ţipat el aproape isteric. Unde este radioul ? ! Vă ordon să-l predaţi imediat. Ştiţi că avem cu toţii datoria să respectăm ordinele Armatei Imperiale.

Tăcere.

— Vă aduc pe toți în fața curții marțiale ! a zbierat iar Sellars, îi tremurau și fălcile. O să primiți voi ce vi se cuvine. Dumneata ! Cum te numești ?

— Căpitan Marlowe, domnule colonel.

— Unde este radioul ?

— Nu cunosc, domnule colonel.

În acel moment Sellars a dat cu ochii de Grey.

— Grey ! S-ar zice că dumneata ești șeful poliției militare. Dacă există aici vreun aparat de radio, dumneata porți răspunderea, nimeni altcineva. Trebuia să raportezi de îndată pe scară ierarhică. Te dau la curtea marțială, ți se trece și în dosar...

— Nu știu nimic despre vreun astfel de aparat, domnule colonel.

— Atunci, pe dracu', trebuia să știi ! a urlat la el Sellars, vînăt la față, strîmbat de furie.

S-a năpustit apoi spre colțul unde își aveau culcușurile cei cinci ofițeri americani din baracă.

— Brough ! Ce știi de chestia asta ?

— Nimic. Formula este „domnule căpitan Brough", pentru precizare, domnule colonel !

— Nu cred nimic ! Asta-i genul de năzbîtii de care numai voi, nenorociții de americani, sînteți în stare. O gloată fără nici o disciplină...

— Porcăriile astea să le ții pentru dumneata !

— Mie să nu-mi vorbești așa ! Mi te adresezi cu „domnule colonel" și ici poziție de drepți !

— Sînt ofițerul american cel mai înalt în grad aici și nu admit să fiu insultat de dumneata sau de oricine altcineva. La cunoștința mea, nu există nici un radio în contingentul american. Tot la cunoștința mea, nu există nici un radio în baraca asta. Iar dacă aș ști, poți fi sigur că nu ți-aș spune dumitale. Domnule colonel !

Gifîind, Sellars a revenit în centrul barăcii.

— Atunci facem percheziţie. Fiecare la patul lui! Drepţi! Să-l ferească Dumnezeu pe cel care-l are ascuns. Am eu grijă, personal, să-l pedepsesc, mergînd pînă la limita regulamentului. Nişte porci, nişte răzvrătiţi, asta sînteţi..

— Taci din gură, Sellars!

Au încremenit cu toţii în poziţie de drepţi la intrarea în baracă a colonelului Smedly-Taylor.

— Este un radio aici, iar eu tocmai încercam...

— Gura!

Smedly-Taylor era mai tras la faţă ca de obicei. S-a îndreptat cu pas măsurat spre Yoshima, care pînă atunci îl urmărise cu uimire şi dispreţ pe Sellars.

— Care e necazul, domnule căpitan? a întrebat colonelul, ştiind perfect de bine despre ce este vorba.

— Există un aparat de radio în această baracă, a declarat Yoshima, adăugînd apoi cu un surîs batjocoritor: Potrivit Convenţiei de la Geneva referitoare la tratamentul prizonierilor de război...

— Cunosc destul de bine codul normelor etice, a spus Smedly-Taylor, străduindu-se să nu-i scape privirea spre grinda de opt pe opt. Dacă credeţi că există aici un aparat de radio, vă invit să-l căutaţi. Iar dacă ştiţi unde se află, vă rog să-l luaţi şi să sfîrşiţi odată cu povestea asta. Astăzi am multe de făcut.

— Este de datoria dumneavoastră să vegheaţi la aplicarea legii...

— Datoria mea este să pun în aplicare legi civilizate. Dacă vreţi să invocaţi legea, atunci respectaţi-o voi înşivă. Daţi-ne alimentele şi medicamentele pe care avem dreptul să le primim!

— Într-o zi veţi depăşi limita, domnule colonel.

— Într-o zi voi fi mort. Poate că am să mor de apoplexie încercînd să pun în aplicare nişte reguli ridicole impuse de o administraţie incompetentă.

— Voi raporta generalului Shima despre impertinenţa dumneavoastră.

— Chiar vă rog. Să-l întrebaţi şi cine a dat ordinul ca fiecare deţinut din lagăr să prindă cîte douăzeci de muşte pe zi, care trebuie să fie adunate, numărate şi prezentate zilnic la biroul dumneavoastră de către mine personal.

— Ofiţerii dumneavoastră s-au plîns mereu de gradul înalt de mortalitate din cauza dizenteriei. Cum muştele răspîndesc dizenteria...

— Nu este cazul să-mi amintiţi mie de muşte sau de mortalitate, i-a tăiat vorba Smedly-Taylor. Daţi-ne substanţele chimice necesare şi permisiunea de a igieniza zona înconjurătoare şi atunci vom lichida îmbolnăvirile în întreaga insulă Singapore.

— Prizonierii nu au dreptul să...

— La voi morbiditatea dizenterică este, pur şi simplu, neeconomică. Tot la voi frecvenţa îmbolnăvirilor de malarie este prea înaltă. Înainte de venirea voastră aici nu exista malarie la Singapore.

— Posibil. Dar noi am fost cei care v-am învins şi v-am capturat cu miile. Un om de onoare nu se dă niciodată prins. Sînteţi cu toţii nişte animale şi meritaţi să fiţi trataţi ca atare.

— Din cîte ştiu eu, o mulţime de japonezi sînt luaţi acum prizonieri în Pacific.

— De unde aveţi aceste informaţii ?

— Zvonuri, domnule căpitan Yoshima. Ştiţi cum e. Inexacte, desigur. După cum tot inexact este şi faptul că

flotele japoneze au dispărut de pe mare, că Japonia însăşi este supusă bombardamentelor sau că americanii au cucerit insulele Guadalcanal * şi Guam **, Rabaul*** şi Okinawa **** şi ocupă în prezent poziţii de atac asupra arhipelagului japonez...

— Minciuni ! a ţipat scurt Yoshima, gata-gata să-şi tragă de la brîu sabia de samurai. Minciuni ! Armata Imperială Japoneză cîştigă războiul, curînd va domina Australia şi America. Noua Guinee este în mîinile noastre, iar o mare flotă japoneză se află chiar în acest moment în largul portului Sydney*****.

— Desigur.

Smedly-Taylor s-a întors cu spatele la Yoshima, s-a uitat în lungul barăcii. Albi la faţă, oamenii îl priveau încremeniţi.

— Toată lumea afară, vă rog, a spus el încet, liniştit.

Ordinul a fost respectat în tăcere.

Cînd s-a golit baraca, Smedly-Taylor s-a întors iar spre Yoshima.

— Vă rog să vă efectuaţi percheziţia.

— Şi dacă găsesc aparatul de radio ?

— Asta este în mîinile Domnului.

Deodată, Smedly-Taylor a simţit întreaga povară a celor cincizeci şi patru de ani ai săi. Şi s-a cutremurat sub greutatea răspunderii ce-i revine, căci, deşi era bucuros să fie militar, bucuros să se afle aici, unde este

---

* Insulă în arhipelagul Solomon din sudul Pacificului.

** Insulă în arhipelagul Marianelor, vestul Pacificului.

*** Capitala arhipelagului Bismark, în nord-estul Noii Guinee.

**** Insulă în arhipelagul Ryukyu, la extremitatea sudică a arhipelagului japonez.

***** Mare oraş portuar pe coasta de sud-est a Australiei.

nevoie de el, bucuros să-şi facă datoria, acum trebuia să-l descopere pe trădător. Iar cînd îl va găsi, va trebui să-l pedepsească. Un asemenea om merita să moară, aşa cum va muri Daven dacă se descoperă radioul. „Mă rog Ţie, Doamne, să nu-l găsească, îşi spunea el acum cu disperare. Este singura noastră legătură cu lumea, singura modalitate de a ne menţine mintea întreagă. Dacă există un Dumnezeu în ceruri, fie să nu-l găsească ! Mă rog Ţie, Doamne."

Însă Smedly-Taylor ştia că într-o privinţă Yoshima avea dreptate. Ar fi trebuit să aibă curajul să moară ca un ostaş, pe cîmpul de luptă sau încercînd să evadeze. Cancerul amintirii îl rodea de viu amintirea lăcomiei, însetării de putere şi incompetenţei care au dus la prăbuşirea poziţiilor în Orient şi la multe sute de mii de morţi inutile. „Dar atunci, îşi spunea el acum în gînd, cum va fi cu iubita mea Maisie, cu John, fiul meu de la cavalerie, cu Percy, fiul meu din aviaţie, cu Trudy care s-a măritat atît de tînără, a rămas însărcinată atît de tînără şi văduvă atît de tînără ? Cu ei cum rămîne ? Să nu-i mai văd, să nu-i mai ating, să nu mai simt niciodată căldura căminului ?"

— Asta este în mîinile Domnului, a mai spus el o dată, dar, ca şi el, vorbele erau bătrîne şi foarte triste.

Yoshima le-a dat celor patru gardieni cîteva ordine scurte, pe un ton răstit. Aceştia au tras priciurile din colţuri spre mijlocul barăcii, eliberînd locul. Apoi au tras şi priciul lui Daven în spaţiul liber. Yoshima s-a dus în colţ şi a început să examineze căpriorii, împletitura de frunze de palmier şi scîndurile negeluite ale podelei. Cerceta totul cu atenţie, însă Smedly-Taylor şi-a dat seama deodată că toate acestea se făceau numai pentru a-l induce pe el în eroare, că ascunzişul era cunoscut.

Şi-a amintit de noaptea aceea, cu multe, multe luni în urmă, cînd au venit la el. „Voi o faceţi, de capul vostru, le-a spus el atunci. Dacă sînteţi prinşi, asta este, s-a sfîrşit. Eu n-am să pot să vă ajut cu nimic, chiar nimic." I-a chemat apoi pe Daven şi pe Cox şi le-a spus încet : „Dacă se descoperă radioul, încercaţi să nu-i implicaţi şi pe alţii. Ţineţi-vă tare, măcar un timp. Pe urmă spuneţi că eu am fost cel care a autorizat instalarea radioului, că eu v-am ordonat să-l faceţi." Apoi le-a dat drumul, i-a binecuvîntat în felul lui şi le-a urat noroc.

Iar acum se abătuse asupra lor cel mai negru nenoroc. Aştepta acum cu nerăbdare ca Yoshima să înceapă să cerceteze grinda, nu mai suporta chinul acestui joc de-a şoarecele şi pisica. Avea senzaţia că aude freamătul de disperare al celor de afară. Nu mai putea face nimic, decît să aştepte.

În sfîrşit, Yoshima s-a plictisit şi el de jocul acela. Îl deranja şi aerul greu din baracă. S-a îndreptat spre prici, l-a cercetat sumar. Apoi a examinat grinda de opt pe opt. Însă la vedere nu apărea nici o tăietură. Rînjind, a cercetat grinda mai îndeaproape, pipăind delicat lemnul cu buricele degetelor. Tot nu se observa nimic.

O clipă i-a trecut prin gînd că primise o informaţie greşită. Dar nu prea îi venea să creadă, pentru că informatorul nu fusese plătit încă.

A mormăit un ordin ; un gardian coreean şi-a desprins baioneta de la armă, i-a întins-o cu mînerul înainte.

Yoshima a ciocănit uşor grinda, ascultînd să sune a gol. A, da, aici era ! A mai ciocănit de cîteva ori. Din nou a sunat a gol. Dar tot nu se vedea nici o crăpătură. Enervat, a implîntat baioneta în lemn.

Capacul s-a desfăcut.

— Aşa-a...

Yoshima era mîndru că a găsit aparatul de radio. Generalul va fi satisfăcut. Poate chiar îndeajuns de satisfăcut ca să-l detaşeze la o unitate combatantă, căci, după normele *Bushido* *, se simţea dezgustat la gîndul că tot ce are de făcut este să plătească informatorii şi să aibă de-a face cu animalele acestea.

Smedly-Taylor a făcut un pas înainte, uluit de ingeniozitatea ascunzătorii şi de răbdarea omului care o executase. „Trebuie să-l propun pe Daven pentru decorare, şi-a zis el. Daven şi-a făcut mai mult decît datoria. Adică pentru ce să-l propun ?"

— Cine ţine de patul acesta ? a întrebat Yoshima.

Smedly-Taylor a ridicat din umeri, prefăcîndu-se şi el că abia acum află despre cine este vorba.

Yoshima s-a arătat întristat, cu adevărat întristat că lui Daven îi lipseşte un picior.

— Doriţi o ţigară ? a întrebat el, oferindu-i pachetul de „Kooa".

— Mulţumesc.

Daven a acceptat ţigara şi focul, dar fumul nu avea nici un gust.

— Cum vă numiţi ? a întrebat curtenitor Yoshima.

— Căpitan Daven, de la infanterie.

— Cum v-aţi pierdut piciorul, domnule căpitan Daven ?

— Am fost... am călcat pe o mină. La Johore, puţin mai la nord de şosea.

— Dumneavoastră aţi făcut aparatul de radio ?

— Da.

Smedly-Taylor a făcut un efort uriaş ca să se elibereze de sub povara lipicioasă a groazei.

* Codul onoarei militare la japonezi, de origine medievală.

— Eu i-am ordonat căpitanului Daven să-l facă. Eu sînt cel care poartă întreaga răspundere. El n-a făcut decît să-mi execute ordinul.

Yoshima s-a uitat scurt la Daven.

— Este adevărat ?

— Nu.

— Cine mai știa despre radio ?

— Nimeni. A fost ideea mea și eu l-am făcut. Singur.

— Vă rog să luați loc, domnule căpitan Daven, l-a poftit Yoshima, întorcînd apoi disprețuitor privirea spre Cox, care plîngea cu suspine, înnebunit de frică. Dînsul cum se numește ?

— Căpitanul Cox, i-a răspuns Daven.

— Uitați-vă la el. Dezgustător.

Daven a mai tras o dată din țigară.

— Mie mi-e la fel de teamă ca și lui.

— Dar vă stăpîniți. Aveți curaj.

— Mie mi-e mai frică decît lui, a spus simplu Daven, s-a apropiat de Cox, sărind cu greu într-un picior, s-a așezat lîngă el, pe marginea patului, i-a pus mîna pe după umeri, cu drag. Nu-i nimic, Cox, bătrîne. Nu-i nimic, a repetat el, apoi, ridicînd ochii spre Yoshima : Cox și-a cîștigat „Crucea Militară“ la Dunkirk *, cînd n-avea încă nici douăzeci de ani. Acum e alt om. Voi l-ați adus în starea asta, ticăloșilor, în numai trei ani.

Yoshima și-a înfrînat pornirea de a-l lovi pe Daven. Cînd ai de-a face cu un bărbat adevărat, chiar dacă ți-e dușman, codul trebuie respectat. S-a întors spre Smedly-Taylor și i-a ordonat să desemneze șase oameni care

---

* Oraș pe coasta de nord-vest a Franței, denumirea franceză Dunkerque ; zona de unde a avut loc evacuarea trupelor aliate peste Canalul Mînecii sub presiunea ofensivei germane în 1940.

ocupau paturile cele mai apropiate de culcușul lui Daven, iar pe ceilalți să-i țină aliniați, sub pază, pînă la noi ordine.

Cei șase stăteau acum în fața lui Yoshima. Numai Spence știa despre radio, dar, ca și toți ceilalți, a negat că ar fi cunoscut ceva.

— Luați priciul și urmați-mă, a ordonat Yoshima.

Cînd Daven a întins mîna după cîrjă, Yoshima l-a ajutat să se ridice în picioare.

— Mulțumesc, a spus Daven.

— Mai doriți o țigară ?

— Nu, mulțumesc.

Yoshima a ezitat o clipă.

— Aș fi onorat dacă ați primi tot pachetul.

Daven a dat din umeri și l-a luat, apoi a șontîcăit pînă în colțul său și s-a aplecat să-și ia piciorul de lemn.

Yoshima a dat un ordin scurt, unul dintre gardienii coreeni a luat de jos proteza și l-a ajutat pe Daven să se așeze.

Nu i-au tremurat degetele în timp ce-și potrivea piciorul de lemn ; s-a ridicat apoi, și-a luat cîrjele și s-a uitat cîteva clipe la ele. Apoi le-a aruncat într-un colț al barăcii.

A șchiopătat bocănind pînă la prici, s-a uitat lung la aparatul de radio.

— Sînt foarte mîndru de asta, a spus el.

L-a salutat pe Smedly-Taylor și a ieșit din baracă.

Micul convoi a trecut încet prin tăcerea care se lăsase peste Changi. Yoshima mergea în frunte, potrivindu-și pasul după umbletul lui Daven. Alături de el era Smedly-Taylor. Apoi venea Cox ; lacrimile îi șiroiau pe față, dar nici nu-și dădea seama de aceasta. Ceilalți doi gardieni au rămas în așteptare cu prizonierii din baraca numărul șaisprezece.

Au așteptat așa unsprezece ore.

Smedly-Taylor s-a întors, s-au întors și cei șase. Daven și Cox nu s-au mai întors. Au rămas la corpul de gardă, urmînd să fie transferați a doua zi la închisoarea Utram Road.

S-a dat comanda de „rupeți rîndurile".

După atîtea ceasuri în plin soare, pe Peter Marlowe l-a lovit o durere de cap cumplită. Abia s-a tîrît pînă la bungalov. După ce a făcut duș, Larkin și Mac l-au frecat pe rînd la tîmple, i-au dat de mîncare. Cînd s-a mai întremat, Larkin a ieșit afară și s-a așezat mai încolo, lîngă drumul asfaltat. Peter Marlowe s-a așezat pe vine în pragul ușii fără ușă, cu spatele spre încăpere.

Dincolo de orizont, noaptea își aduna puterile. S-a așternut o mare însingurare peste Changi, iar cei ce se mai plimbau încoace și încolo păreau mai pierduți, mai părăsiți ca oricînd.

— M-aș cam duce să mă culc, băiete, a căscat Mac. Astă seară o iau mai din vreme cu somnul.

— Bine, Mac.

Mac și-a tras pologul peste pat, a strîns marginile sub saltea. S-a legat cu o cîrpă la frunte ca să nu-i picure sudoarea, apoi a scos plosca lui Peter Marlowe din cămașa de pîslă și i-a desfăcut fundul fals. A scos învelișurile de pîslă și funduri1e de la celelalte două ploști, a lui și a lui Larkin, le-a așezat cu grijă una peste alta. În interiorul fiecărei ploști era o încurcătură de conductori, condensatori și tuburi.

Din plosca de sus a tras atent capul de contact cu șase picioare și cu firele lui de legătură, l-a conectat cu îndemînare la priza din plosca de la mijloc. Apoi a scos fișa cu patru picioare din plosca a doua și a conectat-o la priza corespunzătoare de la ultima ploscă.

Îi tremurau mîinile și genunchii pentru că era foarte incomod să le faci pe toate în semiîntuneric, sprijinit într-un cot, ferind cu trupul piramida de ploști.

Noaptea se întindea acum pe cer, sporind simțămîntul de claustrare. Țînțarii și-au început atacul.

După ce a terminat conectarea tuturor ploștilor, Mac s-a întins ca să-și mai potolească durerea din spinare, și-a șters mîinile umezite. Apoi a tras căștile din locașul lor, în plosca de sus, a verificat din nou contactele. Conductorul izolat pentru priza de curent era tot în plosca de sus. L-a desfășurat, a controlat dacă acele sînt bine sudate la capetele firelor. S-a șters iar de sudoare și a verificat încă o dată toate contactele, spunîndu-și în gînd că radioul arată la fel de curat și îngrijit ca și atunci cînd l-a terminat în secret încă în Java — în timp ce Larkin și Peter Marlowe stăteau de pază — cu doi ani în urmă.

Proiectarea și execuția duraseră șase luni.

Putea fi folosită numai jumătatea inferioară a ploștii — partea de sus trebuia să poată fi umplută cu apă — astfel încît a trebuit nu numai să comprime radioul în trei subansambluri miniaturizate distincte, ci și să le potrivească în chesoane impermeabile, iar apoi să sudeze chesoanele în interiorul fiecărei ploști.

Cei trei își purtau ploștile de optsprezece luni. Cu gîndul la o zi ca cea de azi.

Mac s-a ridicat în genunchi și a înfipt cele două ace în miezul firelor care făceau legătura dintre becul din tavan și sursa de curent. A tușit încet, ca și cum și-ar drege glasul.

Peter Marlowe s-a sculat în picioare să controleze dacă nu este nimeni prin apropiere. A deșurubat repede becul, a întors comutatorul. Apoi s-a întors la loc în

pragul uşii să facă de pază. A văzut că Larkin se află tot la postul lui, păzind cealaltă latură, şi-a dat semnalul că totul este în ordine.

La auzul semnalului, Mac a dat volumul la maximum, şi-a pus căştile şi a început să asculte.

Secundele s-au lungit, transformîndu-se în minute. Peter Marlowe s-a răsucit brusc, înfricoşat, auzind geamătul lui Mac.

— Ce se întîmplă, Mac ? a întrebat el în şoaptă.

Mac şi-a scos capul din polog, era pămîntiu la faţă.

— Nu merge, omule. Blestemăţia asta nu funcţionează.

CARTEA II

9

Şase zile mai tîrziu Max a încolţit un şobolan. În baraca americanilor.

— Ia uitaţi-vă la dihania asta, s-a minunat King. E cel mai mare guzgan pe care l-am văzut vreodată !

— Doamne, a exclamat Peter Marlowe. Ai grijă să nu-ţi muşte mîna din încheietură !

L-au împresurat cu toţii pe şobolan. Max jubila, ţinînd în miini o mătură de bambus. Tex avea un bătac de baseball , Peter Marlowe altă mătură. Ceilalţi erau înarmaţi cu beţe şi cuţite.

Numai Împăratul era neînarmat, dar stătea cu ochii la şobolan, gata să sară la o parte din calea lui. Stătea de vorbă cu Peter Marlowe, în colţul lui, atunci cînd a ţipat Max prima dată ; s-a repezit şi el într-acolo o dată cu ceilalţi. Era într-o dimineaţă, la puţin timp după dejun.

— Atenţie ! a strigat el, ghicind clipa cînd şobolanul a zbughit-o să scape din strînsoare.

Max a lovit cu sete, dar pe alături. O altă lovitură de mătură l-a atins în lungul crupei, răsturnîndu-l pe spate pentru o clipă. Dar şobolanul s-a răsucit pe picioare, a fugit iar la colţ şi s-a întors, şuierînd, scuipind şi arătîndu-şi colţii subţiri ca nişte andrele.

---

*Joc sportiv american, întrucîtva asemănător cu oina.

— Cristoase, a făcut King. De data asta era cît pe ce să scape, bestia.

Şobolanul avea aproape treizeci de centimetri lungime. Coada îi era la fel de lungă, groasă la bază cît degetul mare, fără păr pe ea. Ochii mici, ca nişte mărgele, căutau în dreapta şi în stînga după o portiţă de scăpare. Blana de un maroniu murdar, scîrbos. Capul se prelungea cu un bot subţire, îngust ; incisivii lungi, foarte lungi. Greutate totală vreo doi funzi. Rău, viclean, foarte periculos.

Max sufla greu de efort, cu ochii ţintă la şobolan.

— Dumnezeule, a scuipat el într-o parte. Nu pot să sufăr şobolanii. Îmi face rău şi să mă uit la el. Hai să-l omorîm. Gata ?

— Mai stai un pic, Max, a vorbit Împăratul. N-avem nici o grabă. Acum n-are cum să mai scape. Vreau să văd ce face.

— Mai încearcă o dată să scape, asta face, a mormăit Max.

— Iar noi îl oprim. Care-i graba ? a spus King, apoi a rînjit către şobolan : Te-ai dus pe copcă, pezevenchiule. Eşti mort.

Ca şi cum l-ar fi înţeles, şobolanul s-a năpustit spre King, cu colţii rînjiţi. Grindina de lovituri şi zbieretele oamenilor l-au mînat iar la colţ.

— Lighioana asta te rupe în bucăţi dacă apucă să-şi înfigă colţii în tine, a observat King. N-am crezut că poate să fie atît de iute.

— Hei, s-a trezit vorbind Tex. Ce-ar fi să-l păstrăm ?

— Ce naiba spui tu acolo ?

— Am putea să-l păstrăm. Aşa, ca un fel de mascotă.

Sau, cînd n-avem ce face, putem să-i dăm drumul şi să-l luăm la trei-păzeşte, ca acuma.

— Ascultă, Tex, a spus Dino. Poate că nu-i chiar o prostie ce zici tu acolo. Spui să organizăm o vînătoare cum făceau ăia pe vremuri, la vulpi ?

— Nu-mi surîde ideea, a declarat Împăratul. E-n regulă să omori o jivină ca asta. Dar nu-i nevoie s-o chinuieşti, chiar dacă-i vorba de un şobolan. Nu v-a făcut nici un rău.

— Poate. Dar şobolanii sînt o pacoste. N-au dreptul să trăiască.

— Ba cum să nu, i-a replicat King. Dacă n-ar fi fost şobolanii... că ăştia se hrănesc cu mortăciuni, ca microbii. Fără ei nici nu ne-am mai vedea de-atîtea gunoaie.

— Pe naiba, i-a întors-o Tex. Şobolanii distrug semănăturile. Poate că ăsta o fi ticălosul care a ros fundul săculeţului nostru cu orez. Văd că are burta destul de mare.

— Aşa-i, l-a sprijinit încruntat Max. Ne-au păpat aproape cincisprezece kilograme într-o singură noapte.

Şobolanul a mai făcut o tentativă de evadare. A străpuns încercuirea şi a luat-o la goană în lungul barăcii. Numai dintr-un noroc au izbutit să-l înghesuie iar într-un colţ. L-au împresurat din nou.

— Mai bine să-l lichidăm şi gata. Data viitoare s-ar putea să nu mai avem norocul ăsta, a rostit King printre dinţi ; atunci i-a venit deodată o inspiraţie : Staţi aşa ! a strigat el în momentul în care erau gata cu toţii să dea atacul.

— Ce spui ?

— Mi-a venit un gînd, a spus el, s-a întors scurt spre Tex Adu o pătură. Iute !

Tex s-a repezit pînă la culcuşul lui, a smuls pătura de pe el.

— Acum, a poruncit Împăratul, tu şi cu Max întindeţi pătura şi prindeţi şobolanul sub ea.

— Ce-e ?

— Îl vreau viu. Haide odată, mişcaţi-vă ! s-a răstit Împăratul.

— Cu pătura mea ? Eşti nebun ? Numai pe asta o am !

— Îţi fac eu rost de alta. Doar să-mi prindeţi lighioana aia.

Acum toţi erau cu ochii holbaţi la King. Pe urmă Tex a dat din umeri. El şi cu Max au prins capetele păturii ca pe-un năvod, înaintînd încet ca să închidă colţul. Ceilalţi stăteau cu măturile pregătite ca nu cumva şobolanul să scape pe la margine. La un semn, Tex şi Max s-au aruncat pe burtă, prinzînd şobolanul sub faldurile ţesăturii. Animalul trăgea cu ghearele şi cu dinţii ca să scape, dar în clipa următoare Max a înfăşurat în jurul lui pătura care s-a transformat într-un gogoloi mişcător. Acum strigau şi ţopăiau cu toţii, bucuroşi, că au reuşit să-l prindă.

— Linişte, a poruncit Împăratul. Max, ţine-l tu. Dar ai grijă să nu-l scapi cumva. Tex, pune tu ibricul la fiert. Merităm cu toţii cîte-o cafeluţă de Java.

— Spuneai că ţi-a venit o idee, i-a amintit Peter Marlowe.

— E prea bună ca să-i dau drumul aşa, deodată. Mai întîi bem o cafea.

În vreme ce-şi beau cafeaua, Împăratul s-a ridicat în picioare.

— Bine, băieţi, gata. Acum ascultaţi la mine. Avem un şobolan, adevărat ?

— Şi ? a făcut Miller, la fel de nedumerit ca şi ceilalţi.

— Cu mîncarea stăm cam prost, adevărat ?

— Sigur, dar...

— O, Doamne, a spus scîrbit Peter Marlowe. Doar n-ai să propui să-l şi mîncăm ?

— Sigur că nu, l-a liniştit King, apoi cu un zîmbet nevinovat : Noi n-o să-l mîncăm. Dar sînt mulţi cei care şi-ar dori să cumpere ceva carne...

— Carne de şobolan ? a întrebat Byron Jones III cu ochii cît cepele.

— Ce-ai căpiat ? Crezi c-ar cumpăra cineva carne de şobolan ? Te asigur eu că nu, l-a pus la punct Miller.

— Sigur că nu cumpără nimeni carnea, dacă ştie că e de şoblan. Dar dacă nu se ştie ? a întrebat Împăratul, a tăcut cîteva clipe ca oamenii să pătrundă înţelesul spuselor sale, apoi a continuat pe un ton lejer : Să zicem că nu spunem la nimeni. Ca aspect, carnea va fi ca oricare alta. Spunem că-i de iepure...

— Nu există iepuri în Malaya, bătrîne, a precizat Peter Marlowe.

— Ei bine atunci, gîndeşte-te la un animal cam de aceeaşi mărime.

— Bănuiesc, a spus Peter Marlowe după un scurt moment de gîndire, că ai putea spune că-i veveriţă sau... gata, ştiu, s-a înseninat el deodată. Căprioară, asta e, căprioară...

— Ei, asta-i bună ! Căprioara e mult mai mare, şi-a dat

cu părerea Max, ţinînd strîns pătura mişcătoare. Am împuşcat eu una în munţii Allegheny *...

— N-am în vedere soiul acela de căprior. E vorba de *rusa tikus*. E o specie pitică, de vreo douăzeci de centimetri înălţime, în greutate de pînă la doi funzi, probabil. Cam de mărimea unui şobolan. Băştinaşii le consideră un deliciu, a adăugat el rîzînd. În traducere, *rusa tikus* înseamnă „căprioara şoricel".

Împăratul şi-a frecat mîinile încîntat.

— Minunat, bătrîne, l-a lăudat el, apoi şi-a plimbat privirea prin încăpere. O să vindem pulpiţe de *rusa tikus*. Şi nici măcar n-are să fie o minciună prea mare.

Au rîs cu toţii.

— Acum, dacă tot am rîs după pofta inimii, hai să omorîm blestematul ăsta de şobolan şi să-i scoatem şuncile la vînzare, a propus Max. Dihania asta e în stare să scape în orice clipă. Şi al naibii să fiu dacă mă las muşcat.

— Avem un şobolan, a continuat Împăratul fără să-l bage în seamă. Tot ce avem de făcut este să aflăm dacă este mascul sau femelă. După aceea, îi prindem şi perechea. Îi punem pe amîndoi la un loc. Şi, *presto*, cît ai bate din palme, avem o afacere.

— Ce afacere ? s-a interesat Tex.

— Uite aşa, bine, a rostit King, rotindu-şi încîntat privirea în jur. Oameni buni, avem o afacere în sectorul creşterii animalelor. Facem o fermă de prăsit şobolani. Cu banii pe care-i obţinem cumpărăm pui... iar ţăranii n-au decît să se îndoape cu *tikus*. Atîta timp cît nimeni nu scoate o vorbă, sîntem nişte oameni făcuţi.

---

* Lanţ muntos în estul Statelor Unite, în statele Kentucky şi Virginia.

S-a lăsat o tăcere consternată. După o vreme, Tex a întrebat cu jumătate de glas :

— Dar unde ţinem şobolanii cît timp se înmulţesc ?

— În tranşeea de adăpost. Ştii tu un loc mai bun ?

— Dar să zicem că se dă o alarmă aeriană. S-ar putea să avem nevoie de adăpost.

— Închidem tranşeea la un capăt. Facem un ţarc doar cît e nevoie pentru şobolani, s-a înfierbîntat Împăratul, ochii ii scăpărau. Gîndiţi-vă şi voi. Să avem de vînzare cam cincizeci de lighioane din astea pe săptămînă. Asta-i o mină de aur ! Ştiţi şi voi zicătoarea din bătrîni „se înmulţesc precum şobolanii..."

— Cam la cît timp fac pui ? a întrebat Miller, scărpinîndu-se în ceafă.

— Nu ştiu. Ştie careva ?

King a aşteptat cîteva clipe, privindu-i pe rînd, dar toţi au clătinat din cap în semn că nu.

— Cum dracu' aflăm noi despre obiceiurile lor ?

— Ştiu eu, a spus Peter Marlowe. La şcoala lui Vexley.

— Cum ? !

— La şcoala lui Vexley. Predă botanică, zoologie, chestii din astea. L-am putea întreba.

S-au uitat unii la alţii, preocupaţi. Apoi, toţi deodată, au izbucnit în urale. Max a fost cît pe ce să scape din mînă pătura în care se zbătea prada. Ceilalţi s-au pus să zbiere la el

— Să nu scapi aurul din mînă, nepricopsitule !

— Ţine-l bine, ce naiba faci acolo ? !

— Ai grijă, Max !

— E-n regulă, acum l-am apucat mai bine, a strigat Max ; apoi, după ce s-au mai potolit țipetele, s-a întors spre Peter Marlowe. Pentru un ofițer, ești băiat bun. Va să zică mergem cu toții la școală...

— Ba nu, i-a retezat-o Împăratul. Voi aveți de lucru.

— Adică ce ?

— Adică să prindeți alt șobolan. De sex opus ăstuia pe care-l avem aici. Peter și cu mine ne ducem să culegem informații. Acum la treabă !

Tex și cu Byron Jones III s-au apucat să pregătească tranșeea. Fusese săpată chiar pe sub baracă, avea șase picioare adîncime, patru lățime și treizeci în lungime.

— O minunăție ! s-a aprins Tex. Aici e loc pentru o mie de jivine din alea !

A mai trecut o vreme pînă ce au reușit să inventeze un sistem bun de închidere. Tex s-a dus să fure niște plasă de sîrmă, iar Byron Jones III s-a dus să fure niște șipci. Jones a rînjit, amintindu-și de niște scîndurele tocmai bune pe care englezii în posesia cărora se aflau nu le păzeau prea bine. Pînă să se întoarcă Tex, cadrul de lemn era gata terminat. Cuiele le-a scos din acoperișul barăcii, iar ciocanul fusese și el „împrumutat“ de la atelierul mecanic în urmă cu cîteva luni, împreună cu mai multe chei fixe, șurubelnițe și alte obiecte utile.

După ce poarta a fost instalată cum trebuie, Tex s-a dus să-l aducă pe King.

— E bine așa, s-a pronunțat Împăratul, inspectînd cușca. Foarte bine.

— Să mă ia naiba dacă știu cum le faceți pe toate, a exclamat Peter Marlowe. Munciți extraordinar de repede.

— Cînd ai o treabă de făcut, nu mai stai pe gînduri, o faci. Asta-i stilul american, l-a lămurit King, apoi i-a făcut semn lui Tex să-l cheme pe Max.

S-a strecurat și Max în tranșeea de sub baracă. Cu grijă, ca să nu-l vatăme, i-a dat drumul șobolanului în țarc. Șobolanul s-a învîrtit o vreme, căutînd cu disperare o cale de scăpare. Cînd s-a convins că n-are cum să fugă, s-a retras într-un colț, șuierînd amenințător.

— Pare destul de sănătos, a rîs King.

— Ia stați așa, trebuie să-i dăm și-un nume, a propus Tex.

— Cel mai simplu. Îi zicem Adam.

— Da, dar dacă-i fetiță ?

— Atunci are să fie Eva, a decis Împăratul, ieșind din tranșee. Haide, Peter, la treabă.

Maiorul de aviație Vexley își începuse deja ora cînd, în sfîrșit, cei doi au izbutit să dea de el.

— Doriți ceva ? a întrebat Vexley, uimit să-i vadă pe însuși Împăratul și pe un ofițer tinerel stînd în ușa barăcii, în plin soare, uitîndu-se la el.

— Ne-am gîndit, a început Peter Marlowe cu un aer stingherit, ne gîndeam, dacă s-ar putea, ă-ă... să ne înscriem și noi la cursuri. Asta, desigur, dacă nu vă deranjăm, a adăugat el repede.

— Să vă înscrieți ? a repetat Vexley uluit.

Era un tip ofilit, cu un ochi lipsă, cu obrazul scofîlcit, ca de pergament, plin de urmele arsurilor primite în ultima lui misiune de bombardament. Avea numai patru „studenți" la curs, niște idioți care nu manifestau nici un interes pentru studiu. Știa că își ține cursurile numai pentru

a evita să cadă în incertitudine ; îi venea mai ușor să se prefacă acum că are succes decît să înceteze pur și simplu. La început fusese plin de entuziasm, dar acum știa că nu-i decît o prefăcătorie. Iar dacă se hotăra să renunțe nu mai avea nici un rost în viață.

Cu mult timp în urmă, se hotărîse ca în lagăr să se organizeze o universitate. Universitatea de la Changi. S-au stabilit mai multe cursuri. Ordinul venise de sus. „Face bine pentru trupă, au zis atunci comandanții. Să aibă oamenii ceva de făcut. În felul acesta îi obligăm să-și ridice nivelul. Dacă-i silim să se ocupe de ceva serios se vor ține mai puțin de prostii."

S-au ținut cursuri de limbi străine, de istoria artei, de mecanică, pentru că din o sută de mii de oameni, cîți erau la început, s-a găsit cel puțin cîte unul care să cunoască materia.

Pătrundeți tainele universului ! Nu pierdeți prilejul ! Lărgiți-vă orizontul ! Deprindeți o meserie ! Pregătiți-vă pentru utopia ce va prinde viață de îndată ce se sfîrșește războiul acesta blestemat și va reintra totul în normal. În plus, universitatea era de tip atenian. Nici un fel de săli de curs. Profesorul n-avea decît să găsească un loc la umbră și să-și adune studenții în jurul lui.

Dar prizonierii de la Changi nu erau decît niște oameni ca toți oamenii, așa că stăteau în fund și-și ziceau : „De mîine mă duc la cursuri". Sau se duceau și, cînd își dădeau seama că învățătura vine cam greu, trăgeau chiulul o dată, de două ori, iar apoi își spuneau : „De mîine mă duc din nou. Mîine încep să mă pregătesc pentru viața pe care mi-o doresc după ce scap de aici. Nu mai trebuie să-mi irosesc timpul. De mîine încep cu adevărat."

Dar la Changi, la fel ca peste tot, nu exista decît ziua de azi.

— Chiar vreţi să vă înscrieţi la cursurile mele ? a mai întrebat o dată, neîncrezător, Vexley.

— Numai dacă sînteţi sigur că nu v-am deranja, domnule maior, a spus Împăratul, surîzîndu-i cordial.

Intrigat, Vexley s-a ridicat în picioare, le-a făcut loc la umbră.

Era încîntat să aibă un nou auditoriu. Şi, pe deasupra, însuşi Împăratul ! Doamne, ce captură ! Să vină Împăratul la cursurile lui ! S-ar putea să aibă şi nişte ţigări la el...

— Bucuros, băieţi, sînt chiar foarte bucuros, a exclamat el, strîngînd călduros mîna întinsă a lui King. Sînt maiorul Vexley.

— Încîntat de cunoştinţă, domnule maior.

— Marlowe, căpitan de aviaţie, s-a prezentat şi Peter Marlowe, dînd mîna cu maiorul şi aşezîndu-se la umbră.

Cuprins deodată de nerăbdare, Vexley a aşteptat să se aşeze cu toţii, apăsîndu-şi absent cu degetul gros plaga de pe podul palmei de la cealaltă mînă, numărînd secundele pînă se potoleşte usturimea. „Pelagra îţi oferă şi anumite compensaţii, şi-a spus el, te ajută să te concentrezi." Gîndul la piele şi la oase i-a amintit atunci de cetacee şi singurul lui ochi a căpătat o lucire şăgalnică.

— Bine atunci, astăzi aveam de gînd să vorbesc despre balene. Ce cunoaştem noi despre balene ? Ah..., s-a întrerupt el înfiorat în momentul în care Împăratul a scos la iveală un pachet de „Kooa" şi i-a oferit o ţigară.

King a trecut pachetul din mînă în mînă, să se servească toţi cursanţii. Ceilalţi patru „studenţi" şi-au luat cîte una, s-au mişcat mai încolo ca să facă mai mult loc pentru Împărat şi Peter Marlowe. Se întrebau în sinea lor ce naiba caută Împăratul acolo, dar, de fapt, nu le prea păsa, atîta timp cît le dăduse cîte o ţigară adevărată, de fabrică.

Vexley şi-a continuat prelegerea despre balene. Iubea balenele. Era nebun după ele.

— Balenele reprezintă, fără îndoială, cea mai înaltă formă de viaţă spre care a aspirat vreodată natura, a început el satisfăcut de rezonanţa vocii sale, apoi a observat că Împăratul încruntă din sprîncene. Vreţi să puneţi o întrebare ? s-a interesat el prevenitor.

— Într-un fel... Vedeţi, balenele sînt foarte interesante, dar nu ne-aţi putea vorbi despre şobolani ?

— Mă tem că nu v-am înţeles, a spus politicos Vexley.

— Este foarte interesant ce ne spuneţi despre balene, domnule maior, s-a grăbit s-o dreagă King. Mă întrebam doar cum e cu şobolanii, asta-i tot.

— Ce e cu şobolanii ?

— Aşa, mă gîndeam că poate ştiţi cîte ceva şi despre ei, a precizat King.

Avea multe de făcut şi n-avea chef să-şi piardă timpul aiurea.

— Vrea să spună, a intervenit repede Peter Marlowe, că balenele au reflexe foarte apropiate de cele ale fiinţei umane. Oare acest lucru nu este valabil şi în privinţa şobolanilor ?

Vexley a clătinat din cap cu dezgust :

— Clasa rozătoarelor este cu totul diferită. În ceea ce priveşte însă balena...

— Prin ce este diferită ? a întrebat King.

— Tratez capitolul rozătoarelor în seminarul din primăvară, a rostit apăsat Vexley. Nişte vietăţi infecte. N-are ce să vă placă la ele. Chiar nimic. Dacă luăm însă balena cu pîntecele galben, şi-a relansat el în grabă expunerea, ei bine, aceasta este un gigant între toate cetaceele. Are peste o sută de picioare lungime şi poate atinge greutatea de o sută cincizeci de tone. Cea mai mare fiinţă care trăieşte

— şi a trăit vreodată — pe suprafaţa pămîntului. Animalul cel mai puternic din toate cîte există. Iar modul său de împerechere..., a adăugat repede Vexley, căci ştia bine că orice discuţie despre viaţa sexuală este de natură să ţină trează atenţia cursanţilor. Împerecherea acestor balene este ceva magnific. Masculul începe jocul amoros suflînd în sus jeturi impresionante de apă. Bate puternic apa cu coada în apropierea femelei, care aşteaptă cu răbdare, înfierbîntată de dorinţă, pe suprafaţa oceanului. Apoi el se afundă în adîncuri şi sare din apă, imens, uriaş, enorm, se prăbuşeşte iar lîngă ea cu un zgomot de tunet, înspumînd suprafaţa apei, lovind viguros din coadă, a coborît tonul Vexley pe o notă de senzualitate extremă. Şi atunci alunecă lin spre femelă şi începe s-o gîdile cu aripa înotătoare...

În ciuda nerăbdării sale de a afla despre şobolani, pînă şi Împăratul a început să asculte cu atenţie.

— După aceea, el rupe vraja şi se scufundă din nou, lăsînd femela aprinsă de patimă pe faţa apei, părăsind-o parcă pentru totdeauna..., s-a oprit pentru o clipă Vexley ca să accentueze dramatismul situaţiei. Dar nu ! Nu o părăseşte. Dispare, poate, timp de o oră în adîncurile oceanului, adunîndu-şi puterile, apoi irumpe iar, sare cu tot trupul din apă şi recade cu o detunătură, împroşcînd nori de stropi în jur. Se răsuceşte spre iubită, o îmbrăţişează strîns cu înotătoarele şi o posedă năvalnic, pînă la epuizare...

Vexley era şi el acum epuizat, revăzînd imaginea impresionantă a acestei împerecheri între uriaşi. Ah, să ai norocul să fii de faţă, să fii martorul acestui moment... tu, o fărîmă de om... A continuat pe un ton repezit

— Împerecherea are loc prin luna iulie, în mările calde. La naştere, puiul are cam cinci tone greutate şi o lungime

de vreo treizeci de picioare, a precizat Vexley cu un rîs studiat. Închipuiți-vă !

Auditoriul a reacționat cu zîmbete politicoase și atunci Vexley a venit cu poanta finală, cu care nu da greș niciodată, menită să stîrnească rîsete homerice :

— Iar dacă vă închipuiți mărimea puișorului, puteți să vă imaginați și ce dimensiuni are mădularul balenei-mascul, nu ?

Din nou, cei de față au zîmbit cuviincios, căci studenții mai vechi auziseră povestea de multe, multe ori.

Vexley a descris în continuare modul în care balena-mamă își alăptează puiul timp de mai multe luni de zile, dîndu-i să sugă din două țîțe monstruoase, amplasate în partea de jos a burții.

— După cum, firește, vă puteți imagina, a declarat el cu încîntare, suptul prelungit în condiții de imersiune prezintă și el anumite probleme.

— Șobolanii își alăptează și ei puii ? a intervenit rapid Împăratul.

— Da, a recunoscut abătut maiorul. Acum, dacă luăm cașalotul de ambră...

Împăratul a suspinat învins și s-a așezat să asculte cuminte perorațiile maiorului Vexley despre cașalotul de ambră și cașalotul comun, despre balena cu dinți și balena albă, despre balena cu cioc de gîscă și balena pitică, despre narval și balena ucigașă, despre balena cu cocoașă, balena cenușie și, în sfîrșit, balena cu capul mare. Cînd a ajuns la acest din urmă cetaceu, toți cursanții erau plecați de mult, în afară de Peter Marlowe și King. Cînd Vexley a terminat, King i-a spus simplu

— Vreau să știu despre șobolani.

Vexley a oftat adînc.
— Despre şobolani ?
— Serviţi o ţigară, l-a îndemnat blînd Împăratul.

10

— Gata, băieţi, fiţi atenţi aici la mine, a ridicat glasul Împăratul, apoi a aşteptat cîteva clipe să se facă linişte în baracă, iar santinela să-şi ia postul în dreptul uşii. Avem probleme.
— Grey ? a întrebat Max.
— Nu. E vorba de crescătorie, a anunţat King, pe urmă s-a întors spre Peter Marlowe care se aşezase pe marginea patului. Spune-le tu, Peter.
— Să vedeţi..., a început Peter Marlowe. Se pare că şobolanii...
— Spune-le de la început.
— Chiar totul ?
— Sigur că da. Întîi să ştim cu toţii cum stau lucrurile, pe urmă ne gîndim şi la soluţii.
— Bine. L-am găsit pe Vexley. Ne-a spus următoarele, citez „*Rattus norvegicus* sau şobolanul norvegian, denumit uneori şi *Mus decumanus...*"
— Asta pe ce limbă o fi ? s-a interesat Max.
— E-n latină, ce naiba ? Asta o ştie pînă şi ultimul fraier, a spus Tex.
— Ştii şi latineşte, Tex ? s-a holbat la el Max.
— De unde dracu' să ştiu ? Dar numele astea sucite sînt întotdeauna în latină.
— Ce v-a apucat, fraţilor ? a intervenit Împăratul. Vreţi să aflaţi despre ce e vorba sau nu ?
I-a făcut semn lui Peter Marlowe să zică mai departe.

— Oricum, Vexley ni i-a descris în amănunt, păroşi, cu coada cheală, greutatea pînă la patru funzi, greutatea obişnuită doi funzi în această zonă a lumii. Şobolanii se împerechează fără discernămînt în orice perioadă a anului...

— Asta ce dracu' mai înseamnă ?

— Că masculul călăreşte toate femelele de-a valma, a explicat King, începînd să arate semne de nerăbdare. Şi mai înseamnă că n-au un sezon de împerechere anume.

— Ca şi noi, adică ? a remarcat zîmbitor Jones.

— Da. Cam aşa, i-a răspuns Peter Marlowe. Oricum ar fi, şobolanul mascul este gata oricînd de împerechere, iar femela poate avea pînă la douăsprezece fătări pe an, făcînd de fiecare dată doisprezece pînă la paisprezece pui. Puii se nasc, orbi şi neputincioşi, la douăzeci şi două de zile după... contact, a ales el un cuvînt mai delicat. Puii deschid ochii la paisprezece pînă la şaptesprezece zile de la naştere şi ajung la maturitate sexuală în două luni. Încetează să se reproducă la doi ani, iar la trei ani sînt deja bătrîni.

— Aoleu ! a exclamat încîntat Max, spărgînd tăcerea înfiorată. E clar ca vaca : o să avem ceva probleme. Vedeţi şi voi, dacă puii încep să se înmulţească la două luni şi avem doisprezece — hai să spunem zece pui, pentru cifră rotundă — la o fătare, n-aveţi decît să calculaţi. Să zicem că obţinem zece puişori la prima fătare. Încă zece după treizeci de zile. În a şaizecea zi primele cinci perechi trec la împerechere şi mai rezultă alţi cincizeci. În a nouăsprezecea zi se împerechează celelalte cinci perechi şi mai obţinem încă cincizeci. În a o sută douăzecea zi avem două sute cincizeci, plus încă cincizeci şi încă cincizeci, precum şi o nouă serie de două sute cincizeci. Închipuiţi-vă, asta înseamnă şase sute cincizeci în cinci luni. Iar în luna următoare obţinem aproape şase mii cinci sute de...

— Cristoase, asta-i-o mină de aur ! a observat Miller, scărpinîndu-se cu furie.

— Ba pe naiba ! l-a pus la punct Împăratul. Trebuie să ne dumirim mai întîi. Una la mînă, nu putem să-i ţinem la un loc. Sînt canibali. Asta înseamnă că trebuie să-i despărţim pe masculi de femele, cu excepţia momentelor cînd îi ducem la împerechere. Două la mînă este că ăştia se bat tot timpul între ei. Asta înseamnă că trebuie să despărţim şi masculii între ei şi femelele între ele.

— Păi, să-i despărţim. Care-i greutatea ?

— Nu-i nici o greutate, Max, i-a răspuns cu răbdare King. Doar că trebuie să le facem cuşti separate şi să organizăm bine toată treaba. N-are să fie prea uşor.

— La naiba, a spus Tex. Putem face un stoc de cuşti, nu-i mare scofală.

— Crezi, Tex, că putem face în aşa fel încît să nu se afle nimic despre crescătorie ? Măcar pînă ne constituim şeptelul ?

— Nu văd de ce să nu putem !

— A, şi încă ceva, şi-a amintit King.

Era mulţumit de reacţia oamenilor săi, dar şi mai mulţumit de modul cum se înfiripa afacerea. Acesta era genul de afacere care-i mergea la inimă să n-ai nimic de făcut decît să aştepţi.

— Ăştia mănîncă orice, fiinţe vii sau mortăciuni. Chiar orice. Aşa că n-avem probleme cu aprovizionarea.

— Dar astea-s nişte jivine murdare şi au să pută să ne mute nasul din loc, s-a pronunţat Byron Jones III. Pe-aici e destulă împuţiciune ca să mai punem o sursă chiar sub baracă. Şi pe urmă şobolanii mai sînt şi purtători de ciumă!

— Poate că ăla e un tip special de şobolan, cum sînt doar anume ţînţari care răspîndesc malaria, a spus Dino

cu speranță în glas, plimbîndu-și în jur ochișorii negri, vicleni.

— Șobolanii pot fi purtători de ciumă, așa este, a dat din umeri King. Pot transmite și o sumedenie de boli umane. Dar astea n-au nici o însemnătate. Sîntem pe cale să facem avere, iar voi, nepricopsiților, nu faceți decît să căutați chichițe ! Asta-i contrar spiritului american !

— Dar chestia aia cu ciuma... Cum naiba știm dacă sînt curați sau nu ? a întrebat îngrețoșat Miller.

Împăratul a rîs.

— L-am întrebat pe Vexley despre asta, iar el ne-a spus, citez „Aflați voi destul de curînd. Veți fi morți cu toții". Am încheiat citatul. La urmă urmei, e ca și cum ai crește găini. Dacă rînești bine și le dai de mîncare, cresc de mai mare dragul. Nici un motiv de îngrijorare !

Au discutat astfel despre crescătorie, despre pericolele pe care le comportă și avantajele sale potențiale — erau cu toții capabili să-i aprecieze perspectivele, cu condiția să nu fie ei cei care consumă produsele — și au mai vorbit și despre problemele pe care le ridică organizarea unei asemenea afaceri de anvergură. Atunci s-a ivit în baracă și Kurt ; avea în brațe o pătură în care se zbătea ceva.

— Am mai prins unul, a anunțat el încruntat.

— Cum de-ai reușit ?

— Așa bine. Cît ați pălăvrăgit voi aici, eu am făcut treabă. E femelă, a precizat Kurt, scuipînd într-o parte.

— Cum știi asta ?

— M-am uitat. Am văzut destui șobolani în marina comercială ca să pot să-mi dau seama. Iar celălalt e mascul. M-am uitat eu și la el.

S-au băgat cu toții sub baracă să-l vadă pe Kurt cum o depune pe Eva în țarcul din capătul tranșeei. Cei doi șobo-

lani s-au încîrligat de îndată cu atîta violenţă încît oamenii abia s-au ţinut să nu izbucnească în urale. Prima serie era deja pe drum. S-a stabilit prin vot să-l numească pe Kurt şef peste crescătorie, iar Kurt a primit fericit. În felul acesta ştia că-şi va căpăta şi el partea de cîştig. Sigur că are să aibă grijă de şobolani. Mîncarea e mîncare. Kurt ştia acum că, dacă îi e dat cuiva să supravieţuiască din adunătura asta, el va rămîne în viaţă.

11

Douăzeci şi două de zile mai tîrziu, Eva a fătat. În cuşca de alături, Adam trăgea de plasa de sîrmă, rîvnind să-şi înfigă colţii în hrana vie. Aproape că izbutise, dar Tex a descoperit la timp spărtura. Eva îşi alăpta puii. Erau printre ei Cain şi Abel, Grey şi Alliluha, Beulah şi Mabel, Junt şi Prinţesa, Prinţesa cea Mică, Mabel Grasa, Junt Grasul şi Beulah Grasa. Botezarea masculilor era lucru uşor. Dar nici unul dintre militari nu vroia ca femelelor să le fie atribuite numele iubitelor, surorilor sau mamelor lor. Chiar şi numele soacrelor erau pentru unii o legătură cu trecutul, o evocare. S-au ciondănit vreo trei zile pînă să cadă de acord asupra numelor de Beulah şi Mabel.

Cînd au împlinit cincisprezece zile, puii au fost puşi în cuşti separate. Împăratul, Peter Marlowe, Tex şi Max au lăsat-o pe Eva să se mai dezmeticească pînă la prînz, apoi au dus-o iar la Adam, la împerechere. S-a pus în operă şi a doua serie.

— Peter, a spus surîzător King în momentul în care ieşeau prin trapă înapoi în baracă. A dat norocul peste noi.

Împăratul hotărîse să se facă o trapă în podea pentru că îşi dădea seama că prea multe drumuri la tranşeea de

sub baracă ar putea stîrni curiozitatea celorlalți. Pentru a asigura succesul crescătoriei, era de însemnătate vitală ca operațiunea să fie ținută în secret. Nici măcar Mac și Larkin nu știau nimic despre ea.

— Unde-i tot poporul ? a întrebat Peter Marlowe, închizînd capacul de la beci.

În baracă nu era decît Max, întins în culcușul lui.

— Le-a venit rîndul amărîților să iasă la lucru. Tex e la infirmerie. Restul sînt pe-afară, amușină după prăzi.

— Cred c-am să mă duc și eu. Măcar să am și eu o preocupare.

King a coborît vocea

— Îți ofer eu o preocupare. Mîine seară mergem în sat, a șoptit el, apoi a strigat către Max : Hei, Max, îl știi pe Prouty ? Maiorul ăla australian. La baraca numărul unsprezece.

— Ăla bătrîn ? Îl cunosc.

— Nu-i bătrîn. N-are cum să aibă mai mult de patruzeci de ani.

— Acolo de pe unde sînt eu se zice că unul trecut de patruzeci de ani e mai bătrîn decît bunul Dumnezeu. Eu mai am optsprezece ani pînă să ajung la fel de bătrîn.

— S-ar putea să ai norocul ăsta, l-a încurajat Împăratul. Trage o fugă pînă la Prouty. Îi spui că te-am trimis eu.

— Și ?

— Și nimic. Te duci doar să-i faci o vizită. Dar să ai grijă să nu fie Grey prin preajmă, sau vreuna dintre iscoadele lui.

— Am plecat, a zis cam în silă Max și i-a lăsat singuri. Peter Marlowe era cu ochii la rețeaua de sîrmă ghimpată, scrutînd jungla în direcția mării.

— Începusem să mă întreb dacă nu cumva te-ai răzgîndit.
— Dacă să te iau cu mine ?
— Da.
— N-ai motive să-ți faci griji, Peter, a spus King ; a luat de jos ibricul, i-a turnat o cană de cafea lui Peter Marlowe. Vrei să iei masa cu mine ?
— Nu știu cum naiba îți ies ție toate, a oftat Peter Marlowe. Toată lumea moare de foame, iar tu mă poftești la masă.
—Am niște *katchang idju.*
Împăratul a descuiat cufărul negru, a scos punga de fasole cu bobul mic, verzuliu, i-a dat-o lui Peter Marlowe.
— Vrei să le speli tu ?
În timp ce Peter Marlowe s-a dus la robinet și s-a apucat să spele fasolea, King a deschis o conservă de vacă și a vărsat cu grijă conținutul într-o farfurie.
Peter Marlowe a revenit cu fasolea. Era bine spălată, nu pluteau nici un fel de cojițe pe suprafața apei. „Bun, și-a zis Împăratul. Lui Peter nu-i nevoie să-i spui ceva de două ori." Iar vasul de aluminiu avea exact cantitatea de apă indicată ; de șase ori înălțimea stratului de boabe.
King a pus vasul pe reșou, a adăugat o lingură de zahăr și două vîrfuri de cuțit de sare. Pe urmă a vărsat înăuntru și o jumătate din carnea conservată.
— E ziua ta azi ? l-a întrebat Peter Marlowe.
— Poftim ?
— *Katchang idju* și conservă la o singură masă ?
— Nu știi tu să trăiești cum trebuie.
Peter Marlowe era vrăjit de aroma și bolboroscala fierturii. Ultimele săptămîni fuseseră cam grele. Descoperirea aparatului de radio a fost o lovitură pentru întregul lagăr. Comandantul japonez al lagărului a decis „cu regret" re-

ducerea rațiilor prizonierilor datorită „recoltelor proaste", astfel că pînă și micile stocuri pentru situații disperate ale unităților s-au epuizat curînd. Ca prin minune, alte repercusiuni n-au mai fost. Decît reducerea cotei de alimente.

În unitatea lui Peter Marlowe, reducerea l-a afectat cel mai rău pe Mac. Scăderea rației și faptul că aparatul de radio atît de bine ascuns în ploști s-a dovedit inutilizabil.

— Fir-ar să fie, a suduit Mac după ce a tot încercat timp de mai multe săptămîni să identifice defecțiunea. Mă canonesc degeaba, băieți. Fără să demontez toată porcăria-asta nu pot face nimic. La vedere, totul pare să fie în regulă. Fără ceva scule și o baterie n-am cum să-i găsesc buba.

Mai apoi Larkin a făcut rost pe undeva de o baterie minusculă, Mac și-a adunat ultimele puteri și a luat-o de la capăt cu testările și verificările pe circuit. Chiar cu o zi înainte, în timp ce testa aparatul, a icnit o dată și și-a pierdut cunoștința, căzînd într-o comă malarică profundă Peter Marlowe și Larkin l-au cărat la infirmerie. L-au depus într-un pat. Doctorul le-a spus că nu e decît o criză de malarie, dar cu o splină ca a lui situația poate deveni foarte periculoasă.

— Ce-i cu tine, Peter ? a întrebat King, băgînd de seamă că Peter Marlowe s-a întristat deodată.

— Nimic, mă gîndeam la Mac.

Ce-i cu el ?

— A trebuit să-l ducem ieri la infirmerie. L-a luat cu friguri.

— Malarie ?

— În principal.

— Cum adică ?

— Are ceva febră, e drept. Dar nu ăsta-i necazul principal. Trece prin momente de gravă depresiune nervoasă. Îşi face griji din cauza... nevestei şi băiatului.

— Toţi ăştia însuraţii au cam aceleaşi necazuri.

— Dar nu în halul lui Mac, a spus trist Peter Marlowe. Vezi tu, chiar în preajma debarcării japonezilor la Singapore, Mac a izbutit să-i îmbarce, pe nevastă-sa şi pe fiu-său, pe un vapor care pleca cu ultimul convoi. Pe urmă, el şi cu subunitatea lui au pornit spre Java într-o joncă de cabotaj. Cînd a ajuns în Java, a auzit că întregul convoi a fost scufundat sau capturat. Nici o dovadă sigură într-un sens sau altul, numai zvonuri. Aşa că nu ştie dacă ai lui au scăpat. Sau dacă au murit. Sau dacă mai sînt în viaţă. Iar dacă mai trăiesc, unde sînt. Băiatul lui era încă foarte mic, n-avea decît patru luni.

— Ei bine, asta înseamnă că puştiul are acum trei ani şi patru luni, a spus cu încredere King. Regula numărul doi : să nu-ţi faci inimă rea atunci cînd tot nu poţi face nimic, a declarat el sentenţios, a scos din cufărul negru borcănaşul cu chinină, a numărat douăzeci de pastile, i le-a dat lui Peter Marlowe. Ia aici. Astea îl lecuiesc de malarie.

— Dar tu ce te faci ?

— Eu am destul. Nici să nu te mai gîndeşti la asta.

— Nu înţeleg de ce eşti atît de darnic. Ne dai de mîncare, medicamente. Şi ce-ţi dăm noi ţie ? Nimic. Nu mai înţeleg.

— Îmi eşti prieten.

— Doamne, dar mă simt nu ştiu cum să primesc atîtea...

— La naiba ! Ia-le şi gata.

King s-a apucat să împartă fiertura. Şapte linguri pentru el, şapte linguri pentru Peter Marlowe. Cam un sfert din mîncare a rămas în gamelă.

Primele trei linguri le-au înfulecat la repezeală pentru a-şi potoli foamea, restul pe îndelete, savurîndu-i gustul.

— Mai vrei un pic ?

King aştepta cu lingura în mînă. „Cît de bine te cunosc eu oare, Peter ? Ştiu că mai poţi să mănînci şi-o tonă. Dar n-ai să vrei. Nici dac-ar fi să mori pentru asta."

— Nu, mulţumesc. Sînt plin. Ca un pepenaş.

„E bine să-ţi cunoşti prietenul, şi-a zis în gînd King. Ca să ştii de ce să te păzeşti." Şi-a mai luat o lingură. Nu pentru că avea poftă. Dar a ghicit că trebuie să facă asta, pentru că altfel Peter Marlowe s-ar fi simţit stingherit. A mestecat în tihnă dumicatul, ce a rămas a pus de-o parte.

— Îmi faci şi mie o ţigară ?

I-a aruncat tabachera cu tutun şi foiţă, s-a întors cu spatele. A pus restul de conservă în restul de fiertură, a amestecat bine. A împărţit totul în două gamele, le-a acoperit, le-a împins mai încolo.

Peter Marlowe i-a întins ţigara gata răsucită.

— Fă-ţi şi tu una, i-a spus King.

— Mulţumesc.

— La naiba, Peter, nu mai aştepta să fii rugat. Na aici, umple-ţi tabachera.

A luat tabachera din mîna lui Peter Marlowe, a umplut-o ochi cu tutun „Trei împăraţi".

— Ce-ai de gînd să faci cu operaţiunea „Trei împăraţi" ? Acum, dacă Tex e la infirmerie ? a întrebat Peter Marlowe.

— Nimic, a suflat fumul King. Am scos cît s-a putut din ideea asta. Acum au prins australienii secretul de fabricaţie şi ne scot de pe piaţă.

— Vai, ce păcat. Cum crezi că l-au aflat ?

King a surîs tainic :

— Oricum, nu era o afacere de durată, o intrată şi-o ieşită.

— Nu pricep.

— Treaba cu o intrată şi-o ieşită ? Faci repede afacerea şi o părăseşti la fel de repede. O investiţie mică, cu profit imediat. Mi-am scos banii după primele două săptămîni.

— Dar spuneai atunci că vor trece luni de zile pînă cînd să-ţi recuperezi banii pe care i-ai băgat.

— A fost un truc comercial. Doar pentru consum extern, pentru cei din afară. Trucul comercial e un fel de păcăleală. Un mod de a-i face pe oameni să creadă ceva anume. Oamenii vor întotdeauna să se aleagă cu ceva pe gratis. Aşa că trebuie să-i faci să creadă că ei sînt cei care te fură, că tu eşti fraierul, iar ei, cumpărătorii, sînt mult mai şmecheri decît tine. De exemplu, afacerea cu „Trei împăraţi". Cei care s-au ocupat cu desfacerea, adică primii cumpărători, au crezut că le sînt dator, că, dacă trag tare în prima lună, ajung tovarăşi la parte cu mine şi rămîn lipiţi la afacere... pe banii mei. Au crezut că sînt atît de nătăfleţ încît să le deschid această posibilitate după prima lună. Numai că eu ştiam că secretul se va afla, iar afacerea nu va dura mult.

— Asta cum ai mai ştiut-o ?

— Simplu. Aşa cum am plănuit de la început. Am vîndut eu secretul.

— Ce-ai făcut ? !

— Ce ai auzit. Le-am dat procesul de producţie în schimbul unor mici informaţii.

— Bine, asta pot să înţeleg. Era al tău, puteai face ce vrei cu el. Dar ce se întîmplă cu cei care făceau treaba şi vindeau producţia de tutun preparat ?

— Ce-i cu ei ?

— Se pare că ai cam profitat de pe urma lor. I-ai făcut să muncească timp de o lună, mai mult sau mai puțin pe gratis, iar apoi le-ai tras preșul de sub picioare.

— Ba deloc. Și-au scos și ei ceva parale din chestia asta. M-au luat de fraier, iar eu m-am arătat doar ceva mai șmecher decît ei, asta-i tot. Așa-i cînd te bagi în afaceri.

King s-a întins pe pat, amuzat de naivitatea lui Peter Marlowe. Acesta a strîns din sprîncene, încercînd să priceapă.

— Cînd începe cineva să-mi vorbească despre afaceri, mă tem că nu mai sînt în stare să pricep mare lucru. Mă simt cam tîmpit.

— Ascultă aici. Așa cum te văd, nu mai trece mult și ai să te tîrguiești mai bine decît oricare dintre ei, a rîs King.

— Mă cam îndoiesc.

— Ai vreo treabă diseară ? Cam la un ceas după apusul soarelui ?

— Nu, de ce ?

— Vrei să traduci pentru mine ?

— Cu plăcere. Cine e, un malaiezian ?

— Un coreean.

— A-a..., s-a încruntat Peter Marlowe, dar și-a revenit de îndată, corectîndu-se. Da, desigur.

Împăratul a observat reținerea lui Peter Marlowe, dar nu i-a păsat prea tare. Oricine are dreptul să-și aibă părerile lui, așa susținea el întotdeauna. Atîta vreme cît aceste păreri nu intră în contradicție cu propriile lui scopuri, totul e-n regulă.

A intrat Max în baracă, s-a lăsat greu pe patul lui.

— Un ceas întreg am tot umblat după amărîtul ăla. Pînă la urmă, l-am găsit la straturile de legume. Cristoase, cu atîta pipiloi cît toarnă ăia acolo ca îngrășămînt, toată pă-

cătoşenia aia de loc trăsneşte ca un lupanar din Harlem * într-o zi de vară.

— Eşti exact tipul de dobitoc care să frecventeze bordelurile din Harlem.

Replica tăioasă şi tonul răstit al lui King l-au făcut să tresară pe Peter Marlowe. Zîmbetul lui Max şi aerul lui de osteneală au dispărut într-o clipită.

— N-am vrut să spun nimic, să ştii. Doar aşa, c-a venit vorba...

— Atunci de ce te iei de Harlem ? Dacă vrei să spui că undeva pute ca-ntr-un bordel, perfect, spune-o. Toate duhnesc la fel. Nu-i nici o diferenţă pentru că unu-i pentru negri şi altul pentru albi.

Împăratul vorbea pe un ton dur, cu o furie abia stăpînită ; i se întinsese pielea pe fălcile încordate, ca o mască.

— Las-o acum. Iartă-mă. N-am vrut să spun nimic rău.

Max uitase că Împăratului îi cam sare ţandăra cînd îi vorbeşte careva de rău pe negri. „Isuse, dacă stai la New York, porţi mereu Harlemul cu tine, indiferent ce părere ai despre el. Sînt şi acolo bordeluri destule, iar o negresă la aşternut nu-i deloc ceva de lepădat, măcar din cînd în cînd. Oricum, şi-a zis el cu amărăciune, al dracului să fiu dacă-mi dau seama de ce-o fi atît de sensibil cînd e vorba de negri."

— Zău că n-am vrut să spun nimica rău, a repetat Max, străduindu-se să nu se uite la mîncarea de pe masă ; simţise mirosul încă înainte de a intra în baracă. Am dat de el şi i-am spus ce mi-ai zis să-i transmit.

— Şi ?

— Păi, ă-ă... mi-a dat ceva pentru tine, s-a bîlbîit Max, trăgînd cu ochiul la Peter Marlowe.

---

* Cartier al săracilor la marginea New York-ului, populat în majoritate de negri.

— Atunci dă-l încoace, ce te tot moşmondeşti ?

Max a rămas acolo, aşteptînd cu răbdare în timp ce Împăratul s-a uitat la ceas pe toate părţile, l-a întors, şi l-a apropiat de ureche.

— Acum ce mai vrei, Max ?

— Nimic. Ă-ă... nu vrei să spăl vasele ?

— Bine. Ia-le şi mişcă-te dracului de-aici.

— Am înţeles.

Max a adunat farfuriile murdare şi a plecat spăsit cu ele, spunîndu-şi în gînd că într-o bună zi, pe toţi dracii, are să-i vină el de hac Împăratului. Peter Marlowe n-a spus nimic. „Ciudat, şi-a zis el. Ciudat şi imprevizibil. King ăsta îşi iese cam uşor din fire. E bine să ai temperament, dar de multe ori poate fi şi periculos. Cînd pleci în misiune de zbor e important să cunoşti valoarea celui care-ţi ţine flancul. Iar într-o misiune în care totul poate depinde doar de-o mică scăpare este înţelept să fii sigur de cel care-ţi ţine spatele."

King a deşurubat cu grijă capacul ceasului. Ceasul era de tip impermeabil, din oţel inoxidabil.

— Aha ! a făcut King. Am bănuit eu.

— Ce ?

— E un fals. Uită-te aici.

Peter Marlowe a examinat ceasul cu atenţie.

— Mie-mi pare că e-n regulă.

— Sigur că aşa pare. Numai că nu este ce s-ar crede c-ar fi. Adică un ceas „Omega". Cutia e bună, dar mecanismul e vechi. Cineva, o secătură, i l-a înlocuit.

Împăratul a înşurubat capacul la loc, a plimbat gînditor ceasul dintr-o mînă în alta.

— Vezi tu, Peter... Exact cum îţi spuneam adineaori. Trebuie să fii mereu cu ochii-n patru. Acum să zicem că-l vînd drept un ceas „Omega", fără să ştiu că e un fals.

Abia atunci pot să intru la apă. Dar atîta timp cît ştiu dinainte, pot să-mi iau şi eu măsuri de siguranţă. Niciodată nu poţi spune c-ai fost îndeajuns de precaut, a spus serios King, apoi a zîmbit. Hai să bem şi cîte-o cafea, că afacerile ne merg strună.

Zîmbetul i s-a şters de pe faţă cînd s-a întors Max cu farfuriile spălate şi le-a pus la locul lor. Max n-a mai spus nimic, doar a dat slugarnic din cap şi a ieşit din baracă.

— Pramatia, a spus King.

Grey nu-şi revenise încă după emoţiile zilei în care Yoshima a găsit aparatul de radio. Mergînd pe poteca strîmbă care ducea la manutanţă, îşi recapitula acum în sinea lui noile îndatoriri pe care i le fixase comandantul lagărului, de faţă cu Yoshima, şi pe care i le explicase apoi mai în amănunt colonelul Smedly-Taylor. Grey ştia că, deşi sub aspect oficial trebuia să pună în aplicare noile instrucţiuni, tot ce i se cerea, de fapt, era să facă pe orbul şi să nu întreprindă nimic. „O, Maică Preacurată, şi-a zis el în gînd. Orice aş face, tot rău iese."

A simţit că-i vine o crampă la stomac. S-a oprit, colica a venit şi a trecut. Nu era dizenterie, doar o diaree iar fierbinţeala care l-a cuprins nu era malarie, ci doar un acces de febră tropicală, o formă mai uşoară, dar şi mai perfidă a bolii care-l scutura din cînd în cînd. Îi era şi tare foame. Nu avea nici un fel de rezerve de mîncare, nici măcar o ultimă cutie de conserve şi nici banii cu care să şi-o cumpere. Trebuia să subziste din raţie, fără nimic în plus, numai că raţiile erau prea mici, mult prea mici.

„Cînd am să scap de aici, şi-a spus el, mă jur pe Dumnezeu că n-are să-mi mai fie foame niciodată. Voi avea o mie de ouă, şi-o tonă de carne, şi zahăr şi cafea, şi ceai, şi peşte... Vom găti toată ziua, Trina şi cu mine, iar atunci

cînd nu gătim vom face dragoste." Dragoste ? Nu, doar altă durere. Scîrba aia de Trina cu mofturile ei : „Sînt prea obosită" sau „Mă doare capul" sau „Pentru numele lui Dumnezeu, iarăşi ?" sau „Bine atunci, înţeleg să-mi fac datoria" sau „Putem face amor acum, dacă tot ţii atît de mult" sau „Nu poţi să mă laşi şi pe mine în pace măcar o dată ?", cînd nu se întîmpla nici măcar atît de des şi de cele mai multe ori el trebuia să se stăpînească şi să sufere, sau „Bine, bine, îndată !" pe un ton enervat, apoi se aprindea lumina, ea se dădea jos din pat şi pleca furioasă la baie „să se pregătească", iar el îi vedea trupul splendid numa. prin străvezimea pînzei subţiri pînă se închidea uşa şi pe urmă aştepta şi iar aştepta pînă se stingea becul de la baie şi ea revenea în dormitor. Dura întotdeauna o veşnicie pînă traversa ea încăperea de la uşă la pat, el nu vedea decît puritatea formelor desăvîrşite prin vălul de mătase, nu simţea decît răceala din ochii ei, nu-i putea suporta privirea şi se ura pentru asta. Pe urmă ea se strecura în pat alături de el, totul se consuma repede şi în tăcere, ea se scula şi se ducea la baie să se spele ca şi cum iubirea lui ar fi mînjit-o, se auzea curgînd apa la nesfîrşit, cînd se întorcea era proaspăt parfumată, iar el se ura din nou, neîmplinit şi mihnit că a avut-o atunci cînd ea nu dorea să i se dea. Mereu a fost aşa. În cele şase luni de viaţă conjugală — din care numai douăzeci şi una de zile împreună, cît a avut permisie — au trecut prin durerea asta de nouă ori. Şi nici măcar o dată n-a reuşit s-o scoată din amorţeală.

O ceruse în căsătorie la o săptămînă după ce se cunoscuseră. De la început s-au ivit obstacole şi animozităţi. Mama ei nu putea să-l sufere pentru că a rîvnit la singura ei fiică tocmai cînd începuse să-şi facă şi ea un rost în viaţă şi pentru că era încă atît de tînără. Nu avea decît optsprezece ani. Părinţii lui i-au spus să mai aştepte, că încă

nu cîştigă destul, că fata nu-i chiar dintr-o familie bună ; el s-a uitat atunci la casa părintească, o clădire dărăpănată într-un şir de o mie de alte clădiri dărăpănate aşezate de-a lungul liniilor de tramvai întortocheate din Streatham, şi a observat că încăperile sînt strîmte, după cum sînt strîmţi la minte şi părinţii lui, oameni din clasa de jos a societăţii, iar iubirea lor e la fel de întortocheată ca şi liniile de tramvai.

O lună mai tîrziu s-au cununat. Grey arăta ferches în uniformă, cu sabia la brîu (închiriată cu ora). Mama Trinei nici nu s-a arătat la ceremonia modestă, oficiată în grabă între două alarme aeriene. Părinţii lui afişau o expresie de dezaprobare, i-au sărutat pe miri mai mult din obligaţie, Trina a izbucnit în plîns, certificatul de căsătorie era ud de lacrimi.

În noaptea aceea Grey a descoperit că Trina nu era fecioară. A, desigur, s-a comportat ca şi cum ar fi fost şi s-a plîns timp de mai multe zile cum că „te rog, iubitule, mă doare încă, mai ai şi tu răbdare". Dar adevărul era că n-a fost fată şi acest lucru l-a durut pe Grey pentru că aşa îi dăduse ea să înţeleagă, de mai multe ori. Dar s-a prefăcut că nu-şi dă seama că ea l-a păcălit.

Ultima dată cînd a văzut-o pe Trina a fost cu şase zile înainte de a se îmbarca. Erau acasă la ei, el stătea culcat în pat, se uita la ea cum se îmbracă.

— V-au spus unde vă trimit ? a întrebat ea.

— Nu.

Ziua fusese destul de neplăcută, se certaseră şi cu o seară înainte, îl chinuia şi atitudinea ei absentă, şi gîndul că azi i se sfîrşeşte permisia.

S-a ridicat din pat, s-a oprit în spatele ei, a prins în palme, cu drag, sînii ei tari, feciorelnici.

— Încetează !

— Trina, nu crezi că...
— Lasă prostiile ! Ştii doar că spectacolul începe la opt şi jumătate.
— Mai e timp destul...
— Pentru Dumnezeu, Robin, termină ! Ai să-mi strici machiajul !
— La naiba cu boiala aia a ta ! Mîine n-am să mai fiu aici.
— Poate că-i mai bine aşa. Nu te porţi frumos, nu eşti bun cu mine.
— Dar cum ai vrea să fiu ? Ce e rău în asta, ca un bărbat să-şi dorească soţia ?
— Nu mai striga, ce Dumnezeu, te aud vecinii.
— La naiba, n-au decît să audă !
S-a apropiat iar de ea, dar Trina i-a trîntit în nas uşa de la baie.
Cînd a revenit în dormitor era rece şi distantă, se parfumase. Îşi pusese sutienul, un furou scurt, chiloţeii, ciorapii erau prinşi într-un portjartier minuscul. A luat de pe spătar rochia de seară, a început să şi-o tragă pe ea.
— Trina...
— Nu.
Stătea acum în faţa ei, îşi simţea genunchii moi, ca de ceară.
— Iartă-mă că... am strigat la tine.
— Nu contează.
S-a aplecat să-i sărute umerii, dar ea s-a ferit.
— Văd că iar ai băut, a strîmbat ea din nas.
Atunci l-a cuprins furia.
— N-am luat decît o înghiţitură, lua-te-ar dracu' să te ia !
Orbit de mînie, i-a sfîşiat rochia, i-a smuls sutienul, a zvîrlit-o de-a curmezişul patului. A rupt mai departe tot ce

avea pe ea, lăsînd-o goală, doar cu resturile de ciorapi zdrențuiți pe picioare. Și în tot acest timp ea a rămas nemișcată, cu privirea țintă în ochii lui.

— O, Doamne, Trina, te iubesc, a gîfîit el neputincios, îndepărtîndu-se de ea, urîndu-se pentru ceea ce a făcut și pentru ceea ce fusese cît pe ce să facă.

Trina și-a adunat de pe jos lucrurile ferfenițite. Ca prin vis, a văzut-o cum se întoarce la oglindă, se așază și începe să-și refacă machiajul, fredonînd încet, la nesfîrșit, aceeași melodie.

Atunci a ieșit, trîntind ușa, s-a dus la el la unitate. A doua zi a încercat să-i telefoneze. N-a răspuns nimeni. Era prea tîrziu să mai revină la Londra, în ciuda rugăminților lui disperate. Unitatea a fost dislocată la Greenock pentru îmbarcare, el i-a tot telefonat, în fiecare zi, la cele mai diferite ore, dar nu răspundea nimeni, n-a primit răspuns nici la telegramele lui deznădăjduite, iar apoi coasta Scoției s-a topit în noapte, iar în noapte nu mai erau decît vaporul și marea, iar lui nu-i mai rămîneau decît lacrimile amare.

Sub soarele arzător al Malayei, pe Grey l-a scuturat un frison. Zece mii de mile depărtare. „N-a fost vina Trinei, și-a zis el șubrezit, dezgustat de sine însuși. Nu ea, ci eu am fost de vină. Eram pornit, prea întărîtat. Poate că e ceva în neregulă cu mine, ceva nervos. Poate că ar trebui să mă duc la doctor. Poate că sînt un obsedat sexual. Trebuie să fie ceva cu mine, nu cu ea. O, Trina, dragostea mea."

— Nu te simți bine, Grey ? l-a întrebat colonelul Jones.

— Ba da, domnule colonel, sînt bine, mulțumesc, și-a revenit Grey, descoperind că se lăsase moale, sprijinit de peretele manutanței. Am avut... m-a luat puțin cu frig.

— Nu arăți prea bine. Stai nițel jos să-ți revii.

— Acum mi-e bine, vă mulțumesc. Cred că... am să iau o gură de apă.

Grey s-a dus la robinet, și-a scos cămașa, și-a băgat capul sub jetul de apă. „Ce timpit, să mă las dus de gînduri în halul ăsta", și-a zis. Dar în ciuda hotărîrii sale, gîndul i se întorcea inexorabil la Trina. „Diseară, la noapte, n-o mai alung, o să visez la ea, și-a promis el. Diseară și în fiecare seară. La naiba, ce rost are să mai încerci să trăiești fără hrană. Fără speranță. Vreau să mor. O, cum aș vrea să mor odată."

Atunci l-a zărit pe Peter Marlowe urcînd coama dealului. Avea în mîini o gamelă americană, o purta cu grijă. De ce ?

— Marlowe ! s-a proțăpit Grey în calea lui.

— Ce naiba vrei și tu ?

— Ce ai acolo ?

— Mîncare.

— Nu-e marfă de contrabandă ?

— Nu te mai lega de mine, Grey.

— Nu mă leg de tine. Omul e judecat după prietenii pe care-i are.

— Vezi-ți de treburile tale.

— Îmi pare rău, dar nu pot, bătrîne. Asta mi-e meseria. Aș dori să văd ce-ai acolo. Te rog.

Peter Marlowe a avut o ezitare. Grey avea dreptul să se uite, avea dreptul să-l și ducă în fața colonelului Smedly-Taylor dacă-l prinde călcînd pe-alături. Iar în buzunar avea douăzeci de pastile de chinină. Nimeni n-avea dreptul să dețină provizii proprii de medicamente. Dacă se dă de gol, atunci va trebui să spună de unde le are, pe urmă va trebui să spună King de unde le are el și, oricum ar fi, Mac are nevoie de ele chiar acum. Așa că a ridicat capacul de la gamelă.

Amestecul de *katchang idju* şi conservă de vacă l-a izbit pe Grey ca o aromă nepămînteană. Simţea că i se întoarce stomacul pe dos, că nu-şi mai poate stăpîni foamea. A înclinat atent gamela ca să vadă dacă nu-i nimic ascuns la fund. Nu era nimic altceva decît carne de vacă şi *katchang idju,* un deliciu.

— De unde ai căpătat asta ?

— Am primit-o.

— El ţi-a dat-o ?

— Da.

— Unde o duci ?

— La infirmerie.

— Pentru cine ?

— Pentru unul dintre americani.

— De cînd face un căpitan de aviaţie, distins cu înalte ordine militare, comisioane pentru un caporal ?

— Du-te dracului !

— Poate c-am să mă duc. Dar înainte de asta am să am grijă ca amîndoi, tu şi cu el, să căpătaţi ce vi se cuvine.

„Uşurel, şi-a zis Peter Marlowe, ia-o uşurel. Dacă-i dai o scatoalcă lui Grey, tot tu dai de belea."

— Ai terminat interogatoriul, Grey ?

— Pentru moment. Dar ţine minte..., s-a apropiat de el Grey, chinuit de mireasma mîncării. Tu şi cu potlogarul acela de ţi-e prieten sînteţi pe listă. Să ştii că n-am uitat chestia aia cu bricheta.

— Nici nu ştiu la ce te referi. N-am făcut nimic împotriva regulamentului.

— Dar într-o zi ai s-o faci, Marlowe. Dacă-ţi vinzi sufletul, tot ai de plătit cîndva.

— Tu nu eşti zdravăn la cap !

— E un escroc, un mincinos şi un hoţ...

— E prietenul meu, Grey. Nu este escroc şi nici hoţ...

— Dar e mincinos.

— Toată lumea minte. Chiar şi tu. Ai spus că nu ştii nimic despre radioul acela. Trebuie să ştii să minţi ca să rămîi în viaţă. Trebuie să ştii să faci o groază de alte lucruri...

— Cum ar fi să pupi în fund un caporal ca să-ţi dea de mîncare ?

Vinişoara de pe fruntea lui Peter Marlowe s-a umflat deodată, s-a făcut ca un şarpe negru, subţire. Dar i-a vorbit încet, pe un ton molatic, îndulcindu-şi veninul din glas

— Ar trebui să-ţi dau o chelfăneală, Grey. Dar nu-i frumos să te iei la bătaie cu inferiorii. Parcă n-ar fi echitabil.

— Să fiu al dracului, Marlowe, dacă..., a început Grey, dar i s-a tăiat răsuflarea ; sufocat de furie, a rămas cu vorbele-n gît.

Peter Marlowe s-a uitat adînc în ochii lui Grey şi în acea clipă şi-a dat seama că a învins. N-a savurat decît o secundă umilirea adversarului, apoi mînia i s-a evaporat dintr-o dată, l-a ocolit pe Grey şi şi-a urmat drumul în susul dealului. N-are rost să prelungeşti o bătălie cîştigată. Nici ăsta n-ar fi un semn de bună creştere.

„Pe Dumnezeu din ceruri, s-a jurat Grey aproape plîngînd Ai să mi-o plăteşti tu ! În genunchi ai să te tîrăşti, cerşindu-mi iertarea. Dar n-am să te iert. Niciodată !"

Mac a luat şase pastile, s-a strîmbat cînd Peter Marlowe l-a ajutat să se salte de pe pernă ca să soarbă din cana cu apă pe care i-o dusese la buze. A înghiţit chinina, s-a lăsat iar pe spate.

— Îți mulțumesc, Peter, a murmurat. Asta mă scoate din criză. Tare-ți mulțumesc, băiete.

A căzut într-un somn adînc, cu obrajii aprinși, splina umflată, gata-gata să crape, iar mintea i-a plecat departe, refugiindu-se în coșmar. Și-a văzut soția și băiețelul plutind între ape în adîncurile oceanului, mîncau peștii din ei, iar ei îl strigau de acolo, din profunzimi. S-a văzut și pe el acolo, în adîncuri, luptîndu-se cu rechinii, dar miinile nu-i erau îndeajuns de puternice și glasul nu-i era îndeajuns de tare, iar rechinii îi smulgeau hălci de carne din trup și tot mai aveau, mereu, de sfîșiat. Rechinii aveau glas și rîsul lor era rîs diavolesc, însă îngerii îi stăteau aproape și-i spuneau întruna : „Grăbește-te, Mac, mai repede, căci curînd va fi prea tîrziu" Iar apoi n-au mai fost rechini, ci doar oameni galbeni cu baionete și dinți de aur, ascuțiți ca niște ace, îl împresurau acum pe el și-ai lui pe fundul mării. Baionete lungi, tăioase ca briciul. „Nu pe ei, pe mine ! țipa el acum. Pe mine, ucideți-mă pe mine !" A privit apoi neputincios cum îi omoară soția și cum îi omoară copilul și pe urmă au pornit spre el, dar îngerii erau tot acolo și-i șopteau în cor „Grăbește-te, Mac, mai repede ! Fugi, fugi, fugi, doar așa poți scăpa" Iar el fugea, deși nu vroia să fugă, fugea de lîngă băiețel și de lîngă soție, fugea prin marea năclăită de sîngele lor, se îneca în acea mare de sînge. Dar el tot fugea și ei îi veneau din urmă, rechinii cu ochii oblici și dinții de aur ca acele, veneau cu puștile și baionetele lor, sfîrtecîndu-l din fugă pînă cînd n-a mai putut alerga. S-a luptat cu ei și s-a rugat de ei, dar ei nu se opreau deloc și l-au prins în cerc. Și atunci Yoshima a înfipt baioneta în el, în adîncul măruntaielor. L-a fulgerat o durere groaznică. Dincolo de închipuire. Yoshima i-a smuls baioneta din trup și simțit cum țîșnește sîn-

gele din el, din rana sfîşiată, de peste tot, pînă şi din porii pielii, pînă cînd nu i-a mai rămas decît sufletul închis într-o găoace. Şi atunci, în sfîrşit, sufletul i s-a avîntat şi a fost una cu sîngele mării. L-a cuprins o mare uşurare, încîntătoare, infinită, bucuria de a se şti mort.

Mac a deschis ochii. Păturile de pe el erau ude de transpiraţie. Nu mai avea febră. Şi-a dat seama că, din nou, e în viaţă.

Peter Marlowe era tot acolo, lîngă pat. În spatele lui, undeva, se aşternea noaptea.

— Salut, băiete.

Şoapta îi era atît de slabă încît Peter Marlowe a trebuit să se aplece spre el ca să-l audă.

— Ţie mai bine, Mac ?

— Mi-e chiar bine, băiete. Aproape că merită să te ia cu friguri cînd e atît de bine după aceea. Acum am să dorm. Mîine să-mi aduci ceva de mîncare.

Mac şi-a lăsat pleoapele şi a adormit. Peter Marlowe a tras păturile de pe el, a şters bine năduşeala de pe găoacea de om.

— De unde să iau nişte pături uscate, Steven ? l-a întrebat el pe sanitarul care tocmai trecea în grabă prin salon.

— Nu ştiu, domnule căpitan.

Steven îl văzuse de mai multe ori pe tînărul acela arătos. I-a plăcut de la început. „Poate că... dar nu, Lloyd ar fi groaznic de gelos. Lasă, într-altă zi. Avem tot timpul."

— Să văd, s-ar putea să vă servesc, domnule căpitan.

Steven s-a dus cu patru paturi mai încolo, a tras păturile de pe cel care zăcea acolo, apoi a îndepărtat cu îndemînare pătura de dedesubt, a venit înapoi.

— Poftiți. Pe astea puteți să le luați.
— Și cu cel de acolo cum rămîne ?
— Acela ? a zîmbit blînd Steven. El nu mai are nevoie de ele. Trebuie să vină acum să-l ia. Sărmanul băiat.
— A, chiar așa ? s-a întors Peter Marlowe spre celălalt pat, însă chipul mortului nu-i era cunoscut. Mulțumesc, a spus el și s-a apucat să-i aranjeze patul lui Mac.
— Un moment, a intervenit Steven. Lăsați-mă pe mine. La asta mă pricep eu mult mai bine.
Steven era foarte mîndru că știe să facă patul fără să-l chinuiască pe pacient.
— Să nu vă faceți griji pentru prietenul dumneavoastră. Mă ocup eu de el și are să-i fie bine, l-a asigurat el pe Peter Marlowe, învelindu-l pe Mac în pături ca pe un copil. Uite-așa, a adăugat el mîndru, mîngîind fruntea bolnavului, apoi a scos o batistă curată, i-a șters urmele de traspirație de pe obraz. În două zile se face bine. Dacă ați putea face rost de ceva mîncare în plus..., a început el, dar, uitîndu-se la Peter Marlowe, s-a oprit, ochii i s-au umplut de lacrimi. Vai ce prostii spun și eu. Dar să nu fiți îngrijorat, găsește Steven ceva pentru el. N-are rost să vă mai frămîntați acum. În seara asta nu mai aveți nimic de făcut. Mai bine mergeți să vă odihniți. Gata, duceți-vă, fiți băiat cuminte.
Mut de uimire, Peter Marlowe s-a lăsat condus afară din salon. Steven i-a mai zîmbit o dată, i-a urat noapte bună și s-a întors înăuntru.

Din întuneric, Peter Marlowe l-a urmărit pe Steven cum dezmiardă o frunte încinsă de febră, cum ia în palmă o mînă tremurîndă de malaric, cum alungă spiritele rele ale nopții și liniștește un bolnav năpădit de vise urîte, cum netezește un așternut, cum îl ajută pe unul să bea și pe altul să vomite, murmurînd tot timpul un cîntec

de leagăn gingaş şi tandru. Cînd a ajuns la patul numărul patru, Steven s-a oprit, s-a uitat lung la cadavru. I-a îndreptat picioarele şi i-a aşezat mîinile cruce pe piept, apoi şi-a scos halatul şi a acoperit mortul cu un gest de binecuvîntare. Trupul mlădios şi picioarele zvelte ale lui Steven aveau o lucire mată în penumbra din încăpere.

— Săracul băiat, a şoptit el rotindu-şi privirea ca într-un cavou. Sărmanii băieţi. Ah, sărmanii mei băieţi...

Şi a plîns atunci pentru ei, pentru toţi.

Peter Marlowe s-a întors şi a pornit prin noapte cuprins de milă, ruşinat de faptul că n-avusese cîndva pentru Steven decît un sentiment de dezgust.

12

În vreme ce se apropia de baraca americanilor, Peter Marlowe era copleşit de îndoieli. Îi părea rău acum că se învoise atît de uşor să traducă pentru King şi, în acelaşi timp, era supărat pe el însuşi pentru că nu-i făcea plăcere să se ţină de cuvînt. „Aşa prieten eşti tu, s-a certat el în gînd, după toate cîte a făcut pentru tine ?“

Golul din stomac i s-a accentuat. „La fel ca atunci cînd pleci într-o misiune de zbor, şi-a zis. Nu, nu-i chiar la fel. Mai degrabă ca atunci cînd te cheamă directorul la cancelarie. Cînd pleci în misiune durerea este aceeaşi, dar se amestecă totodată cu un fel de plăcere. Cum e şi cu expediţia pînă-n sat. Parcă-ţi ia inima avînt. Să-ţi asumi riscul ăsta doar din spirit de aventură... sau, ca să fim drepţi, pentru mîncarea sau pentru fata care s-ar putea afla acolo.“

Pentru a mia oară s-a întrebat de ce se duce King în sat, ce are el de făcut acolo. Dar ar fi fost nepoliticos să-l

întrebe şi, oricum, dacă mai are puţină răbdare, tot va afla curind. Acesta era un alt motiv pentru care îl plăcea pe King. Faptul că nu spunea mai nimic despre treburile lui şi îşi păstra gîndurile pentru el. „Asta-i stilul englezesc, şi-a spus mulţumit Peter Marlowe. Laşi de la tine doar cîte puţin şi numai uneori, cînd ai chef s-o faci. Cine eşti şi ce eşti te priveşte... pînă în momentul cînd îţi vine să-ţi împărtăşeşti gîndurile cu un prieten. Iar un prieten nu întreabă nicodată. Ori te deschizi singur, ori nu te mai deschizi deloc. Cum ar fi povestea cu satul. Doamne, dar asta arată ce părere are el despre mine, dacă se deschide chiar aşa. Să te trezeşti spunînd fără ocolişuri nu vrei să vii cu mine data viitoare cînd mă duc acolo ?"

Peter Marlowe ştia că asta-i nebunie curată. Să te duci în sat, adică. Dar acum poate că nu-i mai părea chiar o nebunie. Acum avea un motiv real. Un motiv important. Să încerce să facă rost de piesa lipsă pentru repararea radioului... sau poate să găsească un aparat de radio, unul întreg. Asta da. Pentru asta merită să rişti.

Dar în acelaşi timp ştia că ar fi mers şi numai pentru că a fost poftit să meargă, pentru un presupus blid de mîncare. pentru o presupusă femeie.

A dat cu ochii de King, ca o umbră în dosul barăcii ; stătea de vorbă cu altă umbră. Se ţineau foarte aproape unul de celălalt, nu se auzea ce-şi vorbesc. Erau atît de absorbiţi în discuţie încît Peter Marlowe s-a hotărît să treacă pe lîngă ei, a început să urce treptele, arătîndu-se în geana de lumină ce răzbătea din baracă.

— Hei, Peter, l-a strigat King.

Peter Marlowe s-a oprit.

— Vin şi eu îndată, Peter, a spus King, apoi s-a întors iar spre cel cu care stătea de vorbă. Cred că-i mai bine

să aşteptaţi aici, domnule maior. De îndată ce soseşte vă dau cu un semn.

— Mulţumesc, a spus pe un ton stingherit celălalt, un tip mai mărunţel.

— Luaţi de-aici nişte tutun.

Maiorul Prouty nu s-a lăsat rugat de două ori, pe urmă s-a retras în întuneric, fără însă să-l piardă din ochi pe Împărat.

— Mi-a fost dor de tine, amice, i-a zis King lui Peter Marlowe, dîndu-i în joacă un pumn între coaste. Cum îi merge lui Mac ?

— Mai bine, mulţumesc.

Peter Marlowe nu-şi dorea decît să iasă mai iute din lumină. „Fir-ar să fie, şi-a zis în gînd. Mă simt stînjenit că am fost văzut cu prietenul meu. Iar asta-i rău. Foarte rău."

Dar nu putea să nu simtă privirea maiorului aţintită asupra lor şi nici nu şi-a putut reţine tresărirea cînd King i-a spus :

— Haide odată. Nu mai e mult şi-avem o treabă de făcut !

Grey s-a dus la ascunzătoare pentru orice eventualitate, să vadă dacă n-are cumva vreun mesaj. Bileţelul era acolo : „Ceasul maiorului Prouty. Astă seară. Marlowe şi cu el".

Grey a aruncat cutia goală în şanţ cu acelaşi gest neglijent cu care o ridicase de jos. S-a sculat apoi în picioare, s-a întins şi a pornit încet spre baraca numărul şaisprezece. Însă în tot acest timp mintea îi lucra cu viteza unui calculator.

Marlowe şi Împăratul. Vor fi amîndoi în „prăvălia" din spatele barăcii americanilor. Prouty. Care dintre ei ?

Maior ! O fi cel de la artilerie ? Sau australianul ? „Haide, Grey, s-a certat el în gînd, unde ți-e fișierul mintal de care ești atît de mîndru ?“ A, da ! Baraca numărul unsprezece. Un tip scund. Genist. Australian.

Are vreo legătură cu Larkin ? Nu. Din cîte se știe, nu. Australian deci. Atunci de ce nu face tranzacția prin speculantul australian, Tiny Timsen ? De ce Împăratul ? Poate că afacerea e prea importantă ca să se poată ocupa Timsen de ea. Sau poate că-i vorba de un lucru de furat... mai degrabă așa, căci altfel Prouty ar fi folosit canalele australiene obișnuite. Probabil că asta e.

Grey s-a uitat la ceas. A făcut-o instinctiv, cu toate că nu mai avea ceas de trei ani de zile, cu toate că nu avea nevoie de ceas ca să marcheze scurgerea timpului sau să ghicească cît e ora, chiar și noaptea. Ca și toți ceilalți, se pricepea să măsoare vremea, atît cît e necesar să știi.

„E încă prea devreme, și-a zis. Mai durează ceva pînă la schimbarea gărzii.“ Iar cînd se va petrece aceasta, va putea să-l vadă de la el din baracă pe gardianul solitar cum traversează lagărul și urcă drumul prin fața barăcii spre corpul de gardă. Cine o fi ? Dar ce contează ? Are să afle cît de curînd. E mai prudent să aștepte și să-i pîndească pînă la momentul potrivit, apoi să-i ia prin surprindere. Însă cu băgare de seamă. Politicos. Totul e să-i prindă împreună : gardianul cu Împăratul și cu Marlowe. Cel mai bine e să-i vadă cînd schimbă marfa sau cînd îi dă King banii lui Prouty. Pe urmă să-i raporteze colonelului Smedly-Taylor : „Aseară am fost de față cînd s-a făcut un schimb de bani“, sau poate și mai bine : „I-am văzut pe caporalul

american şi pe căpitanul Marlowe, DFC *, din baraca numărul şaisprezece, cu un gardian coreean. Am motive să cred că maiorul Prouty, din trupele de geniu, este implicat în afacere şi a pus la dispoziţie un ceas spre vînzare."

Asta trebuie să le pună capac la toate. Regulamentul, şi-a zis el încîntat, spune cît se poate de limpede şi lămurit : „Nici un fel de comerţ cu gardienii !" Prinşi asupra faptului. Pe urmă, clar, se întruneşte curtea marţială.

Pentru început curtea marţială. „Apoi la arest, în micuţa mea carceră. Fără porţii în plus şi fără *katchang idju* cu conservă de vacă. Fără nimic altceva. Doar cuşca, puşi în cuşcă aşa cum sînteţi, ca nişte şobolani. Iar mai încolo vi se va da drumul, încrîncenaţi şi plini de ură. Omul la supărare, se ştie, mai face şi greşeli. Iar data viitoare s-ar putea ca Yoshima să fie pe fază. Mai bine să-i lăsăm pe japonezi să-şi facă ei treaba... nu-i frumos să le dai o mînă de ajutor. Dar în cazul ăsta parcă mai treacă-meargă. Sau nu ? Poate numai aşa, o mică sugestie ?"

„Ţi-o plătesc eu ţie, Peter Marlowe, blestematule ! Poate că mai devreme decît am sperat. Iar răzbunarea împotriva ta şi a pungaşului ăluilalt îmi va fi dulce ca mierea."

Împăratul s-a uitat la ceas. Patru minute trecute de nouă. E timpul. De un lucru eşti sigur cînd ai de-a face cu cei din armata japoneză : ştii întotdeauna exact, la minut, ce urmează să facă, odată stabilit programul, aşa rămînea — stabilit.

---

* *Distinguished Flying Cross* — înaltă distincţie militară britanică.

S-au auzit pași. Torusumi a dat colțul barăcii, s-a băgat repede sub copertina de la șopron. Împăratul s-a ridicat să-l întîmpine. Peter Marlowe, care era și el acolo, în cort, s-a sculat în picioare cam fără chef, înjurîndu-se în gînd.

Torusumi era o figură printre gardieni. Avea o faimă rea. Periculos și imprevizibil. Față de ceilalți, care erau parcă fără chip, el avea o fizionomie distinctă. Era în lagăr de mai bine de un an. Îi plăcea să-i pună pe prizonieri la munci grele, să-i țină în soare, să zbiere la ei, să-i lovească cu piciorul cînd îl apucau năbădăile.

— *Tabe*, i-a zîmbit frumos King. Fumăm una ? i-a oferit el tabachera cu tutun crud de Java.

Torusumi și-a arătat cu mîndrie dinții de aur, i-a dat arma lui Peter Marlowe, a luat loc. A scos un pachet de „Kooa", i l-a întins lui King, acesta a acceptat o țigară. Pe urmă coreeanul s-a uitat la Peter Marlowe.

— Prieten *ichi-bon*, l-a lămurit Împăratul.

Torusumi a mormăit ceva, și-a arătat iar dinții, a supt din buze, i-a oferit și lui o țigară.

Peter Marlowe a ezitat.

— Ia-o, Peter, i-a spus King.

Peter Marlowe s-a supus, s-a așezat și el la masă.

— Spune-i, a zis Împăratul către Peter Marlowe, că e binevenit.

— Prietenul meu spune că ești binevenit printre noi și mare îi este plăcerea că te afli aici.

— O, mulțumesc, mulțumesc. Are oare valorosul meu prieten ceva pentru mine ?

— Întreabă dacă ai ceva pentru el.

— Spune-i exact ce zic eu, Peter. Cuvînt cu cuvînt.

— Trebuie s-o întorc pe limba lor. Nu se poate traduce chiar exact.

— Okay, doar să fie precis ce-am spus... şi nu te grăbi.

Împăratul i-a întins gardianului ceasul. Peter Marlowe a observat cu surprindere că e ca şi nou, proaspăt lustruit, cu lentila schimbată, băgat într-o cutiuţă frumoasă din piele de căprioară.

— Spune-i aşa un tip pe care-l ştiu eu vrea să-l vîndă. Dar cere cam scump şi poate că nu-i exact ce-i trebuie.

Pînă şi Peter Marlowe a băgat de seamă lucirea de lăcomie din ochii coreeanului cînd acesta a scos ceasul din cutiuţă şi l-a dus la ureche, apoi a mormăit ceva nedesluşit, cam într-o doară, şi l-a pus înapoi pe masă.

Peter Marlowe a tradus răspunsul coreeanului

— Nu se întîmplă să ai şi altceva ? Îmi pare rău să spun că ceasurile „Omega" nu prea sînt la căutare acum în Singapore. Vorbeşti malaieza excepţional de bine, domnule, a adăugat Torusumi către Peter Marlowe, trăgînd politicos aerul printre dinţi.

— Îţi mulţumesc, i-a răspuns îmbufnat Peter Marlowe,

— Ce-a spus, Peter ?

— Doar că vorbesc bine malaieza, asta-i tot.

— A ! Bine, spune-i atunci că-mi pare rău, dar asta-i tot ce am.

Împăratul a aşteptat să i se traducă vorbele, a zîmbit, dat din umeri, a luat ceasul de pe masă, l-a pus în cutiuţă, a vîrît cutiuţa la loc în buzunar, s-a ridicat în picioare.

— *Salamat !*

Torusumi şi-a mai arătat o dată dinţii, pe urmă i-a făcut semn Împăratului să ia loc.

— Adevărul este că n-am nevoie de ceasul acesta, i s-a adresat el lui King. Dar pentru că îmi eşti bun prie-

ten și ți-ai dat atîta osteneală, aș dori totuși să mă interesez cît vrea pe el proprietarul acestui ceas lipsit de valoare ?

— Trei mii de dolari, a răspuns Împăratul. Regret că prețul este exagerat.

— Cu adevărat exagerat. Proprietarul are o ceva boală la cap. Eu sînt om sărac, nu sînt decît un gardian, dar pentru că am mai făcut afaceri în trecut și vreau să-ți fac o favoare, am să-i ofer trei sute de dolari.

— Regret. Nu îndrăznesc. Am auzit că mai sînt și alți cumpărători care ar plăti un preț mai rezonabil prin alți mijlocitori. Sînt de-o părere cu tine că ești om sărac și nu trebuie să arunci banii pe un ceas atît de neînsemnat. Desigur, ceasurile „Omega" nu valorează prea mulți bani, dar din considerație pentru proprietar vei înțelege că ar fi o insultă să-i oferi cu mult mai puțin decît face un ceas de mîna a doua.

— Adevărat ai spus. Poate că ar trebui să măresc prețul, pentru că pînă și un om sărac își are onoarea lui și este un lucru onorabil să încerci a mai ușura suferința omului în aceste vremuri de restriște. Patru sute.

— Îți mulțumesc pentru grija pe care o porți cunoștinței mele. Dar ceasul acesta fiind „Omega" și dat fiind faptul că prețul la marca „Omega" a căzut mult sub nivelul acceptat anterior, este evident că s-a ivit un motiv mult mai important ca tu să nu mai vrei să faci afaceri cu mine. Un om de onoare ține mereu la onoarea sa, așa că...

— Sînt și eu om de onoare. N-am dorința să-ți zdruncin reputația și nici să pun la îndoială reputația cunoștinței tale care se întîmplă a fi posesorul ceasului. Poate că totuși trebuie să-mi risc propria reputație și să încerc să-i conving pe mizerabilii aceia de negustori chinezi

cu care sînt silit să am de-a face să dea un preț cinstit măcar o dată în toată existența lor nenorocită. Sînt convins că vei fi de acord că cinci sute este maximul de preț cinstit și onorabil pînă la care se poate merge pentru un ceas „Omega“, chiar înainte de scăderea valorii lui pe piață.

— Adevărat, prietene. Dar am un gînd pentru dumneata. S-ar prea putea ca prețurile la ceasurile „Omega“ să nu fi căzut chiar așa de la nivelul lor *ichi-bon*. Poate că zgîrciobii aceia de chinezi vor să facă greșeala de a profita de pe urma unui om de onoare. Chiar săptămîna trecută a venit la mine un alt prieten coreean și a cumpărat un ceas cam la fel, plătind trei mii de dolari pe el. Eu ți l-am oferit dumitale numai datorită prieteniei și încrederii noastre îndelungate care s-au înfiripat pe temeiul unor legături de durată.

— Oare e adevărat ce-mi spui ?

Înfuriat, Torusumi a scuipat cu năduf pe jos, iar Peter Marlowe s-a pregătit să primească lovitura care urma întotdeauna după asemenea izbucniri.

Împăratul ședea la locul lui, netulburat. „Doamne, și-a spus Peter Marlowe, omul ăsta are nervi de oțel.“ King și-a scuturat în palmă niște resturi de tutun, s-a apucat să-și răsucească o țigară. Văzîndu-l, Torusumi s-a oprit din ocări, a scos iar pachetul de „Kooa“, s-a mai calmat.

— Sînt uluit că mizerabilii aceia de negustori chinezi pentru care îmi risc viața sînt chiar atît de nerușinați. M-a cuprins groaza cînd am auzit ce mi-ai spus dumneata, prietenul meu. Ba mai rău, sînt înspăimîntat. Cînd mă gîndesc acum că au abuzat de încrederea mea... De mai bine de-un an am avut de-a face doar cu un singur

negustor. Iar gîndul că mă înşeală de atîta vreme... Cred c-am să-l omor.

— Mai bine-i să te-arăţi mai şmecher decît el.

— Dar cum ? Mi-aş dori din suflet, prietene, să-mi spui.

— Blestcamă-l cu şfichiul limbii. Spune-i că ai primit informaţii care-i dau în vileag toate potlogăriile. Spune-i că, dacă nu-ţi face un preţ cinstit de-acum înainte — adică preţ cinstit plus douăzeci la sută ca dreaptă despăgubire pentru toate relele pe care ţi le-a făcut în trecut —, atunci abia că s-ar putea să şopteşti ceva la urechea autorităţilor. Şi-atunci oamenii legii îl vor ridica pe el, îi vor lua femeile şi copiii şi pe toţi au să-i mătrăşească spre marea ta bucurie.

— Sfatul tău mi-a mers la inimă. Mă simt fericit la gîndul că am un asemenea prieten. Pentru gîndul bun şi pentru prietenia ce ţi-o port ofer acum cincisprezece sute de dolari. Sînt toţi banii pe care-i am pe lume, plus încă ceva bani pe care mi i-a încredinţat un prieten care zace acum în împuţiciunea aceea de-i zice spital pentru că din desfrîu s-a molipsit de-o boală lumească şi n-are putinţa să-şi mai scoată şi el un cîştig.

Împăratul s-a aplecat să plesnească puzderia de ţînţari care i se aciuiseră pe glezne. „Aşa parcă mai merge. băiete, şi-a zis el în gînd. Ia să vedem. Două mii ar fi cam mult. O mie opt sute e okay. O mie cinci sute nu-i rău."

— Împăratul te roagă să-l aştepţi puţin, a tradus Peter Marlowe. Trebuie să-l consulte şi pe nefericitul acela care şi-a pus în gînd să-ţi vîndă dumitale marfa la un preţ necuviincios.

King a încălecat fereastra şi a trecut în lungul barăcii, verificînd din mers posturile de pază. Max era la locul

lui. Dino în josul potecii, pe o latură. Byron Jones III în partea cealaltă.

L-a găsit pe maiorul Prouty, scăldat de sudori reci, în umbra barăcii de alături.

— Îmi pare rău, domnule maior, nu prea merge, a șoptit Împăratul, făcînd o mutră amărîtă. Tipul nu se-ndură deloc.

Neliniștea maiorului Prouty a sporit considerabil. Trebuia neapărat să vîndă obiectul. „O, Doamne, și-a zis în sinea lui, ăsta mi-o fi norocul ? Cum-necum, trebuie să scot niște bani."

— A făcut vreo ofertă ?

— Maximum ce pot scoate de la el ar fi cam patru sute.

— Patru sute ! Doar știe toată lumea că un ceas „Omega" face cel puțin două mii.

— Mă tem că asta-i doar o poveste, domnule maior. El, ce mai... pare să fi intrat la bănuială. Zice că nu-i chiar „Omega"

— Dar îi lipsește-o doagă ! Sigur că este „Omega"

— Regret, domnule maior, i-a răspuns Împăratul, puțin înțepat. N-am făcut decît să vă relatez...

— E vina mea, caporale. N-am vrut să te jignesc. Păcătoșii ăștia galbeni sînt toți la fel.

„Acum ce mă fac ? se întreba Prouty Dacă nu vînd ceasul prin King, nu-l mai vindem niciodată. Unitatea are nevoie de banii ăștia, iar toate strădaniile noastre vor fi fost în zadar. Ce naiba ne facem ?"

Prouty a stat puțin pe gînduri.

— Vezi ce poți face, caporale. Nu pot să-l dau cu mai puțin de o mie două sute. Pur și simplu nu pot.

— Vedeți, domnule maior... Nu cred că pot face mare lucru, dar am să mai încerc.

— Uite-aşa parcă mai merge. Contez pe dumneata. Nu mi-aş fi permis să las atîta la preţ, dar vezi şi dumneata ce prost stăm cu mîncarea. Ştii bine care-i situaţia.

— Da, domnule maior, s-a învoit politicos Împăratul. Am să încerc, dar mă tem că nu pot forţa nota prea tare. Mi-a spus că misiţii chinezi nu mai cumpără orice, ca pe vremuri. Dar am să fac tot ce pot.

De cum l-a luat la ochi pe Torusumi care păşea alene prin incinta lagărului, Grey a ştiut că în curînd îi va sosi momentul. De mult aşteptase el clipa aceasta. S-a ridicat şi a ieşit din baracă, potrivindu-şi banderola şi îndreptîndu-şi bereta. N-avea nevoie de alt martor, cuvîntul lui era suficient. Această operaţiune avea să o ducă singur la bun sfîrşit.

Inima parcă-i bătea mai tare de plăcere. Aşa i se întîmpla întotdeauna înainte de a aresta un delincvent. A traversat şirul de barăci, a coborît treptele pînă în drumul principal. Aceasta era calea mai ocolită. A ales-o anume pentru că ştia că Împăratul îşi postează oamenii de pază de fiecare dată cînd are de încheiat o afacere. Dar acum le cunoştea posturile. Şi mai ştia că există un loc de trecere prin acest cîmp de mine format din oamenii lui King.

— Grey !

A întors capul. Colonelul Samson se apropia de el.

— Domnule colonel ?

— A, Grey, mă bucur să te văd. Cum îţi mai merge ?

— Bine, mulţumesc, domnule colonel, a răspuns Grey, surprins că este salutat cu atîta prietenie.

Deşi era cam grăbit, întîlnirea îi făcea totuşi plăcere. Colonelul Samson deţinea un loc anume în viitorul

lui Grey, aşa cum şi-l vedea el. Samson era el ofiţer superior, dar dintre cei care au putere reală. Lucrase la Ministerul de Război. Avea şi relaţii. Un om ca acesta i-ar putea fi de mare folos... mai tîrziu. Făcuse parte din Statul Major pentru Orientul Îndepărtat, deţinînd o funcţie vag definită, dar foarte importantă, ceva legat de secţia „G“ *, după cît se pare. Îi cunoştea pe toţi generalii şi povestea cum îi invita pe vremuri să petreacă la el, la „reşedinţa de la ţară“ din Dorset, ce vînători nobiliare, petreceri în aer liber şi baluri cîmpeneşti organiza el acolo. Un om ca Samson ar putea compensa, eventual, lacunele din cariera militară a lui Grey. Şi din condiţia sa socială.

— Aş vrea să stau de vorbă cu dumneata, Grey, a început Samson. Am o idee la care poate că merită să te mai gîndeşti. Ştii că lucrez la alcătuirea unei istorii oficiale a campaniei din zonă. Desigur, a adăugat el surîzînd, nu este încă „oficială“, dar, cine ştie, poate că va fi într-o bună zi. Generalul Sonny Wilkinson conduce echipa de cercetare din cadrul Ministerului de Război, ăsta-i lucru cunoscut, şi sînt convins că pe Sonny îl va interesa şi o versiune de la faţa locului. Mă întreb dacă nu te-ar amuza să verificăm anumite detalii pentru această lucrare. Mai ales în legătură cu regimentul dumitale. Ce zici ?

„Dacă m-ar amuza ? şi-a spus Grey. Ah, ce mi-ar place. Aş da orice pentru asta. Dar nu acum.“

— Mi-ar place chiar foarte mult, domnule colonel. Sînt măgulit că v-aţi gîndit că părerile mele ar putea prezenta un oarecare interes. V-ar conveni să mă primiţi mîine ? În cursul dimineţii.

---

* *General Staff Branch* — sectorul operativ de informaţii (engl.).

— A-a.... s-a posomorît Samson. Sperasem să putem discuta un pic chiar acum. Bine atunci, poate altă dată. Te mai anunţ eu....

Instinctiv, Grey şi-a dat seama că, dacă pierde acum ocazia, n-o va mai avea niciodată. Pînă atunci Samson nici nu prea-l băgase în seamă. „Poate că..., se chinuia în sinea lui Grey, poate să-i spun acum cîteva lucruri care să-l intereseze cu adevărat şi să-mi rămînă totuşi destul timp ca să pun mîna pe ei. Uneori încheierea unei afaceri durează ore întregi. Merită riscul !"

— Vă servesc bucuros şi acum, dacă doriţi, domnule colonel. Dar nu prea mult timp, dacă nu vă supăraţi. Mă cam doare capul. Dacă nu vă deranjează, aş putea rămîne doar cîteva minute.

— Bun ! a exclamat fericit colonelul Samson, luîndu-l la braţ pe Grey şi conducîndu-l înapoi, spre barăci. Ştii, Grey, regimentul tău a fost una dintre unităţile mele preferate. A luptat excelent. Dumneata ai fost citat într-un ordin de zi, nu-i aşa ? Parcă la Kota Bharu ?

— Nu, domnule colonel.

„Doamne, am bănuit eu că are să înceapă tocmai cu asta", şi-a zis în gînd Grey, apoi a continuat

— N-a mai fost timp să se înainteze propunerile de decorare. De fapt, să spun drept, nici n-am meritat-o mai mult decît alţii.

Credea şi el în adevărul spuselor sale. Mulţi au fost cei care şi-au cîştigat atunci pe drept ordinul „Victoria Cross" * şi n-au mai primit nici măcar o citaţie. Un capitol închis.

— Nu se ştie niciodată, Grey, a remarcat Samson. După război s-ar putea să revedem o mulţime de lucruri.

* Cea mai înaltă distincţie militară britanică, acordată pentru fapte de arme excepţionale.

L-a poftit pe Grey să ia loc.

— Ei, spune-mi acum care era situaţia pe frontul de luptă al regimentului atunci cînd ai sosit la Singapore ?

— Cu regret trebuie să-l anunţ pe bunul meu prieten, a tradus Peter Marlowe cuvintele Împăratului, că nefericitul proprietar al acestui ceas mi-a rîs în faţă. Mi-a spus că preţul cel mai coborît pe care l-ar putea accepta este de două mii şase sute de dolari. Mi-e chiar foarte ruşine să ţi-o spun, dar pentru că îmi eşti prieten sînt obligat să-ţi relatez exact cum a fost.

Torusumi s-a întristat vizibil. Prin Peter Marlowe, a vorbit apoi cu King despre vreme şi despre lipsa de alimente, Torusumi le-a arătat o poză veche, ferfeniţită pe la colţuri, a nevestei şi celor trei copilaşi, le-a povestit cîte ceva despre viaţa lui într-un sătuc din apropiere de Seul, cum îşi cîştiga el existenţa din munca pămîntului, deşi făcuse cîţiva ani de facultate, cît de tare ura el războiul. Le-a mai spus că nu poate să-i sufere pe japonezi, că toţi coreenii îi urăsc pe asupritorii japonezi. Coreenii nu sînt nici măcar primiţi în armata japoneză, s-a plîns el apoi. Sînt priviţi drept cetăţeni de mîna a doua, n-au şi ei un cuvînt de spus în nici o problemă şi pot fi urgisiţi după bunul plac al celui din urmă japonez.

Au stat aşa de vorbă, pe îndelete, pînă cînd Torusumi s-a ridicat în picioare. Şi-a luat arma înapoi din mîna lui Peter Marlowe, care o ţinuse tot timpul, obsedat de gîndul că e încărcată şi cît de lesne i-ar fi fost să-l ucidă. Da, dar pentru ce ? Iar după aceea ?...

— Am să-i mai spun un singur lucru prietenului meu pentru că nu-mi place să-l las cu mîna goală şi fără nici un cîştig în seara asta împuţită şi am să-l rog să se mai sfătuiască încă o dată cu lăcomitul proprietar al acestui ceas de nimic. Douăzeci şi una de sute !

— Cu tot respectul, trebuie să-i reamintesc prietenului meu că mizerabilul proprietar, care se întîmplă să fie colonel și, ca atare, un om care nu prea știe de glumă, a spus că nu se învoiește la mai puțin de douăzeci și șase de sute. Știu bine că dumneata nu-mi dorești să mă scuipe în obraz.

— Adevărat. Cu toată stima de rigoare, aș sugera însă că ai putea măcar să-i dai posibilitatea să refuze o ultimă ofertă, pe care o fac cu adevărat numai din prietenie și rămîn eu însumi fără nici un cîștig. Și poate că astfel va avea și el prilejul să-și răscumpere grosolănia.

— Am să încerc, dar numai pentru că îmi ești prieten.

Împăratul l-a lăsat pe Peter Marlowe singur cu coreeanul. Timpul se scurgea parcă mai încet în așteptare. Peter Marlowe a trebuit să asculte iar povestea lui Torusumi, cum a fost el luat cu japca în armată și cîtă scîrbă îi era de război.

Într-un tîrziu, a apărut și King prin deschizătura ferestrei.

— Tipul e un porc, un desfrînat lipsit de onoare. M-a scuipat în obraz și mi-a zis c-are să împrăștie vestea că nu-s bun de nimic în afaceri, că mă bagă la carceră dacă nu-i scot măcar douăzeci și patru de sute...

Torusumi s-a înfuriat rău, s-a pus să înjure și să amenințe. King ședea impasibil, dar în gînd își tot zicea: „Doamne, mi-am cam pierdut flerul, de data asta am forțat nota." Iar Peter Marlowe își spunea: „Cristoase, ce naiba am căutat eu să mă bag în toată povestea asta?"

— Douăzeci și două de sute, a mormăit Torusumi.

Împăratul a ridicat din umeri neputincios, învins.

— Spune-i că s-a făcut, a îngăimat el către Peter Marlowe. E prea tare pentru mine. Spune-i că sînt nevoit să renunț la amărîtul ăla de comision ca să acopăr dife-

renţa. Nemernicul ăla n-o să-mi primească nici un sfanţ mai puţin. De unde dracu' să mai scot şi eu un cîştig de-aici ?

— Dumneata eşti un om de fier, a tradus Peter Marlowe vorbele lui King. Am să-i spun netrebnicului de proprietar, care e şi colonel, că-şi va primi preţul, dar pentru asta trebuie să renunţ la comision pentru a acoperi diferenţa dintre preţul oferit de domnia ta şi preţul pe care mizerabilul este dispus să-l accepte. Dar cum să mai ies şi eu cu un cîştig ? Negoţul e o treabă onorabilă, dar chiar şi între prieteni trebuie să iasă cu un ceva profit pentru ambele părţi.

— Pentru că eşti prietenul meu, am să mai pun o sută. În felul acesta îţi mai speli din ruşine, iar data viitoare te vei feri să te mai încurci cu asemenea clienţi lacomi şi hrăpăreţi.

— Îţi mulţumesc din suflet. Recunosc că eşti mai dibaci decît mine.

Împăratul i-a înmînat gardianului ceasul în cutiuţa din piele de căprioară, s-a apucat să numere teancul gros de bancnote falsificate. Douăzeci şi două de sute aşezate frumos grămadă. Pe urmă Torusumi i-a dat şi suta suplimentară. Zîmbind. Izbutise să-l întreacă în iscusinţă pe Împărat, a cărui faimă în afaceri era bine cunoscută în rîndul gardienilor. Va putea vinde uşor un ceas „Omega" cu cel puţin cinci mii de dolari. Hai să zicem, la limită, cu trei mii cinci sute. Nu era un cîştig prea rău pentru o singură zi de lucru.

Torusumi le-a lăsat pachetul început de „Kooa" şi încă unul plin drept compensaţie pentru proasta afacere făcută de Împărat. „La urma urmei, şi-a zis el, mai avem înainte un război lung, iar afacerile merg bine. Iar dacă războiul se scurtează... oricum ar fi, Împăratul poate fi un aliat folositor."

— Te-ai descurcat de minune, Peter.

— La un moment dat am crezut că-l lovește damblaua.

— Și eu la fel. Simte-te ca acasă, mă întorc într-o clipită.

Impăratul l-a găsit pe Prouty în același loc. I-a dat cele nouă sute de dolari, suma pe care nefericitul de maior o acceptase cu chiu, cu vai, și-a încasat comisionul de nouăzeci de dolari.

— E tot mai greu pe zi ce trece, l-a consolat King.

..Mie-mi spui, ticălosule ? și-a zis în sinea lui Prouty Și totuși, opt sute zece e un preț chiar frumușel pentru un ceas care nu-i «Omega» decît cu numele", a rîs el în gînd, bucuros că a reușit să-l tragă pe sfoară pe Împărat.

— Sînt groaznic de dezamăgit, caporale. E ultimul lucru pe care-l mai aveam.

În sinea lui era însă încîntat „Ia să vedem. În două săptămîni de muncă izbutim noi să mai facem încă unul la fel. Timsen, australianul, va putea să se ocupe de vînzarea următoare.

În clipa aceea Prouty a dat cu ochii de Grey. A luat-o la picior pe dată, s-a topit în întunericul dintre barăci, s-a făcut nevăzut. Dintr-un salt, King s-a aruncat pe fereastra barăcii americane, și-a făcut loc la măsuța de pocher, i-a șoptit lui Peter Marlowe

— Ia niște cărți în mînă că ne ia naiba !

Cei doi cărora le luaseră locurile s-au așezat calmi în postură de chibiți, urmărindu-l pe Împărat cum împarte teancul de bani ca să fie cîte o grămadă bună în fața fiecărui jucător, iar în clipa următoare Grey era în ușă.

Nu i-a dat nimeni nici o atenție pînă în momentul cînd Împăratul a ridicat capul și a rostit cu o voce plăcută

— Bună seara. Domnule locotenent.

— Bună seara, a răspuns Grey.

Îi şiroia sudoarea pe faţă.

— Cam mulţi bani la un loc, a observat el.

„Maică Precistă, îşi zicea în gînd, n-am văzut în viaţa mea atîta bănet. Chiar aşa, grămadă. Cîte n-aş putea face măcar cu o părticică..."

— Ne place să ne-ncercăm norocul, domn' locotenent.

Grey s-a reîntors în noapte. „Arză-l-ar focul pe Sámson !"

Au mai jucat cîteva mîini, pînă s-a dat semnalul că nu mai e nici un pericol. Pe urmă Împăratul a adunat iar banii, i-a dat fiecăruia cîte zece dolari ; ei au mulţumit în cor. I-a dat lui Dino tot cîte zece pentru oamenii care au făcut de pază pe-afară, i-a făcut un semn din cap lui Peter ; s-au dus amîndoi în partea cealaltă a barăcii, la culcuşul lui.

— Acum parc-am merita şi noi o cafeluţă.

Împăratul se simţea cam obosit. Resimţea încordarea luptei din care a ieşit învingător. S-a întins pe pat. Peter Marlowe s-a apucat să prepare cafeaua.

— Am senzaţia că nu ţi-am prea purtat noroc, a spus încet Peter Marlowe.

— Ce-ai zis ?

— Treaba cu ceasul. N-a mers prea bine, nu-i aşa ?

Împăratul s-a chircit de rîs.

— Exact cum am plănuit. Ia aici, a spus el, a scos din buzunar o sută zece dolari, i-a întins teancul lui Peter Marlowe. Îmi rămîi dator cu doi marafeţi.

— Doi dolari ? s-a mirat Peter Marlowe, uitîndu-se la bani. Şi ăştia pentru ce sînt ?

— Comisionul tău.

— Dar pentru ce ?

— La naiba, doar n-ai să crezi că te-am pus la muncă pe veresie. Drept cine mă iei ?

— Ţi-am spus că te-ajut bucuros. Nu mi se cuvine nimic doar pentru faptul că am tradus.

— Zău că nu eşti zdravăn. O sută opt marafeţi... asta-i exact zece la sută. Nu-s bani de pomană. Sînt ai tăi. I-ai cîştigat cinstit.

— Ba tu nu eşti întreg la cap. Cum Dumnezeu pot eu să cîştig o sută opt dolari dintr-o vînzare de două mii două sute de dolari, atunci cînd ăsta a fost preţul total, fără nici un profit ? Nici prin gînd nu-mi trece să iau banii pe care ţi i-a dat ţie.

— Ai nevoie de ei ? Tu sau Mac, sau Larkin ?

— Sigur că am. Dar nu-i drept. Şi nici nu prea pricep de ce tocmai o sută opt dolari.

— Peter, zău dacă ştiu cum ai reuşit să supravieţuieşti în lumea asta, a noastră. Fii atent aici, îţi explic eu cum de vine treaba. Din afacerea asta eu am scos o mie optzeci de marafeţi. Zece la sută face o sută opt dolari. O sută zece minus doi face o sută opt. Eu ţi-am dat o sută zece. Va să zică îmi datorezi doi.

— Dar cum dracu' ai cîştigat atît atunci cînd...

— Hai să-ţi spun. Lecţia numărul unu în afaceri : cumperi ieftin şi vinzi scump, dacă poţi. De pildă astă seară...

Plin de satisfacţie, Împăratul i-a explicat cum a izbutit să-l tragă pe sfoară pe Prouty. Cînd a terminat, Peter Marlowe a rămas tăcut multă vreme, apoi a spus :

— Mi se pare... cum să spun ?... îmi pare cam necinstit.

— Nu-i nimic necinstit în treaba asta, Peter. Orice negustorie se bazează pe teoria că trebuie să vinzi mai scump decît cumperi, căci altfel dai din buzunar.

— Asta da, înţeleg. Dar în cazul ăsta partea ta de cîştig nu e totuşi puţin cam mare ?

— Pe naiba, mare ! Ştiam cu toţii că ceasul e contrafăcut. Toţi, cu excepţia lui Torusumi. Sper că nu te deranjează că l-am şmecherit pe ăsta ? Deşi are să-şi scoată şi el banii de la chinezi cu un profit frumuşel.

— Asta nu, nu mă deranjează.

— Bun ! Hai să luăm cazul lui Prouty. El avea de vînzare un fals. Poate că l-a furat, dracu' mai ştie, că eu n-am de unde. Dar a căpătat un preţ slăbuţ pentru că nu ştie să se tocmească. Dacă ar fi avut tăria să-şi ia ceasul înapoi şi să plece cu el, atunci l-aş fi oprit şi aş mai fi săltat preţul. Ar fi putut să mă păcălească el pe mine. Lui nu-i pasă nici cît negru sub unghie dacă se-ncurcă treaba. E lucru ştiut că eu îmi apăr clienţii, asta face parte din înţelegere. Aşa că Prouty e în siguranţă — şi ştie asta — în vreme ce eu pot să intru oricînd la apă.

— Şi ce te faci cînd Torusumi află cum stau lucrurile şi nu mai vrea să aibă de a face cu tine ?

— Ba are să vrea, a zîmbit larg Împăratul cu o veselie de-a dreptul molipsitoare. Vine el înapoi, dar nu ca să zbiere la mine. Pe naiba, dac-ar face una ca asta, s-ar da el de ruşine. N-are să recunoască niciodată că l-am şmecherit, n-are el curajul ăsta. Ştie că ajunge de rîsul lumii dacă m-apuc eu să ciripesc. Are să vină el înapoi, asta-i sigur, dar numai cu gîndul să mă pungăşească el data viitoare.

Şi-a aprins o ţigară, i-a dat una şi lui Peter Marlowe.

— Prin urmare, a continuat el voios, Prouty s-a ales cu nouă sute, minus comisionul meu de zece la sută. Cam puţintel, dar nu-i nedrept pentru că — să nu uităm — tu şi cu mine ne-am asumat toate riscurile. Să

trecem acum la cheltuielile noastre. Am avut de plătit o sută de marafeţi pentru curăţirea şi lustruirea ceasului, i-am schimbat şi lentila. Douăzeci pentru Max, care era la curent cu toată treaba, cîte zece de căciulă pentru cei patru care au stat de pază şi alţi şaizeci pentru băieţii care ne-au ţinut tira la pocher. Asta face în total o mie o sută douăzeci. Scădem o mie o sută douăzeci din două mii două sute şi rămînem cu o mie optzeci de dolari, bani curaţi. Zece la sută din asta face o sută opt. Foarte simplu.

Lui Peter Marlowe îi vîjîia capul. Atîtea cifre, atîţia bani, atîtea emoţii. Adineaori mai stăteau de vorbă cu un coreean, iar în clipa următoare se trezeşte că i se pun în mînă o sută zece — mai precis o sută opt — dolari, aşa, ca nimica. „Dumnezeule, şi-a zis înfierbîntîndu-se deodată. Asta înseamnă peste douăzeci de nuci de cocos ori o grămadă de ouă. Mac ! Acum putem să-i facem rost de ceva mîncare. Ouă, dacă-i luăm ouă, scapă !“

Deodată l-a auzit vorbind pe taică-său, l-a auzit atît de limpede de parcă s-ar afla chiar acolo, lîngă el. Parcă-l şi vedea, cu umerii drepţi, bine legat, în uniforma lui de ofiţer de marină. „Ascultă, băiete. Există pe lume un lucru care se numeşte onoare. Dacă ai de-a face cu un om, spune-i adevărul şi atunci îţi va spune şi el neapărat adevărul, iar dacă nu, înseamnă că nu are onoare. Apără-ţi prietenul aşa cum te aştepţi să te apere şi el pe tine. Iar dacă ai de a face cu un om fără onoare, nu te însoţi cu el, căci te va mînji şi pe tine. Ţine minte, există oameni de onoare şi oameni spurcaţi. Există bani cinstiţi şi bani spurcaţi.“ „Dar aceştia nu sînt bani murdari, s-a auzit Peter răspunzîndu-i. După cum mi-a explicat

King, nu sînt. Ceilalți l-au luat drept fraier. Iar el a fost mai șmecher decît ei." „Adevărat. Dar nu e cinstit să vinzi un obiect care aparține altcuiva și să-i spui că prețul este mult mai mic decît cel adevărat." „Da, dar..." „Nu există nici un dar, fiule. E adevărat că sînt diferite grade ale onoarei, dar omul nu se poate conduce decît după un singur cod. Faci ce vrei. Numai tu poți să hotărăști. Există lucruri pe care omul trebuie să le decidă singur. Uneori trebuie să te mlădiezi după împrejurări. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, păzește-te pe tine și păstrează-ți cugetul curat — căci nimeni altcineva nu o va face în locul tău — și să mai știi că o hotărîre greșită la momentul potrivit te poate distruge mult mai sigur decît o lovitură de glonț !"

Peter Marlowe a cîntărit banii în mînă, gîndindu-se cîte ar putea să facă cu banii ăștia. El, Mac și Larkin Cu cît se gîndea mai mult, cu atît balanța atîrna mai greu într-o parte. Pe drept, banii aparțineau lui Prouty și unității sale. Poate că era ultimul lucru pe care-l mai aveau pe lume. Poate că din cauza banilor furați Prouty și cei din unitatea lui — nu cunoștea pe nici unul dintre ei — vor muri. Și aceasta numai din cauza lăcomiei lui De partea cealaltă atîrna greu soarta lui Mac. „El are nevoie de banii ăștia acum, imediat. Ca și Larkin. Ca și mine. Da, și eu. nici pe mine nu mă pierd din vedere." Și-a amintit de vorbele lui King „Ăștia nu-s bani de pomană." Dar el tot primise pomeni. De mai multe ori. „Ce să fac, Doamne, ce să fac ?" Dar Dumnezeu nu-i dădea răspuns.

— Mulțumesc. Îți mulțumesc pentru bani.

Peter Marlowe a băgat repede banii în buzunar. Parcă simțea că-i frig mîna.

— N-ai de ce să-mi mulțumești. I-ai cîștigat. Sînt ai tăi. Ai muncit pentru ei. Eu nu ți-am dat nimic.

King era plin de voioșie, iar bucuria lui a înăbușit repulsia lui Peter Marlowe față de sine însuși.

— Ei, gata, a spus Împăratul. Trebuie să sărbătorim primul tîrg pe care l-am făcut împreună. Cu mintea mea și malaieza ta ne-om croi noi un drum în viață !

Și s-a apucat să prăjească niște ouă.

În timpul mesei King i-a povestit lui Peter Marlowe cum i-a trimis pe băieți să cumpere stocuri suplimentare de alimente atunci cînd a aflat că Yoshima a descoperit aparatul de radio.

— În viața asta trebuie să-ți asumi și riscuri, Peter, băiete. Asta-i lucru sigur. Mi-am dat seama că japonezii au să ne facă viața amară pentru o vreme. Dar numai pentru cei care nu sînt în stare să ghicească dincotro bate vîntul. Uită-te la Tex. Nenorocitul n-avea bani să-și cumpere nici măcar un amărît de ou. Uită-te la tine, la Larkin. Dacă n-aș fi fost eu, Mac ar fi tot în suferință, sărmanul de el. Sigur, sînt bucuros să dau o mînă de ajutor. Cum e-atunci cînd îmi ajut prietenii. Omul trebuie să-și ajute prietenii, altfel nici n-are rost să mai trăiești pe lume.

— Cred că ai dreptate, l-a îngînat Peter Marlowe, spunîndu-și în sinea lui că e groaznic să gîndești în felul acesta.

Îl duruseră vorbele lui King pentru că nu-și dădea seama cît de simplu funcționează mintea americanului în anumite privințe, la fel de simplu ca și mintea unui englez. Americanul este mîndru de capacitatea sa de a

scoate bani din piatră seacă, şi pe bună dreptate. Englezii, cei de felul lui Peter Marlowe, sînt mîndri să se lase omorîţi de dragul drapelului. Şi pe bună dreptate.

L-a văzut pe King privind pe fereastră şi i-a surprins licărul din ochi. I-a urmărit privirea şi a zărit un om care urca poteca. În momentul în care omul a intrat în zona de lumină Peter Marlowe l-a recunoscut. Colonelul Samson.

Văzîndu-l pe Împărat, Samson i-a făcut un semn amical cu mîna.

— Bună seara, caporale, i-a spus el din mers, zîmbind.

King a numărat nouăzeci de dolari, i-a dat banii lui Peter Marlowe.

— Fă-mi un serviciu, Peter. Mai pune şi tu zece şi dă-i tipului ăstuia.

— Lui Samson ? Colonelului Samson ?

— Sigur. Îl găseşti la colţul închisorii, în partea dincoace.

— Să-i dau lui banii ? Aşa, pur şi simplu ? Şi ce să-i spun ?

— Îi zici că sînt de la mine.

„Dumnezeule, s-a întrebat uluit Peter Marlowe, l-a cumpărat şi pe Samson ? Nu se poate ! Nu pot face una ca asta. Eşti prietenul meu, dar nu pot să mă duc la un ditai colonelul şi să-i spun: ia aici o sută de marafeţi de la Împărat. Nu pot !"

Împăratul i-a ghicit gîndurile. „Ah, Peter, prietene, şi-a zis, ce copil poţi tu să fii uneori. Dacă-i aşa, să te ia dracul !" Dar şi-a alungat gîndul şi s-a înjurat în sinea lui. Peter era singurul om din lagăr pe care şi-a dorit vre-

odată să-l aibă prieten, singurul de care avea cu adevărat nevoie. Așa că s-a hotărît să-l învețe să vadă lucrurile așa cum sînt. „N-are să-ți fie ușor, Peter, băiete, s-ar putea să te și doară — și încă tare —, dar am să te învăț, chiar dacă se frînge ceva în tine. Ai să înveți să supraviețuiești și ai să fii partenerul meu, orice-ar fi !"

— Peter, sînt momente în care trebuie să ai încredere în mine. N-am să te las niciodată de izbeliște. Cît timp îmi ești prieten, încrede-te-n mine. Dacă nu vrei să fii prieten cu mine, e-n regulă. Dar eu aș vrea să fim prieteni.

Peter Marlowe și-a dat seama că sosise un alt moment al adevărului. Ori are încredere și ia banii, ori îi lasă acolo și pleacă.

Viața omului e mereu la o încrucișare de drumuri. Și nu numai viața lui, dacă e să fie om pînă la capăt. Mai sînt în joc și alte vieți.

Știa că, pornind pe una dintre căi, pune în cumpănă viața lui Mac și a lui Larkin, precum și viața lui însuși, căci fără sprijinul Împăratului ar fi la fel de lipsiți de apărare ca și toți ceilalți prizonieri din lagăr ; fără Împărat nu va mai ajunge în sat, deoarece își dădea seama că nu va putea risca de unul singur, chiar dacă miza este aparatul de radio. Cealaltă cale punea în pericol o tradiție, năruia un trecut. Samson era o forță în armata regulată, aparținea unei caste, avea situație și avere, iar Peter Marlowe era născut să fie ofițer — la fel ca tatăl său înaintea lui, la fel ca fiul său după el — și o asemenea acuzație nu poate fi nicicînd uitată. Iar dacă Samson s-a vîndut, atunci tot în ce fusese învățat să creadă nu mai avea nici o valoare.

Cu o ciudată detaşare, Peter Marlowe s-a văzut cum ia banii, dispare în noapte, urcă poteca, îl găseşte pe colonelul Samson şi-l aude şoptind

— A, salut, tu eşti Marlowe, nu-i aşa ?

S-a văzut înmînîndu-i banii.

— Mi-a spus Împăratul să vă dau asta.

A văzut lucirea de lăcomie din ochii urduroşi ai lui Samson cînd acesta a numărat banii şi i-a vîrît sub centura pantalonilor scurţi, ponosiţi.

— Mulţumeşte-i din partea mea, l-a auzit şoptind pe Samson. Şi mai spune-i că l-am ţinut în loc pe Grey vreme de-o oră. Mai mult n-am putut. A fost suficient, nu-i aşa ?

— A fost, dar la limită, s-a auzit spunînd. Data viitoare să-l ţii mai mult sau să trimiţi vorbă, dobitocule !

— L-am ţinut de vorbă cît s-a putut. Spune-i Împăratului că-mi pare rău. Spune-i că regret foarte tare şi că n-o să se mai întîmple. Promit. Ascultă, Marlowe, ştii şi tu cum e cîteodată. Se ivesc anumite dificultăţi...

— Am să-i spun că vă cereţi scuze.

— Da, da, neapărat. Mulţumesc, iţi mulţumesc, Marlowe. Să ştii că te invidiez, Marlowe. Faptul că eşti atît de aproape de Împărat... Ai avut noroc.

Peter Marlowe s-a întors la baraca americanilor. Împăratul i-a mulţumit, i-a mai mulţumit şi el încă o dată Împăratului şi s-a mistuit în noapte.

A găsit un mic promontoriu deasupra reţelei de sîrmă ghimpată, şi-a dorit să fie iar într-un „Spitfire", să se înalţe spre cer, singur, sus, sus, tot mai sus, acolo unde

nu sînt oameni de nimic (aşa cum e acum el), unde viaţa e uşor de trăit, unde poţi să-i vorbeşti lui Dumnezeu, fără să-ţi crape obrazul de ruşine.

13

Peter Marlowe zăcea în patul lui, încă pe jumătate adormit. În jurul lui oamenii începeau să se trezească, se ridicau din culcuşuri, se duceau să-şi facă nevoile, se pregăteau să meargă la lucru, ieşeau şi intrau în baracă. Mike se apucase deja să-şi răsucească mustăţile de peste treizeci şi cinci de centimetri de la un vîrf la altul ; jurase că nu şi le taie pînă la eliberare. Barstairs stătea deja în cap, într-un exerciţiu de yoga, Phil Mint se scobea în nas, partida de bridge începuse deja, Raylins îşi începuse vocalizele, Myner făcea deja game pe claviatura închipuită dintr-o scîndură, capelanul Grover se străduia deja să îmbărbăteze pe toată lumea, iar Thomas înjura deja că iar întîrzie ăştia cu dejunul.

Deasupra lui Peter Marlowe, Ewart, care ocupa cuşeta de sus, s-a trezit şi el, suspinînd, şi-a atîrnat picioarele peste marginea patului.

— *Mahlu* să-i fie şi nopţii ăsteia !

— Te-ai zvîrcolit ca toţi dracii.

Peter Marlowe îi mai spusese acelaşi lucru de multe ori, pentru că Ewart avea un somn foarte agitat.

— Iartă-mă şi tu.

Ewart îşi cerea întotdeauna scuze. Şi-a dat drumul jos greoi, duduind. El n-avea ce căuta la Changi. Locul lui era la cinci mile mai încolo, în lagărul pentru civili,

unde îi erau soția și întreaga familie... cine știe, poate că mai erau acolo. Nu fusese permisă niciodată vreo legătură între cele două lagăre.

— Hai să pîrlim patul după ce ne spălăm, a propus el, căscînd.

Ewart era scund, negricios și cusurgiu.

— Că bine zici.

— Nici nu-mi vine să cred că l-am pîrlit acum trei zile. Tu cum ai dormit ?

— Ca de obicei.

Peter Marlowe știa însă că nimic nu va mai fi ca de obicei, mai ales acum, după ce a luat banii, după întîlnirea cu Samson.

Oamenii se așezau deja la coadă, nerăbdători, pentru micul dejun cînd cei doi și-au cărat patul metalic afară din baracă. Au săltat patul de sus, i-au scos picioarele din locașurile care-l fixau de patul de jos. Pe urmă au adunat niște coji de nucă de cocos și vreascuri de sub baracă, din porțiunea ce le revenea lor, și au aprins cîte un foc la baza fiecăruia dintre picioare.

Cît timp se încingeau picioarele patului, au luat în mînă frunze de palmier aprinse și le-au ținut sub barele longitudinale și sub rețelele de sîrmă elastică. Curînd pămîntul bătucit de sub pat s-a făcut negru de ploșnițe.

— Ce dracu' faceți voi acolo ? a strigat la ei Phil. Chiar trebuie să ne afumați înainte de masă ?

Era un tip acru, cu pieptul scobit și o claie de păr roșu ca para.

Nu i-au dat nici o atenție. Phil striga mereu la ei, iar ei își pîrleau întotdeauna patul înainte de gustarea de dimineață.

— Pe onoarea mea, Ewart, a zis Peter Marlowe. Îţi vine să crezi că dihăniile astea ar fi în stare să ia patul în spate şi să plece cu el cu tot.

— Azi noapte au fost cît pe ce să mă dea jos din pat. Împuţiciunile dracului !

Cuprins deodată de furie, Ewart s-a apucat să lovească sălbatic în puzderia de ploşniţe.

— Ia-o uşurel, Ewart.

— Nu pot să mă abţin. Mi se încrînceneazá carnea cînd le văd.

Cînd au terminat cu patul, l-au lăsat să se răcească şi s-au pus să curețe saltelele. Asta le-a luat o jumătate de oră. Pe urmă au scuturat şi au dres pologurile. Încă o jumătate de oră.

Cînd au isprăvit şi cu treaba asta, patul se răcise îndeajuns ca să poată pune mîna pe el. L-au suprapus la loc şi l-au cărat înapoi, aşezîndu-i picioarele în patru cutii de conserve goale — bine spălate şi umplute cu apă — cu grijă ca nu cumva picioarele metalice să atingă marginile cutiilor.

— Ce zi e azi. Ewart ? a întrebat distrat Peter Marlowe în timp ce aşteptau să vină masa.

— Duminică.

Pe Peter Marlowe l-a trecut un fior la amintirea unei alte duminici de demult.

Era atunci a doua zi după ce fusese înhăţat de o patrulă japoneză. În duminica aceea se afla într-un spital din Bandung. În duminica aceea japonezii au dat ordin ca toţi pacienţii, prizonieri de război, să-şi ia lucrurile şi să

încoloneze pentru că urmează să fie mutați la un alt spital.

S-au aliniat cu sutele în curtea spitalului. Au rămas acolo numai ofițerii superiori. Pe ei se zicea că-i trimit în Formosa *, așa umbla zvonul. A rămas și generalul, cel mai înalt în grad, singurul care putea umbla prin lagăr și comunica direct cu Sfîntul Duh. Generalul părea întotdeauna îngrijit, avea umerii drepți, iar uniforma îi era mereu udă de scuipăturile învingătorilor.

Peter Marlowe și-a amintit cum își căra salteaua pe străzile Bandungului, sub un cer de cuptor, printre șirurile de băștinași tăcuți, îmbrăcați în veșminte multicolore. La un moment dat, a aruncat salteaua. Prea grea. A căzut de cîteva ori, dar a izbutit să se ridice. Pe urmă s-a deschis ușa închisorii și s-a închis în urma lor. Era destul loc să se culce cu toții în curtea interioară. Însă el și cu alți cîțiva au fost închiși fiecare într-o celulă minusculă. Acolo erau lanțuri fixate în zid și o gaură în podea, care servea de closet, iar în jurul găurii era murdărie adunată de ani de zile. O mînă de paie mucede pe pămîntul gol.

În celula de alături era închis un descreierat, un javanez pe care-l apucase amocul și care omorîse trei femei și doi copii înainte de a pune olandezii mîna pe el. Acum paznicii nu mai erau olandezi. Fuseseră și ei închiși. Tot timpul, zi și noapte, nebunul își zornăia lanțurile și urla ca o fiară.

* Denumire dată în trecut de europeni insulei Taiwan, provincie a Chinei.

În ușa celulei lui Peter Marlowe era o găurice. Stătea culcat pe paie, se uita afară după picioarele celor care treceau pe acolo, asculta cum blestemă prizonierii și cum mor, căci bîntuia și o molimă.

A așteptat așa o veșnicie.

Apoi s-a așternut împăcarea și a gustat apă limpede, nu mai vedea lumea printr-o găurică, era un cer albastru deasupra lui și a simțit răcoarea apei pe față, a simțit cum se spală de murdărie. A deschis ochii și a zărit un chip blînd, numai că era răsturnat, apoi un alt chip, amîndouă senine, și atunci și-a închipuit că a murit cu adevărat.

Erau Mac și Larkin. L-au găsit chiar înainte de a fi scoși din închisoare pentru a fi mutați în alt lagăr. Crezuseră la început că e javanez, ca și dementul de alături, care urla mai departe și-și zornăia lanțurile, pentru că și el tot striga ceva în malaieză și arăta ca un javanez...

— Haide odată, Peter, a repetat Ewart. A venit haleala !

— A, da, mulțumesc.

Peter Marlowe și-a luat gamela.

— Tu nu te simți bine ?

— Ba da, i-a răspuns Peter Marlowe, apoi, după o scurtă pauză E bine să știi că mai trăiești, nu-i așa ?

Pe la mijlocul dimineții știrea s-a răspîndit ca fulgerul prin Changi. Comandantul japonez urmează să restabilească rația obișnuită de orez în lagăr pentru a sărbători o mare victorie navală a japonezilor. Comandantul anunțase că a fost total distrusă o grupare operativă a flotei Statelor Unite, că încercarea de pătrundere în Filipine a

fost, prin urmare, oprită şi că în prezent forţele japoneze se regrupează în vederea invadării insulelor Hawaii.

Zvonuri şi contra-zvonuri. Păreri şi contrapăreri.

— Prostii de-ale lor ! Le-au dat drumul ca să mascheze o înfrîngere.

— N-aş crede. Nu ne-au mărit niciodată porţia cînd au mîncat bătaie.

— Auzi la el ! Porţie mărită ? Nu fac decît să ne dea înapoi ce ne-au luat. Nu, bătrîne. Ascultă-mă pe mine. Ticăloşii ăştia de japonezi fac doar pe nebunii. Ascultă ce-ţi spun eu !

— De unde dracu' ştii tu ceva ce nu ştim noi ? Oi fi avînd vreun radio al tău ?

— Dacă l-aş avea, nu ţi-aş spune ţie. De asta poţi fi sigur ca de mîntuirea sufletului.

— Pentru că a venit vorba, ce se mai ştie despre Daven ?

— Cine ?

— Ăla care avea un radio.

— A, da, îmi amintesc. Dar nu l-am cunoscut. Cum era?

— Un tip pe cinste, din cîte-am auzit. Păcat că l-au dibuit.

— Mi-ar place să-i pun mîna-n gît nemernicului care l-a dat de gol. Pun pariu c-o fi unul de la aviaţie. Sau australian. Puchinoşii ăia şi-ar vinde şi sufletul pe o para chioară.

— Vezi că şi eu sînt australian, ofticosule !

— Ei, lasă, n-o lua aşa. Am glumit.

— Ţi-ai găsit cu ce să glumeşti, poponarule !

— Gata, voi ăia de-acolo, astîmpăraţi-vă ! E-al dracului de cald. Ai să-mi dai careva de-o ţigară ?

— Ia, aici, trage un fum dintr-a mea.

— Măiculiţă, asta te cam zgîrie pe gît.

— Frunze de papaia. Reţetă proprie. Să ştii că se poate fuma, după ce te obişnuieşti.

— Ia uite cine-i acolo !

— Unde ?

— Mai sus, acolo, pe drum. Marlowe !

— Ăsta-i Marlowe ? Măi să fie-al dracului ! Aud că s-a înhăitat cu Împăratul.

— De-aia ţi l-am arătat, tîmpitule. Asta o ştie tot lagărul. Tu pe ce lume trăieşti ?

— Eu n-am nimic cu el. Aş fi făcut şi eu la fel, dacă aveam, cît de cît, o şansă. Spune lumea că Împăratul are bani, inele de aur şi mîncare cît să hrănească o armată-ntreagă.

— Am auzit c-ar fi cam homo. Marlowe ăsta ar fi noua lui fetiţă.

— Aşa o fi.

— O fi pe dracu'. Împăratul nu-i deloc homo, e doar un pungaş sadea.

— Nici eu n-aş zice că-i homo. Dar că-i mare şmecher, asta trebuie să i-o recunoaştem. Mama lui de potlogar !

— O fi sau nu homo, dar eu mi-aş dori să fiu în locul lui Marlowe. Ai auzit că are un teanc întreg de dolari ? Se zice că el şi cu Larkin au cumpărat de curînd nişte ouă şi o găină întreagă.

— Tu nu eşti zdravăn. Nimeni n-are atîta bănet... decît Împăratul. Au ei găinile lor. Probabil că le-a murit o găină, asta-i tot. Îndrugi şi tu la baliverne...

— Ce crezi că are Marlowe în gamela aia ?

— Mîncare. Ce altceva ? Nu trebuie să te ducă mintea prea departe ca să știi că-i mîncare.

Peter Marlowe s-a îndreptat spre infirmerie.

În gamelă avea un piept de pui, un picior și o pulpă. Peter Marlowe și Larkin îl cumpăraseră de la colonelul Foster contra șaizeci de dolari, plus niște tutun și promisiunea de a-i da un ou fertilizat de la Nonya, pe care urmău s-o împerecheze cu Rajah, fiul lui Sunset. Hotărîseră, cu aprobarea lui Mac, să-i mai dea Nonyei o șansă, să n-o taie încă, așa cum merita deoarece nici unul dintre ouăle ei nu prinsese rod pînă atunci. Poate că nu era de vină Nonya, își dăduse cu părerea Mac, poate că-i vina cocoșului ăluia de-l ține colonelul Foster și care nu-i bun de nimic... bate din aripi, țopăie, sare la găini, le calcă și tot degeaba.

Peter Marlowe a stat cu Mac pînă ce acesta a terminat de mîncat tot puiul.

— Tare bun a fost, băiete. Nu m-am mai simțit atît de bine și cu burta plină aproape de cînd mă știu.

— Bine. Să știi că arăți minunat, Mac.

Peter Marlowe i-a povestit cum a făcut rost de bani pentru pui și, la urmă, Mac a zis :

— Ai făcut bine că ai luat banii. Mai mult ca sigur că băiatul ăla, Prouty, ori a furat ceasul, ori l-a falsificat. E urît să-ncerci să vinzi marfă contrafăcută. Ține minte, băiete *caveat emptor* *.

— Atunci cum se face, a întrebat Peter Marlowe, că mă simt atît de vinovat ? Și tu și Larkin spuneți că am

* Cumpărătorul își asumă riscuri (lat.).

procedat bine. Cu toate că am impresia că Larkin nu-i chiar la fel de sigur ca tine...

— Asta-i comerţul, băiete. Larkin e contabil. Nu e un om de afaceri adevărat. Eu însă mai ştiu ce cu ce se mănîncă.

— Ai avut şi tu o amărîtă de plantaţie de arbori de cauciuc. De unde naiba să te pricepi tu la afaceri ? Nu te-ai mişcat ani de zile de pe plantaţia aia !

— Ar fi cazul să-ţi intre-n cap, s-a răţoit la el Mac, şi să ştii că în meseria de plantator cel mai important e să fii şi om de afaceri. În fiece zi ai de-a face cu tamilii sau cu chinezii... iar ăştia-s neam de negustori, nu glumă. Să ştii, băiete, că ei au inventat toate şmecheriile cîte există.

Au stat aşa de vorbă mai multă vreme, iar Peter Marlowe era bucuros că Mac a început iar să reacţioneze la înţepăturile lui. Aproape fără să-şi dea seama, au continuat discuţia în malaieză.

— Ştii, în legătură cu acel lucru care-i făcut din trei lucruri..., a zis într-o doară Peter Marlowe.

Pentru siguranţă, conveniseră să vorbească despre radio numai în parabole.

Mac s-a uitat repede în jur să se convingă şi el că nu trage nimeni cu urechea.

— Adevărat. Ce e cu el ?

— Eşti sigur de ce boală anume suferă ?

— Nu chiar..., dar aproape sigur. Dar de ce mă întrebi tu oare ?

— Pentru că vîntul mi-a adus o şoaptă ce vorbeşte de leacuri care pot vindeca felurite boli.

Mac s-a înseninat la faţă.

— *Wah-lah.* Ai făcut fericit un om bătrîn. In două zile voi părăsi acest loc trist. Atunci mă vei duce la cel ce astfel ţi-a şoptit.

— Nu. Asta nu se poate. Trebuie s-o fac eu însumi. Şi repede.

— N-aş vrea să te pui în pericol, a spus gînditor Mac.

— Vîntul e aducător de speranţă. După cum scrie la Coran, fără speranţă omul nu-i decît un animal.

— Poate că ar fi mai înţelept să aştepţi decît să-ţi cauţi moartea.

— Aş fi aşteptat, dar învăţătura pe care o rîvnesc chiar astăzi trebuie s-o capăt.

— De ce ? a întrebat brusc Mac, trecînd iar pe engleză. De ce azi, Peter ?

Peter Marlowe s-a înjurat în gînd pentru că a căzut în cursa pe care se străduise cu atîta grijă să o evite. Ştia că, dacă-i spune lui Mac despre expediţia plănuită, acesta îşi va ieşi din minţi de îngrijorare. Nu că Mac l-ar fi putut opri, dar îşi dădea seama că ar renunţa dacă Mac şi Larkin i-ar spune să nu se ducă. „Şi-acum ce dracu' mă fac ?" Şi-a amintit atunci de sfatul lui King.

— Azi, mîine, nu contează. Am întrebat şi eu aşa..., a spus el, jucîndu-şi ultimul atu.

S-a ridicat în picioare. Cel mai vechi şiretlic din cîte există.

— Bine atunci, ne vedem mîine, Mac. Poate mai trecem pe-aici şi diseară, Larkin şi cu mine.

— Stai jos, băiete. Numai dacă n-ai altceva de făcut.

— N-am nimic de făcut.

Mac a trecut din nou pe malaieză.

— Adevăr mi-ai grăit tu oare ? Şi cuvîntul „astăzi“ nu înseamnă oare nimic ? Spiritul tatălui meu îmi şopteşte că tinerii cu mintea crudă pot îndrăzni şi acolo unde nici diavolul nu se bagă.

— Stă scris că puţinătatea anilor nu e neapărat tot una cu lipsa de înţelepciune.

Mac s-a uitat lung, întrebător la Peter Marlowe. O fi punînd ceva la cale ? Poate împreună cu Împăratul ? „Oricum, şi-a zis el obosit, Peter e deja prins în chestia asta cu radioul pînă peste cap şi a cărat o treime de aparat cu el tocmai din Java.“

— Simt că te pîndeşte primejdia, a rostit el într-un tîrziu.

— Ursul ştie să le ia viespilor mierea fără să-şi pună blana în pericol. Păianjenul poate umbla în siguranţă pe sub pietre, căci el ştie pe unde să meargă şi ce să caute, i-a surîs calm Peter Marlowe. Nu te teme pentru mine, Om Bătrîn. Eu caut numai pe sub pietre.

Mac a dat din cap mulţumit.

— Cunoşti plosca mea de apă ?

— De bună seamă.

— Cred că s-a îmbolnăvit cînd s-a strecurat o picăturică de ploaie prin cerul ei şi a căzut pe ceva şi acel ceva a putrezit ca un arbore prăbuşit în junglă. Este vorba de un lucru micuţ, ca un şerpişor, subţire ca o rîmă, scurt cît un gîndac.

Mac s-a întins, gemînd, a continuat în engleză

— Mă dor şalele de mor. Fii drăguţ, saltă-mi puţin perna, băiete.

În momentul cînd Peter Marlowe s-a aplecat spre el, Mac s-a ridicat în capul oaselor şi i-a şoptit la ureche

— Condensator de cuplare, trei sute de microfarazi.

— Aşa-i mai bine ? a întrebat Peter Marlowe cînd Mac s-a lăsat la loc pe pernă.

— Perfect, băiete, mult mai bine. Acum ia-o din loc. Toată vorbăria asta prostească m-a cam obosit.

— Las-că ştiu eu că te-ai distrat, păcătos bătrîn.

— Nu chiar aşa de bătrîn, *puki 'mahlu* !

— *Senderis* ! i-a spus Peter Marlowe, ieşind afară, la soare.

Un condensator de cuplare, trei sute de microfarazi, Ce mă-sa o fi aia microfarad ?

Bătea vîntul dinspre garaj, purtînd cu el un miros dulceag de benzină, ulei şi vaselină. S-a aşezat pe călcîie în marginea potecii, pe un petic de iarbă, ca să adulmece mireasma. „Doamne, şi-a zis în gînd, mirosul ăsta de carburanţi îţi trezeşte tot felul de amintiri. Şirurile de avioane de la Gosport, Farnborough şi alte opt aeroporturi, şiruri de «Spitfire» şi «Hurricane». Dar acum n-am să mă gîndesc la ele, mă gîndesc la aparatul de radio."

Şi-a schimbat poziţia, s-a aşezat în postura „lotus", laba piciorului drept pe coapsa stîngă, piciorul stîng pe coapsa dreaptă, mîinile în poală, cu încheieturile alăturate şi degetele îndreptate spre buric. Stătuse aşa de multe ori. Poziţia asta îţi limpezeşte mintea, căci, de îndată ce-ţi trece durerea iniţială, trupul e cuprins de împăcare, iar gîndul se înalţă liber.

Stătea acolo liniştit, iar cei care treceau pe acolo abia dacă-l băgau în seamă. Nu era nimic ciudat să vezi un om care stă astfel în arşiţa soarelui de amiază, ars la faţă ca un tăciune, numai cu un sarong pe el. Nimic neobişnuit. „Acum ştiu ce trebuie să obţin. Văd eu cum. Trebuie

neapărat să existe un radio în satul acela. Satele sînt precum coţofenele, adună tot felul de lucruri", a rîs Peter Marlowe, amintindu-şi de satul lui din Java.

A dat peste el după ce a rătăcit mult prin junglă, istovit, nemaiştiind încotro s-o apuce, mai mult mort decît viu, departe de firicelele drumurilor care împînzeau Java. Fugise la multe mile depărtare, iar data era 11 martie. Trupele din insulă capitulaseră la 8 martie ; era în anul 1942. Timp de trei zile a pribegit prin junglă, pişcat de purici şi de muşte, sfîşiat de spini, supt de lipitori şi udat pînă la piele de ploi. N-a văzut pe nimeni, n-a auzit glas de om de cînd a părăsit aeroportul din nord, baza de avioane de vînătoare de la Bandung. Şi-a părăsit escadrila, sau ce mai rămăsese din ea, şi-a părăsit şi aparatul de zbor, un „Hurricane" Dar înainte de a fugi şi-a transformat avionul ucis — mutilat şi sfîrtecat de schije şi proiectile trasoare — într-un rug funerar. Sînt momente cînd tot ce poţi face este să-ţi incinerezi prietenul.

Cînd a ajuns în marginea satului soarele era la asfinţit. Javanezii care l-au înconjurat se arătau duşmănoşi. Nu s-au atins de el, dar mînia li se citea limpede pe faţă. Se uitau la el în tăcere, nici unul nu s-a mişcat să-i vină în ajutor.

— Puteţi să-mi daţi nişte apă şi ceva de mîncare ? a întrebat el atunci.

Nici un răspuns.

A văzut atunci fîntîna, s-a îndreptat spre ea urmărit de privirile lor încruntate, şi-a potolit setea. Apoi s-a aşezat jos şi a început să aştepte.

Satul era micuţ, bine ascuns. Părea destul de bogat. Casele care încadrau piaţa erau înălţate pe piloni şi erau

făcute din bambus şi împletitură din frunze de palmier. Pe sub clădiri mişunau o mulţime de porci şi de găini. În apropierea unei case mai mari se afla un ţarc în care stăteau cinci bivoli. Toate acestea arătau că nimerise într-un sat înstărit.

După un timp, a fost dus la casa mai-marelui satului. Sătenii l-au urmat în tăcere pe scări, dar n-au intrat în casă. S-au aşezat în pridvor să asculte şi să aştepte ce se hotărăşte.

Şeful satului era bătrîn, arămiu la faţă, smochinit. Şi neprietenos. Casa lui, ca şi toate celelalte, era formată dintr-o singură încăpere mare, împărţită în interior prin pereţi de rogojină.

În centrul porţiunii care servea drept sufragerie, loc de sfat şi de gîndire, trona un scaun de closet din porleţan, nou-nouţ, cu capac. Nu exista nici o ţeavă, closetul era aşezat la loc de cinste, pe un preş frumos, ţesut de mînă. În faţa closetului, pe o rogojină curată, şedea pe vine mai-marele satului. Avea privirea aspră, pătrunzătoare.

— Ce doreşti ? *Tuan !*

În gura lui, cuvîntul *tuan** a sunat ca o învinuire.

— Mi-am dorit doar ceva de mîncare şi o gură de apă, domnule. Şi încă... poate m-aţi lăsa să rămîn aici o vreme, nu mult, numai cît să mă întremez.

— Acum îmi spui „domnule", dar pînă acum trei zile tu şi cu ceilalţi oameni albi ne spuneaţi sălbatici şi scuipaţi asupra noastră.

— Eu n-am spus niciodată despre voi vreo vorbă de ocară. Am fost trimişi aici pentru a încerca să vă apărăm ţara de japonezi.

---

* Domn, în limba malaleză.

— Ei sînt cei care ne-au eliberat de ciuma jugului olandez. Şi tot aşa vom elibera întreg Orientul de sub imperialiştii albi !

— S-ar putea. Dar cred că vei regreta ziua în care au venit aici !

— Să pleci din satul meu ! Du-te împreună cu ceilalţi imperialişti. Du-te înainte de a-i chema eu pe japonezi !

— Astfel stă scris „De vine la tine un străin şi-ţi cere ospitalitate, dă-i-o lui, căci bine fi-vei privit în ochii lui Alah".

Mai-marele satului a rămas uluit. Obrazul arămiu, vesta scurtă *baju*, sarongul multicolor, legătura de stambă din jurul capului se estompau încet în întunericul care se lăsa.

— Ce ştii tu de Coran şi de vorbele Profetului ?

— Slăvit fie numele Lui, a spus Peter Marlowe. Coranul a fost tradus în limba engleză de mulţi ani, spre cunoştinţa oamenilor.

Lupta acum să-şi salveze viaţa. Ştia că, dacă rămîne în sat, s-ar putea să facă rost de o barcă şi să încerce să scape în Australia. Nu prea se pricepea el la navigaţie, dar merita să se încumete. Captivitatea era una cu moartea.

— Eşti şi tu drept-credincios ? l-a întrebat uimit căpetenia satului.

Peter Marlowe a şovăit o clipă. I-ar fi fost uşor să se dea drept mahomedan. În programul lui de pregătire intrase şi studierea Cărţii Sfinte a Islamului. Ofiţerii din armata Maiestăţii sale sînt trimişi în misiune în multe

țări străine. Iar ofițerii din tată-n fiu sînt pregătiți în multe alte domenii, în afară de cursurile obișnuite.'

Știa că, dacă spune da, va fi în siguranță, deoarece cei mai mulți dintre locuitorii din Java se închinau lui Mahomed.

— Nu, nu fac parte dintre cei ce împărtășesc Dreapta Credință, a răspuns el obosit, simțind că i se închid toate drumurile. Sau, cel puțin, nu știu încă. Am fost învățat să cred în Dumnezeu. Părintele meu ne spunea, mie și surorilor mele, că Dumnezeu poartă multe nume. Chiar și creștinii spun că există o Sfîntă Treime, că sînt părți ale dumnezeirii. Nu cred că are vreo însemnătate cum îl numești pe Dumnezeu. Dumnezeu nu s-ar supăra dacă e recunoscut sub numele de Isus sau Alah, Buda sau Iehova, ori chiar Tu! Căci dacă El e cu adevărat Dumnezeu, atunci știe cît de trecătoare ne e viața și cît de puține lucruri sîntem în stare să pătrundem. Cred că Mahomed a fost un om sfînt, un profet al Domnului. Cred că și Isus a fost un om întru Dumnezeu, deoarece Mahomed însuși îl numește în Coran „cel mai neîntinat dintre profeți". Dacă Mahomed este ultimul dintre profeți, așa cum a susținut, asta nu mai știu. Nu cred că noi, muritorii, putem fi siguri de ceva ce ține doar de Dumnezeu. Dar nu cred că Dumnezeu este un bătrîn cu barbă albă, care șade pe un tron de aur undeva, în ceruri. Nu cred că, așa cum a promis Mahomed, drept-credincioșii vor ajunge într-un Paradis, unde vor sta întinși în culcușuri de mătase și vor sorbi nectar, înconjurați de preafrumoase fecioare, sau că Paradisul va fi o grădină cu multă verdeață, cu rîuri limpezi și pomi plini de rod. Nu cred că îngerilor le cresc aripi din spinare.

Se lăsase noaptea peste sat. S-a auzit un scîncet de copil, glasul liniştitor al mamei care-l îndemna iar la somn.

— Într-o zi voi şti cu siguranţă numele cu care să-i vorbesc lui Dumnezeu. Ziua în care am să mor.

S-a aşternut o tăcere grea.

— Cred, a încheiat Peter Marlowe, că ar fi foarte trist să aflu că Dumnezeu nu există.

Căpetenia satului i-a făcut semn să ia loc.

— Poţi rămîne la noi. Dar sînt condiţii de îndeplinit. Ai să juri că vei respecta legea noastră şi vei trăi aidoma cu noi. Vei ieşi la muncile cîmpului şi la alte cîte sînt de făcut, muncă de bărbat. Nici mai mult nici mai puţin decît oricare bărbat din sat. Vei învăţa limba noastră, nu vei vorbi decît limba noastră, te vei îmbrăca la fel ca noi şi-ţi vei vopsi pielea să fii la fel ca noi. Înălţimea şi culoarea ochilor te vor da oricînd de gol că eşti alb, dar, cine ştie, culoarea, îmbrăcămintea şi limba s-ar putea să te apere o vreme ; s-ar putea spune că eşti jumătate javanez, jumătate alb. Nu te vei atinge de nici o femeie de aici fără încuviinţarea mea. Şi mi te vei supune fără crîcnire.

— Mă învoiesc.

— Şi încă ceva. A ascunde un duşman al japonezilor este un lucru de mare pericol. Trebuie să ştii că, atunci cînd va veni vremea să aleg între tine şi ai mei pentru a-mi apăra satul, voi fi întotdeauna de partea satului meu.

— Înţeleg asta. Vă mulţumesc, domnule.

— Jură-mi pe Dumnezeul tău..., a început bătrînul, apoi o umbră de surîs i-a trecut pe faţă, doar o clipă. Jură-mi pe Dumnezeu că te vei supune şi vei împlini aceste condiţii.

— Jur pe Dumnezeu că mă învoiesc şi mă voi supune. Şi nu voi face nimic din ce s-ar putea să vă dăuneze cît timp mă aflu aici.

— Însuşi faptul că te afli aici e un rău pentru noi, fiule, i-a răspuns bătrînul.

După ce Peter Marlowe a mîncat şi a băut pe săturate, căpetenia satului a spus :

— De-acum nu vei mai vorbi englezeşte. Numai malaieza. Chiar din acest moment. Este singurul fel în care poţi învăţa limba repede.

— Bine. Dar mai întîi pot să pun şi eu o întrebare ?

— Da.

— Cum trebuie să înţeleg prezenţa closetului de aici ? Văd că nu e legat la nici o ţeavă...

— Nu-i nimic de înţeles, decît că-mi face plăcere să văd ce mutre fac oaspeţii mei şi să-i aud cum îşi spun în gînd „Măi, ce caraghioslîc să-ţi împodobeşti casa cu aşa ceva !"

Bătrînul a izbucnit în hohote de rîs de-i curgeau lacrimile pe obraji, s-a trezit toată casa, au venit nevestele să-l oblojească, să-l frece pe spinare şi pe burtă, s-au pus şi ele să rîdă cu sughiţuri şi Peter Marlowe în rînd cu ele.

Amintindu-şi, Peter Marlowe a zîmbit şi acum. „Ăsta zic şi eu bărbat, un om şi jumătate ! *Tuan* Abu. Dar astăzi n-am să mă mai gîndesc la satul meu, la prietenii mei din sat sau la N'ai, fata de care mi-au dat voie să mă ating. Astăzi am să mă gîndesc la aparatul de radio şi cum să pun mîna pe condensator, acum trebuie să-mi ascut mintea pentru expediţia de diseară."

Şi-a despletit picioarele din poziţia „lotus", a aşteptat cu răbdare pînă să-i curgă iar sîngele în vine. Îl învăluia mirosul dulceag de benzină purtat de briză. Şi aceeaşi briză îi aducea acum frînturi de glasuri înălţate în psalm. Cîntarea venea dinspre amfiteatru, care astăzi era al anglicanilor. Săptămîna trecută fusese al catolicilor, cu o săptămînă înainte al adventiştilor de ziua-şaptea, cu încă o săptămînă înainte al altei religii, cine mai ştie ? Toleranţa religioasă era o regulă la Changi.

Erau acolo mulţi enoriaşi înghesuiţi pe băncile rudimentare. Unii veniseră pentru că erau credincioşi, alţii pentru că nu erau credincioşi. Unii veniseră doar aşa, ca să facă ceva, alţii pentru că nu aveau nimic altceva de făcut. Astăzi slujba era oficiată de capelanul Drinkwater.

Capelanul Drinkwater avea o voce răsunătoare şi plină. Avea o sinceritate năvalnică, versetele din Biblie prindeau viaţă pe buzele lui, te umpleau de speranţă, te făceau să uiţi de realitatea de la Changi, de faptul că iar ai să te culci pe burta goală.

„Fariseu nenorocit", şi-a zis Peter Marlowe plin de dispreţ faţă de Drinkwater, furat iar de amintiri...

— Hei, Peter, îi şoptise Dave Daven în ziua aceea. Ia uită-te ce-i acolo.

Peter Marlowe l-a văzut pe Drinkwater stînd de vorbă cu un caporal de aviaţie, un tip uscăţiv, pe nume Blodger. Patul lui Drinkwater ocupa un loc privilegiat, chiar lîngă uşa barăcii numărul şaisprezece.

— Asta trebuie să fie noua lui ordonanţă, şi-a dat Daven cu presupusul.

Chiar şi în lagăr se mai păstra cîteodată vechea tradiţie.

— Ce s-a-ntîmplat cu cel pe care-l avea înainte ?

— Lyles ? Mi-a spus un băiat de-al meu că e la infirmerie. Salonul şase.

Peter Marlowe s-a sculat în picioare.

— Drinkwater poate să facă ce i-o place cu cei de la infanterie, însă n-are să se-atingă de băieţii mei.

A străbătut cu pas măsurat distanţa a patru paturi.

— Blodger !

— Ce-ai cu el, Marlowe ? a zis repede Drinkwater.

Peter Marlowe nu l-a băgat în seamă.

— Ce cauţi aici, Blodger ?

— Am venit să-l văd pe domnul capelan, domnule... Mă scuzaţi, s-a bîlbîit caporalul, dînd să se apropie. Nu vă văd prea bine.

— Căpitan Marlowe.

— A, bună ziua, domnule căpitan. Sînt noua ordonanţă a domnului capelan, domnule căpitan.

— Şterge-o de-aici şi, înainte de a te mai angaja ordonanţă, să te prezinţi la mine !

— Cine te crezi tu că eşti, Marlowe ? s-a răstit la el Drinkwater. N-ai nici un drept asupra lui.

— N-are să vă fie ordonanţă.

— De ce ?

— Pentru că aşa spun eu. Eşti liber, Blodger.

— Dar, domnule căpitan, să ştiţi c-am să am grijă de domnul capelan, am să-mi dau toată silinţa...

— De unde ai ţigara asta ?

— Ascultă aici, Marlowe..., a încercat să intervină Drinkwater.

Peter Marlowe s-a răsucit brusc spre el.

— Să taci !

Ceilalţi ofiţeri din baracă s-au oprit fiecare din ce făceau şi s-au pus să urmărească scena.

— De unde ai ţigara aia, Blodger ?

— Mi-a dat-o domnul capelan, a scîncit Blodger, retrăgîndu-se cu spatele, speriat de tonul categoric al lui Peter Marlowe. I-am dat un ou. Dînsul mi-a promis nişte tutun în schimbul ouălelor pe care le primesc zilnic. Eu am nevoie de tutun, iar dînsul poate să ia ouăle.

— Nu-i nimica rău în asta, s-a oţărît Drinkwater. Ce-i rău dacă-i dau băiatului nişte tutun ? El m-a rugat. Am făcut schimb pe un ou.

— Ai mai fost de curînd la Salonul şase ? l-a întrebat apăsat Peter Marlowe. Nu i-ai rugat dumneata să-l primească pe Lyles ? Ultima ordonanţă a dumitale. Acum şi-a pierdut vederea.

— Nu e vina mea. Eu nu i-am făcut nimic.

— Cîte ouă ai luat de la el ?

— Nici unul. N-am luat nici unul.

Peter Marlowe a luat Biblia de pe măsuţă, i-a pus-o în mînă lui Drinkwater.

— Jură-te ca să te cred. Jură că altfel, pe cinstea mea, te snopesc !

— Mă jur ! a gemut Drinkwater.

— Minţi cu neruşinare ! a strigat Daven. Te-am văzut eu luînd ouă de la Lyles. Cu toţii te-am văzut !

Peter Marlowe a înşfăcat sufertaşul lui Drinkwater, a găsit oul. În clipa următoare i-a storcit oul între ochi, înghesuindu-i cojile în gură. Drinkwater şi-a pierdut cunoştinţa.

Peter Marlowe i-a vărsat un lighean de apă în cap și capelanul și-a revenit.

— Îți mulțumesc, Marlowe, a șoptit cu glas stins. Binecuvîntat să fii că mi-ai arătat greșeala în care am căzut.

S-a așezat în genunchi lîngă marginea patului.

— O, Doamne, iartă-mă pre mine, păcătosul. Iartă-mi mie greșelile mele...

Acum, în această duminică scăldată în soare, Peter Marlowe îl asculta pe Drinkwater cum își încheie predica. Blodger ajunsese demult la Salonul șase, dar dacă Drinkwater l-a ajutat să ajungă acolo, asta Peter Marlowe n-a mai putut-o dovedi. De unde, de neunde, Drinkwater tot își mai făcea rost de o mulțime de ouă.

Lui Peter Marlowe i-a spus stomacul că se apropie ora mesei.

Cînd a revenit la baracă, ceilalți așteptau deja cu gamelele în mînă, nerăbdători. Porțiile suplimentare nu urmau să sosească astăzi. Nici mîine, după cum se zvonea. Ewart se interesase deja la bucătărie. Rația obișnuită. Bună și aia, dar de ce nu se mișcă dracului mai repede ?

Grey stătea așezat pe marginea patului.

— Ia te uită, Marlowe ! Azi mănînci cu toată lumea ! Ce surpriză plăcută !

— Da, Grey, tot aici sînt, tot aici mănînc. N-ai vrea s-o iei din loc să te joci de-a hoții și vardiștii ? Știi cum vine asta, să te agăți de unul care nu-ți poate da peste bot !

— Îmi pare rău, bătrîne. Am un vînat mai mare în cătare.

— Să-ţi fie cu noroc.

Peter Marlowe şi-a pregătit gamelele. Din partea cealaltă a barăcii, Brough, care tocmai făcea pe chibiţul la o partidă de bridge, i-a făcut cu ochiul.

— Ăştia-s poliţaii ! i-a şoptit. Peste tot sînt la fel.

— Asta cam aşa e.

Brough s-a apropiat de Peter Marlowe.

— Aud că ţi-ai făcut un prieten nou.

— E-adevărat, s-a pus imediat în gardă Peter Marlowe.

— Fiecare e liber să facă ce vrea. Dar uneori omul trebuie să scape de belea şi să iasă şi-n cîştig.

— Aşa ?

— Da. Cînd te-nsoţeşti cu dracul poţi avea şi surprize.

— Asta-i adevărat oriunde şi oricînd.

— S-ar putea..., a zîmbit subţire Brough. N-ai vrea să bem cîndva o cafea împreună şi să pălăvrăgim de una, de alta ?

— Cum să nu. Poate mîine ? După haleală...

Fără să vrea, folosise vorba preferată a lui King. Dar nu s-a corectat. A rîs scurt, Brough a rîs şi el.

— Hei, vin ăştia cu masa ! a anunţat Ewart.

— Slavă Domnului, a suspinat Phil. Ce-ai zice să facem schimb, Peter ? Îmi dai orezul şi eu îţi dau fiertura.

— Văd că nu-ţi pierzi speranţa.

— Încerc şi eu, ce-i rău în asta ?

Peter Marlowe a ieşit din baracă şi s-a aşezat la coadă. Raylins împărţea orezul. „Bun, şi-a zis, azi n-am de ce să-mi fac griji."

Raylins era un om între două vîrste, chel. Fusese director adjunct la o mare bancă din Singapore şi, ca şi Ewart,

făcuse parte din Regimentul Malaiez. În timp de pace apartenența la Regiment era un lucru minunat. Multe recepții, jocuri de crichet și de polo. Trebuia să figurezi în Regiment ca să fii cineva. Raylins avea în grijă și fondurile popotei, iar organizarea de banchete era specialitatea lui. Cînd i-au pus pușca-n mînă, i-au spus că e război și i-au ordonat să intre cu plutonul în dispozitiv, dincolo de rambleu, și să se bată cu japonezii, s-a uitat la colonel și l-a pufnit rîsul. El se pricepea doar la contabilitate. Dar aceasta nu i-a fost de folos și a fost nevoit să-i încoloneze pe cei douăzeci de ostași, la fel de neinstruiți ca și el, și să pornească în marș pe drumul indicat. Au mers ei ce-au mers și, deodată, din douăzeci au mai rămas doar trei. Treisprezece au fost uciși pe loc într-o ambuscadă. Alți patru au fost răniți. Zăceau, țipînd, în mijlocul drumului. Unul avea mîna retezată de o schijă, se uita tîmp la ciot, aduna sîngele în mîna cealaltă și încerca să și-l toarne înapoi în rană. Altul rîdea, rîdea în hohote în timp ce se chinuia să-și înghesuie mațele la loc, în burta despicată.

Raylins a rămas năuc, cu ochii la tancul japonez care a ieșit în drum cu tunul în bătaie. Pe urmă tancul a trecut, iar din cei patru răniți n-au mai rămas decît niște terci pe asfalt. S-a uitat atunci la cei trei care mai erau în viață, unul dintre ei era Ewart. S-au uitat și ei la el. În clipa următoare au luat-o la fugă, mînați de groază, prin junglă. Pe urmă s-au rătăcit. Iar mai apoi s-a trezit singur, singur într-o noapte de coșmar, cu lipitori și zgomote sinistre, și singurul lucru care l-a salvat de la nebunie a fost că a dat peste el un băiețel malaiez, l-a găsit bîiguind în neștire și l-a dus într-un sat. A ajuns

într-o clădire unde se adunau rămășițele unei foste armate. În ziua următoare japonezii au împușcat cîte doi din fiecare zece. El și cu alți cîțiva au rămas în clădire. Mai tîrziu au fost urcați într-un camion și duși într-un lagăr unde s-a reîntîlnit cu oamenii lui. Dar de-atunci nu-l putea uita nici o clipă pe prietenul său, Charles, cel cu mațele date pe-afară.

Cea mai mare parte a timpului Raylins plutea într-un fel de ceață. Să-l omori, nu altceva, dar nu putea să priceapă cum de nu se află la el, la bancă, să adune cifre, cifre înșirate îngrijit pe coloane, și cum de-a ajuns într-un lagăr unde era bun doar de un singur lucru. Era în stare să împartă o cantitate necunoscută de orez într-un număr precis de porții. Matematic, pînă la ultimul bob.

— A, Peter, a spus Raylins în timp ce-i potrivea porția. L-ai cunoscut pe Charles, nu-i așa ?

— O, da, sigur, bun băiat.

Peter Marlowe nu-l cunoscuse. De fapt, nu-l cunoscuse nici unul dintre ei.

— Crezi c-o fi izbutit să și le pună la loc ? l-a întrebat Raylins.

— Asta da. Sigur.

Peter Marlowe și-a luat gamelele, iar Raylins s-a adresat celui care urma la rînd.

— A, domnul capelan Grover. Cam cald astăzi, nu-i așa ? Este că l-ați cunoscut pe Charles ?

— Da, i-a răspuns capelanul, cu ochii la măsura de orez. Sînt sigur că a izbutit, Raylins.

— Bine, foarte bine. Mă bucur să aud asta. Caraghios lucru să te trezești cu măruntaiele pe-afară, chiar așa, zău.

Gîndul lui Raylins a rătăcit spre biroul lui răcoros, plăcut, de la bancă, spre nevastă-sa, pe care o va revedea diseară, după ce-şi termină treburile la bancă, în bungalovul lor micuţ, dar bine întreţinut, din apropiere de hipodrom. „Ia să vedem, îşi zicea el acum, astă seară vom avea miel la masă. Miel la tavă ! Şi o bericică, bună, de la gheaţă. Pe urmă am să cînt la patru mîini cu fetiţa, cu Penelope, iar nevastă-mea are să şadă liniştită pe terasă, cu lucrul ei de mînă."

— A-a..., a exclamat el bucuros, zărindu-l pe Ewart. Nu vrei să vii la noi diseară la masă, Ewart, bătrîne ? Poate o-aduci şi pe nevastă-ta.

Ewart a mormăit ceva, cu dinţii încleştaţi. Şi-a luat orezul şi fiertura şi s-a îndepărtat în grabă.

— N-o pune la inimă, Ewart, l-a prevenit Peter Marlowe.

— Ba nu pune tu ! Îţi dai seama ce-i în sufletul meu ? Am să-l omor într-o zi, mă jur pe Dumnezeu !

— Nu te ambala...

— Cum să nu mă ambalez ? ! Sînt moarte amîndouă. Şi nevastă-sa şi fetiţa. Le-am văzut cu ochii mei. Dar nevastă-mea şi cei doi copilaşi ? Ei unde sînt ? Unde ? Morţi şi ei pe undeva. N-aveau cum să mai trăiască, după atîta vreme. Morţi !

— Sînt în lagărul pentru civili...

— Cum poţi să ştii, pentru numele lui Dumnezeu ? N-ai cum şi nici eu n-am cum, cu toate că nu-s decît la cinci mile depărtare. Sînt morţi ! O, Doamne...

Ewart s-a lăsat jos şi a izbucnit în plîns, risipind orezul şi fiertura din gamele. Peter Marlowe a adunat din

țărînă orezul și frunzele care plutiseră în fiertură, le-a pus înapoi în gamela lui Ewart.

— Săptămîna viitoare au să te lase să le scrii. Sau poate că-ți aprobă o vizită. Comandantul lagărului cere mereu liste cu cei care au neveste și copii. Nu-ți face griji, sînt în siguranță.

Peter Marlowe l-a lăsat acolo smiorcăind, cu obrajii mînjiți de orezul tăvălit prin colb, și-a luat gamelele și a luat-o în jos, spre bungalov.

— Hello, camarade, l-a întîmpinat Larkin. Ai fost să-l vezi pe Mac ?

— Da. Arată bine. A început chiar să se dea țanțoș dacă-i spui că e bătrîn.

— Mă bucur că se-ntoarce acasă și bătrînul Mac, a spus Larkin, a băgat mîna sub saltea și a scos gamela pe care o avea de rezervă. Am o surpriză pentru tine !

A ridicat capacul, scoțînd la iveală un cubuleț cît o cutie de chibrituri din ceva maroniu, cum e chitul pentru geamuri.

— Pe ce-am mai sfînt ! *Blachang !* Cum dracu' te-ai ales cu el ?

— L-am șterpelit, normal !

— Ești un geniu, colonele. Curios lucru, nici nu i-am simțit mirosul, s-a mirat Peter Marlowe, aplecîndu-se să guste o fărîmiță de *blachang*. Asta ne ține vreo două săptămîni.

Blachang era numele unei delicatese locale, lesne de preparat. Într-o anumită perioadă a anului mergeai pe țărmul mării și prindeai într-o cîrpă ceva din miriadele

de vietăți minuscule ce pluteau în spuma valurilor. Le puneai într-o gropiță cu iarbă de mare, mai puneai niște alge ude deasupra și le uitai acolo la dospit timp de vreo două luni.

Cînd deschideai ascunzătoarea, mormolocii erau deja bine intrați în putrefacție, formînd o pastă rău mirositoare, o putoare atît de rea încît îți muta nasul din loc și-ți distrugea simțul olfactiv pe-o săptămînă întreagă. Trebuia să-ți ții răsuflarea ca să aduni pasta aceea și s-o prăjești. Dar, oricum, trebuia să stai pe partea de unde bate vîntul, pentru că altfel te sufocai. După ce se răcea, o tăiai în cubulețe și o vindeai pe-o avere. Înainte de război prețul era zece cenți cubulețul. Acum poate și zece dolari feliuța. De ce era considerat *blachang*-ul o delicatesă ? Pentru că e proteină în stare pură. Doar cu o bucățică poți să dai gust și aromă unui blid întreg de orez. Desigur, poți să te-alegi ușor și cu o dizenterie. Dar dacă s-a dospit corect și îl prăjești cum trebuie, și dacă nu s-au atins muștele de el, atunci n-ai de ce te teme.

Totul e să nu pui întrebări. Spui doar „Colonele, ești un geniu“, ți-l amesteci cu orezul și te bucuri de viață.

— Îi ducem un pic și lui Mac, nu ?

— Bună idee. Dar să știi că iar se plînge că nu-i destul de bine prăjit.

— Bătrînul Mac se plînge chiar dacă-i gătit la perfecție..., a început Larkin, dar s-a oprit brusc din vorbă. Hei, Johnny, a strigat el către un tip deșirat care tocmai trecea pe acolo purtînd în lesă un cățelandru scheletic. Vrei nițel *blachang*, camarade ?

— Ba bine că nu !

I-au dat o porţie pe o frunză de banană, au vorbit despre vreme, l-au întrebat cum o mai duce căţelul. John Hawkins îşi iubea cîinele mai presus de orice pe lume. Îşi împărţea hrana cu el — lucru de mirare ce se-ndură să mănînce un cîine — şi dormea cu el pe pat. Rover îi era prieten bun. Cînd are un cîine, omul parcă se simte mai civilizat.

— Facem un brigde diseară ? Îl aduc eu pe-al patrulea, a propus Hawkins.

— Astă seară nu pot, a spus Peter Marlowe, beţejind o muscă.

— Pot să-l aduc pe Gordon, de-alături, a sugerat Larkin.

— Splendid. După cină ?

— Perfect, ne vedem atunci.

— Mulţumesc pentru *blachang*, s-a ridicat să plece Hawkins, în timp ce Rover se gudura, chelălăind fericit, pe lîngă el.

— Cum naiba reuşeşte să găsească de mîncare şi pentru el şi pentru javră, să mă bată Dumnezeu dacă ştiu, a spus Larkin. Sau, dacă tot veni vorba, cum de l-a păzit să nu şi-l pună-n oală vreun fomist de-al nostru ?

Peter Marlowe şi-a amestecat bucăţica de *blachang* în orez, încet, cu grijă. Îşi dorea foarte tare să-i împărtăşească lui Larkin secretul expediţiei din seara aceea. Dar ştia că e mult prea periculos.

14

Ieşirea din lagăr a fost o nimica toată. Doar un scurt salt înainte pînă la porţiunea adumbrită a gardului cu şase rînduri de sîrmă ghimpată, s-au strecurat uşor pe de-

desubt și au fugit repede în junglă. Cînd s-au oprit să-și dreagă răsuflarea, Peter Marlowe și-a dorit să fie înapoi în lagăr, stînd de vorbă cu Mac sau Larkin, ori chiar cu Grey. „Tot timpul, și-a zis, mi-am dorit să scap de acolo, iar acum, cînd, în sfîrșit, am izbutit, mi-e o frică de moarte."

Era un simțămînt ciudat: să fii afară și să privești înăuntru. De unde erau se vedea bine interiorul lagărului. Baraca americanilor era la numai o sută de yarzi *. Se vedeau oameni plimbîndu-se încolo și încoace. Hawkins își scosese cățelul la promenadă. Un gardian coreean tocmai traversa lagărul. În multe dintre barăci luminile erau deja stinse, apelul de seară se făcuse mai de mult. Cu toate acestea, lagărul era încă plin de oameni care n-aveau somn. Întotdeauna era așa.

— Haidem, Peter, a șoptit King, luînd-o înainte prin desișul de frunze.

Își plănuiseră bine ieșirea. Pînă la acest punct. Cînd a ajuns Peter Marlowe la baracă, Împăratul era deja gata de drum.

— Trebuie să ai echipament ca să faci o treabă ca lumea, i-a spus, arătîndu-i o pereche de ghete japoneze bine unse — cu tălpi de crep și fețele de piele moale, fără scîrț — și „uniforma": niște pantaloni chinezești din pînză neagră și o bluză scurtă, de aceeași culoare.

Numai Dino era la curent cu expediția. A înnodat strîns cele două legăturele cu lucruri și le-a lăsat pe furiș la locul de trecere. S-a întors apoi, iar cînd drumul le-a fost liber, Peter Marlowe și King au ieșit liniștiți din

* 1 yard = 0,91 metri.

baracă, spunînd că se duc să facă o partidă de bridge cu Larkin şi un alt australian. Au trebuit să aştepte, cu nervii încordaţi la limită, vreo jumătate de oră pînă au prins momentul să se arunce în şanţul de scurgere care ducea la reţeaua de sîrmă ghimpată ; acolo şi-au schimbat hainele şi s-au mînjit cu noroi pe obraz şi pe mîini. A mai trecut un sfert de ceas pînă ce au putut să se strecoare prin gard neobservaţi. După ce au trecut cu bine dincolo, Dino le-a adunat hainele lăsate în şanţ.

Noaptea în junglă. Totul era de un farmec sinistru. Dar Peter Marlowe se simţea în largul lui, la fel ca în Java, la fel ca în împrejurimile satului drag, aşa că încordarea i s-a risipit treptat.

Împăratul mergea înainte, se vedea bine că ştie drumul. Îl mai străbătuse de cinci ori pînă atunci. Păşea atent, cu toate simţurile la pîndă. Mai aveau de depăşit un post de gardă. De fapt, nu era un post fix, ci o zonă de patrulare. Împăratul ştia însă că, de cele mai multe ori, soldatul trimis în patrulă îşi găsea o poieniţă şi se întindea acolo să tragă un pui de somn.

După ce au înaintat o vreme cu strîngere de inimă, o vreme nesfîrşită în care fiecare vreasc uscat, fiecare frunză păreau să le denunţe cu glas tare prezenţa, iar fiecare crenguţă părea că doreşte să-i ţină în loc, au ajuns în potecă. Trecuseră de postul de pază. Poteca ducea spre mare. Şi spre sat.

Au traversat poteca şi au luat-o pe un drum ocolit. Deasupra boltei bogate în frunziş se zărea cornul lunii pe un cer fără nori. Doar atîta lumină cît să se poată simţi în siguranţă.

Liberi. Fără țarcul de sîrmă ghimpată, fără îmbulzeala de oameni. Singuri, numai ei doi. Și deodată Peter Marlowe a simțit că se trezește dintr-un vis urît.

— Ce-i, Peter ? l-a întrebat în șoaptă King, dîndu-și seama că ceva nu-i în regulă.

— Nimic... Numai, cum să spun... ieșirea asta în lume a venit ca un șoc.

— Las-că te obișnuiești tu, a spus King, uitîndu-se la ceas. Mai avem de mers cam o milă. Sîntem înainte de ora fixată. Mai bine să așteptăm un pic.

A găsit o doborîtură de vînt împletită de liane, s-a sprijinit cu spatele de ea.

— Aici putem să ne mai tragem sufletul.

Au rămas în așteptare, ascultînd sunetele junglei. Greieri, brotăcei, cîte un freamăt neașteptat. Apoi liniște, tot pe neașteptate. Foșnetul unui animal necunoscut.

— Mi-ar cam prii o țigară.

— Și mie.

— Dar nu aici.

Împăratul era cu mintea trează. Jumătate era atentă la zgomotele junglei. Cealaltă jumătate era în agitație, relua mereu firul afacerii pe care o avea de încheiat „Da, și-a zis, planul nu-i rău deloc."

S-a mai uitat o dată la ceas. Minutarul se mișca încet. Dar în felul acesta avea mai mult timp să-și pună planurile la punct. „Cu cît ai mai mult timp să-ți rînduiești bine gîndurile dinainte, cu atît mai bine. Nu faci greșeli și capeți un cîștig mai mare. Slavă Domnului că mai iese și cîte-un profit ! Cel care a inventat comerțul a fost cu adevărat un geniu. Să cumperi la preț mic și să

vinzi la un preţ mai mare. Trebuie să-ţi pui creierul în mişcare. Rişti un pic şi banii curg gîrlă. Iar cu bani totul e posibil. Şi, mai presus de orice, banii înseamnă putere. Cînd am să ies de-aici, îşi zicea acum în minte King, am să ajung milionar. Am să fac atîta bănet încît, în comparaţie, tezaurul de la Fort Knox are să arate ca o puşculiţă de copil. Îmi formez o echipă. Găsesc eu nişte băieţi buni, credincioşi, dar care se mulţumesc cu puţin. Minţile agere sînt uşor de cumpărat. Şi, o dată ce-i ştii preţul omului, poţi să-l foloseşti sau să-l tîrnoseşti cum vrei. Asta-i roata lumii ! Elita şi restul. Eu sînt elita. Şi-aşa am să rămîn. N-are să-şi mai bată nimeni joc de mine, nici să mă alunge dintr-un oraş în altul.. Cu asta am terminat. Pe-atunci eram doar un puşti. Prea legat de tăticu..., la cheremul unui om care toată viaţa n-a reuşit altceva decît să facă pe chelnerul, să servească la pompa de benzină, să distribuie cărţi de telefon, să adune fier vechi sau să ceară de pomană ca să-şi ia de băut. Şi-apoi tot eu să rînesc... Gata, s-a terminat. Acum n-au decît să rînească alţii după mine. Tot ce-mi trebuie e să am lovele ! Toţi oamenii se nasc egali... drepturi inalienabile... Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, şi-a zis în sinea lui King pentru a suta mia oară, că m-am născut american."

— Binecuvîntată ţară, a rostit el tare, fără să-şi dea seama.

— Care ?

— Statele Unite..

— De ce ?

— E singurul loc din lume unde poţi cumpăra orice, unde ai posibilitatea să ajungi cineva. Asta-i important,

Peter, dacă nu eşti născut pentru afaceri, iar din ăştia sînt ai dracului de puţini. Dar dacă n-ai darul ăsta şi vrei să munceşti, foarte bine, ai o groază de posibilităţi, destul să-ţi zburde mintea. Iar dacă nu-i place cuiva să muncească şi s-o ducă mai bine, ăla-i un nătărău, nu-i bun de nimic, nici american nu este, nici...

— Ascultă ! l-a făcut atent Peter Marlowe, încordîndu-se deodată.

De departe, se auzea zgomot uşor de paşi care se apropie.

— E bărbat, a şoptit încet Peter Marlowe. băgîndu-se mai adînc în desiş. Băştinaş.

— De unde naiba ştii ?

— Poartă încălţări de-ale lor. Aş zice că-i bătrîn. Işi cam tîrşîie picioarele. Ascultă, poţi să-l auzi cum suflă.

Cîteva clipe mai tîrziu băştinaşul s-a ivit din penumbră, şi-a continuat netulburat drumul pe potecă. Era, într-adevăr, un bătrîn, purta în spinare un mistreţ pitic ucis. S-au uitat după el cum trece şi se face nevăzut în lungul potecii.

— Ne-a simţit, a spus îngrijorat Peter Marlowe.

— Ba pe dracu'.

— Nu, sînt sigur că s-a prins. O fi crezut, poate, că e vreun soldat japonez. Aşa e, m-am uitat la picioarele lui. În felul acesta poţi să-ţi dai seama întotdeauna dacă ai fost dibuit. I-a şovăit pasul, o singură dată.

— Poate că a fost o denivelare a potecii sau un băţ, ceva.

Peter Marlowe a clătinat din cap.

„Prieten sau duşman ? se întreba acum înfrigurat King. Dacă e din sat, atunci e-n regulă. Tot satul ştie cînd vine Împăratul, pentru că îşi are fiecare partea de la Cheng San, negustorul cu care am întîlnire. Pe ăsta nu l-am recunoscut, dar nu-i lucru de mirare, pentru că mulţi dintre bărbaţii satului erau plecaţi la pescuit de noapte cînd am mai fost aici. Acum ce ne facem ?"

— Aşteptăm un timp, pe urmă facem o recunoaştere rapidă. Dacă nu e de-al nostru se duce drept în sat şi-l anunţă pe staroste. Atunci starostele ne dă un semn s-o ştergem dracului de-aici.

— Crezi că poţi avea încredere-n ei ?

— Eu pot să am încredere, Peter, l-a asigurat King, luînd-o din loc. Ţine-te la treizeci de paşi în urma mea.

Au găsit uşor satul. Aproape prea uşor, şi-a zis Peter Marlowe, cuprins de bănuială. De unde erau, de la înălţime, au cercetat ce se petrece jos. Cîţiva malaiezi şedeau pe vine într-un cerdac larg, fumau. Pe ici, pe colo, se auzea grohăind cîte un porc. Satul era înconjurat de o centură de palmieri, iar mai încolo se zărea întinderea fosforescentă a mării. Cîteva bărci cu pînzele strînse, plase pescăreşti întinse la uscat. Nici un semn de pericol.

— Mi se pare că-i linişte, a şoptit Peter Marlowe.

King l-a înghiontit în coaste. Pe veranda unei case mai impunătoare ieşiseră căpetenia satului şi omul cu care se întîlniseră adineauri. Cei doi malaiezieni discutau ceva cu voce scăzută, apoi tăcerea a fost spartă de un rîs puternic şi bătrînul a coborît treptele.

L-au auzit cum strigă după cineva. Într-o clipă, a venit în fugă o femeie. I-a luat mistreţul de pe umeri, l-a dus

la foc, l-a înfipt în proţap. Curînd s-au adunat în jurul focului şi alţi malaiezieni, glumeau, rîdeau vesel.

— Iată-l ! a exclamat King.

Dinspre mal venea un chinez înalt de statură. În urma lui, un băştinaş aduna pînza unei mici bărci de pescuit. Chinezul s-a dus drept spre căpetenia satului, cei doi s-au salutat politicos şi s-au aşezat să aştepte.

— Okay, a surîs King. Să mergem.

S-a ridicat şi, păşind cu atenţie, numai prin zona umbrită, a dat ocol clădirii. În spatele casei căpeteniei era pusă o scară care ducea la veranda supraînălţată. King a urcat scara, Peter Marlowe l-a urmat îndeaproape. Aproape imediat, au simţit că cineva ia jos scara.

— *Tabe*, i-a salutat zîmbind King pe Cheng San şi pe Sutra, căpetenia satului, care tocmai intrau înăuntru.

— Mult bucuros vedem la tine, *tuan*, a rostit căpetenia, chinuindu-se să găsească vorbele potrivite în engleză. Puţin *makan*, mîncare, da ?

Zîmbea mulţumit, arătîndu-şi dinţii pătaţi de betel.

— *Trima kassih*, mulţumesc, i-a răspuns Împăratul, i-a întins mîna lui Cheng San. Cum îţi merge, Cheng San ?

— La mine meleu bine. Se vede, eu..., şi-a căutat Cheng San cuvintele... Asta la mine poate meleu bine melge.

Împăratul a arătat spre Peter Marlowe.

— *Ichi-bon* prieten. Peter, Spune-le şi tu ceva, ştii tu ce, salutări şi alte politeţuri. Pune-te pe treabă, băiete.

Tot zîmbind, a scos un pachet de „Kooa", le-a oferit la fiecare cîte-o ţigară.

— Prietenul meu şi cu mine îţi mulţumim pentru frumoasa primire, a început Peter Marlowe. Îţi preţuim

bunătatea de a ne pofti la masă, căci ştim că în vremea de azi toată lumea o duce greu. Fără tăgadă, doar şarpele din junglă ar putea să refuze să primească bunătatea invitaţiei tale.

Cheng San şi mai-marele satului s-au luminat amîndoi la faţă.

— *Wah-lah,* a făcut Cheng San. Tare va fi bine să pot rosti prin tine către prietenul meu Rajah * toate cuvintele ce se află în nevrednica mea gură. De multe ori am rîvnit să spun lucruri pe care nici eu, nici bunul meu prieten Sutra nu avem putinţa de a le pune în vorbe. Spune-i lui Rajah că înţelept e şi destoinic să găsească un tălmăcitor atît de bun.

— Spune că mă descurc miştocel la traducere, a spus fericit Peter Marlowe ; se calmase acum, se simţea în siguranţă. Şi e bucuros că acum poate să-ţi vorbească pe şleau.

— Pentru numele lui Dumnezeu, mai bine vorbeşte cum ştii, ca un inglişman bine-crescut ce eşti. Mişmaşul ăla cu „miştocelul" te face să semeni cu un vagabond sadea.

— Vai, şi eu care m-am străduit să-l studiez cu asiduitate pe Max..., a spus abătut Peter Marlowe.

— Renunţă.

— Ţi-a şi spus „Rajah" ! Asta are să-ţi fie porecla de-acum încolo. Adică, vreau să spun „de-acum încoaceşilea".

— Uite, Peter, du-te-n...

---

* Împărat, prinţ, în limba malaiezǎ.

— Ba pe-a mă-tii, frati-miu!

— Hai, zău, Peter, că n-avem prea mult timp. Spune-i așa lui Cheng San. În legătură cu afacerea. Eu am de gînd...

— Încă nu poți discuta de afaceri, bătrîne, i-a spus șocat Peter Marlowe. Așa strici totul. Mai întîi bem o cafea și mîncăm ceva, abia apoi poți să începi.

— Spune-le acum.

— Dacă o fac, s-ar simți foarte ofensați. Chiar foarte. Poți să mă crezi pe cuvînt.

Împăratul a rămas pe gînduri. „Bine, și-a spus în sinea lui, dacă tot ți-ai cumpărat o minte, faci o proastă afacere să n-o folosești, decît doar dacă-ți vine o inspirație. Asta-i momentul în care un negustor deștept dă lovitura sau invers, o dă în bară, atunci cînd joacă la inspirație împotriva unui așa-numit creier". Dar în cazul ăsta n-avea nici o inspirație, așa că a încuviințat din cap.

— Bine, fie cum zici tu.

Ședea acolo, pufăind din țigară, îl asculta pe Peter Marlowe cum vorbește cu oamenii locului. Îl cerceta pe Cheng San cu coada ochiului. Era mai bine îmbrăcat decît data trecută. Avea și un inel nou, cu o piatră ce părea a fi safir, cam de cinci carate. Obrazul fin, curat, cam spînatic, avea culoarea mierii, părul era proaspăt spălat. Da, se vede bine că lui Cheng San îi merge strună. Însă bătrînului Sutra nu-i merg lucrurile chiar așa de bine. Sarongul de pe el era cam vechi și zdrențuit la poale. N-avea nici o podoabă. Data trecută purtase un inel de aur. Acum nu-l mai avea, iar semnul de pe deget aproape că nici nu se mai observa. Asta înseamnă că nu și l-a scos doar pentru spectacolul din această seară.

Auzea vorbăria domoală a femeilor în cealaltă parte a casei, iar de afară liniştea satului la vreme de noapte Prin fereastra fără geam pătrundea miros de carne friptă. Asta însemna că satul are mare nevoie de Cheng San — prin care sătenii desfăceau la bursa neagră peştele pe care, altfel, trebuiau să-l vîndă direct japonezilor — şi că-i oferă în dar un porc fript. Sau poate că bătrînul care tocmai a prins în cursă mistreţul oferă acum o masă pentru prietenii lui. Dar cei din jurul focului aşteptau cu nerăbdare, cu aceeaşi nerăbdare ca şi cei doi albi. Deci, le e foame şi lor. Asta înseamnă că viaţa e grea şi la Singapore. Satul ar trebui să fie bine aprovizionat cu alimente, băutură şi toate cele. Cheng San nu o scoate prea bine la capăt cu contrabanda peştelui din sat pe pieţele din oraş. Poate că şi japonezii sînt cu ochii pe el. Poate că nu mai are nici el prea mult de trăit !

Prin urmare, s-ar putea ca el să aibă nevoie de sat mai mult decît are satul nevoie de el. Şi atunci se dă în spectacol haine noi, podoabe. Poate că lui Sutra i s-a acrit de faptul că nu-i prea merg afacerile şi e gata să-l lase baltă şi să-şi găsească un alt misit.

— Hei, Peter. Ia întreabă-l pe Cheng San cum merge negoţul de peşte la Singapore.

Peter Marlowe a tradus întrebarea.

— Spune că afacerile merg destul de bine. E o asemenea lipsă de alimente că izbuteşte să capete cele mai bune preţuri din toată insula. Dar zice că şi japonezii au început să strîngă şurubul. Pe zi ce trece e tot mai greu să vinzi ceva. Iar încălcarea legilor comerţului devine din ce în ce mai costisitoare.

„Aha ! Te-am prins, s-a bucurat Împăratul. Înseamnă că Cheng n-a venit numai ca să trateze cu mine ! E vorba de peşte şi de sat. Se pune acum problema cum să întorc chestia asta în avantajul meu ? E limpede că Cheng San are ceva greutăţi la livrarea mărfii. Poate că japonezii au interceptat cîteva bărci cu peşte şi au înăsprit controlul. Bătrînul Sutra nu-i prost deloc. N-ai bani, nu facem tîrgul, iar Cheng San ştie şi el acest lucru. Dacă nu ne-nţelegem, nu încheiem afacerea şi Sutra îşi găseşte alt cumpărător. Asta-i, domnule !" Acum Împăratul ştia că poate să se tocmească la sînge şi, în mintea lui, şi-a sporit preţul de pornire.

Atunci a venit mîncarea. Batate coapte, vinete prăjite, lapte de cocos, felii groase de porc fript, bine unse cu ulei. Banane. Papaia. Împăratul a băgat de seamă că nu s-a servit varză creaţă, nici miel, nici tocană de vită şi nici dulciuri care le plac atît de tare malaiezienilor. Da, înseamnă că, într-adevăr, trebuie să cam strîngă cureaua.

Mîncarea era servită de nevasta dintîi a căpeteniei, o bătrînă ofilită, plină de zbîrcituri. O ajuta Sulina, una dintre fiicele lui. Frumoasă, delicată, bine făcută, cu pielea fină. Mirosea frumos. Îşi pusese un sarong proaspăt în cinstea lor.

— *Tabe,* Sam, i-a făcut Împăratul cu ochiul Sulinei.

Fata s-a înecat de rîs, s-a ruşinat, încercînd să-şi ascundă tulburarea.

— Sam ? s-a mirat Peter Marlowe.

— Chiar aşa, i-a răspuns sec Împăratul. Îmi aminteşte de frate-meu.

— Ai un frate ? s-a minunat şi mai tare Peter Marlowe.

— Am glumit. N-am nici un frate.

— A-a..., a făcut Peter Marlowe, a stat puțin pe gînduri și abia apoi a întrebat : De ce Sam ?

— Moșul n-a vrut să mă prezinte, a explicat King, fără să se uite la fată. Așa că am botezat-o eu. Cred că i se potrivește.

Sutra și-a dat seama că ce vorbeau ei era cumva în legătură cu fiica lui. Știa acum că a greșit dîndu-i voie să vină acolo. Poate că în alte vremuri i-ar fi plăcut ca unul dintre cei doi *tuan-tuan* să o bage în seamă, s-o ia în bungalovul lui și s-o țină de ibovnică un an sau doi. După aceea s-ar fi întors în sat cunoscînd bine ce le place bărbaților, cu o zestre mai bunicică și i-ar fi fost ușor să-i găsească un soț cum se cuvine. Așa s-ar fi petrecut lucrurile pe vremuri. Dar acum dragostea nu însemna decît să-și piardă timpul pe furiș, prin tufișuri, iar Sutra nu-i dorea fiicei lui soarta asta, cu toate că-i sosise vremea să ajungă și ea femeie.

S-a aplecat înainte și i-a oferit lui Peter Marlowe o felie mai frumoasă de friptură.

— Poate că asta o să-ți îmbie pofta de mîncare ?

— Îți mulțumesc.

— Poți pleca acum, Sulina.

Peter Marlowe a surprins nota categorică din glasul bătrînului și a observat unda de contrariere care a umbrit chipul fetei. Dar ea a făcut o plecăciune adîncă și s-a îndepărtat. A rămas doar nevasta cea bătrînă să-i servească pe bărbați.

„Sulina, și-a repetat în gînd Peter Marlowe, simțind îndemnul unei dorințe de mult uitate. Nu e la fel de fru-

moasă ca N'ai, care era perfecţiunea întruchipată, dar este de aceeaşi vîrstă şi atrăgătoare. Trebuie să aibă vreo paisprezece ani şi e coaptă pentru... Doamne, cît de coaptă !"

— Mîncarea asta nu ţi-e după pofta inimii ? a întrebat Cheng San, rîzînd în sinea lui de evidenta atracţie pe care o resimţea Peter Marlowe faţă de fată ; poate că şi acest lucru se va întoarce cumva în avantajul lui.

— Dimpotrivă. S-ar putea să fie prea bună, pentru că ne-am cam pierdut gustul la bucate fine, dacă te gîndeşti la ce mîncăm noi de obicei.

Peter Marlowe şi-a amintit că la javanezi se consideră o dovadă de bun gust să vorbeşti numai în parabole despre femei.

— Un *guru* înţelept a spus cîndva, s-a întors el spre Sutra, că există pe lume mai multe feluri de lucruri bune. Unele sînt pentru stomac, altele pentru privire, altele pentru spirit. Astă-seară am gustat din bunătăţile menite stomacului. Iar spusele tale şi ale lui *tuan* Cheng San mi-au prilejuit desfătarea spiritului. E mai mult decît puteam spera. Şi totuşi mi s-a oferit... ni s-a oferit şi o desfătare a privirii. Cum aş putea să-ţi mulţumesc îndeajuns pentru minunata ta ospitalitate ?

Chipul lui Sutra s-a încreţit în zîmbet. Frumoase vorbe. S-a înclinat, primind complimentul, apoi i-a răspuns fără ocolişuri

— Înţelept a grăit omul acela. Poate că, în timp, privirea se va simţi iar înfometată. Trebuie să mai discutăm şi altă dată înţelepciunea din bătrîni.

— Ce te umfli aşa în pene, Peter ?

— Ba nu mă umflu deloc, sînt doar mulţumit de mine. Tocmai le spusesem că, după părerea noastră, fata aceea e o frumuseţe.

— Aşa şi e ! O păpuşică ! Ce-ar fi s-o poftim să ia cafeaua cu noi ?

— Doamne fereşte ! a încercat Peter Marlowe să nu ridice vocea. Aici nu merge aşa, să-ţi dai întîlnire cît ai bate din palme. Asta durează, se clădeşte încetul cu încetul.

— Pe dracu', aşa ceva nu-i deloc în stil american. Cunoşti o fetişcană, o placi, te place şi ea şi hopa-n scutece.

— N-ai nici un rafinament.

— Posibil. Dar am şi avut o mulţime de fetişcane d-astea.

Au rîs amîndoi, Cheng San a întrebat care-i motivul veseliei lor, iar Peter Marlowe a explicat că Împăratul ar fi spus, chipurile, că-i mai bine să-şi deschidă prăvălie în sat şi să nu se mai ostenească să bată drumul înapoi în lagăr.

După ce şi-au băut cafeaua, Cheng San a deschis primul discuţia.

— Aş zice că e destul de primejdios să faci drumul din lagăr şi pînă aici la vreme de noapte. Mai primejdios decît venirea mea în sat.

„Prima rundă e-a noastră", şi-a zis Peter Marlowe. Din punctul de vedere al gîndirii orientale Cheng San era acum în dezavantaj, pentru el era un minus că a făcut primul pas.

— E-n regulă, Rajah, a spus Peter Marlowe. Poţi să începi. Avem un punct avantaj.

— Crezi ?

— Da. Ce vrei să-i spun ?

— Spune-i că am o afacere grasă. Un diamant. Patru carate. Montură de platină. Perfect, fără pată, cu ape

alb-albastre. Vreau pe el treizeci şi cinci de mii de dolari. Cinci mii în dolari emişi de englezi pentru zona Strîmtorii Malacca şi restul în bani traşi de japonezi.

Peter Marlowe a făcut ochii mari. Era cu faţa la King, aşa că negustorul chinez nu i-a putut ghici surprinderea. Dar Sutra a observat-o. Întrucît nu era implicat direct în afacere şi urma doar să-şi primească comisionul în calitate de intermediar, s-a aşezat mai comod ca să urmărească duelul. Nu trebuia să-şi facă griji pentru Cheng San: Sutra ştia pe pielea lui că, atunci cînd e vorba de bani, chinezul ştie să se bată mai bine ca oricine.

Peter Marlowe a tradus întocmai. Imensitatea afacerii compensa pînă şi o abatere de la bunele maniere. Şi mai dorea să-l şi zdruncine pe chinez.

Lui Cheng San i-au lucit cam prea tare ochii, fusese luat prin surprindere. A cerut să vadă diamantul.

— Spune-i că nu-l am la mine. Spune-i că livrez marfa în zece zile. Spune-i că trebuie să primesc banii cu trei zile înainte de livrare, pentru că proprietarul obiectului nu vrea să se despartă de el pînă nu vede banii.

Cheng San ştia că Împăratul e negustor cinstit. Dacă spune că are un inel şi i-l va da, atunci aşa va face. Întotdeauna se ţinuse de cuvînt. Dar să aduni atîta bănet şi să-l treci în lagăr, unde n-avea cum să fie mereu cu ochii pe Împărat, asta, da, era cam riscant.

— Cînd pot vedea inelul ? a întrebat el.

— Spune-i că, dacă doreşte, poate să vină în lagăr, de-acum în şapte zile.

„Asta înseamnă că trebuie să dau banii înainte de a vedea măcar diamantul ! şi-a zis Cheng San. Imposibil, o ştie

şi *tuan* Rajah. Ar fi o afacere cît se poate de proastă. Dacă piatra are într-adevăr patru carate, pot să obţin cincizeci... ba chiar o sută de mii de dolari pe ea. La urma urmei, îl cunosc pe chinezul care are în proprietate maşina care tipăreşte banii. Dar cinci mii de dolari în bani emişi de englezi, asta-i cu totul altceva. Pe ăştia trebuie să-i cumpăr la bursa neagră. Şi ia să vedem, la ce schimb ? Şase la unu e prea puţin, douăzeci la unu prea scump."

— Spune-i prietenului meu Rajah, a zis el cu glas tare, că acesta este un aranjament comercial mai puţin obişnuit. Prin urmare, trebuie să mă gîndesc ceva mai mult decît îi trebuie normal unui om de afaceri să gîndească.

S-a dus la fereastră, a rămas un timp acolo cu ochii pierduţi în noapte.

Cheng San era plictisit de război, plictisit de uneltirile obscure la care trebuie să recurgă un om de afaceri pentru a scoate şi el un profit. S-a gîndit la noapte şi la stele, la tîmpenia oamenilor care se luptă şi mor pentru lucruri care n-au decît o valoare trecătoare. În acelaşi timp, ştia că supravieţuiesc numai cei puternici, cei slabi sînt sortiţi pieirii. S-a gîndit la soţie şi la cei patru copii, trei fii şi o fiică, la lucrurile pe care şi-ar dori să li le cumpere pentru ca să trăiască în îndestulare. S-a mai gîndit şi la cea de-a doua soţie pe care ar dori să şi-o cumpere. Va trebui cumva să încheie şi tranzacţia asta. Şi merită riscul să ai încredere în Împărat.

„Preţul e cinstit, a raţionat el. Dar cum să veghez asupra siguranţei banilor ? Să găsesc un intermediar de încredere. Ar trebui să fie cineva din corpul de gardă. Gardianul ar urma să vadă inelul. Ar putea să transmită el banii dacă inelul e adevărat şi are greutatea cuvenită. Pe

urmă *tuan* Rajah s-ar îngriji de livrarea mărfii aici, în sat. N-are nici un rost să te încrezi într-un gardian, să ia el inelul și să-l predea. Cum poți avea încredere într-un gardian ?"

Poate că ar reuși să ticluiască o poveste, cum că banii reprezintă un împrumut făcut lagărului din partea chinezilor din Singapore... Nu, asta nu merge pentru că, oricum, gardianul va trebui să vadă inelul. Deci, gardianul trebuie să fie la curent cu toată afacerea. Asta înseamnă că se va aștepta la o recompensă substanțială.

Cheng San a revenit încet la loc. A băgat de seamă că Împăratul transpiră mai tare ca de obicei. „A-a..., s-a dumirit chinezul, va să zică ții tare să-l vinzi ! Dar poate știi că și eu țin tare să-l cumpăr. Tu și cu mine sîntem singurii care pot pune la punct o afacere de asemenea anvergură. Nimeni nu mai are renumele tău de negustor cinstit și nimeni altul decît mine, dintre toți chinezii care fac comerț cu lagărul, nu este capabil să pună pe masă dintr-o dată atît de mulți bani."

— Deci, *tuan* Marlowe, am un plan care s-ar putea să fie satisfăcător și pentru prietenul meu Rajah și pentru mine. Pentru început, să ne înțelegem asupra prețului. Cel pe care l-a menționat este prea mare, dar, pentru moment, nu prezintă importanță. În al doilea rînd, convenim asupra unui intermediar, un gardian în care putem avea amîndoi încredere. În termen de zece zile eu îi dau gardianului jumătate din sumă. Gardianul trebuie să aibă posibilitatea să examineze inelul. Dacă e exact așa cum pretinde proprietarul, atunci poate să-i înmîneze banii prietenului meu Rajah. Rajah îmi livrează marfa mie,

aici. Eu aduc cu mine un expert să cîntărească piatra. Atunci plătesc cealaltă jumătate din bani și preiau inelul.

Împăratul a ascultat cu atenție traducerea lui Peter Marlowe.

— Spune-i că e okay. Dar trebuie să primesc toți banii odată. Persoana nu dă obiectul din mînă decît în schimbul sumei întregi.

— Atunci spune-i prietenului meu Rajah că am să-i dau gardianului trei sferturi din prețul convenit pentru ca să-l ajut să se înțeleagă cu proprietarul.

Cheng San bănuia că șaptezeci și cinci la sută acoperă cu siguranță suma ce urma să fie plătită proprietarului. Împăratul își punea astfel în joc numai cîștigul lui, căci trebuie să fie destul de bun negustor ca să-și asigure un comision de măcar douăzeci și cinci la sută !

Împăratul își făcuse calculul cam la trei pătrimi din sumă. Asta-i dădea suficient spațiu de manevră. Poate că mai reușește să stoarcă cîțiva dolari din prețul inițial cerut de proprietar, nouăsprezece mii cinci sute. Pînă aici parcă a mers destul de bine. Acum urma ce-i mai greu.

— Spune-i că e okay. Pe cine l-ar vrea ca intermediar?

— Torusumi.

Împăratul a clătinat din cap. A rămas pe gînduri cîteva clipe, apoi i s-a adresat direct lui Cheng San.

— Ce zici de Immuri ?

— Spune-i prietenului meu că aș prefera să fie altcineva. Poate Kimina ?

Împăratul a șuierat printre dinți. Auzi, domnule, un caporal ! Nu făcuse niciodată afaceri cu el. Prea periculos. Mai bine cineva cunoscut.

— Shagata-san ?

Cheng San a făcut din cap în semn de încuviinţare. Acesta era omul pe care şi-l dorise, dar nu a vrut să-l propună el. A vrut să vadă doar pe cine şi-l doreşte Împăratul, ca o ultimă verificare a probităţii sale.

Da, Shagata era omul potrivit. Nu prea isteţ, dar destul de şmecher. Mai avusese de a face cu el. Bun.

— Acum în legătură cu preţul, a continuat Cheng San. Aş propune să discutăm şi acest aspect. Patru mii de dolari contrafăcuţi de japonezi pentru un carat. Total şaisprezece mii. Patru mii în dolari malaiezi la schimbul de cincisprezece la unu.

Împăratul a clătinat din cap fără supărare, apoi i-a spus lui Peter Marlowe :

— Spune-i că n-am de gînd să mă bag în rahatul ăsta de tocmeală. Preţul este de treizeci de mii, dintre care cinci în dolari emişi pentru zona Strîmtorii la schimbul de opt la unu, totul în bancnote de valoare mică. Ăsta-i ultimul meu preţ.

— Ar trebui să te mai tîrguieşti un pic, s-a băgat Peter Marlowe. Ce-ar fi să-i spui treizeci şi trei şi pe urmă...

Împăratul a făcut din cap că nu.

— Nu. Iar cînd traduci să nu uiţi cuvîntul „rahat" !

Înfrîngîndu-şi cu regret pornirea, Peter Marlowe s-a întors iar către Cheng San.

— Prietenul meu spune aşa : N-are de gînd să se mai încurce cu fineţurile tocmelii. Ultimul lui preţ este de treizeci de mii de dolari, cinci mii în dolari pentru zona Strîmtorii, la schimbul de opt la unu. Toată suma în bancnote de valoare mică.

Spre marea lui uimire, Cheng San a răspuns imediat

— Sînt de acord !

Nu vroia nici el să-şi mai piardă vremea cu tocmeala. Preţul era bun şi, oricum, îşi dăduse seama că Împăratul fusese categoric. Există un moment în orice afacere în care omul trebuie să se hotărască, da sau nu. Rajah era un bun negustor.

Au bătut palma. Sutra a scos la iveală, zîmbind, o sticlă de *saké* *. Au băut pe rînd în sănătatea fiecăruia pînă au gătat toată sticla. Pe urmă s-au înţeles asupra amănuntelor.

Peste zece zile Shagata va veni la baraca americanilor, la ceasul schimbării gărzii de noapte. Va avea banii cu el şi va vedea inelul înainte de a-i preda. Trei zile mai tîrziu Împăratul şi cu Peter Marlowe se vor întîlni cu Cheng San în sat. Dacă, pentru un motiv sau altul, Shagata nu se prezintă la întîlnire, înseamnă că vine în seara următoare sau în a treia seară. Tot aşa, dacă Împăratul nu vine la întîlnire, îl vor aştepta şi în seara zilei următoare.

După ce a făcut şi a primit complimentele de rigoare, Cheng San a anunţat că trebuie să prindă refluxul de seară. S-a înclinat politicos. Sutra a ieşit cu el ca să-l conducă pînă la ţărm. În dreptul bărcii au început să se ciondănească cuviincios în legătură cu afacerea lor cu peştele.

Împăratul era în al nouălea cer.

— Am dat lovitura, Peter. Sîntem nişte oameni făcuţi !

— Ai fost extraordinar ! Cînd mi-ai spus să i-o servesc aşa, dintr-o bucată, ei bine, bătrîne, am crezut că acum îţi întoarce spatele. Ei nu-s obişnuiţi să trateze în felul ăsta.

---

* Băutură alcoolică japoneză din orez fermentat.

— Am avut o inspirație, a rostit domol King, pe urmă a adăugat, mestecînd un dumicat de friptură : Îți revine zece la sută... din cîștig, bineînțeles. Dar va trebui să mai muncești pentru asta.

— Am să trag ca vita ! Doamne ! Cînd mă gîndesc la toți banii ăia... Treizeci de mii de dolari, asta înseamnă un teanc de un picior înălțime.

— Mai mult, a spus Împăratul, molipsit și el de înflăcărarea lui Peter Marlowe.

— Dumnezeule, dar ai ceva tupeu. Cum naiba ai ajuns la prețul ăsta ? Iar el, trosc, „de acord" și gata. Pînă la un punct e doar vorbărie și pe urmă, trosc-pleosc, te-ai îmbogățit !

— Am sucit-o cu pe toate părțile înainte de a ajunge să închei afacerea. Multe se mai pot încurca și de-aici înainte. Nu zici hop pînă n-ai banii-n mînă și depuși la bancă.

— A... la asta nu m-am gîndit.

— Axioma negustorului. Vorbăria nu ți-o treci în cont. Numai lovelele !

— Nici nu pot încă să-mi revin. Sîntem afară din lagăr, avem mai multă mîncare-n noi decît ne-a fost dat să gustăm de săptămîni de zile. Iar perspectiva e minunată. Zău dacă nu ești un geniu !

— Vedem noi la urmă, Peter, a spus King, ridicîndu-se în picioare. Mă aștepți aici. Eu mă întorc într-o oră sau cam așa ceva. Mai am niște treburi de făcut. Dacă plecăm de-aici în două ore, e tocmai bine. Atunci ajungem în lagăr chiar înainte de răsăritul soarelui. E momentul cel mai potrivit. Atunci și străjile sînt mai adormite. Ne vedem mai tîrziu.

A coborît repede treptele, mistuindu-se în noapte.

Pe neaşteptate, Peter Marlowe s-a simţit singur, năpădit de tot felul de temeri.

„Ce, Dumnezeu, o mai fi născocit ? Unde s-a dus ? Şi dacă întîrzie ? Dacă nu se mai întoarce ? Dacă vine vreun japonez în sat ? Dacă rămîn singur, de capul meu ? Să mă duc să-l caut ? Dacă nu ajungem înapoi pînă-n zori, Doamne, ne dau evadaţi, şi va trebui să fugim. Unde ? Poate că ne ajută Cheng San ? Prea periculos ! Şi unde-l găsim ? Am putea oare să ajungem la debarcader şi să punem mîna pe un vas ? Poate să luăm legătura cu partizanii despre care se zice că ar acţiona pe aici ? Ţine-ţi firea, Marlowe, eşti un fricos, un laş, asta eşti ! Te frămînţi ca un puşti de trei ani !"

Înfrîngîndu-şi îngrijorarea, s-a aşezat să aştepte. Dar, deodată, şi-a amintit de condensatorul de cuplare... trei sute de microfarazi.

— *Tabe, tuan,* i-a zîmbit Kasseh cînd Împăratul a intrat în coliba ei.

— *Tabe,* Kasseh !

— Mîncare doreşte el, da ?

El a refuzat, clătinînd din cap, a prins-o în braţe, şi-a plimbat mîinile pe trupul ei. Ea s-a ridicat pe vîrfuri, cuprinzîndu-l pe după gît. Părul lung şi mătăsos îi cădea pînă la brîu.

— De mult nu fost, a suspinat ea, aţîţată de atingerea lui.

— De mult, i-a răspuns el. Ţi-a fost dor de mine ?

— Uh-uh, a rîs ea, maimuţărindu-i accentul.

— A venit ?

Ea a făcut semn din cap că nu.

— Nu place asta la mine, *tuan*. Mult periculos.

— Totul e periculos.

S-au auzit pași, curînd s-a profilat o umbră în dreptul ușii. Apoi ușa s-a deschis, a pătruns înăuntru un chinez mic de statură, negricios. Purta un sarong și avea cipici indieni în picioare. A zîmbit, arătîndu-și dinții sparți, vineții. Pe după umeri avea un *parang* de război în teacă de lemn. Împăratul a băgat de seamă că teaca era bine unsă. Nimic mai ușor decît să tragi pumnalul și să-i tai capul celui din fața ta, hîrști, dintr-o singură mișcare. Omul mai avea și un pistol la brîu.

Împăratul o rugase pe Kasseh să intre în legătură cu luptătorii de gherilă care acționau în Johore, iar venirea acestui om era urmare a chemării lui. Ca și mulți alții, erau foști bandiți care luptau acum împotriva japonezilor sub steagul Rezistenței, care îi și aproviziona cu arme.

— *Tabe*. Vorbești englezește ? a întrebat Împăratul, forțîndu-se să zîmbească.

La prima vedere, nu prea-i plăcea cum se înfățișează chinezul.

— De ce vlei volbești cu noi ?

— M-am gîndit că s-ar putea să ajungem la o înțelegere.

Sub privirea pofticioasă a chinezului, Kasseh a tresărit.

— Șterge-o, Kasseh, i-a poruncit Împăratul.

Ea s-a îndepărtat fără zgomot, trecînd prin perdeaua de boabe înșirate în cealaltă încăpere.

Chinezul s-a uitat lung după ea.

— Tu nolocos ești, i-a spus el lui King. Male nolocos. Asta femeia bine face hîț-hîț la doi, tlei balbați în una noaptea. Nu ?

— Vrei să vorbim despre înțelegere ? Da sau nu ?

— Pazește bine la tine, omul alb. Poate eu spune la niponi ca tu aici. Poate spun la ei ca plisonieli albi vin libel in satul. Atuci el omoală la satul.

— Așa ajungi tu mort, mai repede decît crezi.

Chinezul a mormăit ceva, s-a așezat pe vine. Și-a potrivit *parang*-ul la spate, cu un gest amenințător.

— Poate iau la tine femeia acum.

„Doamne, și-a zis King. Te pomenești c-am făcut o greșeală."

— Am o propunere pentru voi. Dacă războiul se termină brusc sau dacă japonezii își pun în cap să înceapă să-i măcelărească pe prizonierii de război, vreau să fiți pe-aproape ca să ne apărați. Vă plătesc două mii de dolari americani atunci cînd ajung în siguranță.

— Cum știm noi ca niponi omoala la plisonieli ?

— Aflați voi. Și-așa știți cam tot ce se petrece pe-aici.

— Cum știm tu platești la noi ?

— Plătește guvernul american. Știe toată lumea că s-a anunțat o recompensă.

— Două miile ! *'Mahlu !* Două miile capatam olice zi noi. Spalgem una banca. Foalte ușol !

Atunci Împăratul și-a jucat cartea.

— Sînt împuternicit de comandantul nostru să vă garantez cîte două mii de dolari pentru fiecare salvat. Dacă se-ncinge zavera.

— Nu ințeles.

— Dacă japonezii încearcă să ne dea la scăfîrlie... să ne omoare. Dacă aliații debarcă aici, japonezii s-ar putea să se cam înfurie. Sau dacă ai noștri debarcă în Japonia, atunci japonezii de aici au să vrea să se răzbune. Dacă fac

una ca asta, voi o să ştiţi, iar eu vreau să ne ajutaţi să scăpăm.

— Cîţi soldaţii ?

— Treizeci.

— Plea mult.

— Cîţi puteţi să garantaţi voi ?

— Zece. Dal pleţul este cici miile pentlu un omul.

— Prea mult.

Chinezul a ridicat din umeri.

— Bine. De acord. Cunoaşteţi lagărul ?

Chinezul a rînjit strîmb, arătîndu-şi dinţii.

— Noi ştim la el.

— Baraca noastră e pe partea dinspre răsărit. Ceva mai mică. Dacă va trebui să fugim, trecem prin gardul de sîrmă ghimpată chiar în dreptul ei. Dacă vă postaţi în junglă, puteţi să ne acoperiţi retragerea. Noi cum ştim dacă voi vă aflaţi acolo ?

Din nou, chinezul a dat din umeri.

— Daca noi nu acolo, voi olicum molţi.

— Nu ne puteţi da un semnal ?

— Fălă semnalul.

„E o nebunie, şi-a zis King în sinea lui. Noi n-avem cum să ştim cînd va trebui s-o zbughim de acolo, iar dacă aflăm ceva în ultimul moment, n-avem cum să-i anunţăm pe partizani ca să poată ajunge la timp. S-ar putea să fie acolo, s-ar putea să nu fie. Dar dacă le cade fisa că primesc cîte cinci miare pentru fiecare american salvat, s-ar putea să fie cu ochii-n patru de-aci înainte."

— Va fi cineva acolo să urmărească ce se întîmplă în lagăr ?

— Poate şeful de la noi spune da, poate spune nu.

— Cine e şeful vostru ?
Chinezul iar a dat din umeri, s-a scobit în dinţi.
— Atunci ne-am înţeles ?
— Poate da..., a răspuns chinezul, aruncîndu-i o privire rea. Telminat ?
— Da, a spus Împăratul, întinzîndu-i mîna. Mulţumesc.
Chinezul s-a uitat la mîna întinsă, a rînjit batjocoritor şi a pornit spre uşă.
— Ţine mintea. Numai zece. Alţi toţi molţi !
A ieşit.
„Oricum, măcar merită să încerci, s-a liniştit singur King. Ticăloşii ăia sigur că vor să pună mîna pe bani. Iar «Unchiul Sam» are să plătească. Cum dracu' să n-o facă ? Pentru ce naiba mai plătim noi impozite ?"
— *Tuan*, a spus din uşă Kasseh cu ochii umbriţi de îngrijorare. Asta la mine nu place.
— Mai încearcă omul. Dacă încep ăia să ne omoare, poate avem o şansă să scăpăm cu viaţă, i-a făcut el cu ochiul. Asta merită osteneala. Altfel, oricum sîntem morţi. Aşa că ce ne mai costă ? Poate găsim o cale de scăpare, cine ştie ?
— De ce nu facut inţelegerea numai pentru tu singur ? De ce tu nu plecat cu el acum şi scapat lagăr ?
— Simplu. Întîi, pentru că sînt mai în siguranţă în lagăr decît la partizani. N-am de ce să mă încred în ei decît la mare ananghie. Şi doi, pentru că lor nu le rentează să-şi piardă vremea pentru un singur om. De aceea i-am cerut să salveze treizeci. Dar n-are putinţa să se ocupe decît de zece.
— Cum alegi la cei zece ?
— Fiecare pe barba lui, atîta vreme cît sînt şi eu printre ei.

— Poate la comandant nu place numai zece.

— Ba-i place, dacă se află și el printre cei norocoși.

— Crezi japonezii impușca, bum-bum, la prizonieri ?

— S-ar putea. Hai să lăsăm asta, bine ?

— Lasam, i-a zîmbit ea. Cald aici. Băița facem, da ?

— Da.

Într-un colț al colibei, după paravan, King și-a turnat apă peste el, luînd cu o căldărușă dintr-un bazin de ciment. Apa era rece, i s-a tăiat răsuflarea, l-a furnicat pe piele.

— Kasseh !

Ea a venit de după perdea cu un prosop în mînă. A rămas lîngă paravan, uitîndu-se la el. Da, *tuan* al ei era un bărbat frumos. Puternic și chipeș, cu o piele plăcută la culoare. „*Wah-lah*, și-a spus ea în gînd, mare noroc să am un astfel de bărbat. Dar e atît de mare, iar eu atît de mică... Mă depășește la înălțime cu două capete."

Chiar așa, știa că lui îi place de ea. Nu e greu să placi unui bărbat. Dacă ești femeie. Și dacă nu ți-e rușine să fii femeie.

— De ce rîzi ? a întrebat-o el, văzîndu-i zîmbetul.

— Ah, *tuan*, eu zic : tu așa mare și eu așa mică-mică, așa, cînd stat în picioarele. Dar cînd culcat jos, gata, amîndoi la fel, nu ?

El a rîs, i-a dat cu drag o palmă peste fund, a luat prosopul.

— Ce-ai zice să bem ceva ?

— E gata, *tuan*.

— Și ce altceva mai e gata ?

A rîs și ea, cu gura și cu ochii. Avea dinții albi ca mărgăritarul, ochii de un maroniu închis, pielea fină și dulce.

— Cine ştie, *tuan* ?

Şi a trecut în cealaltă încăpere.

„A dracului muiere, şi-a spus King în sinea lui, frecîndu-se viguros cu prosopul. Am avut noroc."

Treaba cu Kasseh i-o aranjase Sutra cînd Împăratul a venit în sat pentru prima oară. Toate amănuntele au fost stabilite dinainte. La terminarea războiului urma s-o plătească pe Kasseh cu douăzeci de dolari pentru fiecare seară petrecută cu ea. Obţinuse un rabat de cîţiva marafeţi faţă de primul preţ — căci afacerile sînt afaceri —, iar la douăzeci de dolari era un tîrg cum nu se poate mai bun.

— De unde ştii c-am să-ţi plătesc ? a întrebat-o el odată.

— Nu ştiu. Dar daca nu plateşti, nu plateşti, atunci eu ales numai cu placerea. Daca plateşti la mine, am şi banii şi placerea,. i-a zîmbit ea atunci.

Şi-a încălţat papucii pe care ea îi lăsase în prag şi a trecut prin perdeaua de boabe înşirate. Ea îl aştepta.

Peter Marlowe încă se mai uita la Sutra şi Cheng San cum se tocmesc pe malul mării. Pe urmă Cheng San a făcut o plecăciune şi s-a urcat în barcă, iar Sutra l-a ajutat pe vîslaş să împingă barca pe întinderea scînteietoare a mării. Păşind încet, îngîndurat, Sutra a pornit înapoi spre casă.

— *Tabe-lah !* l-a salutat Peter Marlowe.

— N-ai pofti să mai mănînci ceva ?

— Nu, îţi mulţumesc, *tuan* Sutra.

„Pe onoarea mea, şi-a zis Peter Marlowe, parcă e mai altfel cînd eşti în stare să refuzi mîncarea." Dar mîncase pe săturate şi ar fi fost nepoliticos din partea lui să mai ceară. Era evident că satul e sărac şi nu e pornit să irosească bucatele.

— Am auzit că ştirile..., a spus el mai într-o doară, că ştirile de pe front sînt bune.

— Aşa am auzit şi eu, dar nu lucruri pe care le-aş putea repeta. Zvonuri, nimic precis.

— Păcat că nu mai e ca pe vremuri. Cînd omul mai putea să aibă un radio şi să asculte ştirile sau să citească un ziar.

— Adevărat. Mare păcat.

Sutra n-a dat nici un semn că a înţeles unde bate Peter Marlowe. S-a aşezat la locul lui, pe rogojină, şi-a răsucit o ţigară ca un cornet şi a început să fumeze ţinînd-o în pumn, trăgînd adînc fum după fum.

— Auzim lucruri rele despre ce se petrece în lagăr, a spus el într-un tîrziu.

— Nu e chiar atît de rău, *tuan* Sutra. Ne descurcăm, de bine, de rău. Dar să nu ştii ce se întîmplă în lume, asta cu siguranţă nu-i bine deloc.

— Am auzit vorbe că ar fi existat un radio în lagăr, iar cei care-l aveau au fost prinşi. Şi se mai spune că acum s-ar afla la închisoarea din Utram Road.

— Ai cumva veşti despre ei ? Unul dintre ei mi-e prieten.

— Nu. Am auzit doar că acolo i-au dus.

— Tare mi-aş dori să ştiu cum le merge.

— Cunoşti locul şi ce se alege de toţi cei ce sînt trimişi acolo, aşa că ştii deja ce se întîmplă cu ei.

— Adevărat. Dar parcă tot mai nădăjduiesc să mai aibă şi unii ceva noroc.

— Cu toţii sîntem în mîinile lui Alah, aşa a spus Profetul.

— Slăvit fie numele Lui.

Sutra i-a aruncat o privire scurtă ; apoi, pufăind liniştit din ţigară, l-a întrebat :

— Unde ai învăţat malaieza ?

Peter Marlowe i-a povestit despre viaţa lui în sat. Cum a muncit pe parcelele de orez şi cum a trăit ca un javanez, ceea ce este cam acelaşi lucru cu a duce o viaţă de malaiezian. Obiceiurile sînt aceleaşi, limba este aceeaşi, cu excepţia unor cuvinte împrumutate de uz curent : radio în Malaya, aparat în Java, maşină în Malaya, automobil în Java. Dar în rest totul e la fel. Iubire, ură, boală, vorbele pe care le spune un bărbat altui bărbat sau un bărbat unei femei sînt toate la fel. Lucrurile cu adevărat importante sînt întotdeauna aceleaşi.

— Cum se numea femeia ta din satul acela, fiule ? a întrebat Sutra.

Ar fi fost nepoliticos să-l întrebe mai înainte, dar acum, după ce vorbiseră despre sufletul omului, despre alcătuirea lumii, despre filosofie, despre Alah şi despre unele cugetări ale Profetului, lăudat fie-I numele, acum nu mai era urît din partea lui să pună această întrebare.

— O chema N'ai Jahan.

Bătrînul a suspinat mulţumit, aducîndu-şi aminte de propria lui tinereţe.

— Şi te-a iubit cu drag, multă vreme.

— Da.

Peter Marlowe parcă o vedea şi acum aievea. A venit în coliba lui la vreme de noapte, cînd tocmai se pregătea să meargă la culcare. Purta un sarong roşu brodat cu fir de aur, iar pe sub poale i se vedeau picioarele mici, încălţate în sandale. Avea la gît o salbă împletită din flori vii, mireasma lor i-a umplut coliba şi întreagă lume.

Şi-a lăsat jos, la picioare, rogojina şi aşternutul, s-a înclinat adînc în faţa lui.

— Mă numesc N'ai Jahan. *Tuan* Abu, tatăl meu, m-a ales să împart viaţa cu tine, pentru că nu e bine pentru un bărbat să trăiască de unul singur. Iar acum se împlinesc trei luni de cînd eşti tot singur.

N'ai trebuie să fi avut cam paisprezece ani, dar în tărîmurile scăldate de soare şi de ploi o fată de paisprezece ani este de-acum femeie, cu toate dorinţele fireşti ale unei femei şi trebuie să fie măritată sau cel puţin dată unui bărbat ales de tatăl ei.

Pielea ei întunecată avea un luciu de lapte proaspăt, ochii îi erau ca nişte nestemate de topaz, mîinile fierbinţi ca nişte petale de orhidee, picioarele delicate, iar trupul satinat de copilă-femeie avea în el zburdălnicia unui colibri. Căci era o copilă a soarelui, copilă a ploii. Avea nasul subţire şi fin, cu nările gingaşe.

N'ai era parcă făcută din satin unduitor. Tare unde trebuie să fie tare. Moale unde trebuie să fie moale. Puternic unde trebuie să fie puternic. Şi slab unde trebuie să fie slab.

Părul îi era precum pana corbului. Lung. Putea să se învăluie toată în el.

Atunci Peter Marlowe i-a zîmbit. A încercat să-şi ascundă tulburarea şi să fie ca şi ea liber, fără griji şi fără sfiiciune. Ea şi-a desfăcut sarongul, a rămas mîndră în faţa lui şi i-a spus

— M-am rugat să te pot face fericit şi să-ţi aduc somn dulce. Şi mă rog ţie să mă înveţi tot ce trebuie să ştie femeia ta ca să te facă să te simţi aproape de Dumnezeu.

„Aproape de Dumnezeu..., se gîndise atunci Peter Marlowe. Ce minunat, ce minunat de simplu e să poţi spune că dragostea te aduce aproape de Dumnezeu."

Şi-a ridicat privirea spre Sutra.

— Da. Ne-am iubit cu drag, multă vreme. Îi mulţumesc lui Alah că am avut parte să trăiesc şi să iubesc pînă în pragul nesfîrşirii. Slăvite sînt căile lui Alah.

Sus pe cer un norişor s-a luat la trîntă cu luna ca să-i răpească stăpînirea nopţii.

— E bine să fii bărbat, a spus Peter Marlowe.

— Te chinuieşte lipsa în astă seară ?

— Nu. Cu adevărat. Nu în seara asta.

Peter Marlowe s-a uitat lung la bătrînul malaiezian, recunoscător pentru propunerea făcută, mîngîiat de bunătatea lui.

— Ascultă, *tuan* Sutra. Am să-mi deschid sufletul către tine pentru că am credinţa că, în timp, am putea deveni prieteni. Cu timpul poate că vei avea răgazul să-mi cîntăreşti prietenia şi să mă vezi aşa cum sînt. Dar războiul este un ucigaş al timpului. Aşa că am să-ţi vorbesc acum ca un prieten al tău, ceea ce nu sînt încă.

Bătrînul n-a răspuns. Pufăia mai departe din ţigară, aşteptîndu-l să continue.

— Am nevoie de o mică părticică dintr-un radio. Există vreun radio în sat, unul vechi ? Poate că, dacă tot e stricat, aş putea lua din el părticica de care am nevoie.

— Ştii doar că radiourile sînt interzise de japonezi.

— Adevărat, dar uneori există locuri ascunse în care poţi păstra ce e interzis.

Sutra a rămas pe gînduri. Exista un radio chiar în casa lui. Poate că Alah l-a trimis pe *tuan* Marlowe să-l ia de

acolo. Ştia că poate să aibă încredere în el pentru că *tuan* Abu avusese încredere în el mai înainte. Dar dacă *tuan* este prins cu radioul în afara lagărului, satul va fi inevitabil implicat.

Dar era periculos şi să mai lase radioul în sat. Desigur, ar fi trebuit să-l îngroape undeva, în adîncurile junglei, dar nu se îndurase. Aşa ar fi trebuit să facă, dar n-a făcut pentru că ispita de a asculta a fost întotdeauna prea puternică. Ispita femeilor de a asculta „muzică legănătoare" a fost mereu prea puternică. Şi ispita de a şti ceea ce alţii nu ştiu a fost şi ea prea puternică. Cu adevărat a fost scris că totul nu-i decît deşertăciune.

„Mai bine, s-a hotărît el, să lăsăm omului alb ce-i al omului alb."

S-a ridicat, i-a făcut lui Peter Marlowe semn să-l urmeze şi a pornit, trecînd prin perdelele de boabe înşirate, spre încăperile mai întunecoase ale clădirii. S-a oprit în pragul camerei Sulinei. Ea era întinsă în culcuş, cu sarongul desfăcut, cu ochii umezi.

— Sulina, i-a poruncit Sutra. Ieşi pe terasă şi pîndeşte să nu vină cineva.

— Da, tată.

Sulina a sărit din pat, şi-a reînnodat sarongul, şi-a potrivit vestuţa *baju*. Şi-a potrivit-o, şi-a zis Sutra, poate prea mult, cît să i se ghicească bine goliciunea sînilor tineri. „Da, cu siguranţă a sosit timpul să o mărit pe fata asta. Dar cu cine ? Nu prea sînt bărbaţi care s-o merite."

S-a dat la o parte să o lase să treacă, cu ochii plecaţi, sfioasă. Dar nu era nimic sfios în legănarea coapselor ei şi, de bună seamă, asta a văzut şi Peter Marlowe. „Ar trebui

să pun nuiaua pe ea", şi-a zis Sutra. Dar ştia că nu trebuie s-o facă din supărare. Nu era decît o fetişcană care tînjeşte să fie femeie. Ispita e în firea femeii, femeia simte nevoia să fie dorită.

„Poate că ar trebui să te dau englezului. Cine ştie, s-ar putea să-ţi mai potolească pofta. Pare a fi destul de bărbat, a suspinat Sutra. Ehei, ce înseamnă să fii tînăr !"

S-a aplecat şi a tras de sub pat un aparat de radio mic.

— O să am încredere în tine. Radioul e bun. Funcţionează. Poţi să-l iei.

Peter Marlowe a fost cît pe ce să-l scape din mînă de uimire.

— Dar cu tine cum rămîne ? Cu siguranţă că preţul e dincolo de închipuire.

— N-are nici un preţ. Îl poţi lua cu tine.

Peter Marlowe a întors radioul pe partea cealaltă. Era un aparat clasic. Nu avea capac în spate, lămpile luceau tainic la lumina opaiţului. Se vedeau mai mulţi condensatori. Chiar mulţi. S-a dus mai aproape de lumină şi a examinat cu atenţie interiorul aparatului, bucată cu bucată.

A simţit cum i se prelinge sudoarea pe obraz. Atunci a găsit ce-i trebuia, trei sute de microfarazi.

„Şi-acum ce fac ? se întreba el înfrigurat. Să iau numai condensatorul ? Mac zicea că e aproape sigur. Mai bine iau tot aparatul şi, dacă nu se potriveşte condensatorul, atunci putem încerca altul. Găsim noi un loc unde să-l ascundem. Da. Nu-i deloc rău să ai şi o rezervă."

— Îţi mulţumesc, *tuan* Sutra. Acesta este un dar pentru care nu-ţi pot mulţumi îndeajuns. Eu şi alte mii ca mine de la Changi.

— Eu nu te rog decît să ai grijă de noi, cei de aici. Dacă vă vede vreun gardian, încearcă să îngropi radioul în junglă. Satul meu e în mîinile tale.

— Fii fără teamă. Am să-l apăr cu prețul vieții.

— Cred ceea ce spui. Dar poate că totuși am făcut o prostie.

— Sînt clipe, *tuan* Sutra, cînd îmi vine să cred că toți oamenii nu-s decît niște nesăbuiți.

— Ești mai înțelept decît te-arată vîrsta.

Sutra i-a dat o cîrpă să învelească radioul, apoi s-au întors iar în încăperea principală. Sulina ședea ascunsă în umbră, sub streașina terasei. Văzîndu-i intrînd, s-a ridicat.

— Vrei să-ți aduc ceva de mîncare sau de băut, tată ?

„*Wah-lah,* a mormăit Sutra în sinea lui, mă întreabă pe mine, dar trage cu ochiul la el."

— Nu. Du-te la culcare.

Sulina a scuturat frumos din cap, dar s-a supus.

— Cred că fiica mea merită o bătaie bună.

— Ar fi mare păcat să lovești o ființă atît de gingașă, a spus Peter Marlowe. Îmi amintesc ce-mi spunea *tuan* Abu : „Bate-ți femeia cel puțin o dată pe săptămînă și vei avea liniște în casă. Dar nu o bate prea tare, căci atunci îi stîrnești mînia și-ți va răspunde și ea, în felul ei, și mult chin îți va aduce".

— Știu și eu zicala asta. Are mult adevăr în ea. Femeile sînt dincolo de puterea noastră de a le înțelege.

Au mai vorbit despre multe altele, șezînd pe verandă, cu privirea spre mare. Nu erau valuri aproape deloc. Peter Marlowe și-a cerut voie să meargă să se scalde.

— Aici nu sînt curenţi, i-a spus bătrînul malaiezian, dar cîteodată mai dau tîrcoale rechinii.

— O să am grijă.

— Să înoţi numai în umbra bărcilor. S-a mai întîmplat să treacă uneori cîte un japonez în lungul ţărmului. Au un tun în baterie la vreo trei mile mai încolo. Fii cu ochii-n patru.

— Am eu grijă.

Peter Marlowe s-a ţinut în umbra colibelor pînă a ajuns în dreptul bărcilor. Pe cer, luna începuse de-acum să coboare. „Nu mai avem prea mult timp", şi-a zis el.

În apropiere de bărci erau mai mulţi bărbaţi şi cîteva femei care pregăteau şi dregeau năvoadele, schimbînd cîte-o vorbă şi rîzînd. Nu i-au dat nici o atenţie cînd s-a dezbrăcat şi a intrat încet în mare.

Marea era caldă, dar se mai întîlnea şi cîte un ochi de apă rece, ca în toate mările Sudului ; a găsit un ochi din acela şi a încercat să rămînă în el. Era minunat simţămîntul de libertate, aproape ca atunci cînd, copil fiind, făcea baie în mare la miezul nopţii, iar taică-său îi striga de pe mal „Nu te duce prea departe, Peter ! Nu uita de curenţi !"

A înotat pe sub apă, simţind cum îi pătrunde în pori sarea mării. Cînd a ieşit la suprafaţă a suflat ca o balenă şi s-a îndreptat cu mişcări leneşe spre apa mică, unde a rămas întins pe spate, scăldat de valurile domoale, savurîndu-şi clipele de libertate.

Cum bătea apa cu picioarele şi mişca din coapse ca să se ţină deasupra valurilor, şi-a dat seama că e gol puşcă şi că sînt bărbaţi şi femei la mai puţin de douăzeci de yarzi depărtare. Dar nu se simţea deloc ruşinat.

Goliciunea devenise un lucru obişnuit în lagăr. Iar lunile petrecute în satul din Java îl învăţaseră că nu e nici o ruşine să fii om, cu toate dorinţele şi nevoile omeneşti.

Mîngîierea senzuală a mării şi faptul că mîncase atît de bine cu puţin timp înainte i-au aprins deodată poftele trupului. S-a întors repede cu faţa în jos, şi-a făcut iar vînt în mare, ascunzîndu-se.

A simţit sub tălpi nisipul de pe fund, a stat aşa, cu apa pînă la gît, s-a uitat înapoi spre mal, spre sat. Bărbaţii şi femeile trebăluiau mai departe pe lîngă plasele de pescuit. L-a zărit pe Sutra în penumbra din cerdacul casei, fumînd. Apoi, pe cealaltă latură, a văzut-o pe Sulina aplecată pe pervazul ferestrei, luminată de opaiţ. Îşi ţinea cu mîna sarongul la piept şi se uita spre mare.

Şi-a dat seama că se uită la el şi s-a întrebat ruşinat dacă nu cumva îl văzuse cum era cu cîteva clipe mai înainte. Au rămas aşa, el cu ochii la ea, ea cu ochii la el. Apoi a văzut-o că dă sarongul la o parte şi-l pune jos, apoi începe să şteargă încet cu prosopul broboanele de sudoare care-i luceau pe trup.

Copilă a soarelui, copilă a ploii. Părul lung şi negru o acoperea aproape în întregime, dar ea şi l-a scuturat pe spate, s-a apucat să şi-l împletească în cosiţe. Şi tot timpul nu se uita decît la el, surîzînd.

Şi atunci, deodată, fiecare unduire a mării a fost o dezmierdare, iar suflul moale al brizei şi atingerea oricărei alge plutitoare tot mîngîiere a fost... degete fine de curtezane, deprinse în veacuri cu dulcea învăţătură.

„Vei fi a mea, Sulina. Vei fi a mea, oricare ar fi preţul de plătit.".

Şi-a încordat voinţa ca să-l alunge pe Sutra de pe terasă. Sulina îl tot privea. Şi aştepta. Cu aceeaşi nerăbdare.

„Are să fie a mea, Sutra. Nu mi te pune în cale ! Nici să nu încerci. Căci altfel zău că..."

Nu a simţit apropierea lui King şi nici nu a băgat de seamă cînd acesta s-a oprit mirat văzîndu-l culcat în apă, cu ochii pierduţi în zare.

— Hei, Peter. Peter !

Auzindu-i glasul ca prin ceaţă, Peter Marlowe a întors încet capul, l-a zărit pe King care îi făcea semne de pe mal.

— Haide o dată, Peter ! E timpul s-o luăm din loc.

Văzîndu-l pe King, şi-a amintit de lagăr, de sîrma ghimpată, de radio, de diamant, şi iar de lagăr, de război, de lagăr, de radio, de santinelele de care trebuiau să treacă, de îndoiala dacă mai ajung la timp, de ce o mai fi nou în lume, de bucuria lui Mac atunci cînd va primi cei trei sute de microfarazi şi va şti că există un radio de rezervă în stare de funcţionare. Patima bărbătească s-a risipit. Dar durerea a rămas.

A ieşit din apă şi s-a dus să-şi ia hainele.

— Văd că nu te ruşinezi deloc, a spus King.

— De ce ?

— Să te preumbli în halul ăsta. N-o vezi pe fata lui Sutra că se uită la tine ?

— A văzut ea destui bărbaţi goi şi nu-i nimica rău în asta.

Goliciunea nici nu contează cînd nu e aprinsă de patimă.

— Cîteodată nu te înţeleg deloc. Unde ţi-e decenţa ?

— Mi-am pierdut-o de mult.

Peter Marlowe şi-a tras repede hainele pe el, s-a apropiat de King. Îl mai săgeta încă un fior aproape dureros.

— Mă bucur că ai venit chiar acum. Mulţumesc.

— De ce ?

— A, nimic important.

— Ţi-a fost teamă c-am uitat de tine ?

Peter Marlowe a clătinat din cap.

— Nu. Ţi-am spus că nu contează. Oricum, îţi mulţumesc.

Împăratul s-a uitat lung la el, apoi a dat din umeri.

— Haide. Acum ajungem tocmai bine.

A pornit înainte pe lîngă casa lui Sutra, i-a făcut bătrînului semn cu mîna.

— *Salamat !*

— Aşteaptă puţin, Rajah. Numai o secundă şi-am venit !

Peter Marlowe a urcat în fugă treptele, a intrat în casă. Radioul era tot acolo. Ţinîndu-l sub braţ aşa cum era, învelit într-o cîrpă, s-a înclinat în faţa lui Sutra.

— Îţi mulţumesc. Să ştii că e în mîini bune.

— Du-te cu Dumnezeu, a spus Sutra, a şovăit o clipă, apoi a zîmbit. Păzeşte-ţi ochii, fiule. Cînd n-ai hrană pentru ei, rămîi mereu flămînd.

— Am să ţin minte, s-a înclinat iar Peter Marlowe ; i s-au aprins obrajii, se întreba acum dacă nu o fi chiar adevărat că bătrînii de pe aici ştiu să ghicească gîndurile oamenilor, măcar uneori. Îţi mulţumesc. Pace ţie !

— Pace şi ţie, pînă la următoarea întîlnire.

Peter Marlowe s-a întors scurt şi a ieşit. Sulina era la fereastra ei, a văzut-o cînd a dat ocol casei. Sarongul

o acoperea acum toată. Privirile li s-au întîlnit, au rămas o clipă ochi în ochi, făgăduința a fost dată, primită și împărtășită. A urmărit cele două umbre cum urcă pieziș dealul către junglă și le-a însoțit cu gîndul bun pînă ce s-au făcut nevăzute.

Sutra a suspinat adînc, a pășit fără zgomot în camera Sulinei. Ea stătea visătoare la fereastră cu sarongul în jurul umerilor. Sutra avea o nuielușă de bambus în mînă ; a lovit-o tare, dar nu prea tare, peste coapsele goale.

— Asta e pentru că l-ai ispitit pe englez, cînd eu nu ți-am spus încă să-l ispitești, a certat-o el, încercînd să pară foarte supărat.

— Da, tată, a scîncit ea și fiecare suspin al ei era pentru el ca un cuțit înfipt în inimă.

Dar cînd a rămas singură, s-a strîns ghem în culcuș și a plîns nițel numai pentru ea, doar de plăcerea lacrimilor. Arsura loviturii i s-a întins în trup ca un fior moale, copleșitor de dulce.

Cînd erau cam la o milă de sat, Împăratul și Peter Marlowe s-au oprit să-și dreagă răsuflarea. Abia atunci a băgat de seamă King că Peter Marlowe poartă o legătură sub braț.

Pînă atunci mersese el în față, atît de concentrat asupra izbînzilor din noaptea aceea, atît de atent la pericolele ce-i puteau pîndi în întuneric, încît nu o observase înainte.

— Ce-ai acolo ? Un supliment de haleală ?

A rămas cu ochii la Peter Marlowe cînd acesta, zîmbind mîndru, a desfășurat cîrpa.

— O surpriză !

Împăratului i s-a oprit inima în loc.

— Ce mi-ai făcut, nenorocitule ? Ţi-ai pierdut minţile ?

— Care-i problema ? s-a mirat aproape sincer Peter Marlowe.

— Ai căpiat ? Chestia asta ne bagă într-un rahat mai mare decît naiba ştie ce ! N-ai nici un drept să ne pui la amîndoi capul la bătaie pentru un împuţit de aparat de radio. Şi n-ai nici un drept să te foloseşti de legăturile mele pentru învîrtelile tale, să ştii !

Peter Marlowe a simţit că-l înghite pămîntul. Parcă nici nu-i venea să creadă.

— N-am vrut să fac nimica rău...

— Tu nu-ţi dai seama, fir-ai să fii de bleg ! s-a înfuriat şi mai tare Împăratul. Radioul ăsta e dinamită curată !

— Dar în lagăr nu mai avem...

— Şi nici nu trebuie ! Aruncă-l naibii chiar în clipa asta ! Şi-am să-ţi mai spun ceva. Între noi doi totul s-a terminat. Gata ! N-ai dreptul să mă bagi în nu ştiu ce încurcături fără să-mi spui nimic. Ar trebui să-ţi dau o bătaie să-ţi sune apa-n cap !

— Încearcă !

Peter Marlowe era şi el acum miniat şi furios, la fel de furios ca şi Împăratul.

— Mi se pare c-ai uitat că sîntem în război şi că n-avem nici un radio în lagăr. Unul dintre motivele pentru care am venit cu tine este că am sperat să fac rost de un condensator. Iar acum am un aparat complet... care şi merge !

— Aruncă-l dracului !

— Nu.

Cei doi bărbați stăteau față-n față, neclintiți, neînduplecați. O clipă, doar o clipă, Împăratul a fost cît pe ce să se năpustească asupra lui Peter Marlowe, să-l facă fărîme.

Împăratul știa însă că înverșunarea nu face nici doi bani atunci cînd ai de luat o hotărîre importantă, iar acum, după ce trecuse de primul șoc, putea iar să judece la rece și să analizeze situația.

În primul rînd, trebuia să recunoască faptul că, deși nu prea se face să riști atît de tare, de data asta reușita era clară. Dacă Sutra n-ar fi avut chef să-i dea lui Pete radioul, s-ar fi fofilat el cumva, i-ar fi spus „La dracu' n-avem nici un radio pe-aici !" și salut. Așa că, pînă aici, nu s-a petrecut nimic rău. Iar afacerea s-a făcut în particular, între Pete și Sutra, pentru că Cheng San trebuie să fi fost deja plecat.

În al doilea rînd, un radio de a cărui existență el știe, dar care nu se află în baraca lui, i-ar putea fi mai mult decît folositor. În felul ăsta ar fi la curent cu evoluția situației și ar ști precis cînd trebuie să pună la punct evadarea. Așa că, una peste alta, nu-i nici o nenorocire... decît că Pete a cam sărit peste cal. Acum, hai să vedem cum stau lucrurile și-aici. Dacă ai încredere într-un om și-l angajezi, înseamnă că ai nevoie de mintea lui. Nu-i nici o scofală să te-alegi cu un tip care știe doar să stea la locul lui și să-ți execute ordinele. Iar Pete fusese cu siguranță la înălțime în timpul tratativelor. Atunci cînd se organizează evadarea, dacă va fi cazul, Peter va fi inclus și el în pluton. Trebuie să fie și unul care vorbește limba. Da, și încă ceva Pete nu s-a speriat, chiar deloc. Deci, trăgînd linia, Împăratul își dădea acum seama că ar fi

o neghiobie să se ia la bătaie cu el înainte de a şti limpede cum ar putea folosi această nouă situaţie ca un om de afaceri ce se află. Chiar aşa, nu trebuia să-şi iasă din sărite ca un copilaş de doi ani.

— Pete.

A văzut sfidarea din ochii lui Peter Marlowe, a văzut şi cum i s-au încordat fălcile. „Mă întreb dacă i-aş putea veni de hac slăbănogului. Asta da, sigur. Am douăzeci, poate treizeci de kilograme în plus."

— Da ?

— Îmi pare rău că mi-a sărit ţandăra. Chestia cu radioul e o idee bună.

— Cum ?

— Am zis doar că-mi pare rău. E o idee minunată.

— Zău dacă te mai înţeleg, a rămas nedumerit Peter Marlowe. Acum sari la mine ca un nebun, iar în secunda următoare îmi spui că e o idee bună.

„Îmi place tipul, fir-ar el să fie, şi-a zis Împăratul în sinea lui. Are vînă."

— Vezi tu, eu cam fac alergie la radiourile astea, n-au nici un viitor, a rîs el încetişor. N-au nici o valoare la a doua vînzare !

— Asta înseamnă că nu te-ai săturat de mine ?

— Pe naiba, nu. Sîntem pretenari ! l-a înghiontit el în glumă. Am fost doar puţin întors pe dos de faptul că nu mi-ai spus. Aici n-ai făcut bine.

— Îmi pare rău. Ai dreptate. Îmi cer scuze. M-am purtat caraghios şi am fost şi nedrept. Ştii doar că n-aş fi vrut să-ţi creez probleme în nici un fel. Zău că-mi pare rău.

— Hai să batem palma. Îmi pare rău că mi-am ieşit din sărite. Dar data viitoare să-mi spui dinainte atunci cînd ai de gînd să faci ceva.

Peter Marlowe i-a strîns mîna.

— Ai cuvîntul meu.

— Pentru mine e de-ajuns, a spus King, bucurîndu-se în gînd că a trecut norul. Acum spune-mi şi mie ce dracu' e ăla un condensator ?

Peter Marlowe i-a povestit despre cele trei ploşti.

— Înseamnă că tot ce-i trebuie lui Mac e un singur condensator, nu-i aşa ?

— El aşa crede.

— Ştii ce-aş zice eu ? Cred că cel mai bine ar fi să scoţi numai condensatorul şi să renunţi la radio. Îl îngropi aici. Are să fie în siguranţă. Iar dacă aparatul vostru nu funcţionează, putem să venim oricînd să-l luăm. N-ar fi o problemă pentru Mac să pună condensatorul înapoi. Ar fi cu adevărat cam greu de ascuns radioul în lagăr şi, în definitiv, ar fi şi prea mare ispita să bagi pur şi simplu porcăria asta în priză, nu-i aşa ?

— Ba da, a fost de acord Peter Marlowe, apoi s-a uitat întrebător la King. Ai să vii atunci cu mine să-l luăm ?•

— Sigur că da.

— Dacă, dintr-un motiv sau altul, eu n-am să mai pot veni, te duci tu singur după el ? Dacă te roagă Mac sau Larkin ?

King a stat o clipă pe gînduri înainte de a răspunde.

— Sigur.

— Pe cuvîntul tău ?

— Da, a zîmbit subţire Împăratul. Pui mare preţ pe chestia asta cu cuvîntul dat, nu-i aşa, Peter ?

— Cum altfel poţi judeca un om ?

Lui Peter Marlowe nu i-au trebuit decît cîteva secunde ca să desprindă firele care legau condensatorul de măruntaiele radioului. A mai trecut un minut pînă a săpat o gropiță în pămînt și a învelit bine aparatul cu cîrpa. Au pus o piatră plată pe fundul gropii, au acoperit bine radioul cu frunze uscate, au netezit pămîntul din jur și au tras un ciot de lemn peste ascunzătoare. În două săptămîni umezeala din sol avea să-l facă inutilizabil, dar asta le dădea destul timp să se întoarcă după el dacă nu izbuteau să repare pînă atunci aparatul ascuns în ploști.

Peter Marlowe și-a șters sudoarea de pe frunte. O boare fierbinte, venită pe neașteptate, îi învăluise dintr-o dată, iar mirosul de transpirație atrăgea noi nori de insecte care bîzîiau înnebunite în jurul lor.

— Mama lor de țînțari ! a suduit el încet, apoi a ridicat privirea spre cerul întunecat ca să ghicească timpul, cuprins de îngrijorare. Nu crezi că e cazul să o cam luăm din loc ?

— Încă nu. E doar patru și un sfert. Momentul cel mai potrivit este cu puțin înainte de a se lumina. Mai așteptăm zece minute, atunci ajungem exact la vreme. Prima dată, a zîmbit King, prima dată cînd am trecut gardul mi-a fost și mie cam frică. La întoarcere a trebuit să aștept chiar lîngă rețeaua de sîrmă ghimpată. O jumătate de oră, dacă nu mai mult, am stat acolo pînă ce am putut să mă strecor înapoi. Doamne, cînd îmi amintesc... M-au trecut toate nădușelile, a încheiat el, alungînd cu mîna roiul de musculițe. Fir-ar ei de țînțari !

Au mai stat jos un timp, ascultînd perpetua mișcare a junglei. O mulțime de licurici se înșirau în șănțulețul din marginea potecii, luminînd-o.

— Parc-am fi noaptea pe Broadway *, a spus King.

— Am văzut pe vremuri un film, îi spunea *Times Square* **. O poveste cu ziariști. Stai să-mi amintesc. Cred că era cu Cagney***.

— De ăsta nu-mi aduc aminte. Dar Broadway-ul trebuie să-l vezi așa cum e în realitate. Ca și cum s-ar face zi în mijlocul nopții. Peste tot numai reclame de neon și lumini de tot felul.

— Tu de-acolo ești ? Din New York ?

— Nu. Am fost acolo de vreo două ori. De fapt, am fost cam peste tot.

— Dar de unde ești ?

— Taică-meu e mereu pe drumuri, a dat din umeri King.

— Ce meserie are ?

— Bună întrebare. Cîte puțin din una, cîte puțin din alta. Dar majoritatea timpului e beat.

— Înțeleg. Trebuie să fie cam greu cu el.

— Cînd ești copil e destul de greu.

— Mai ai pe cineva ?

— Maică-mea a murit. S-a prăpădit cînd eu aveam vreo trei ani. Frați sau surori n-am. M-a crescut tata. E un pierde-vară, dar am învățat de la el multe despre viață. Una la mînă că sărăcia e o boală. Doi la mînă că banii

---

* Stradă din New York unde se află multe teatre, cinematografe, restaurante cu reclame luminoase.

** Piață în extremitatea Broadway-ului în care este situată și redacția ziarului „New York Times".

*** James Cagney (1900—1986), celebru actor american de film.

sînt totul. Trei la mînă, nu contează cum îi dobîndești, totul e să-i ai.

— Știi, eu nu m-am gîndit niciodată prea mult la bani. Îmi închipui că în armată... vezi tu, îți vine mereu solda lunară, ai asigurat un anumit nivel de viață, așa că banii nu înseamnă mare lucru.

— Cît cîștigă taică-tău ?

— Nu știu precis. Bănuiesc eu că în jur de șase sute de lire pe an.

— Cristoase ! Asta face numai două mii patru sute de dolari. Păi, luam eu o mie trei sute la gradul meu de caporal. Pe cinstea mea că nu m-aș osteni pentru banii ăștia.

— Poate c-o fi altfel în State. Dar în Anglia te poți descurca binișor. Desigur, mașina noastră e destul de veche, dar asta nu prea contează, iar cînd termini serviciul ai și-o pensie.

— Cît ?

— Aproximativ jumătate din solda ta.

— Asta mi se pare o nimica toată. Nu-i înțeleg pe cei care se fac militari de carieră. O fi pentru că n-au reușit altfel în viață.

Din coada ochiului, King a băgat de seamă cum s-a îmbățoșat Peter Marlowe.

— Sigur, a adăugat el repede, asta nu se referă la Anglia. Eu spuneam cum e în Statele Unite.

— E o viață frumoasă în armată... pentru un bărbat. Bani destui... duci o viață interesantă în cele mai diferite părți ale lumii. Mereu lume nouă, întîlniri, petreceri... Pe urmă, ofițerii mai au și un alt fel de prestigiu, a mai spus

Peter Marlowe, aproape ca o scuză. Păstrătorii tradiției, chestii de-astea, știi tu.

— Ai să rămîi în armată și după război ?

— Bineînțeles.

— Mie îmi pare, a cugetat King, scobindu-se în dinți cu o bucățică de coajă de copac, mi se pare că-i prea ușor așa. Nu-i ceva după care să te dai în vînt și nici nu-i o treabă de viitor să primești mereu ordine de la niște tipi care, cei mai mulți, sînt niște oameni de nimic. Cel puțin așa îmi pare mie. Și, pe naiba, asta nu-i leafă din care să te-alegi cu ceva. Să știi, Pete, ar trebui să vii să vezi cum e în State. Cum e acolo nu-i nicăieri în lume. Chiar nicăieri. Fiecare de capul lui și unul mai al dracului decît altul. Tot ce ai de făcut e să prinzi un fir și să fii mai bun decît mototolul de-alături. Asta zic și eu viață interesantă.

— Nu cred că mi s-ar potrivi. Într-un fel, știu că nu-s făcut să cîștig bani. Mie mi-e mai bine să fac ceea ce m-am născut să fac.

— Asta-i o prostie. Numai pentru că taică-tău s-a făcut militar...

— Ni se trage încă din 1720. Din tată-n fiu. Cam prea lungă tradiția ca să încerci să lupți împotriva ei.

— E ceva vreme ! a mormăit King. Eu nu știu decît de tata și de tata lui tata. Mai încolo... nimic. Tot ce știu e că strămoșii mei se presupune că au venit de pe Vechiul Continent cîndva prin 1880.

— Din Anglia ?

— Pe naiba ! Cred că din Germania. Sau poate de pe undeva din centrul Europei. Cui dracului îi mai pasă acum ? Sînt american și asta-i tot ce contează.

— Toţi cei din neamul Marlowe au fost militari, asta-i situaţia !

— Ba pe naiba ! Nu depinde decît de tine. Fii atent. Hai să luăm situaţia ta de acum. Eşti în bani pentru că ţi-ai pus mintea la bătaie. Poţi să ajungi mare în afaceri, totul e să vrei. Ştii să vorbeşti ca un asiatic, nu-i adevărat ? Eu am nevoie de mintea ta. Pentru asta eu te plătesc... stai aşa, nu te zburli iar la mine ! Ăsta-i stilul american. Cui îi mişcă mintea ia bani pentru asta. Asta n-are nimic de-a face cu faptul că sîntem prieteni. Nimic. Dacă n-aş plăti înseamnă că sînt ultimul om.

— Dar asta-i rău. Nu trebuie să fii plătit dacă vrei să dai o mînă de ajutor.

— Zău dacă nu trebuie să-ţi fac niţică educaţie. Mi-ar plăcea să te iau cu mine în State şi să te pun pe calea cea dreaptă. Cu accentul tău caraghios de înglişman le-ai face praf pe toate muierile. Le-ai da gata într-o clipită. Te-am pune şef peste sectorul de lenjerie de damă.

— Doamne sfinte ! i-a zîmbit Peter, dar cu o umbră de oroare în glas. Să mă pui pe mine să vînd ceva e ca şi cum m-ai pune să zbor.

— Dar tu ştii să zbori.

— Fără avion, asta am avut în vedere.

— Sigur. Am glumit, s-a corectat King, s-a uitat la ceas. Parcă trece vremea mai încet cînd ai de aşteptat.

— Cîteodată îmi vine să cred că nu mai scăpăm niciodată din cloaca asta împuţită.

— Ehei, Unchiul Sam i-a cam pus pe fugă pe niponi. Acum nu mai durează mult. Şi chiar dacă durează, cui

dracului îi pasă ? Noi sîntem nişte oameni făcuţi, prietene. Asta-i tot ce contează.

King s-a mai uitat o dată la ceas.

— Hai să luăm colbu-n copite.

— Ce-i aia ?

— S-o luăm din loc.

— A, aşa ? s-a ridicat în picioare Peter Marlowe. Macduff, arată calea ! * a exclamat el bucuros.

— Cum ?

— Aşa, o vorbă. Înseamnă „Să luăm colbu-n copite"

Încîntaţi amîndoi că s-au împrietenit la loc, au pornit prin junglă. Au traversat drumul fără probleme. Acum, după ce au trecut de zona patrulată, au luat-o pe o scurtătură şi au ajuns cam la un sfert de milă de lagăr. King păşea în faţă, calm, netulburat. Numai licuricii şi roiurile de ţînţari ce-i mai stînjeneau ceva la mers..

— Cristoase, ăştia pişcă parcă mai rău.

— Aşa e. Dac-aş putea i-aş frige pe toţi, i-a răspuns tot în şoaptă Peter Marlowe

În clipa următoare au văzut baioneta îndreptată spre ei. Au încremenit pe loc.

Japonezul şedea cu spatele sprijinit de un copac, cu ochii pironiţi la ei, cu un rînjet înfiorător pe faţă ; arma o ţinea între genunchi, cu baioneta înainte.

I-a fulgerat pe amîndoi acelaşi gînd : „Doamne ! Utram Road ! Sîntem morţi. Ucide !"

King a reacţionat primul. Dintr-un salt a fost asupra santinelei, i-a smuls arma din mînă, s-a rostogolit într-o

---

* Replică din tragedia „Macbeth" de William Shakespeare.

parte şi într-o clipă a fost iar în picioare, gata să-i zdrobească japonezului capul cu patul puştii. Peter Marlowe s-a aruncat şi el să-l strîngă de gît. Un al şaselea simţ i-a dat de veste, s-a răsucit din săritură, cu mîinile întinse, s-a izbit de copac.

— Nu te-atinge de el !

Peter Marlowe a sărit în picioare, l-a luat de mijloc pe King, l-a tras mai încolo.

Santinela nu se mişcase. Acelaşi zîmbet răuvoitor îi strîmba faţa.

— Ce dracu' faci ? a şuierat îngrozit King, ţinînd arma sus, gata să lovească.

— Nu te apropia de el ! Hai mai repede de-aici, pentru numele lui Dumnezeu !

Peter Marlowe i-a smucit carabina din mîini, a aruncat-o lîngă japonezul mort. Abia atunci a văzut King şarpele din poala santinelei.

— Doamne, a hîrîit el, făcînd un pas înainte să-l vadă mai bine.

Peter Marlowe l-a prins iar în braţe, s-a agăţat de el ca un nebun.

— Nu te-apropia ! Fugi dracului de-aici, fugi !

A luat-o primul la goană, cît mai departe de copaci, croindu-şi drumul de-a dreptul prin tufişuri, fără să-i pese de zgomot. King s-a repezit după el. S-au oprit numai cînd au ajuns într-o poiană.

— Ce-ai înnebunit ? s-a strîmbat King, luptînd să-şi recapete răsuflarea. Nu era decît un prăpădit de şarpe !

— Era un şarpe zburător, a gîfîit Peter Marlowe. Aştia trăiesc în copaci. Dacă te înţeapă, mori pe loc, bătrîne.

Se urcă sus, pe crengi, se încolăcesc strîns, ca un arc și-și dau drumul jos, drept în capul victimei. Avea unul în poală și unul dedesubt. În mod sigur mai erau și alții, pentru că se țin întotdeauna în cuiburi.

— Sfinte Cristoase !

— De fapt, bătrîne, ar trebui să le fim recunoscători tîrîtoarelor acelora scîrboase, a spus Peter Marlowe, încercînd să respire mai rar ca să-și potolească bătăile inimii. Japonezul mai era cald încă. Nu era mort de mai mult de două minute. Dacă nu-l mușcau, ne-ar fi prins. Și trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu că ne-am luat la harță. Asta le-a dat timp șerpilor să-și facă treaba. Niciodată n-o să mai fim atît de aproape de a da în primire ! De moarte, înțelegi ? Niciodată !

— Iar eu n-am să mai vreau să văd un blestemat de japonez cu o blestemată de baionetă îndreptată spre mine în toiul unei nopți blestemate ca asta. Haidem ! Mai bine să plecăm naibii de-aici.

Curînd au ajuns în apropierea rețelei de sîrmă ghimpată, s-au pregătit să aștepte momentul potrivit. Încă nu puteau să parcurgă în fugă distanța scurtă pînă la gard. Era prea multă lume în jur. Ca un făcut, mulți se mai plimbau încă, niște stafii umblătoare, cei care n-aveau somn și cei care dormeau de-a-n picioarelea.

Erau binevenite clipele acelea de odihnă pentru că încă le mai tremurau genunchii ; erau amîndoi recunoscători că au scăpat cu viață și de data asta.

„Doamne, ce noapte, își zicea în gînd King. Dacă nu era Pete, aș fi fost mort și-ngropat. Am fost cît pe ce să-i pun japonezului piciorul în piept înainte de a-l izbi

cu patul armei. N-a mai lipsit decît un pas. Şerpii ! Nu pot să-i sufăr pe şerpi. Hidoase fiinţe !"

Pe măsură ce se liniştea, stima lui faţă de Peter Marlowe era tot mai mare.

— E a doua oară cînd mă scoţi din belea, i-a şoptit.

— Tu ai pus primul mîna pe armă. Dacă japonezul nu era mort, l-ai fi ucis sigur. Eu am fost mai lent.

— Ei, eu eram mai în faţă..., s-a oprit din vorbă King, a zîmbit. Hei, Peter. Noi facem echipă bună împreună. Cu înfăţişarea ta şi mintea mea, o scoatem noi la capăt.

Pe Peter Marlowe l-a pufnit rîsul. A încercat să şi-l înăbuşe, s-a rostogolit pe spate. Hohotele acelea sugrumate şi lacrimile ce-i şiroiau pe obraji l-au molipsit şi pe King, a început şi el să se chircească de rîs. Într-un tîrziu, Peter Marlowe a şoptit printre sughiţuri

— Termină o dată, pentru Dumnezeu.

— Tu ai început.

— Ba nu.

— Nu, tu... ai spus, ai spus..., nu şi-a mai terminat vorba King, ştergîndu-şi lacrimile. Parcă-l văd pe niponul ăla. Şedea, păcătosul, ca un maimuţoi şi...

— Ia uită-te acolo !

Le-a pierit rîsul la amîndoi.

De cealaltă parte a reţelei de sîrmă ghimpată, Grey îşi făcea rondul. L-au văzut cum se opreşte în dreptul barăcii americanilor. L-au văzut cum aşteaptă în umbra zidului, cum se uită spre gard, aproape pe direcţia lor.

— Crezi că ştie ? a întrebat în şoaptă Peter Marlowe.

— Habar n-am. Dar e sigur că nu putem risca să trecem acum. Mai aşteptăm.

Au mai aşteptat. Încet, cerul a început să se însenineze. Grey se ţinea tot în partea umbrită, mai pîndea spre baraca americanilor, îşi plimba privirea prin lagăr. Împăratul îşi dădea seama că, din locul unde se postase, Grey putea să-i vadă patul. Ştia că Grey văzuse că el nu-i acolo. Dar aşternutul era desfăcut, putea să fi ieşit şi el la plimbare prin lagăr, ca şi alţii pe care nu-i lua somnul. Nu exista nici o regulă care să zică limpede că trebuie să stai în patul tău. „Dar hai mai repede, şterge-o dracului de-aici, Grey !"

— Acum trebuie să trecem dincolo cît de iute, a şoptit King. Se luminează şi asta nu-i bine deloc.

— Să încercăm prin altă parte ?

— De acolo vede toată lungimea gardului, pînă în colţul celălalt.

— Crezi că a scăpat ceva... ne-o fi turnat careva ?

— S-ar putea. Dar poate că-i numai o coincidenţă, şi-a muşcat buzele King.

— Ce-ai zice s-o luăm prin zona latrinelor ?

— Prea mare riscul.

Au mai aşteptat. Pe urmă l-au văzut pe Grey că se mai uită o dată în direcţia lor şi pleacă. L-au urmărit din ochi pînă a dat colţul după zidul închisorii.

— S-ar putea să fie o cursă, a zis King. Să-i mai dăm două minute.

Secundele li se păreau ceasuri, cerul se lumina tot mai tare, umbrele începeau să se risipească. Acum nu mai era nimeni în preajma gardului, nimeni la vedere.

— Hai, acum sau niciodată.

Au străbătut în goană distanța pînă la gard ; în cîteva secunde au trecut pe sub sîrma ghimpată și s-au băgat în șanțul de scurgere.

— Fugi la baracă, Rajah. Eu mai aștept.

— Okay !

Cu toate că era mai voluminos, King era și iute de picior ; în cîteva clipe a fost în baracă. Peter Marlowe a ieșit din șanț. Parcă i-a șoptit un glas să se așeze pe marginea șanțului și să rămînă cu ochii în zare, privind dincolo de lagăr prin rețeaua de sîrmă ghimpată. Atunci, din coada ochiului, l-a zărit pe Grey cum dă colțul și se oprește. Și-a dat seama imediat că a fost văzut.

— Marlowe !

— A, salut, Grey. Nici tu nu poți dormi ? l-a întrebat, pocnindu-și oasele.

— De cît timp ești aici ?

— De cîteva minute, cred. Am ostenit de-atîta mers și m-am așezat să mă odihnesc.

— Unde ți-e amicul ?

— Care dintre ei ?

— Americanul, a zîmbit strîmb Grey.

— Ce știu eu ? Doarme, probabil.

Grey s-a uitat cu luare-aminte la straiele chinezești de pe Peter Marlowe. Tunica era sfîșiată la umeri și udă de sudoare. Pe piept și pe genunchi era plin de noroi și de bucăți de frunze uscate. O dîră de noroi pe obraz.

— Cum de te-ai murdărit în halul ăsta ? Și de ce ești atît de transpirat ? Ce mai pui la cale ?

— Sînt murdar pentru că... un pic de noroi cinstit nu deranjează pe nimeni. De fapt, a continuat Peter Marlowe,

ridicîndu-se în picioare și scuturîndu-și genunchii și fundul pantalonilor, nimic nu-i mai bun decît un pic de noroi ca să te facă să te simți curat după ce te speli. Și transpir pentru că transpiri și tu. Știi cum vine chestia asta la tropice... căldură mare, specificul local.

— Ce ai în buzunare ?

— Faptul că ai o minte redusă și bănuitoare ca de gîndac încă nu înseamnă că toată lumea nu face altceva decît să transporte marfă de contrabandă. Nu e nici o regulă care să-i interzică omului să se plimbe prin lagăr dacă n-are somn.

— Corect, i-a replicat Grey. Dar există o regulă care interzice plimbările în afara lagărului.

Peter Marlowe l-a măsurat nonșalant cu privirea, dar nu se simțea deloc în apele lui. Încerca să ghicească ce naiba o fi în mintea lui Grey. O fi știind oare ceva ?

— Trebuie să fii nebun să încerci una ca asta.

— Chiar așa.

Grey s-a mai uitat o dată la el, lung, scrutător. Apoi s-a întors și a plecat.

Peter Marlowe l-a urmărit cu privirea. Pe urmă s-a întors și el și a plecat în direcția opusă, fără să arunce măcar o privire spre baraca americanilor. În ziua aceea Mac urma să iasă de la infirmerie. Peter Marlowe a zîmbit, gîndindu-se la cadoul care-l aștepta pe Mac la reîntoarcerea acasă.

În siguranță acum, lungit în patul lui, King l-a petrecut cu ochii pe Peter Marlowe. Apoi s-a concentrat asupra lui Grey, inamicul care stătea țeapăn și amenințător în lumina tot mai puternică a zorilor.

Scheletic, cu niște pantaloni scurți, ferfenițiți pe el, cu niște galenți primitivi în picioare, fără cămașă, cu banderola de ofițer pe brațul gol, cu o beretă răpciugoasă, de la trupele de tancuri, pe cap. O rază subțire de soare s-a aprins pe insigna metalică de pe beretă, transformînd-o din nimic în aur topit.

„Cît oi fi știind tu, Grey, ticălosule ?“ s-a întrebat Împăratul în sinea lui.

Întreaga zonă mustind de sudoare, cam jumătate de milă pe jumătate de milă, era împrejmuită de un gard de sîrmă ghimpată. Uşor de tăiat. Lesne de trecut. Aproape nepăzit. Fără reflectoare. Fără cuiburi de mitraliere. Dar, după ce ai trecut dincolo, ce te faci ? Drumul către casă ducea dincolo de mări, dincolo de orizont, dincolo de nemăsurata întindere vrăjmaşă a junglei. Dincolo era pierzania pentru cei care încearcă să plece, ca şi pentru cei ce rămîn.

EDITURA MERIDIANE